Izbor hadisa iz djela

RIJADU - S - SALIHIN

Jahija ibn Šeref en - Nevevi
(631. - 676. H.G.)

izbor:
prof. dr. Muhammed Mustafa el - E'azami

Sarajevo, 2001. - 1422. H.G.

Naslov originala	EHADIS MUHTARE MIN RIJADUS - S - SALIHIN
Naslov prijevoda	IZBOR HADISA IZ RIJADU-S-SALIHINA
Autor:	Jahija Ibu Šeref en - Nevevi
Izbor:	prof. dr. Muhammed Mustafa el-E'azami
S arapskog preveli:	Fuad Sedić, Husein Omerspahić, Ibrahim Husić, Šukrija Ramić, Zuhdija Adilović
Šerijatski recenzent:	Muhamed Mehanović, Fuad Sedić
Likovno - tehnički urednik	Neždad Kazić, Fatih Farhat
Lektori:	Sabina Deljković, Omer Resulović
DTP:	Kavazović D & T, Sarajevo
Tiraž:	30 000 KNJIGA BROJ 2
Peto izdanje	BESPLATAN PRIMJERAK
Izdavač:	*Sva prava štampanja i izdavanja zadržava Visoki saudijski komitet za pomoć BiH i Kulturni centar "Kralj Fahd" u Sarajevu*

ŠTAMPANO POD POKROVITELJSTVOM ČUVARA "DVA HRAMA"
KRALJA FAHDA BIN ABDUL-AZIZA AL-SAUDA, KRALJEVINE SAUDIJSKE ARABIJE

طبع على نفقة خادم الحرمين الشريفين الملك فهد بن عبد العزيز آل سعود هدية مجانية

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

UDK 297.1

an - NAWAWI, Yaliya Šarat
Rijadu - s - salihin: izbor hadisa iz djela / Jahija ibn Šereten - Nevevi; izbor Muhammed Mustafa el - E'azami; preveli Fuad Sedić... (et al.). - 5. izd. - Sarajevo: Visoki saudijski komitet za pomoć Bosni i Hercegovini, 1998. - 315 str.; 20 cm. - (Visoki saudijski komitet za pomoć Bosni i Hercegovini; knj. 2)
Prijevod djela: Emdis muhtare min rijadus - salihin.

ISBN 9958 - 880 - 04 - 0
COBISS - ID 450566

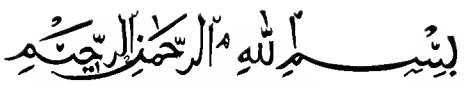

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

PREDGOVOR

Hvala Allahu koji poučava peru, koji čovjeka poučava onome što ne zna. Hvala Allahu koji je one koji vjeruju iz tmina na svjetlo izveo i na pravi put ih uputio: ***"I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite idruge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova." (El - En'am, 153)*** Uzvišeni Allah također veli: ***"Reci: 'Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju?'" (Ez - Zumer, 9).*** Uzvišeni također veli: ***"Zato vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova i u svjetlo koje objavljujemo." (Et - Tegabun, 8)***

Neka je Allahov blagoslov na Učitelja koji upućuje najboljoj uputi: ***"Reci: 'Meni je, doista, jasno ko je Gospodar moj'" (El - En'am, 57)***, našeg Vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme.

Najuzvišenija znanost je spoznaja Allaha, a ona nas vodi spoznaji načina ispovijedanja vjere Njemu. Što se više širi vjerska znanost smutnje je sve manje, a neznanje sve slabije. U tradiciji se pominje: "Vrijednost alima (znalca) u odnosu na abida - pobožnjaka je kao vrijednost punog mjeseca u odnosu na ostale zvijezde." Jer, najvredniji je, najuzvišeniji i najdostojniji da bude primjen onaj ibadet koji je usklađen i podudaran s časnm šerijatom. A cilj i svrha egzistencije činjenje je ibadeta Allahu: ***"Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju." (Ez - Zarijat, 56)***

Visoki saudijski komitet raduje i čini mu čast da, po preporuci njegove visosti predsjednika Visokog saudijskog komiteta, princa Selmana b. Abdulaziza, guvernera provinicije Rijad, ponudi ovu biblioteku sastavljenu od najvrednijih kniga potrebnih muslimanu posebno u ovom vremenu. Akcenat smo stavili na moralne vrijednosti, učvršćenje vjerovanja, temelje islama, kompaktnost društva i njegovu etiku, te uspostavljanje spona s prvom generacijom, najodabranijom i najčestitijom zajednicom ashaba, koji su najbolje razumijevali i primjenjivali islam, nastojeći valorizirati naš iman, naša djela i razmišljanje u svjetlu njihovog odnosa,

povezujući dunjaluk sa ahiretom, 'ivot s onim što slijedi poslije smrti. A to je istina koju nije moguće zanemariti, pogotovo uzimajući u obzir činjenicu da smo izgubili hiljade naše braće u bosanskoj tragediji. Kuda bi nas to onda vodilo?

U okrilju časnog tefsira, plemenitog hadisa i čiste islamske misli, 'ivimo s ovom odabranom skupinom knjiga iz serije "Biblioteka bosanske porodice", koju nudimo odraslom i malom, mušku i 'ensku. Svako od njih mo'e zeti iz njih shodno obimu znanja koje mu je Allah dao,oboru'avajući se spoznajom i nalazeći pravi put pomoću Allahova svjetla.

"Ostavio sam vas na čistoj stazi po kojoj je isto ići noću kao i danju, s nje skreće samo onaj ko je propao"- veli Poslanik, a.s. "Ostavio sam vam dvije stvari koje, ako ih se budete pridržavali, nećete zalutati nikada: Allahovu knjigu i moj sunnet" - veli Poslanik, a.s., također.

Molim Allaha da ovo znanje bude od koristi, da ga učini blagoslovljenim i trajnim dobrim djelom i da nagradi svakog ko je učestvovao u izlasku na vidjelo ove biblioteke, prevođenju djela, pripremanju za štampanje, distribuciji, kao i onog ko se njome okoristi, najboljom nagradom. On čuje dove i odaziva se.

Direktor Regionalnog ureda
Visokog saudijskog komiteta za Evropu

Naser b. Abdurrahman es - Saeed

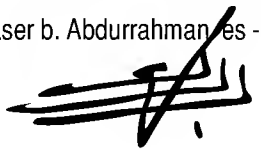

NAPOMENA:

U ovom izdanju dodali smo 133 hadisa koji su preuzeti iz izdanja Organizacije islamskih vakufa nakon korekcije njihovog prevoda. Radi lakšeg raspoznavanja dopunjenih hadisa, ispred rednog broja svakog od ovih hadisa stavili smo sljedeći znak: (*). Na kraju svakog hadisa dodali smo ime zbirke iz koje prenosi se i njegov stepen. Redni brojevi ostali su podudarni originalu kojeg je pregledao čuveni muhaddis Šu'aje el - Arnaut, tako da se veoma lahko mogu provjeriti.

Allaha, dž.š., molimo da naša djela budu isključivo radi Njega, i da ova knjiga bude od koristi islamu i muslimanima.

Izdavač

UMJESTO PREDGOVORA

Hvaljen neka je Uzvišeni Allah, Koji nas je na pravi put izveo!

Mi ne bismo na pravom putu bili da nas Allah nije uputio. I neka je salavat i selam na Allahovog Poslanika, Muhammeda, a.s., svjedoka i donosioca radosne vijesti, onoga koji opominje i upućuje da se u Allaha i Poslanika Njegova vjeruje.

Autor "Rijadus-salihina", Ebu-Zekerija Jahja b. Šeref en-Nevevi, jedan od najvećih hadiskih stručnjaka, rođen je 631. godine, po hidžri, u mjestu Neva, južno od Damaska. Kao mladić, došao je u Damask, gdje se posvećuje studijama tefsira, hadisa i fikha. Napisao je više djela iz navedenih znanosti, od kojih izdvajamo "Komentar Muslimova Sahiha", "El-esmau vel-lugat", "Revdatut-talibin", "El-ezkar", "Et-tibjan fi adabi hameletil-Kur'an" i "Rijadus-salihin." Svoje epohalno fikhsko djelo, "El-medžmu'", u kojem se neposredno koristi dokazima iz Kur'ana i hadisa, uspoređuje mišljenja mezheba i učenjaka i odabire najispravniji stav na osnovu svog vlastitog idžtihada, nije uspio završiti. U tome ga je pretekla smrt, u 45. godini života, 676. godine, po hidžri. Umro je u rodnom mjestu Nevi.

Bio je izuzetno obljubljen u narodu, a njegova djela su svesrdno prihvaćena i ocijenjena kao veoma korisna i značajna.

"Rijadus-salihin" ("Vrtovi pobožnjaka") Nevevijevo je remek-djelo, za koje Mahmud et-Tahan, u svojoj knjizi "Usulut-tahridž", ističe da bi ga trebala posjedovati svaka muslimanska kuća.

Način i postupak u izboru hadisa u ovom djelu, Nevevi je objasnio u uvodnom poglavlju, rekavši: "Odlučio sam sačiniti izbor vjerodostojnih hadisa koji će obuhvatiti sve što je potrebno čovjeku na putu prema ahiretu i što će mu priskrbiti lijepe odlike, unutrašnje i vanjske. Izbor će se sastojati od poglavlja o divnim obećanjima i strašnim prijetnjama, te raznovrsnim adabima (načinima življenja) pobožnjaka: o asketizmu, duševnim vježbama, usavršavanju morala, čišćenju i liječenju srca, čuvanju i vraćanju sa stranputice ruku i nogu i ostalih

dijelova tijela (zaštita od grijeha), kao i mnoga druga uputstva pravim vjernicima. Obavezao sam se da u ovom djelu spominjem samo vjerodostojne i jasne hadise, uz obavezno citiranje poznatih zbirki vjerodostojnih hadisa u kojima se svaki hadis nalazi. Poglavlja ću otpočinjati časnim ajetima iz Kur'ani-kerima, a onome što je potrebno vokalizirati ili objasniti neko nejasno značenje, dodat ću najbitnije upozorenje. Kad na kraju nekog hadisa kažem: "Muttefekun alejhi", to znači da ga prenose Buharija i Muslim.

Prema navedenom citatu, svi hadisi koji se nalaze u "Rijadus-salihinu" vjerodostojni su (prihvatljivi), što predstavlja posebnu vrijednost ovog djela, naročito ako se ima u vidu spremnost mnogih koji se koriste hadisima da se pozovu na njih, ne obraćajući pažnju na njihovu vjerodostojnost, ili ih ocjenjujući po svom "zdravom razumu", bez minimalne stručnosti za ocjenu vjerodostojnosti. Nerijetko se zna desiti da se određeni hadis prihvati ili odbije, samo zato što se nekome sviđa ili ne sviđa njegovo značenje, ili potvrđuje, ili negira nečiji stav. Pri tom se zanemaruju žestoke Poslanikove prijetnje onima koji izmišljaju (lažne) hadise, ili ih prenose znajući da su lažni. U tom smislu, treba naglasiti da "Rijadus-salihin" predstavlja bogatu riznicu vjerodostojnih hadisa, koji tretiraju izuzetno širok tematski dijapazon i na koje se, po pitanju vjerodostojnosti, uvijek može osloniti.

Imajući u vidu izuzetan značaj ovog djela i nužnost da se ono nađe u svakoj muslimanskoj kući, jedan od najvećih živih muhaddisa, El-E'azami, zamislio je projekat izdavanja "Rijadus-salihina" na dvadeset pet svjetskih jezika, među koje je uvrstio i bosanski jezik. Za ovaj projekat koristio je izdanje ovog djela u recenziji Šuajba Arnauta i pridržavao se njegovih rednih brojeva kod numeriranja hadisa. Izostavio je određeni broj hadisa koji se ponavljaju, kao i neka poglavlja koja više uopće nisu aktuelna (npr. propisi o oslobađanju robova, itd). Međutim, i pored toga, djelo nije izgubilo ništa od svog stvarnog sadržaja i svoje vrijednosti, uz napomenu da su redni brojevi ostali onako kako su bili u recenziji Šuajba Arnauta, iz čega je uočljivo koji su hadisi izostavljeni i iz kojih su poglavlja.

Molimo Uzvišenog Allaha, dž.š., da da ovom djelu prijem među našim bosanskim muslimanima, kakav je doživjelo diljem islamskog svijeta.

Hasan ef. Makić, prof.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

1. Iskrenost u nijjetu i neophodnost njegove prisutnosti u svim djelima i riječima i svim stanjima - javnim ili tajnim

Allah, dželleŠanahu, kaže:

"Naređeno im je samo to da obožavaju Allaha, iskreno ispovijedajući čistu vjeru, kao pravi vjernici, i da klanjaju namaz, i dijele zekat, a to je istinska prava vjera." (El-Bejjine, 5)

"Do Allaha neće stići njihovo meso ni njihova krv, nego će do Njega stići vaša bogobojaznost." (El-Hadž, 37)

"Reci: 'Ako vi skrivate ono što je u vašim prsima (u vama), ili pokazujete javno, Allah će to doznati.'" (Ali - 'Imran, 29)

1. Prenosi se od vladara pravovjernih, Ebu- Hafsa Omera sina Hattaba ibn Nufejla ibn Abdul'uzza ibn Rijaha ibn Abdullaha ibn Kurta ibn Rezah ibn Adijja ibn Ka'ba ibn Luejja ibn Galiba el-Kurešija el-Adevija, r.a., da je rekao : "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je kazao: 'Zaista se djela cijene prema namjerama i zaista će svaki čovjek dobiti ono što je naumio svojim djelom, pa ko bude hidžru učinio u ime Allaha i Njegova Poslanika, njegova je hidžra hidžra Allahu i Poslaniku; a ko bude hidžru učinio zbog materijalne dobiti, ili zbog žene da bi se njom oženio, njegova hidžra je za ono za šta ju je naumio.'"

(Muttefekun alejhi)

4. Prenosi se od Ebu-Abdullaha Džabira ibn Abdullaha - Allah s njima bio zadovoljan - da je rekao: "Bili smo uz Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, u jednoj bitki, kada je rekao: 'Zaista u Medini ima ljudi koji su cijelo vrijeme sa vama (po nagradi), kud god vi makli i koliko god dolina prokrstarili, jer ih je samo bolest omela da stvarno budu sa vama.'" A u drugom rivajetu stoji: "Oni imaju nagradu zajedno sa vama."

(Muslim)

Isti ovaj hadis prenosi i Buhari, od Enesa, r.a.: "Bili smo s Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve selleme, na povratku iz Bitke na Tebuku, kada je rekao: 'Zaista je u Medini iza nas ostalo ljudi koji su, kud god mi prošli, kroz bilo koju dolinu, ili preko bilo koje uzbrdice, stalno sa nama (u nagradi kod Allaha, dž.š.), jer ih je bolest spriječila da pođu.'"

5. Prenosi se od Ebu-Jezida Ma'na ibn Jezida ibn Ahnesa, r.a., (Ma'n, njegov otac i njegov djed bili su ashabi): "Jedne prilike je moj otac Jezid izdvojio da podijeli kao sadaku nekoliko zlatnika, te ih je stavio pored jednog čovjeka u džamiji, a ja sam ih uzeo i došao kući. On mi reče: 'Tako mi Allaha, nisam ih imao namjeru tebi dati', na što sam se ja požalio Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, a on reče: 'Tebi, o Jezidu, pripada ono što si naumio, a tebi, Ma'ne, ono što si uzeo.'"

(Buhari)

7. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, Allah ne gleda u vaša tijela, niti u vaše likove, nego gleda u vaša srca i vaša djela."

(Muslim)

8. Prenosi se da je Ebu-Musa el-Eš'ari rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, upitan je o čovjeku koji se bori da bi pokazao hrabrost, koji se bori radi slave svoga plemena, koji se bori da bi ga drugi vidjeli - ko je od njih na Allahovom putu? Na to je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, odgovorio: 'Ko se bude borio za to da Allahova Riječ (Zakon) bude iznad svega taj je na Allahovom putu.'"

(Muttefekun alejhi)

9. Ebu-Bekre Nufej' ibn Haris es-Sekafi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada se sukobe dva muslimana svojim sabljama, i ubica i ubijeni će u Džehennem." Tada sam ja rekao (veli Ebu-Bekr): 'Allahov Poslaniče, za ubicu nam je jasno, ali zašto ubijeni?'

Poslanik tada reče: 'Jer je i on nastojao ubiti onog drugog.'"

(Muttefekun alejhi)

10. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čovjekov namaz u džema'atu vredniji je od njegovog namaza u privatnoj kući, ili dućanu u kojem radi, za dvadeset i nekoliko stupnjeva. To je zbog toga što, kada čovjek lijepo uzme abdest i krene u džamiju, sa isključivom namjerom da klanja namaz u džematu, svakim njegovim korakom povećava mu se po jedan stepen i briše po jedna pogreška, sve dok ne uđe u džamiju, a od momenta kada u nju uđe, on je u namazu sve dok je u džamiji zbog namaza. Svakog od vas meleki blagosiljaju dok god se nalazi na mjestu na kome je klanjao, govoreći: 'Smiluj mu se, Allahu, oprosti mu i primi njegovo kajanje!' Meleki to čine sve dok čovjek na tom mjestu nekog ne uznemiri ili izgubi abdest i time uznemiri meleke.'"

(Muttefekun alejhi)

11. 'Abdullah Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., odredio je dobra i loša djela, zatim to objasnio; pa ko bude odlučio učiniti dobro djelo, zatim ga ne učini (bude spriječen), Allah mu to djelo u cijelosti upisuje kao da ga je i učinio, a ako odluči učiniti dobro djelo, pa ga i učini, Allah mu ga upisuje deset do sedam stotina puta, pa čak i više. A ako zaželi učiniti neko loše djelo, pa ga ne učini, Allah mu upisuje jedno dobro djelo, a ako zaželi učiniti neko loše djelo, pa ga i učini, Allah mu upisuje samo jedno loše djelo."

(Muttefekun alejhi)

12. Prenosi se da je 'Abdullah ibn 'Umer, r.a., rekao: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je ispričao slijedeće: 'Zaputila se trojica ljudi od prijašnjih naroda na dalek put, te ih zateče noć pored jedne pećine, u koju uđoše da bi u njoj prenoćili. Međutim, jedna stijena odroni se i potpuno zatvori ulaz u pećinu. Oni tada jedan drugome rekoše: 'Jedini način da se spasimo iz ove situacije je da zamolimo Allaha, dž.š., da ukloni ovu stijenu zbog naših dobrih djela koje smo učinili.' Jedan od njih tada reče: 'Allahu dragi, ja sam imao stare i iznemogle roditelje i nikad nisam prije njih nahranio niti napojio svoju djecu, niti svoju porodicu i sluge. Jednog dana tražio sam bolju pašu svome stadu, pa im nisam došao na vrijeme, te sam ih, nakon što sam im namuzao mlijeka i donio, našao da spavaju. Nezgodno mi je bilo da ih probudim, ali i da prije njih nahranim i napojim svoju porodicu i svoje robove, pa sam čekao sa sudom u svojoj ruci i gledao kada će se sami probuditi, i tako stajao sve do zore, a djeca su oko mojih nogu plakala od gladi. Zatim su se probudili i popili svoj dio mlijeka. Dragi Allahu, ako sam ja to učinio isključivo radi Tebe, a ni radi čega drugog, onda nam odmakni ovu stijenu sa vrata ove pećine u kojoj smo mi!' Stijena se malo maknu, ali ne toliko da bi mogli izaći pored nje.

Drugi od njih reče: 'Allahu dragi, ja sam imao jednu bližnju rodicu, koju voljeh više od cijeloga svijeta, koju voljeh, (kaže se u jednom drugom predanju - tako jako, kako to ljudi samo vole žene), pa sam je poželio imati, ali ona mi to ne dopusti. Jedne godine, zavladala je jaka glad, te mi ona dođe i zatraži pomoć. Ja joj dadoh 120 zlatnika, ali pod uslovom da mi se dopusti. Ona na to pristade, i kad sam joj se približio (u drugom rivajetu: kad sam je zagrlio, onako kako muž zagrli svoju ženu u postelji), ona zaplaka i reče: 'Boj se Allaha, i ne raskidaj prsten moje nevinosti bespravno!' Na to sam se ja odmakao od nje, iako mi je bila najdraža na svijetu, i ostavio joj zlato koje sam joj bio dao. Allahu dragi, ako sam ja to uradio isključivo radi Tebe, spasi nas ove naše nedaće u kojoj se nalazimo!'

Stijena se ponovo malo pomjeri, ali ne toliko da bi mogli izaći.

Treći od njih reče: 'Allahu dragi, ja sam držao najamnike i svima sam odmah zasluženu

nagradu plaćao, osim jednom čovjeku, koji je pobjegao s posla i otišao prije prijema svoje plaće. Ja sam tu njegovu plaću pošteno uložio, tako da se njegov imetak namnožio. Nakon izvjesnog vremena mi je došao i zatražio svoju plaću koja mu je ostala kod mene. Ja sam mu na to odgovorio: 'Sve što ispred sebe vidiš od ovog blaga: deva, stoke, ovaca i robova, tvoje je!' On mi tada reče: 'Robe Božiji, ne izigravaj se sa mnom!' 'Ne izigravam se sa tobom', rekoh mu ja, na što je on uzeo sav taj imetak i otjerao ga, a da meni nije ništa ostavio. Allahu dragi, ako sam ja to isključivo radi Tebe učinio, spasi nas ove naše nevolje u kojoj se nalazimo!'

Stijena se tada potpuno pomjeri, te oni izađoše iz pećine i odoše dalje."

(Muttefekun alejhi)

2. Tevba - pokajanje

Sva islamska ulema saglasna je da je pokajanje od svakog učinjenog grijeha stroga dužnost. Ako se učinjeni grijeh odnosi samo na Allahov hakk, a ne povezuje se s pravom nekog čovjeka, onda tevba ima tri uvjeta. Prvi je da odmah prestane sa činjenjem tog grijeha, drugi, da se srcem kaje zbog njegovog izvršenja, i treći, da čvrsto odluči da se nikada više neće vratiti tom grijehu. Ako jedan od ova tri šarta izostane, tevba nije ispravna.

A ako je, pak, grijeh učinjen nekom čovjeku, onda tevba ima četiri uvjeta: tri gore navedena i da se dug vrati onome kome se dužno. Ako je dug imovinske prirode, onda se oštećenome mora vratiti njegov dug, a ako je prestup takav da povlači veću sudsku kaznu, kao što je bičevanje za potvoru nevinog, onda je dužan omogućiti ispunjenje kazne nad njim, ili zatražiti oprost od dotične osobe, a ako se radi o uvredi jezikom (gibetu), dužan je zatražiti halal od osobe koju je uvrijedio.

Pokajanje je stroga dužnost od svih učinjenih grijeha, te ako se pokaje samo od pojedinih grijeha, njegova tevba, kod sunnija (pristalica Pravog puta) važi za te grijehe, a ostali ostaju na njemu.

O obaveznosti pokajanja i klonjenja od grijeha postoje mnogi dokazi u Kur'anu, Sunnetu i saglasnosti cjelokupne islamske uleme (idžm'a).

Allah, dž.š., kaže:

"... I pokajte se Allahu svi, o vjernici, da biste bili spašeni!" (En-Nur, 31)

"I zatražite oprost od svoga Gospodara, zatim Mu se vratite! (pokajte se)" (Hud, 3)

"O vjernici, iskreno se pokajte Allahu..." (Et-Tahrim, 8)

13. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je

rekao: "Tako mi Allaha, ja zatražim oprost od Allaha, dž.š., i obratim Mu se tevbom više od sedamdeset puta dnevno."

(Buhari)

14. El-Egarr ibn Jesar el-Muzeni, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "O ljudi, obraćajte se Allahu tevbom i traženjem oprosta! Zaista, ja tevbu činim stotinu puta na dan."

(Muslim)

15. Enes, ibn Malik el-Ensari, omiljeni sluga Poslanikov, pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah se više obraduje pokajanju Njegova roba, nego što bi se neko od vas obradovao pronalasku svoje izgubljene deve u pustinji bez vode i plodova."

(Muttefekun alejhi)

U drugom Muslimovom rivajetu, stoji: "Allah se više obraduje tevbi Svoga roba, koji se pokaje, nego što bi to učinio neko od vas kada bi putovao na devi kroz pustinju i ona mu pobjegne, a na njoj mu sva hrana i voda, pa je dugo tražio i, izgubivši svaku nadu da će je pronaći, legao u hlad jednog drveta da se odmori, i u takvom stanju očaja, odjedanput, ugledao svoju devu u neposrednoj blizini njegovoj kako mirno stoji, te odmah skočio i uhvatio je za povodac i, od silne radosti, uzviknuo: 'Bože moj, Ti si moj rob, a ja sam tvoj gospodar!', pogrešno se izrazivši od silne radosti."

16. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, Allah, dž.š., drži Svoju ruku ispruženom tokom cijele noći, primajući pokajanja onih koji su danju griješili, a danju pruža ruku, primajući pokajanja onih koji su noću griješili, sve dok sunce ne izađe sa zapada (kao jedan od predznaka kraja ovoga svijeta)."

(Muslim)

17. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko se pokaje prije nego što sunce izađe sa zapada, Allah će primiti njegovo pokajanje."

(Muslim)

18. Abdullah ibn' Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, Allah prima pokajanje Svoga roba, sve dok mu duša ne stigne u njegovo grlo (do posljednjeg daha)."

(Tirmizi, hasen)

20. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Davno prije vas, bio je jedan čovjek koji je ubio 99 osoba, pa je upitao za najučenijeg čovjeka na svijetu, te su ga uputili na jednog rahiba (isposnika). On ode do spomenutog rahiba i kaže mu da je ubio 99 osoba, pa ga onda upita, ima li za njega oprosta kod Allaha, dž.š. Na to mu rahib reče da za njega nema oprosta. Čovjek se na to podiže i ubi i rahiba i napuni stotinu ubijenih.

Zatim je ponovo upitao za najučenijeg čovjeka na svijetu, pa ga uputiše na jednog učenjaka, kome je on otišao i ispričao da je ubio 100 osoba, a zatim ga upitao ima li za njega takvog tevbe? Učenjak mu na to reče: 'Svakako. Ko te sprečava da učiniš tevbu?! Idi u tu i tu zemlju, u njoj stanuju ljudi koji iskreno Allahu robuju, pa im se i ti pridruži u njihovom robovanju, i nipošto se ne vraćaj u svoju sredinu, jer je ona pokvarena.'

Čovjek se uputi ka toj zemlji, ali ga negdje na pola puta zadesi smrt. Oko njega nastade spor između meleka milosti i meleka kazne. Meleci milosti rekoše: 'On je došao kao pokajnik od grijeha i srcem svojim okrenut prema Allahu!'

Meleki kazne rekoše: 'On nikada nije učinio ni jedno dobro djelo!' Tada melecima stiže jedan drugi melek, u ljudskom liku, koga oni uzeše za sudiju da im presudi. Melek-sudija im reče: 'Izmjerite rastojanje između jednog i drugog mjesta, pa kojem od njih bude bliži, njemu i pripada.' Meleki izmjeriše rastojanje i ustanoviše da je bliži zemlji kojoj je bio krenuo, te ga uzeše meleki milosti."

U drugom, Buharijinom rivajetu, stoji: "Bio je bliži zemlji dobra samo za jedan pedalj, te je zbog toga postao njen." A u slijedećem od Buharijinih rivajeta, stoji: "Pa je Allah, dž.š., naredio zemlji dobra da se približi, a zemlji grijeha da se udalji; zatim je naredio melecima da izmjere razdaljinu između njih. Meleki to uradiše i nađoše da je bliži zemlji dobra samo za jedan pedalj, te mu Allah, dž.š., oprosti njegove grijehe." A u jednom rivajetu kaže se da se on umirući pokušao približiti zemlji dobra, tako što se posljednjom snagom nageo prema zemlji dobra, te je to bio uzrok da joj je bio bliži.

(Muttefekun alejhi)

23. Ibn-Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada bi čovjek imao punu dolinu zlata, zaželio bi da ima dvije doline, a njegova usta neće ništa napuniti do prašina, a Allah prima pokajanje od onog ko se pokaje."

(Muttefekun alejhi)

24. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., se smije dvojici ljudi koji se međusobno bore, pa jedan drugog ubiju, a obojica

uđu u Džennet. Jedan od njih se borio na Allahovom putu i poginuo, pa ušao u Džennet, a njegovom se ubici Allah smiluje, pa primi islam; zatim i sam pogine kao šehid, na Allahovom putu."

(Muttefekun alejhi)

3. Sabur - strpljivost

Kaže Allah, dž.š.:

"O vjernici, budite strpljivi, budite izdržljivi..." (Ali-Imran, 200)

"Mi ćemo vas svakako dovoditi u iskušenje, malo strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj strpljive." (El-Bekara, 155)

"Samo oni koji budu strpljivi, bit će bez računa nagrađeni." (Ez-Zumer, 10)

"A onome koji se strpi i oprosti, to mu je zaista poželjno (preporučljivo) djelo." (Eš-Šura, 43)

"Tražite sebi pomoći u strpljivosti i obavljanju namaza! Allah je doista na strani strpljivih." (El-Bekara, 153)

"Mi ćemo vas provjeravati, sve dok ne ukažemo na borce i strpljive među vama." (Muhammed, 31)

Još je mnogo drugih ajeta koji govore o potrebi sabura i o njegovoj važnosti.

25. Ebu-Malik el-Haris el-Eš'ari, pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čistota (tjelesna i moralna) polovica je imana, zahvala Allahu (el-hamdu li llahi) puni vjerniku mjerilo njegovih dobrih djela, veličanje Allaha (subhanellahi) puni sve između nebesa i Zemlje, namaz je nur (svjetlost), sadaka je dokaz (vjere), sabur je sjaj, a Kur'an je dokaz za tebe, ili protiv tebe. Svaki čovjek, kada osvane, svoju dušu prodaje, pa je otkupi (od kazne), ili je upropasti."

(Muslim)

26. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je jedna grupa ensarija, tražila od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, milostinju, pa im je on dao, zatim su ponovo tražili, a on im opet dao što su tražili, dok im nije sve podijelio što je imao, a zatim im rekao: "Sve što budem imao od dobra, ja ću vam podijeliti, i ništa od vas neću sakriti, ali ko traži i želi čednost, Allah će mu je podariti; ako traži i želi neovisnost, Allah će ga učiniti neovisnim (bogatim). Ko god se puno suzdržava i trpi, Allah će mu pomoći da bude strpljiv; nije nikome

dat bolji i značajniji dar od sabura."

(Muttefekun alejhi)

27. Suhejb bin Sinan, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čudan li je primjer vjernika! U svakoj situaciji on dobija a takvo stanje nije ni s kim drugim nego samo sa vjernikom; ako ga zadesi kakva radost, on zahvaljuje Allahu, dž.š., što mu donosi korist, a ako ga, pak, pogodi kakvo zlo i šteta, on se strpi i postojano se drži, pa mu i to donosi nagradu od Allaha, dž.š."

(Muslim)

28. Enes, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, počeo osjećati veoma jake bolove, te je h. Fatima, primijetivši to na njemu, povikala: "O muko očeva!" Alejhisselam joj tada reče: 'Tvoj otac poslije ove današnje muke više nikad neće imati nikakve muke.'" A kada je Alejhisselam preselio na Ahiret, h. Fatima reče: "O moj oče, koji se odazva pozivu Gospodara svoga, o oče moj, neka ti u Džennetu El-Firdevs bude boravište, o oče moj, vijest o tvojoj smrti Džibrilu prenosimo." A kada je pokopan Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ona je upitala ashabe: "Zar ste mogli sebi dopustiti da na Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pospete prašinu?"

(Buhari)

29. Usame, sin Zejdov, kojeg je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, kao i njegovog oca, izuzetno volio, pripovijeda: "Kćer Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, poručila je Alejhisselamu da joj je dijete na umoru, te da dođe kod nje. Alejhisselam ju je poselamio i poručio joj: "Zaista Allahu pripada sve što uzme i sve što podari, i kod Njega je svakoj stvari rok određen, pa neka se strpi imajući na umu da će i za to biti nagrađena." Zatim je ponovo poslala po njega, zaklinjući ga da dođe. Tada je Alejhisselam pošao, a s njime su krenuli Se'ad ibn Ubade, Mu'az ibn Džebel, Ubejj ibn Ka'b, Zejd ibn Sabit i još nekoliko ashaba, r.a. Dijete je dato Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, koji ga uze u naručje dok mu je duša hroptala i tada Poslanik zaplaka kad ga ugleda u takvom stanju. Se'ad ibn' Ubade mu na to reče: "Šta je to, o Allahov Poslaniče?" "Ovo je rahmet (samilost) koju je Allah, dž.š., usadio u srca robova Svojih." A po jednom drugom rivajetu: "... u srca onih Svojih robova koje je On odabrao; zaista je Allah milostiv prema onim Svojim robovima koji su samilosni prema drugima."

(Muttefekun alejhi)

30. Suhejb, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Živio je u davna vremena jedan kralj koji je imao vračara. Kada je vračar ostario, reče kralju: "Ja sam ostario, zato mi

nađi dječaka da ga poučim sihru (vračanju)." Poslao mu je dječaka da ga poučava, ali je dječak na putu sreo jednog pobožnog učenjaka, kod koga je odsjeo i čuo od njega govor, koji ga je zadivio. Tako je to činio uvijek kada bi odlazio vračaru. Kada bi došao kod vračara, on bi ga udario, na što se on žalio učenjaku, pa mu ovaj reče: "Kada se pobojiš vračara, kaži mu da te zadržala porodica, a kada se pobojiš porodice, reci - zadržao me vračar." Tako je redovno činio dok ne srete na putu veliku životinju koja se ispriječila da ljudi ne mogu prolaziti, pa reče: "Danas ću znati je li vračar bolji ili pobožnjak." Uzeo je kamen i rekao: "Allahu moj, ako je učenjak draži Tebi od vračara, ubij ovu životinju kako bi ljudi mogli prolaziti." On se baci na nju i ubi je, a tada ljudi prođoše. On ode kod pobožnjaka i obavijesti ga šta je učinio, pa mu pobožnjak reče: "Moj sinko, ti si danas bolji od mene. Dostigao si ono što vidim, ti ćeš zasigurno biti iskušavan, zato ako te budu mučili, nemoj me otkriti."

Dječak je iscjeljivao slijepe i gubave i liječio svijet od različitih bolesti. Za njegovu nadarenost čuo je kraljev savjetnik, inače slijepac, te ode kod njega s brojnim darovima (hedijama) i reče: "Ovo što je ovdje, tebi pripada ako me izliječiš." Mladić reče: "Ja ne liječim nikoga nego Allah, pa ako povjeruješ u Uzvišenog Allaha, uputit ću Mu dovu i izliječit će te." Povjerova kraljev savjetnik u Allaha, pa ga Allah izliječi. Zatim je došao kod kralja i sjeo pored njega, kako je to činio i ranije, a kralj ga upita: "Ko ti povrati vid?" Reče: "Moj Gospodar." On upita: "Zar ti imaš gospodara osim mene?" Reče: "Moj i tvoj Gospodar je Allah." Potom ga je kralj uhapsio i nije prestao da ga muči dok mu nije rekao je za dječaka. Zatim su dječaka doveli, pa mu kralj reče: "Sinčiću, tvoja vještina u vračarstvu (sihru) dostigla je visok nivo. Ti liječiš slijepe i gubave i činiš još mnogo toga." Dječak reče: "Ja ne liječim nikoga, nego Uzvišeni Allah liječi." Vladar je i njega uhapsio i nije prestao da ga muči dok nije otkrio pobožnjaka. Doveden je pobožnjak, pa mu je rečeno: "Napusti svoju vjeru", a on odbi, pa vladar zatraži da se donese testera, zatim je stavljena na sredinu njegove glave i on je raspili dok ne padoše obje polovine. Zatim je doveden kraljev savjetnik i bi mu rečeno: "Napusti svoju vjeru", ali i on odbi; i njemu je stavljena testera na sredinu glave i raspiliše je njome dok ne spadoše obje polutke. Zatim je doveden dječak i bi mu rečeno: "Napusti svoju vjeru", ali on odbi, pa ga predade skupini svojih slugu i kralj reče: "Idite sa njim na to i to brdo i popnite se s njim na vrh. Kad stignete gore, tražite da napusti svoju vjeru. Ako prihvati, u redu je, ali ako odbije, bacite ga s vrha!" Otišli su i popeli se sa njim na brdo, pa dječak reče: "Allahu moj, zaštiti me od njih čime hoćeš." Pod njima se zatrese brdo i popadaše u provaliju. On se vrati kralju, a on ga upita: "Šta je bilo s tvojom družinom?" Dječak reče: "Allah me zaštitio od njih." Predao ga je drugoj grupi i rekao: "Idite sa njima i ukrcajte ga u lađu. Otplovite s njim na sred mora. Ako napusti svoju vjeru, dobro i jeste, a ako ne, bacite ga." Otplovili su s njim i on reče: "Allahu moj, zaštiti me od njih čime hoćeš." Prevrnu se lađa, pa se potopiše, a on se vrati kralju, pa ga kralj upita: "Šta se desilo sa slugama?" Reče: "Uzvišeni Allah me od njih zaštitio." Zatim se on obrati kralju: "Ti me nećeš moći ubiti dok ne

uradiš što ću ti narediti." On upita: "Šta je to?" Reče: "Skupi ljude u jednu dolinu, zatim me razapni na jedno stablo, potom uzmi strijelu iz mog tobolca, pa stavi strijelu na tetivu i reci: 'U ime Allaha, Gospodara mladića', pa odapni strijelu na mene. Ako tako uradiš, moći ćeš me ubiti." Sakupio je ljude u jednu dolinu, razapeo dječaka na stablo, uzeo strijelu iz njegovog tobolca, zatim je stavi na tetivu i reče: "U ime Allaha, Gospodara mladića", i odape strijelu koja ga pogodi u sljepoočnicu. Dječak stavi ruku na svoju sljepoočnicu i umrije, a ljudi povikaše: "Vjerujemo u Gospodara dječakova." Došli su kralju i rekoše mu: "Vidiš, ono čega si se ti pribojavao, tako nam Allaha, desi se." Povjerova narod u Allaha. On naredi da se iskopaju rovovi (jarkovi) duž puta, pa su iskopani. Naloži se u njima vatra, a on reče: "Ko ne odustane od svoje vjere, bacite ga u nju." Pa učiniše tako. Kad na red dođe jedna žena sa svojim dječakom, zastade bojeći se da u vatru padne. Dječak joj reče: "Majčice, budi strpljiva, jer ti si zaista u pravu."

(Muslim)

31. Enes, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, naišao pored jedne žene koja plakaše nad nečijim mezarom pa joj je rekao: "Boj se Allaha i strpi se!" Na to mu ona odgovori: "Idi od mene, ti nisi pogođen mojom nesrećom." Ona nije prepoznala Allahovog Poslanika, te je, kada su joj rekli da je to bio Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, otišla do vrata njegove kuće i, ne zatekavši nikoga od njegovih vratara, rekla mu, izvinjavajući se: "Nisam te prepoznala." "Pravi sabur je onaj pri prvom udarcu (jer se tada najteže strpiti)", odgovori on.

(Muttefekun alejhi)

A u Muslimovom se rivajetu navodi da je ta žena plakala za svojim umrlim djetetom.

32. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., veli: 'Nema druge nagrade za Mog roba mu'mina kojem Ja usmrtim njegovu voljenu osobu na ovome svijetu (njegovo dijete), pa se on - nadajući se nagradi - strpi na tom gubitku, osim Dženneta.'"

(Buhari)

33. Aiša, r.a., pripovijeda da je upitala Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, za kugu (koleru), pa joj je on odgovorio da je to Allahova kazna koju On šalje na koga hoće, a da ju je učinio rahmetom za mu'mine. Zato, koji se god rob Allahov zadesi u mjestu u kome se pojavila kolera, te se strpi, nadajući se nagradi od Allaha, dž.š., za to, i ostane u njemu, vjerujući da ga neće zadesiti nego ono što mu je Allah, dž.š., već odredio, a sa time on

svakako mora biti zadovoljan, imat će nagradu šehida (onoga koji je poginuo boreći se na Allahovom putu)."

(Buhari)

34. Enes, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je Allah, dž.š., rekao: "Ukoliko Ja nekog od Svojih robova iskušam oduzimanjem njegovog vida, pa se strpi (i ne rekne radi toga ništa loše), to ću mu nadoknaditi Džennetom."

(Buhari)

35. 'Ata ibn Ebi Rebiah, r.a., pripovijeda da mu je Ibn-Abbas, r.a., rekao: "Hoćeš li da ti pokažem ženu koja će ući u Džennet?" A on mu na to odgovori: "Svakako." Ibn-Abbas reče: "Vidiš li onu crnkinju tamo; došla je Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekla: "Ja ponekad dobijem padavicu (epilepsiju), pa se bojim da se nesvjesno otkrijem (svoja stidna mjesta) pred svijetom, pa te molim da uputiš dovu Allahu, dž.š., da me izliječi. On joj na to odgovori: "Ako hoćeš strpi se na toj bolesti, dobit ćeš Džennet, a ako hoćeš, ja ću dovu uputiti Allahu, dž.š., da ozdraviš?" "Strpit ću se", odgovori ona, "samo zamoli Allaha, dž.š., da se ne otkrivam prilikom napada", što Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, i učini.

(Muttefekun alejhi)

36. Abdullah ibn Mes'ud, r.a., pripovijeda: "Kao da sada gledam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako priča o jednom od Allahovih poslanika, salavatullahi 'alejhim, kako ga je njegov narod toliko pretukao da mu je potekla krv niz lice, a on je, brišući krv sa sebe, samo rekao: "Allahu dragi, Ti oprosti narodu mome, jer oni zaista ne znaju."

(Muttefekun alejhi)

37. Ebu-Se'id i Ebu-Hurejre, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Muslimana (vjernika) ne pogodi nikakva nedaća ili bolest, niti tuga ili žalost, niti bilo kakva nezgoda, čak ni obični ubod trna, a da mu zbog toga Allah, dž.š., ne oprosti dio njegovih grijeha."

(Muttefekun alejhi)

39. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kome Allah, dž.š., želi dobro, stavi ga na kušnju (belaj)."

(Buhari)

40. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Neka niko od vas nipošto ne zaželi smrt zbog nevolje koja ga je pogodila, a ako već mora, onda neka kaže: "Allahu moj, održi me na životu dokle god mi je život hairniji, a usmrti me kada mi smrt bude bolja od života."

(Muttefekun alejhi)

41. Habbab ibn Erett, r.a., pripovijeda: "Mi smo se požalili Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, na progone idolopokolonika, a on bijaše u hladu Ka'be, naslonjen na svoj ogrtač, pa mu rekosmo: 'Zar nam nećeš tražiti pomoć od Allaha, dž.š., zar za nas nećeš učiti dovu?' On nam na to odgovori: 'Znajte da je među narodima prije vas bilo ljudi kojima bi iskopali rupu u zemlji, zatim ga stavili u nju i donijeli pilu kojom bi prepilili njegovu glavu (odozgo) na dva dijela, ili bi mu željeznim bodljama meso i kožu od kostiju odvajali, ali sve to ga ne bi natjeralo da ostavi svoju vjeru. Tako mi Allaha, uistinu će Allah, dž.š., upotpuniti ovu vjeru dotle da će konjanik putovati sam iz San'a do Hadremevta (sa kraja do nakraj Arapskog poluotoka), nikog se ne plašeći, osim Allaha, dž.š., i od vuka za svoje stado, međutim, vi to požurujete (nestrpljivi ste).'" A po jednom drugom rivajetu: "On je mirno ležao na svom ogrtaču pod glavom, pored svega što smo trpili od idolopoklonika."

43. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ako Allah, dž.š., želi Svome robu hajr, onda mu požuri sa njegovim kaznama na ovome svijetu. A ako Allah, dž.š., želi Svome robu zlo, onda mu odgodi kaznu za njegove grijehe, kako bi je u potpunosti iskusio na ahiretu." Zatim je rekao: "Zaista je veličina nagrade prema veličini iskušenja, zato Allah, dž.š.,, kada zavoli jedan narod, postavi ga na razne kušnje, pa ko bude zadovoljan time, Allah bit će zadovoljan njime, a ko se srdi zbog toga, njemu pripada Allahova srdžba."

(Tirmizi, hasen, Buhari)

45. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nije junaštvo u hrvanju (dvobojima), nego junak je onaj koji se strpi pri svojoj srdžbi."

(Muttefekun alejhi)

46. Sulejman ibn Sured, r.a., pripovijeda: "Sjedio sam s Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve selleme, a dvojica ljudi su se međusobno svađali. Jedan od njih je bio sav pocrvenjeo, a vratne žile mu se napele od srdžbe. Allahov Poslanik, 'alejhi-s-selam, reče: 'Zaista ja znam jednu riječ; kada bi je on izgovorio, otišlo bi od njega ono što ga je snašlo. Kada bi

rekao: 'Utječem se Allahu od prokletog šejtana, popustilo bi ga ono što ga je snašlo.' ' Prisutni tom čovjeku tada rekoše: 'Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ti rekao je da zatražiš utočište kod Allaha, dž.š., od prokletog šejtana.'"

(Muttefekun alejhi)

47. Mu'az ibn Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko savlada svoju srdžbu i onda kada bude u stanju da je ispolji, Allah, dž.š., će ga pozvati na kijametskom danu pred cijelim svijetom da sebi izabere koju god hoće od dženetskih hurija."

(Ebu-Davud i Tirmizi, hasen)

48. Ebu-Hurejre, r.a., priča da je jedan čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekao: "Posavjetuj me, preporuči mi nešto!" Na to mu on reče: "Nemoj se srditi!" Čovjek nekoliko puta ponovi isto pitanje, i svaki put mu je Alejhisselam odgovorio: "Nemoj se srditi."

(Buhari)

49. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Mu'mina i mu'minku ne prestaju pogađati razne nedaće iskušenja u njima samima, ili njihovoj djeci i imetku, sve dok im se ne izbrišu svi njihovi grijesi, tako da se susretnu sa Allahom, dž.š., bez ijednog grijeha."

(Tirmizi, hasen, sahih)

53. Abdullah ibn Ebi-Evfa, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, za vrijeme jedne od bitaka, sačekao dok se sunce nagelo ka zapadu, zatim je ustao i rekao prisutnim: "O ljudi, nemojte priželjkivati sukob s neprijateljem, i od Allaha tražite selamet, a kada se sukobite s neprijateljem, onda budite strpljivi, i znajte da je Džennet pod sjenama sablji." Zatim je dodao: "Allahu naš, Objavitelju Knjige, Pokretaču oblaka, Pobjedniče svih četa, porazi ih (naše neprijatelje) i nama pomozi protiv njih."

(Muttefekun alejhi)

4. Iskrenost (sidk)

Allah, dž.š., kaže:

"O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni." (Et-Tevba, 19)

"... i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama...." (El-Ahzab, 35)

"... bolje bi im bilo da su prema Allahu iskreni." (Muhammed, 21)

Što se hadisa na ovu temu tiče, evo nekih:

54. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Iskrenost vodi dobroti, a dobrota vodi u Džennet. Zaista, čovjek iskreno govori (i radi), sve dok kod Allaha konačno ne bude upisan "siddikom" (potpuno iskrenim vjernikom). A laž zaista vodi u pokvarenost, a pokvarenost i griješenje vode u Džehennem. Čovjek koji stalno laže, kod Allaha bude upisan teškim lažljivcem."

(Muttefekun alejhi)

55. Hasan, sin h. Alije, Alejhisselamov unuk, r.a., pripovijeda: "Od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, zapamtio sam slijedeće riječi: "Ostavi sve ono što ti je sumnjivo (nisi siguran da li je halal ili haram), a drži se onog što ti nije sumnjivo. Zaista je iskrenost sigurnost, a laž je sumnjičavost."

(Tirmizi, sahih)

56. Od Ebu-Sufjana Sahr b. Harba, r.a., prenosi se u dugom hadisu priča o Herakliju: "Herakle upita: 'Šta vam naređuje'" (tj. Allahov Poslanik, s.a.v.s.)?, kaže Ebu-Sufjan "Govori nam: 'Obožavajte Allaha, Jednog Jedinog, druge Mu ravnim ne smatrajte, a ostavite ono što vam govore očevi vaši. Naređuje nam namaz, iskrenost, čednost, poštenje i pažnju prema rodbini.'"

(Muttefekun alejhi)

57. Ebu-Sabit, ili Ebu-Seid, ili Ebu el-Velid (razilaze se u njegovom nadimku), Sehl ibn Hunejf, koji bijaše učesnik Bitke na Bedru, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko iskreno od Allaha traži šehadet (da pogine kao šehid), Allah će mu

podariti stepen šehida, pa makar umro i u svojoj postelji (a ne na bojnom polju)."

(Muslim)

59. Ebu-Halid Hakib b. Hizam, prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kupac i prodavač imaju slobodu izbora dok se ne rastanu, pa ako budu iskreni i ispolje stvarno stanje (robe), bit će im bereket u pazaru, a ako zataje i slažu, onda će im nestati bereketa u onome što su pazarili."

(Muttefekun alejhi)

5. Samokontrola

Allah, dž.š., kaže:

"Koji te vidi kada ustaješ (na namaz), i tvoje pregibanje među onima koji čine sedždu." (Eš-Šu'ara, 218-219)

"On je s vama gdje god vi bili." (El-Hadid, 4)

"Allahu nije ništa tajna ni na Zemlji ni na nebu." (Ali - Imran, 5)

"Zaista tvoj Gospodar stalno motri." (El-Fedžr, 14)

"On zna poglede koji kriomice u ono što je zabranjeno gledaju, a i ono što grudi kriju." (El-Mu'min = El-Gafir, 19)

Još je mnogo drugih ajeta na ovu temu, a evo i nekoliko hadisa:

60. Omer ibn Hattab, r.a., pripovijeda: "Jednog dana sjedili smo kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, te se iznenada pojavi jedan čovjek izuzetno bijele odjeće, jako crne kose, bez ikakvih znakova putovanja na sebi, a niko od nas ga nije poznavao. Približi se Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i sjede pored njega, tako što je prislonio svoja koljena uz njegova i svoje ruke stavio na natkoljenice, a potom reče: 'O Muhammede, obavijesti me o islamu!' Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče mu: 'Islam je da posvjedočiš da nema drugog boga, osim Allaha, i da je Muhammed Allahov poslanik, da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da hodočastiš Bejtullah, ako si u mogućnosti.' On tada reče: 'Istinu si kazao.' Mi smo mu se čudili (veli Omer); pita ga, zatim mu potvrđuje.

Čovjek ponovo reče: 'Obavijesti me o imanu!' Alejhisselam kaza: 'Iman je da vjeruješ Allaha, Njegove meleke, Njegove Knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ da je sve određeno, bilo dobro, bilo zlo.' Čovjek opet reče: "Istinu si kazao.'

Zatim reče: 'Obavijesti me o ihsanu (savršenstvu u vjeri)!' Alejhisselam mu kaza: 'Ihsan je da robuješ Allahu kao da ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe, zaista, vidi.'

Zatim reče: 'Obavijesti me o Kijamteskom danu?' Alejhisselam odgovori: 'Upitani o tome ne zna ništa više od onoga koji ga je upitao.'

'Obavijesti me o njegovim predznacima', reče čovjek. Alejhisselam reče: 'Da robinja rodi sebi gospodaricu, da vidiš gole i bose čobane, čuvare stada kako se nadmeću u gradnji visokih palača.'

Poslije toga je onaj čovjek otišao, a nakon izvjesnog vremena, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, mi reče: 'O Omere, znaš li ko je bio onaj čovjek?' Ja mu odgovorih: 'Allah

i Njegov Poslanik najbolje znaju.' On mi tada reče: 'To je bio Džibril, došao je da vas poduči vašoj vjeri.'"

(Muslim)

O značenju Poslanikovih riječi "da će robinja roditi sebi gospodaricu" ima više mišljenja. Jedno od njih je da će se svijet toliko pokvariti da će djeca postupati sa svojim roditeljima, kao što gospodar postupa sa svojim robom.

(Muslim)

61. Ebu-Zerr Džundub ibn Džunade i Muaz ibn Džebel, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Boj se Allaha, dž.š., gdje god se nalazio; ukoliko uradiš loše djelo, obavezno iza njega učini dobro koje će ga izbrisati, i lijepo se ponašaj prema ljudima."

(Tirmizi, hasen)

62. Ibn-Abbas, r.a., pripovijeda da je jednoga dana sjedio iza Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i da mu je rekao: "Mladiću, ja ću te poučiti nekoliko veoma bitnih riječi: pazi na Allaha, i On će na tebe paziti, pazi na Allaha, pa ćeš Ga naći uvijek u svojoj blizini (kako te pomaže). Ako budeš od koga nešto tražio, traži samo od Allaha, a ako tražiš pomoć, onda je samo od Allaha traži. Znaj da, kada bi se cijeli svijet sakupio da ti koristi nečim, neće ti koristiti nimalo više nego što ti je Allah već propisao i odredio, a isto tako kada bi se sakupili da ti nečim naude, ne bi ti naudili ništa više nego što ti je Allah već bio propisao i odredio; pera (za pisanje odredbi) podignuta su, a tinta se osušila (određeno se više ne mijenja)."

(Tirmizi, hasen, sahih)

A po rivajetu drugih: "Pazi na Allaha, naći ćeš Ga uvijek uz sebe (na pomoći), ne zaboravi na Allaha u bogatstvu, On te neće zaboraviti u siromaštvu, i znaj da, što god te mimoiđe, nije ni moglo da te zadesi (bilo od dobra ili zla), a što god te zadesi, nikako te nije ni moglo mimoići, i znaj da je uspjeh sa saburom, da je olakšanje poslije tegobe, i da je s teškoćom i olakšica."

63. Prenosi se da je Enes, r.a., rekao: "Vi, zaista, radite poslove koji su u vašim očima (po vašem mišljenju) manji od dlake, a mi smo ih u vrijeme Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, smatrali upropašćujućim (velikim) grijesima."

(Buhari)

64. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, Uzvišeni Allah ni u čemu ne trpi drugoga. Ovo se ogleda u onome što čovjek radi od zabranjenih (haram) stvari." (Jer tada čovjek upoređuje želju Allahovih stvorenja sa željom Allaha, a ta uporedba nije dozvoljena.)

(Muttefekun alejhi)

65. Ebu-Hurejre, r.a., priča da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: "Allah, dž.š., htio je da iskuša trojicu ljudi od Benu-Israila (Izraelćana); jedan je bio gubavac, drugi bez kose, a treći slijep, pa im je posao jednog meleka. Melek je došao gubavcu i upitao ga: 'Šta bi ti najviše želio?' 'Najviše bih želio imati lijepu boju kože, i da se oslobodim ovog zbog čega se svijet zgražava na mene', odgovori on. Melek pređe rukom preko njegova tijela, te sa njega sva guba spade, i dobi lijepu boju kože. Zatim ga melek upita: 'Kakav ti je imetak najdraži?' 'Deve ili krave' (prenosilac se ne sjeća tačno), reče on. Allah mu tada dade jednu lijepu devu, koja je u stomaku nosila mladunče, a melek mu reče: 'Allah ti dao berićeta u njoj!'

Zatim je melek došao onome bez kose i upitao ga: 'Šta bi ti najviše volio?' 'Lijepu kosu, i da se oslobodim ovog zbog čega se svijet zgraža na mene', odgovorio je on. Melek ga pomilova po glavi, te mu bolest prođe i dobi lijepu kosu. Melek ga upita: 'Kakav bi imetak najviše volio?' 'Krave', odgovori on. Allah mu tada dade jednu lijepu steonu kravu, a melek mu reče: 'Allah ti dao berićeta u njoj!'

Zatim melek dođe slijepcu i reče mu: 'Šta bi ti najviše želio imati?' 'Da mi Allah vrati moj vid, kako bih ljude mogao gledati', odgovori on. Melek ga pomilova po očima i Allah mu vrati vid. Zatim ga upita: 'Kakav bi imetak najviše volio?' 'Ovce', odgovori on. Allah mu dade jednu ovcu.U sve trojice se mal plodio i množio, pa je bivši gubavac imao punu dolinu deva, bivši ćelavac punu dolinu krava, a bivši slijepac punu dolinu ovaca.

Zatim melek dođe gubavcu u njegovom prijašnjem liku i obliku te mu reče: 'Ja sam čovjek bijednik, i jedino mi ti, poslije Allaha, možeš pomoći, zato te molim, tako ti Onoga Koji ti je dao tako lijepu boju kože i Koji ti je dao tolike deve, da mi dadneš jednu devu, kako bih mogao nastaviti put.' On mu na to reče: 'Ja imam mnogo obaveza.' Melek mu reče: 'Kao da te ja odnekud znam, da ti nisi bio onaj gubavac što se svijet zgražavao na njegov izgled i bijedu, pa ti je Allah podario (zdravlje i bogatstvo)?!' On mu tada odgovori: 'Naprotiv, ja sam ovo naslijedio od svojih predaka.' Melek mu tada reče: 'Ako si mi slagao, neka te Allah povrati u ono stanje u kojem si bio.'

Zatim je melek došao ćelavcu u njegovom prijašnjem liku i obliku, i rekao kao što rekao je gubavcu, a ovaj mu uzvratio kao i prvi. Melek mu reče: 'Ako si mi slagao, neka te Allah vrati u ono stanje u kom si bio.'

Potom je došao slijepcu u njegovom prijašnjem liku i obliku, i rekao mu: 'Ja sam siromašan čovjek i na putu sam. Meni danas ne može niko poslije Allaha pomoći do ti, pa te molim Onim Koji ti je podario tvoj vid da mi daš jednu ovcu, kako bih se njom pomogao na svome putu.' On mu odgovori: 'I ja sam bio slijep, pa mi je Allah, dž.š., povratio vid; uzmi koliko hoćeš, a ostavi koliko hoćeš. Tako mi Allaha, ništa ti neću danas zabraniti da uzmeš, radi Moćnog i Velikog Allaha.' Melek mu tada reče: 'Zadrži sav svoj imetak, vi ste bili samo iskušani. Allah je zadovoljan tobom, a rasrdio se na tvoja dva druga.'"

(Muttefekun alejhi)

U Buhariji, umjesto riječi: "Neću te spriječiti da danas uzmeš što god hoćeš, u ime Velikog Allaha", stoji: "Neću ti zahvaliti ako išta ostaviš što ti treba!"

66. Šeddad ibn Evs, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Pametan je onaj koji strogo vodi računa o svojim postupcima, i radi za život poslije smrti, a slabić je onaj koji slijedi svoje strasti i bezrazložno se nada i pouzdava u Allaha."

(Tirmizi, hasen)

67. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Od ljepote islama - vjere jednog čovjeka jeste da se kloni onoga što ga se ne tiče."

(Tirmizi, hasen)

6. Takvaluk (bogobojaznost)

Allah, dž.š., kaže:

"O vjernici! Bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću." (Ali-Imran, 102)

"Allaha se bojte koliko god možete." (Et-Tegabun, 16)

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu." (El-Ahzab, 70)

"Onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada." (Et-Talak, 2-3)

"Ako se budete Allaha bojali, On će vam sposobnost darovati, pa ćete istinu od neistine moći rastaviti, i preko ružnih postupaka vaših će preći i oprostiti vam. A Allahova dobrota je neizmjerna." (El-Enfal, 29)

Ovo su samo neki od mnogih ajeta koji upućuju na bogobojaznosti. Što se hadisa tiče, evo nekih:

69. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da su upitali Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve

selleme,: "Ko je najčasniji čovjek?" Alejhisselam reče: "Najčasniji je onaj ko je najbogobojazniji." Prisutni rekoše: "Nismo te o tome pitali!" Alejhisselam reče: "Onda (najčasniji čovjek je) Jusuf, sin Allahovog poslanika, koji je isto tako sin Allahovog poslanika, koji je sin Allahovog prijatelja (halila)." Prisutni ponovo rekoše: "Nismo te o tome pitali." On tada reče: "Onda me pitate o porijeklu Arapa i njihovim rodovima. Oni koji su bili najbolji od njih u džahilijetu, oni su najbolji i u islamu, samo ako se poduče vjerskim propisima."

(Muttefekun alejhi)

70. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista je ovaj svijet sladak i privlačan, i zaista vas je Allah postavio namjesnicima na njemu, samo da bi vidio kako ćete postupati. Zato se bojte dunjaluka i bojte se žena, jer je prvi nered (fitneluk) među Izraelićanima bio zbog žene."

(Muslim)

71. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, imao običaj često učiti slijedeću dovu: "Allahu dragi, ja Te molim da mi podariš pravu uputu, istinsku bogobojaznost, pravu čednost i neovisnost od tvojih robova!"

(Muslim)

72. Adijj ibn Hatim et-Tai, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko se zakune da će nešto uraditi, zatim poslije uvidi nešto što je bogobojaznije (ispravnije od toga), neka uradi ono što je bogobojaznije."

(Muslim)

73. Ebu-Umame el-Bahili, r.a., pripovijeda da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako je za vrijeme hutbe (vaza), na Oprosnom hadžu, rekao: "Bojte se Allaha, klanjajte pet dnevnih namaza, postite mjesec dana, dajite zekat na svoj imetak,

pokoravajte se vašim zapovjednicima, pa ćete ući u Džennet vašeg Gospodara."

(Tirmizi, hasen, sahih)

7. Čvrsto uvjerenje (jekin) i pouzdanje (tevekkul)

Allah, dž.š., kaže:

"A kada su vjernici saveznike ugledali, rekli su: 'Ovo je ono što su nam Allah i Poslanik Njegov obećali; i Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili!' - i to im

je samo učvrstilo vjerovanje i predanost." (El-Ahzab, 22)

"One, kojima je, kad su ljudi rekli: 'Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!', to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: 'Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!' I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem; nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan, a Allah je neizmjerno dobar." (Ali-'Imran, 173-174)

"Ti se pouzdaj u Živog, Koji ne umire." (El-Furkan, 58)

"I samo u Allaha neka se pouzdaju vjernici!" (Ali-'Imran, 160)

"A kada se odlučiš, onda se pouzdaj u Allaha." (Ali-'Imran, 159)

"Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta (niko mu drugi ne treba)." (Et-Talak, 3)

"Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kada se Allah spomene, a kad im se ajeti Njegovi uče, vjerovanje im učvršćuju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju."

Što se tiče hadisa u vezi s ovom temom, evo nekih:

74. Prenosi se od Ibn-Abbasa, r.a., koji kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Predočeni su mi narodi pa sam vidio Poslanika i sa njim grupicu sljedbenika (reht. grupa od 3-10) i vidio sam Poslanika i sa njim jednog čovjeka ili dva i Poslanika sa kojim nema niko. Zatim mi bi predočena brojna skupina, pa pomislih da je to moj ummet. Tad mi bi rečeno: 'Ovo je Musa i njegov narod, ali pogledaj na taj kraj', pa pogledah i vidjeh ogromnu skupinu, pa mi bi rečeno: 'Pogledaj na drugi kraj', kad tamo opet velika skupina i bi mi rečeno: 'Ovo je tvoj ummet i sa njima sedamdeset hiljada, koji će ući u Džennet bez polaganja računa i bez prethodne kazne.' Potom je ustao i otišao u svoj stan, a ljudi počeše razgovarati o onima koji će ući u Džennet bez obračuna i iskušane kazne jedni s drugima. Rekoše: 'Možda su to ashabi Poslanika, s.a.v.s.' Neki rekoše: 'Možda su to oni koji su rođeni u islamu i nisu činili Allahu širk', a spominjali su i druge, pa im je izašao Poslanik, s.a.v.s., i upitao ih: 'Oko čega se to raspravljate?' Obavijestiše ga, a on reče: 'To su oni koji ne budu (činili rukje) liječili od bolesti učenjem ajeta i dova i ne budu tražili da se njima to čini. To su oni koji nisu sujevjerni, a na svoga se Gospodara oslanjaju.' Ustao je Ukaše b. Muhsin i rekao: 'Moli Allaha da me učini jednim od njih.' Na što mu reče Resullullah, a.s.: 'Ti si jedan od njih.' Iza njega ustade drugi čovjek i reče: 'Moli Allaha da i mene učini jednim od njih.' Poslanik mu reče: 'Pretekao te u tome Ukaš.'"

(Muttefekun alejhi)

75. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, imao

običaj učiti slijedeću dovu: "Allahu dragi, Tebi se pokoravam, Tebe vjerujem, u Tebe se uzdam, Tebi se smjerno obraćam i samo se u ime Tvoje borim i parničim (prepirem). Allahu moj, utječem se Tvome dostojanstvu, nema drugog boga osim Tebe, da me sačuvaš od zablude; Ti si vječno Živi, Besmrtni, a svi džini i ljudi (nevidljiva i vidljiva stvorenja) jesu smrtnici."

(Muttefekun alejhi)

76. Prenosi se da je Ibn-'Abbas, r.a., rekao: "Allah nam je dosta, i divan li je On Gospodar." (Hasbunallahu ve ni'me-l-vekil) rečenica je koju je Ibrahim, alejhisselam, izgovorio kad je bačen u vatru, a i Muhammed, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad su mu rekli: "Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate", pa im je to učvrstilo vjerovanje, te su rekli: "Dovoljan je nama Allah; divan je On Gospodar." U jednom drugom Buharijinom rivajetu stoji da je to bila posljednja riječ koju je izgovorio Ibrahim, a.s., prije nego što je bačen u vatru.

(Buhari)

77. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ući će u Džennet ljudi čija su srca poput ptičjih srca" (Muslim). (Značenje: oslanjaju se na Allaha, a kaže se: "srca su im nježna i mehka".)

(Muslim)

78. Džabir, r.a., pripovijeda, da je izašao u borbu sa Poslanikom, s.a.v.s., prema Nedždu, pa kada se vratio Poslanik, s.a.v.s., vratio se on sa njima. Popodnevni odmor ih zadesi u dolini Kaktusove šume. Zaustavi se tu Poslanik, s.a.v.s., ljudi se raziđoše po hladovini kaktusa, a Resullullah se smjesti pod hlad drveta (semura), objesivši o njega svoju sablju. Svi nakratko zaspasmo. Tada nas probudi Poslanik, s.a.v.s. Kraj njega je bio neki beduin. Reče nam: "Ovaj ovdje je zgrabio moju sablju dok sam spavao. Ja se probudih, a ona u njegovoj ruci, isukana. Upita me: "Ko će te odbraniti od mene?"

Rekoh: "Allah", i to tri puta ponovih. Resullullah, a.s., ga nije kaznio i beduin je sjeo."

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju kazuje Džabir, r.a.: "Bili smo sa Poslanikom, s.a.v.s., u Bitki Zaturrika'i (noge su im bile izbodene trnjem pa su ih smotali krpama), gdje smo našli jedno krošnjasto stablo, te smo ga ostavili za Poslanika, s.a.v.s. U međuvremenu je došao mušrik, a Poslanikova sablja bila je obješena na drvo. Mušrik je zgrabi i reče: 'Bojiš li me se?' Reče: 'Ne.' Reče: 'Ko će te odbraniti od mene.' Reče: 'Allah.'" A u rivajetu Ebu- Bekr el-Ismailija u

njegovom sahihu: reče: "Ko će te odbraniti od mene." Reče: "Allah", pa ispade sablja iz njegove ruke, pa je Poslanik, s.a.v.s., uze i reče: "Ko će tebe odbraniti od mene?" Reče: "Postupi dobro." Reče: "Svjedočiš li da nema boga sem Allaha i da sam ja Allahov Poslanik?" Reče: "Ne, ali ti obećavam da se neću boriti protiv tebe niti biti sa narodom, koji se bude protiv tebe borio", na što ga pusti. Mušrik se vrati svom narodu pa reče: "Dolazim Vam od najboljeg čovjeka."

79. Omer, r.a., pripovijeda da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: "Kada biste se vi istinski uzdali i oslanjali na Allaha, dž.š., On bi vas opskrbljivao kao što opskrbljuje ptice.Ujutru krenu letjeti praznih stomaka, a vraćaju se punih."

(Tirmizi, hasen)

80. Bera' ibn 'Azib, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "O, čovječe, kada legneš u svoju postelju reci: 'Allahu moj, predajem Tebi dušu svoju, okrećem Tebi lice svoje, prepuštam Tebi probleme svoje, pa na Tebe se oslanjam, nadajući se Tebi i strahujući od Tebe; nema sigurnog skloništa i pribježišta osim Tebe. Ja vjerujem u Tvoju Knjigu koju Si objavio, i Tvog Poslanika kojeg si poslao.'

Ako to proučiš i te noći umreš, umro si u potpunoj čistoći (fitretu), a ako osvaneš,uradio si hajr - dobro."

(Muttefekun alejhi)

U jednom drugom rivajetu, stoji: "Kada budeš pošao na spavanje, uzmi abdest, kao što ga uzimaš za namaz, zatim lezi na svoju desnu stranu i to reci... I neka ti to budu zadnje riječi pred spavanje."

81. Prenosi se od Ebu-Bekra es-Sidika, r.a., da je rekao: "Pogledao sam u stopala mušrika kad smo bili u pećini. Oni su bili nama nad glavama, pa upitah: "O Allahov Poslaniče, da neko od njih pogleda pod svoja stopala, vidio bi nas." On mi reče: "Šta misliš, o Ebu-Bekre, o dvojici sa kojima je Allah treći?"

(Muttefekun alejhi)

82. Majka pravovjernih, Ummu Seleme, r.a., pripovijeda da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad bi izlazio iz kuće, govorio: "U ime Allaha, u Allaha se uzdam i na Njega se oslanjam. Allahu dragi, ja se Tebi utječem od svoje lične zablude, i da me neko drugi u zabludu ne zavede, da ne zgriješim i da me drugi na grijeh ne navede, da kome zlo ne učinim, ili da ko meni ne učini zlo, da iz neznanja pogriješim, ili da me neko drugi zbog svoga

neznanja u grijeh ne odvede."

(Tirmizi, hasen, sahih)

83. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko pri izlasku iz svoje kuće rekne:

'U ime Allaha, u Allaha se uzdam i na Njega se oslanjam, nema nikakve moći niti snage, osim sa Allahom, dž.š.', njemu se rekne:

'Upućen si, zaštićen si, sačuvan si, i od njega se šejtan udalji.'"

(Ebu- Davud, Nesai, Tirmizi, hasen, sahih)

Ebu-Davud dodaje: "Jedan šejtan govori drugom: 'Kako ćeš sa čovjekom koji je upućen, zaštićen i sačuvan?'"

84. Prenosi se od Enesa, r.a., da je rekao: "Bila su dva brata, u doba Poslanika, s.a.v.s. Jedan bi dolazio kod Poslanika, s.a.v.s., a drugi bi privređivao. Tužio se ovaj što privređuje Poslaniku, s.a.v.s., na svoga brata, pa mu Poslanik, s.a.v.s., reče: "Možda ti zbog njega stiže opskrba.'"

(Tirmizi sa sahih senedom)

8. Istrajnost na pravom putu - istikame

Allah, dž.š., kaže:

"Ti idi pravim putem, kao što ti je naređeno." (Hud, 112)

"Onima koji govore: 'Gospodar naš je Allah', pa poslije ostanu pri tome, dolaze meleki: Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši u životu na ovome svijetu, a i na onom; u njemu ćete imati sve ono što duše vaše zažele, i što god zatražite imat ćete, bit ćete počašćeni od Onoga Koji prašta i koji je Milostiv." (Fussilet, 30-32)

"Oni koji govore: 'Naš Gospodar je Allah!' - i istraju na pravom putu, neka se ničeg ne boje i ni za čim nek ne tuguju! Oni će stanovnici Dženneta biti, u njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su uradili." (El-Ahkaaf, 13-14)

85. Sufjan ibn Abdullah, r.a., kaže da je rekao: "O Allahov Poslaniče, reci mi nešto o islamu, da poslije tebe više nikog ne pitam." Alejhisselam reče: "Reci: 'Ja vjerujem u Allaha', i na tome čvrsto ustraj."

(Muslim)

10. Natjecanje u dobrim djelima, bez oklijevanja

Allah, dž.š., kaže:

"A vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete!" (El-Bekara, 148)

"Požurite prema oproštenju vašeg Gospodara i Džennetu, čija je širina kao nebesa i Zemlja, pripremljenom za bogobojazne." (Ali-'Imran, 133)

87. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Požurite sa dobrim djelima, jer će se pojavljivati smutnje koje će nastupati kao dijelovi mrkle noći; čovjek će osvanuti kao vjernik, a omrknuti kao nevjernik, ili će omrknuti kao vjernik, a osvanuti kao nevjernik - prodavat će svoju vjeru za dunjalučke stvari."

(Muslim)

88. Prenosi se od Ukbet Ibn el-Harisa, r.a., da je rekao: "Klanjao sam za Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. ikindiju u Medini pa predade selam, a zatim žurno ustade, pa između svijeta ode u sobu jedne od njegovih žena. Ljudi su se prepali zbog njegove žurbe. Pošto on izađe, primijeti da su se ljudi začudili njegovoj žurbi i reče: 'Sjetio sam se da imam nešto zlata kod kuće, pa nisam želio da budem okupiran njime, pa sam požurio da naredim njegovu diobu.'"

(Buhari)

U drugom rivajetu ovaj hadis citira se ovako: "Ostavio sam u kući nešto zlata od sadake, pa ne želim da obnoći kod mene."

89. Prenosi se od Džabira, r.a., koji kaže: "Pitao je neki čovjek, na dan Uhuda Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: 'Šta misliš ako ja poginem, gdje ću?' Reče: 'U Džennet,' pa on baci hurme koje je držao u ruci, a zatim stupi u borbu protiv neprijatelja dok ne poginu."

(Muttefekun alejhi)

90. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je jedan čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i upitao: "O Božiji Poslaniče, za koju sadaku čovjek ima najveću nagradu?" Alejhisselam odgovori: "Da udijeliš sadaku kada si zdrav i škrt, bojeći se siromaštva, a nadajući se bogatstvu. I nemoj odugovlačiti (sa sadakom) dok ti dođe duša u grlo, pa da onda poviče: 'Podajte tome toliko, a tome toliko, kad je to već postalo njihovo.'"

(Muttefekun alejhi)

91. Od Enesa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na dan Uhuda, uzeo jednu sablju i upitao: "Ko će ovo uzeti od mene?" Svi su ljudi pružili ruke i svaki je govorio: "Ja, ja." Poslanik, s.a.v.s., upita: "A ko je u stanju da se oduži za nju?" Odustaše ljudi, a Ebu-Dudžanet, r.a., reče: "Ja ću je odužiti." On je uzeo i njome sjekao glave nevjernika.

(Muslim)

92. Prenosi se od Zubejra b. Adijja da je rekao: "Došli smo kod Enesa b. Malika, r.a., i žalili se njemu na ono što nas je snašlo od Hadžadža, pa reče: 'Strpite se, jer, uistinu, neće doći ni jedno vrijeme a da ono poslije njega nije gore od njega. Sve bit će tako dok ne sretnete svoga Gospodara.' To sam čuo od vašeg Poslanika, s.a.v.s."

(Buhari)

93. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Požurite s dobrim djelima da preteknete sedam stvari! Zar očekujete išta drugo osim: velikog siromaštva, ili zabludujućeg bogatstva, ili smrtne bolesti, ili upropašćujuće starosti, ili iznenadne smrti, ili prokletog Dedžala, a on je najstrašnije što očekujete; ili Kijametski dan, koji je još žešći i gori."

(Tirmizi, hasen)

94. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao na dan Hajbera: "Ovu ću zastavu zasigurno predati čovjeku koji voli Allaha i Njegovog Poslanika. S njegovim rukama će Allah, dž.š., dati pobjedu." Omer, r.a., veli: "Nisam poželio biti predvodnik do tada. Stao sam očekujući da me pozove i da meni preda zastavu. Allahov Poslanik pozva Aliju, sina Ebu-Talibova, pa mu predade zastavu i reče: "Idi i ne osvrći se, dok ti Allah ne dadne pobjedu." Alija je krenuo malo, a zatim ne obazirući se, uzviknu: "Allahov Poslaniče, dokle i zašto ću se boriti protiv neprijatelja." Allahov Poslanik mu tada reče: "Bori se protiv njih sve dotle dok ne posvjedoče da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov Poslanik, pa kada to učine, onda ti je zabranjena njihova krv i imetak, osim kada to bude obavezno (kisar i zekat), a račun će polagati pred Allahom."

(Muslim)

11. Borba sa samim sobom (svojim strastima)

Allah, dž.š., kaže:

"One koji se budu zbog nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!" (Ankebut,

69) "I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!" (El-Hidžr, 99)

"I spominji ime Gospodara svoga i Njemu se potpuno posveti."(El-Muzzemmil, 8)

"Onaj ko bude uradio koliko trun dobra, vidjet će ga." (Ez-Zelzela, 7) "A dobro koje za sebe unaprijed osigurate, naći ćete kod Allaha još većim i dobit ćete još veću nagradu." (El-Muzzemmil, 20)

"A ono što od imetka drugima date, Allah, sigurno, za to zna." (El-Bekara, 273)

Mnogo je ajeta na ovu temu, a evo i nekoliko hadisa:

95. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., kaže: 'Ko se neprijateljski ponaša prema Mome evliji (pravom robu), Ja ću mu najaviti rat. Najdraže čime Mi se Moj rob približava jeste ono čime sam ga zadužio (farzovi), a zatim Mi se on približava nafilama sve dok ga ne zavolim, a kad ga zavolim, onda Ja budem njegov sluh, kojim on sluša, njegov vid, kojim on gleda, njegove ruke, kojima on radi, njegove noge; kojima on putuje (u svemu tome pazi da se ne ogriješi o Allahov Zakon). Ako šta zatraži, to mu dadnem, a ako zatraži Moju zaštitu, Ja ga odmah zaštitim."

(Buhari)

96. Enes, r.a., pripovijeda da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako prenosi od Allaha, dž.š., slijedeće: "Kada se Moj rob Meni približi za jedan pedalj, Ja se njemu približim za jedan aršin (podlakticu), a ako se on Meni približi za jedan aršin, Ja se njemu približim za jedan ručni hvat (raširenih ruku), a kad on Meni ide hodom, Ja njemu idem trčeći."

(Buhari)

97. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Dvije blagodati (Allahove) neiskorištene su od većine ljudi: zdravlje i slobodno vrijeme."

(Buhari)

98. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, toliko dugo stajao na noćnom (nafila) namazu, da bi mu noge znale oteći, pa mu je ona rekla: "Zašto to činiš, Božiji Poslaniče, kad ti je Allah oprostio sve prošle, a i buduće grijehe?" On joj na to odgovori: "Zar ne treba da se trudim i budem zahvalan rob?"

(Muttefekun alejhi)

99. Aiša, r.a., veli: "Kada bi nastupilo zadnjih deset dana ramazana, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, te bi noći provodio u ibadetu, čeljad bi svoju budio na namaz, neobično bi se trudio u ibadetu i klonio bi se bračnog odnosa (posvećujući se isključivo ibadetu)."

(Muttefekun alejhi)

100. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Jak vjernik bolji je i Allahu draži od nejaka vjernika, a u obojici je hajr (dokle god su vjernici). Žudi za onim što će ti koristiti, od Allaha pomoć traži i nemoj biti kukavica. Ako te šta neprijatno zadesi, nemoj reći: 'Da sam uradio drugačije, ne bi do ovoga došlo,' nego reci: 'Allah je odredio ono što je htio, i to i uradio, jer riječ "da" (sam) otvara šejtanska vrata."

(Muslim)

101. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Džehennem je opkoljen (ograđen) (ovosvjetskim) užicima, a Džennet je opkoljen (ograđen) neprijatnostima."

(Muttefekun alejhi)

102. Prenosi se od Ebu-Abdi Huzejfe b.el-Jamana, r.a., da je rekao: "Klanjao sam jedne noći sa Poslanikom, s.a.v.s. On otpoče namaz učenjem sure el-Bekare, pa rekoh (pomislih u sebi) učinit će ruku poslije sto ajeta, ali nastavi, pa rekoh, klanjat će prvi rekat sa El-Bekara, ali nastavi, pa rekoh obavit će ruku na kraju, ali zatim započe sa učenjem sure En-Nisa i prouči je, pa započe sa učenjem sure Ali - Imran i prouči je, a učio je razgovjetno. I kada bi učio ajet u kome je tesbih (slavljenje Allaha, dž.š.), slavio bi Ga, govoreći "Subhanellah". Kada bi naišao na ajet u kome se spominje molba Allahu, molio bi, a kada bi naišao na ajet u kome se spominje utjecanje Allaha od nečega, utjecao bi se. Poslije toga je otišao na ruku i govorio "subhane Rabbijel azim".

Tako mu je ruku potrajao koliko i stajanje, potom reče: "semiallahu limen hamideh, Rabbena rekel hamd" i ostade da stoji dugo, približno koliko je bio na rukuu. Zatim je učinio sedždu, govoreći: "subhane Rabbijele ala", pa mu je bila sedžda duga približno stajanju."

(Muslim)

103. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Klanjao sam sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., jedne noći, pa je oduljio kijam, stajanje u namazu, pa sam pomislio nešto loše. Prisutni mu rekoše: "A šta si to pomislio?" "Pomislio sam da sjednem i da ga ostavim sama na Kijamu."

(Muttefekun alejhi)

104. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Mejjita (mrtvaca) prati troje: njegova porodica, njegov imetak i njegova djela.

Dvoje se vraća, a jedno ostaje s njim. Vraćaju se njegova porodica i njegov imetak, a sa njim ostaju njegova djela."

(Muttefekun alejhi)

105. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista je Džennet svakome od vas bliži od (sveze) njegove obuće, a i Džehennem isto tako."

(Buhari)

106. Prenosi se od Ebu- Firasa Rebia b. Kaba el-Eslemija, r.a., sluge Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji je bio pripadao siromašnoj skupini "sufa" Poslanikove džamije, da je rekao: "Zanoćio sam sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Donosio sam mu vodu za abdest, i druge usluge mu činio, pa mi reče:

'Traži od mene što hoćeš.' Rekoh: 'Tražim da budem u tvom društvu u Džennetu', pa reče: 'A osim toga?' Rekoh: 'Samo to.' Reče: 'Pomozi me u tome, čestim padanjem na sedždu pred Allaha.'"

(Muslim)

107. Sevban, r.a., pripovijeda da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: "Preporučujem ti da često sedždu činiš, jer ti Allah za svaku sedždu poveća jednu deredžu i izbriše jedan od tvojih grijeha."

(Muslim)

108. Abdullah ibn Busr el-Eslemi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najbolji čovjek je onaj koji dugo živi i stalno dobra djela radi."

(Tirmizi, hasen)

109. Enes, r.a., prenosi: "Moj amidža, Enes, b. Nadr, r.a., nije prisustvovao Bici na Bedru, pa je rekao: 'Allahov Poslaniče, izostao sam od prve borbe u kojoj si se borio protiv mušrika.

Ako mi Allah omogući izlazak na bojno polje protiv mušrika, zaista će pokazati Allah ljudima šta mogu učiniti.' Pošto je došao dan Uhuda (Bitka na Uhudu), muslimani su se pokolebali, a on reče: 'Allahu moj, izvinjavam Ti se zbog čina ovih (tj. muslimana), a perem se i odričem od djela onih (mušrika)', a zatim je krenuo naprijed. Sreo ga je Sad b. Muaz pa

mu on reče: 'O Sad ibn Muaze, Džennet želim. Gospodara mi Kabe, ja osjećam njegov miris mimo Uhuda.' Sad priča: 'O Allahov Poslaniče, ja ne bih mogao učiniti ono što je on učinio.' Enes, r.a., dalje veli: 'Našli smo ga sa osamdeset i nekoliko rana od sablje, proboda kopljem i rana od strijela.

Našli smo ga poginulog, mušrici su ga svega unakazili da ga niko nije mogao poznati osim njegove sestre. Poznala ga je po vrhovima jagodica na prstima.'" Enes, r.a., veli: "Mislili smo i pretpostavljali da je o njemu objavljen ajet koji glasi:

'Među muminima, ima ljudi koji su iskreni na onom što su Allahu obećali'", pa do kraja ajeta.

(Muttefekun alejhi)

110. Ukbe ibn 'Amr el-Ensari, r.a., pripovijeda: "Kada je objavljen ajet kojim se naređuje dijeljenje sadake, mnogi od nas je zarađivao noseći na svojim leđima, da bi udijelio sadaku. Jedan čovjek dođe i podijeli dosta imetka kao sadaku, na što neki (munafici) rekoše: 'Hoće samo da se pokaže!' Zatim je došao drugi čovjek i dao za sadaku samo nekoliko pregršta (pšenice), našto opet neki rekoše: 'Zaista je Allah neovisan od ovakve sadake!' To je bio povod objave ajeta: ***'One koji vjernike ogovaraju, zato što sadaku daju, a rugaju se i onima koji je s mukom daju - Allah će kazniti za izrugivanje njihovo, i njih čeka patnja nesnosna.'" (Tevba, 79)***

(Muttefekun alejhi)

111. Ebu-Zerr Džundub ibn Džunade, r.a., pripovijeda da je čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, slijedeći hadis - kudsi: "O Moji robovi, Ja sam Sebi zabranio nasilje (zulum), a i vama sam ga učinio zabranjenim, pa nemojte jedan drugom nepravdu činiti! O robovi Moji, svako koga Ja nisam uputio je u zabludi, pa od Mene uputu tražite, a Ja ću vas uputiti! O robovi Moji, svi ste vi gladni, dok vas Ja ne nahranim, pa tražite od Mene hranu da bih vas nahranio!

O robovi Moji, svi ste vi neodjeveni, dok vas Ja ne obučem, pa tražite od mene odjeću, kako bih vas obukao! O robovi Moji, vi griješite noću i danju, a Ja opraštam sve grijehe, pa tražite od Mene oprost da bih vam Ja oprostio! O robovi Moji, šta god vi uradili, niste u stanju Meni štetu nanijeti, niti mi kakvu korist učiniti! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko pobožni kao što je najbogobojazniji među vama, sve to nimalo ne bi uveličalo Allahovo carstvo! O robovi Moji, kada bi svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, bili toliko pokvareni, kao što je najpokvareniji među vama, to ništa ne bi umanjilo Allahovu vlast!

O robovi Moji, kada bi se svi ljudi i džini, od prvog do posljednjeg, iskupili na jednom mjestu, i od Mene zatražili sve što žele, zatim Ja svakom od njih dao ono što je tražio, to ne

bi umanjilo ono što Ja posjedujem ni onoliko koliko bi umočena igla u more umanjila vodu! O robovi Moji, samo se radi o vašim djelima; Ja ću ih sva zabilježiti, a zatim ću svakom dati ono što je zaslužio, pa ko nađe dobro (hajr), neka bude zahvalan Allahu, dž.š., a ko nađe loše (šerr), neka ne kori nikog drugog, osim sebe."

(Muslim)

12. Podsticanje na povećanje dobrih djela pri kraju života

Allah, dž.š., kaže:

"A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebao da razmisli, imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje." (Fatir, 37)

Muslimanska ulema razišla se o broju godina spomenutih u ovom ajetu; jedni kažu 18, drugi 40, treći 60, a za ovaj posljednji navode jedan hadis koji spominje 60 godina. Kažu da bi Medinlije (stanovnici Medine), kada bi neko od njih napunio 40 godina, potpuno se posvetio ibadetu.

Što se tiče hadisa o ovoj temi, evo nekih:

112. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nikakva opravdanja kod Allaha neće imati onaj kog je Allah, dž.š., poživio 60 godina." (Neće moći kazati: "Da sam još koju godinu živio, ja bih radio bolje", jer je život dug 60 godina dovoljan za svako pokajanje.)

(Buhari)

113. Ob Ibn-Abbasa, r.a., prenosi se da je rekao: "Uvodio me Omer, r.a., u krug odgovornih prvaka Bedra." Kao da se neki nelagodno osjećaše, a jedan reče: 'Zašto ovaj ulazi među nas, mlad je. Mi imamo sinove kao što je on.' Na to reče Omer, r.a.: 'On je kao što vam je poznato iz kuće poslanstva, izvor je znanja i ispravnog mišljenja.' Jednog dana me pozvao i uveo kod njih, tako da mi je bilo jasno da me pozvao kako bi im pokazao. Reče: 'Šta vi mislite za Allahove riječi: - Kada Allahova pomoć i pobjeda dođe'. - Rekoše neki: 'Naređeno nam je da slavimo Allaha i tražimo oprost i kada nam da pomoć i pobjedu.' Ostali su šutjeli ništa ne govoreći. Zatim reče meni: 'Je li i ti tako misliš, Ibn Abbase?' Rekoh: 'Ne.' 'Nego šta kažeš?' Rekoh: 'To je edžel (vrijeme smrti) Allahova Poslanika, s.a.v.s., o kome ga je Allah obavijestio govoreći: 'Ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprosti. On je uvijek pokajanje primao.' Reče Omer, r.a.: 'Ne znam ni ja drugo značenje ove sure, osim koje si rekao.'"

(Buhari)

114. Aiša, r.a., pripovijeda: "Poslije objave sure ("Iza džae nasrullahi ve-l-feth") Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, nije klanjao ni jedan namaz, a da u njemu nije rekao je: ' Slava Tebi, naš Gospodaru, i neka ti je hvala, Allahu dragi, Ti mi oprosti moje grijehe!"

(Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu Buharije i Muslima, navodi se da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, te riječi (subhanekellahumme rabbena ve bi hamdik, Allahummagfir li) puno ponavljao na ruku'u i sedždi, postupajući kako mu je Kur'an naredio: "I Gospodara svoga veličaj, Njemu se zahvaljuj i od Njega oprost traži!"

A po jednom od Muslimovih rivajeta, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, često je ove riječi izgovarao u posljednjim danima svoga života, pa ga je Aiša, r.a., upitala zašto ponavlja ove riječi tako često, a prije to nije radio? On joj odgovori: "Allah mi je dao jedan znak u mome Ummetu koji kada dođe, trebam što više izgovarati ove riječi, a taj znak sam ja vidio u suri "Iza džae", "Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu...", a pobjeda spomenuta u ovoj suri odnosi se na pobjedu muslimana prilikom osvajanja Meke (nakon koje je veliki dio arapskih plemena grupno ušao u islam). "... i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze ti veličaj Gospodara svoga, hvaleći Ga i moli Ga da ti oprosti, On je uvijek pokajanje primao."

116. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svaki će čovjek biti proživljen u stanju u kome je i preselio, umro."

(Muslim)

13. Mnoštvo (raznovrsnost) načina činjenja dobra

Allah, dž.š., kaže:

"A za dobro koje učinite, Allah sigurno zna." (El-Bekara, 215)
"A za dobro koje učinite, Allah zna." (El-Bekara, 197)
"Onaj ko bude uradio koliko trun dobra vidjet će ga." (Ez-Zelzele, 7)
"Onaj koji čini dobro sebi ga čini." (El-Džasije, 15)

Još je mnogo ajeta na ovu temu, a evo i nekoliko hadisa:

117. Džundub ibn Džunade Ebu-Zerr, r.a., pripovijeda da je rekao: "O Allahov Poslaniče, koji je posao najbolji?" On mi reče: "Vjerovanje Allaha i borba na Njegovom putu." Zatim sam ga upitao: "Kakav (koji) je rob najbolji?" (za kojeg bih imao najveću nagradu ako ga oslobodim.) "Najbolji rob je onaj koji je najcjenjeniji kod svoga gospodara i najskuplji po procjeni", odgovori on. Zatim sam mu rekao: "A ako ne uradim (ništa od toga)?" "Onda pomozi drugoga u

njegovom poslu, ili uradi onome koji nije u stanju uraditi što je započeo", reče on. Zatim mu rekoh: " O Allahov Poslaniče, šta ako ja ne mognem ni neki posao obaviti?" On mi reče: "Čuvaj se da nekome zlo ne učiniš, pa će ti se i to računati kao sadaka od tebe."

(Muttefekun alejhi)

118. Ebu-Zerr, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svaki dan čovjek osvane dužan podijeliti sadaku za svaki zglob i svaku kost svoga tijela: svaki tesbih (izgovor riječi subhanallah) jeste sadaka, svako izgovoreno "el-hamdulillah" je sadaka, svako "la ilahe illallah" je sadaka, svaki tekbir je sadaka, naređivanje na dobro je sadaka i sprečavanje zla je sadaka.

Sve to nadoknađuje klanjanje dva rek'ata duha namaza (nafila-namaz, koji se klanja nakon što sunce odskoči, pa do pred podne na izvjesno vrijeme)."

(Muslim)

119. Ebu-Zerr, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Meni su izložena djela mojih sljedbenika, dobra i loša, pa sam vidio da u njihova dobra djela spada i uklanjanje s puta onoga što smeta prolaznicima, a da u njihova loša djela spada i neuklonjena pljuvačka iz mesdžida."

(Muslim)

120. Ebu-Zerr, r.a., također pripovijeda da su neki ljudi rekli: " O Allahov Poslaniče, imućni ljudi odnesoše (Allahove) nagrade, klanjaju se kao i mi, poste kao i mi, i pored toga od viška svoga imetka udjeljuju sadaku." On im tada reče: "Zar Allah, dž.š., nije i vama omogućio da sadaku djelite?

Svaki tesbih je sadaka, svaki tekbir je sadaka, svako "elhamdu lillahi" je sadaka, svaki izgovoren šehadet je sadaka, naređivanje na dobro je sadaka i sprečavanje zla je sadaka, pa čak i bračni odnos je sadaka." Oni tada rekoše: "Allahov Poslaniče, zar i za zadovoljavanje svoje strasti čovjek ima nagradu?" Alejhisselam reče: "Šta mislite, kada bi tu svoju strast čovjek udovoljio na nedozvoljen način, bi li zaslužio kaznu? Isto tako, ako to uradi na dozvoljen (halal) način, zaslužuje nagradu."

(Muslim)

121. Ebu-Zerr, r.a., također pripovijeda da mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nipošto ne potcjenjuj (ne omalovažavaj) ništa od dobrih djela, pa i da se sretneš radosna lica sa svojim bratom (prijateljem)."

(Muslim)

122. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svakog dana je čovjek dužan podijeliti sadaku za svaki djelić svoga tijela: da pravedno presudiš između dvojice je sadaka, pomoći čovjeku da se uspne na konja, ili pomoći mu da na njega natovari teret je sadaka, lijepa riječ je sadaka, svaki korak prema džamiji ti je sadaka i uklanjanje sa puta onoga što smeta prolaznicima je sadaka."

(Muttefekun alejhi)

Ovaj hadis Muslim bilježi i od Aiše, r.a., u slijedećem obliku: "Svaki čovjek je stvoren tako da u svom tijelu ima 360 zglobova (dijelova), pa ko tekbir izgovori, Allahu se zahvali, šehadet donese, kaže "subhanallahi", zatraži oprost od Allaha, ukloni kamen, ili trn, ili kost sa puta kojim ljudi prolaze, ili naredi na dobro, ili odvrati od zla ukupno 360 puta toga dana, taj je sebe sačuvao od Džehennema tog dana."

123. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko god ode u džamiju (radi namaza) i vrati se iz nje, Allah mu za svaki njegov odlazak i dolazak pripremi doček u Dženetu."

(Muttefekun alejhi)

124. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "O žene muslimanke, neka ni jedna od vas ne potcjenjuje ono što joj donese njena komšinka, pa makar to bila obična koščica s veoma malo mesa! (noga ovce)."

(Muttefekun alejhi)

125. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najbolji njegov dio je izgovoriti "la ilahe illallah", a najmanji je uklanjanje sa puta nečega što smeta prolaznicima, a i stid je jedan dio imana."

(Muttefekun alejhi)

126. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Neki čovjek je putovao, pa je jako ožednio. Na putu je naišao na bunar te se spustio i napio se vode. Kada je izašao iz bunara, ugledao je jednog psa kako plazi jezik i jede blato od žeđi. Čovjek tada reče: 'Ovog psa je snašla žeđ kao što je i mene bila snašla.' Zatim je ponovo sišao u bunar i zagrabio vode svojom mestvom (obućom), koju je držao u zubima, dok se ponovo popeo i napojio psa. Allah, dž.š., mu je, zahvaljujući tome, oprostio njegove grijehe. Ashabi tada upitaše: 'Allahov Poslaniče, zar mi i u usluzi životinjama imamo nagradu?' 'U svemu što ima živu jetru je nagrada.'" U jednom Buharijinom rivajetu stoji: "Allah, dž.š., mu je, zahvaljujući tome, oprostio njegove grijehe i u Džennet ga uveo." A po jednom drugom

rivajetu, Buharije i Muslima: "Jednog dana je jedan pas kružio oko bunara, žeđ ga je bila gotovo usmrtila. Kada ga je ugledala jedna bludnica od Beni - Israila (Izraelićana), skinula je svoju cipelu, njome zagrabila vode i napojila psa, na što joj Allah, dž.š., oprosti njene grijehe."

(Muttefekun alejhi)

127. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Uistinu sam vidio jednog čovjeka kako šetka po Džennetu zbog jednog drveta koje je posjekao i uklonio s puta, jer je smetalo muslimanima."

(Muslim)

U drugom rivajetu stoji: "Jedan čovjek naišao je putem i ugledao granu velikog drveta kako se prepriječila preko puta te je rekao: 'Tako mi Allaha, ja ću ovu granu skloniti s puta, da ne smeta prolaznicima', pa ga zbog toga Allah, dž.š., uvede u Džennet."U drugom rivajetu, opet, stoji: "Jedan je čovjek išao putem, i naišao na jednu trnovu granu, te je uklonio s puta, pa mu se Allah, dž.š., zahvalio tako što mu je oprostio njegove grijehe."

128. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko god propisno i lijepo uzme abdest, zatim ode na džuma-namaz, i šuteći sasluša hutbu, oprošteni su mu grijesi između dvije džume (za sedmicu dana) i još plus tri dana, ali ko samo obični kamenčić bez potrebe dotakne (za vrijeme hutbe), obezvrijedio je džumansku nagradu."

(Muslim)

129. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada čovjek-musliman, ili mu'min, uzima abdest pa opere svoje lice, spadnu sa njega svi grijesi njegovih očiju, zajedno s vodom, ili s posljednjom kapi vode; a kada sapere svoje ruke, s njih spadnu svi njegovi grijesi koje je svojim rukama počinio, zajedno s vodom, ili posljednjom kapi vode; a kada opere svoje noge, s njih spadnu svi grijesi koje je počinio hodajući na njima, zajedno s vodom, ili posljednjom kapi vode, tako da ostane posve čist od grijeha."

(Muslim)

130. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Pet namaza, džuma do džume i ramazan do ramazana iskupnici su grijeha između njih, ako se izuzmu veliki grijesi."

(Muslim)

131. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Pitao je Poslanik, s.a.v.s.: 'Hoćete li da vas uputim na ono čime će vam Allah izbrisati grijehe i povećati vaš stupanj?' Rekoše: 'Hoćemo, o Allahov Poslaniče.' On reče: 'Temeljno uzimanje abdesta u najtežim uslovima, mnogo koraka do mesdžida i iščekivanje namaza poslije namaza, vam je kao pripravnost za džihad.'"

(Muslim)

132. Od Ebu-Musa el-Ešarija r.a., prenosi se da je rekao: "Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: 'Ko klanja sabah i ikindiju (berdejn) ući će u Džennet.'"

(Muttefekun alejhi)

133. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ako se čovjek (musliman) razboli, ili bude na putu, njemu se piše nagrada za sve ono što je radio dok je bio zdrav i kod svoje kuće (zato što bi on to i dalje radio, ali je spriječen)."

(Buhari)

134. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svako dobro djelo je sadaka."

(Buhari)

135. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nijedan musliman ne zasadi nijednu sadnicu, a da sve što se sa nje pojede njemu ne bude sadaka; i ono što se sa nje ukrade je njemu sadaka, i ono što se od nje odlomi je njemu sadaka."

(Muslim)

U drugom njegovom rivajetu stoji: "Nijedan musliman ne zasadi sadnicu, sa koje pojede čovjek, ili životinja, ili ptica, a da to njemu ne bude sadaka, sve do Kijametskog dana." A u jednom rivajetu stoji: "Nijedan musliman ne posadi sadnicu niti posije žitaricu, sa koje pojede čovjek, ili životinja, ili bilo šta, a da to njemu ne bude sadaka."

Ovaj hadis obojica prenose i od Enesa, r.a.

136. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Htjelo je pleme Benu-Seleme (medinsko pleme) da se preseli u blizinu mesdžida, pa je to čuo Poslanik, s.a.v.s., i rekao im: 'Obaviješten sam da se želite preseliti u blizinu mesdžida.' Rekoše: 'Da, Poslaniče, htjeli smo to', pa on

reče: 'Benu-Seleme, ostanite u vašim kućama,za vaše pješačenje do džamije pisat će vam se nagrada.'" U drugom predanju stoji: "Za svaki korak (do mesdžida) bit ćete odlikovani."

(Muslim)

137. Od Ebu-Munzira Ubejja b. Kab, r.a., prenosi se: "Bio je jedan čovjek, nisam znao da iko stanuje dalje od mesdžida od njega. Nikada nije izostavio namaz (džemata), pa mu je kazano, ili sam mu kazao: 'Šta misliš da kupiš magarca pa da ga jašeš po mraku i po vrelom danu.' On reče: 'Ne volim da mi je kuća blizu mesdžida. Ja želim da mi se pišu sevapi hoda u odlasku do džamije i u povratku porodici.' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Allah ti je sve to dodijelio.'"

(Muslim)

A u drugom predanju stoji: "Zaista ćeš dobiti onako kako vjeruješ."

139. Adijj ibn Hatim, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaštitite se od (džehenemske) vatre, pa makar sa pola hurme (koju udijelite)."

(Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu stoji: "Nema nikog od vas a da mu se njegov Gospodar neće direktno, bez posrednika, obratiti pitanjem o njegovim grijesima, pa će pogledati desno do sebe, i neće ništa drugo vidjeti osim svojih djela; zatim će pogledati lijevo do sebe i opet neće ugledati ništa drugo osim svojih djela; zatim će pogledati ispred sebe i neće vidjeti ništa osim vatre usmjerene prema njemu. Zato se čuvajte vatre, pa makar dijeleći pola hurme, a ko ne nađe ni to, onda lijepom riječju."

140. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista je Allah, dž.š., zadovoljan čovjekom koji, kada nešto pojede, zahvali Allahu, dž.š., na tome ili kada nešto (od dozvoljenih pića) popije, zahvali Allahu, dž.š., na tome."

(Muslim)

141. Ebu-Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svaki je musliman dužan podijeliti sadaku." Neko reče: "A šta ako je nema?" "Zarađivat će svojim rukama, i tako sebi privređivati, a i sadaku dijeliti", odgovori on. "A šta ako ne bude mogao?" "Pomoći će nevoljniku koji je u nuždi." "A šta ako ne bude mogao?" "Naređivat će na dobro i korisno." "A šta ako ni to ne bude radio?" "Suzdržavat će se od zla, jer mu je i to sadaka."

(Muttefekun alejhi)

14. Umjerenost u ibadetima

Allah, dž.š., kaže:

"Taha, ne objavljujemo ti Kur'an da se mučiš." (Taha, 1-2)

"Allah želi da vam olakša, a ne da poteškoće imate." (El-Bekara, 185)

142. Aiša, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, jedne prilike ušao u njenu kuću i kod nje zatekao jednu ženu, te je upitao: "Ko je ova žena?" Ona mu je na to odgovorila da je ovo ta i ta žena pa je pomenula kako ona puno klanja (nafilu) namaz. On tada reče: "Neka svako od vas obavlja nafilu onoliko koliko je u stanju (da ustraje u njoj). Tako mi Allaha, Allahu neće dosaditi dok vama samima ne dosadi, a Allahu su najdraža djela u kojima čovjek ustraje."

(Muttefekun alejhi)

Izraz: "Allahu neće dosaditi" znači: Allah vas neće prestati nagrađivati za vaša djela, i to mu neće dosaditi, sve dok vama ne dosadi, pa prestanete s ibadetom. Zato trebate uzeti samo onoliko vanrednih ibadeta koliko ste u stanju stalno i bez prestanka obavljati, kako bi vam bila trajna nagrada od Allaha.

(Muttefekun alejhi)

143. Enes, r.a., pripovijeda da su došla tri čovjeka kući Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i kod njegovih žena (majki svih vjernika) raspitivali se o njegovim ibadetima. Dobivši od njih odgovor, učini im se kao da ono što oni rade nije dovoljno, te rekoše: "Gdje smo mi u odnosu na Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme?" Njemu su oprošteni svi njegovi grijesi, prošli i budući. Jedan od njih reče: "Što se mene tiče, ja ću od sada cijele noći provoditi u ibadetu." Drugi reče: "A ja ću od sada svaki dan postiti, i nikako neću mrsiti." Treći reče: "A ja ću se kloniti žena i nikako se više neću ženiti." Zatim im je došao Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekao: "Vi ste oni što su rekli to i to? Tako mi Allaha, ja sam pobožniji i strahopoštovanja većeg od vas, ali ja postim i mrsim, klanjam i spavam, a živim bračnim životom! Ko god se udalji od mog sunneta (načina života i rada), on ne pripada meni."

(Muttefekun alejhi)

144. Ibn Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Propali i stradali su cjepidlake!" (Oni koji bez razloga sebi i drugima otežavaju poslove i ibadete.) Rekao je to tri puta. *(Muslim)*

145. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista je vjera lagana, bez tegoba. Ko god u vjeri navaljuje s dodacima, vjera ga savlada.

Zato se držite umjerenosti (sredine), a ako neko od vas ne bude u stanju neki posao obaviti u potpunosti, neka ga bar približno obavi. Budite radosni, i pomažite se jutrom, krajem dana i jednim dijelom noći."

(Buhari)

U jednom drugom njegovom rivajetu stoji: "Budite umjereni, budite umjereni, činite ibadet jutrom i večeri i krajem noći, postići ćete ciljeve." Opće značenje ovog hadisa: Olakšajte sebi obavljanje (vanrednih) ibadeta i dobrih djela, tako što ćete ih obavljati u vremenu kad ste raspoloženi i za njih horni, tako da vam budu dragi i ugodni, a ne teški i odvratni, da biste postigli vaš cilj. Budite kao iskusni putnik koji koristi vrijeme svoje aktivnosti (rano ujutro, kraj dana i jedan dio noći) za putovanje, a ostali dio vremena provodi u odmaranju, zajedno sa svojom jahalicom, i tako stiže do cilja, bez puno umora.

146. Enes, r.a., pripovijeda da je jednog dana Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ušao u džamiju i ugledao uže zategnuto između dva stupa, pa je upitao:

"Kakvo je ovo uže?" Prisutni rekoše: "Ovo je uže Zejnebe; kada klanja, pa se umori, pridrži se za njega." "Sklonite ga, neka svako od vas klanja dok je odmoran, a kada se umori, neka ostavi namaz i legne da se odmori", odgovori on.

(Muttefekun alejhi)

147. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ako se nekome od vas zadrijema za vrijeme (nafile) namaza, neka odspava dok ga drijem ne prođe. Jer, uistinu, taj nije siguran da neće umjesto traženja oprosta sam sebe grditi." (Ne znajući šta radi, zbog nesanice.)

(Muttefekun alejhi)

149. Ebu-Džuhajfe Vehb ibn Abdullah, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, pobratio Selmana i Ebu-Derdaa, r.a., pa je Selman posjetio Ebu-Derdaa i vidio njegovu ženu neurednu (slabo odjevenu i nesređenu), te joj rekao: "Što si takva?" Ona mu odgovori: "Tvoj brat Ebu- Derda nema nikakve želje za dunjalukom!" Zatim dođe Ebu-Derda, noseći mu hranu i reče: "Ti jedi, a ja postim." On mu na to odgovori: "Ja neću jesti sve dok i ti ne budeš jeo sa mnom", pa su obojica jeli. Kada je došla noć, Ebu-Derda je htio klanjati (nafilu), pa mu je Selman rekao: "Spavaj", te je on legao spavati, zatim nakon kraćeg

vremena ustao je, a Selman mu ponovo reče: "Spavaj." Kada je došla zadnja trećina noći, Selman mu reče: "Sada ustani na namaz", pa su zajedno klanjali, a nakon toga mu Selman reče: "Ti, uistinu, imaš obaveze prema svome Gospodaru, prema samome sebi i prema svojoj ženi i djeci. Zato prema svakome od njih izvršavaj svoje obaveze, nikoga ne zapostavljajući."

Ebu-Derda sutradan je otišao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i to mu ispričao, a Alajhisselam mu kaza: "Selman je istinu rekao." (On je u pravu.)

(Buhari)

151. Jedan od pisara Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, po imenu Hanzale ibn er-Rebi el-Esedi, r.a., pripovijeda da ga je jedne prilike sreo Ebu-Bekr, r.a., i upitao: "Kako si, o Hanzale?" Ja mu tada rekoh: "Hanzala je dvoličnjak (postao munafik)!" Ebu-Bekr reče: "Subhanallah, šta govoriš?!" Rekoh mu: "Kada smo kod Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i slušamo kako nam priča o Džennetu i Džehennemu, toliko nam je sve jasno kao da sve to gledamo svojim očima, ali kada odemo od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i pozabavimo se svojom porodicom i svojim imecima, većinu toga zaboravimo!" Ebu- Bekr reče: " Tako mi Allaha, i ja osjećam isto tako!" Zatim smo se nas dvojica uputili do Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pa ja opet rekoh: "O Allahov Poslaniče, Hanzala je postao munafik!" Alejhisselam upita: "A kako to?" Ja mu rekoh: "Allahov Poslaniče, dok smo kod tebe i dok te slušamo kako nam pričaš o Džennetu i Džehennemu, to na nas utiče kao da sve to gledamo svojim očima. Ali kad odemo od tebe i pozabavimo se svojim porodicama i imecima, zaboravimo većinu od toga." Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, tada reče: "Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, kada biste vi stalno bili u stanju u kome se nalazite dok ste sa mnom, prisjećajući se svega, meleci bi se s vama rukovali u vašim kućama i čak na putevima kojima prolazite. Ali, o Hanzala, čas po čas!" (Čas za ibadet, a čas za dunjalučke potrebe.) Ovu je riječ izgovorio tri puta.

(Muslim)

152. Ibn-'Abbas, r.a., pripovijeda: "Dok nam je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, hutbu kazivao, ugledao je jednog čovjeka kako stoji, pa je upitao za njega, a prisutni mu odgovoriše: 'To je Ebu-Israil, zavjetovao se da će stajati na suncu i da neće nikako sjesti, niti će se skloniti u hlad, niti će govoriti, a da će postiti!' Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče: 'Naredite mu da govori, da se sklanja u hladovinu, da sjedi, a i da dopuni svoj post!'"

(Buhari)

15. Čuvanje djela (ustrajnost pri njima)

153. Omer b. Hattab, r.a., prenosi i kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko zaspi i ne prouči svoje učenje koje praktikuje svaku večer ili samo jednog njegovog dijela, pa ga prouči između sabaha i podne-namaza, piše mu se kao da ga je proučio noću."

(Muslim)

154. Abdullah b. Amr b. As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Abdullahu, Allahov robe, nemoj biti kao onaj koji počne klanjati noćni namaz (salatul-lejl), pa ga ostavi."

(Muttefekun alejhi)

155. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., propustio noćni namaz zbog bolesti ili zbog čega drugog, onda bi u danu klanjao za to dvanaest rekata namaza."

(Muslim)

16. Obaveza (čuvanja) sunneta

Allah, dž.š., kaže:

"Ono što vam Poslanik da, to uzmite, a ono što vam zabrani, ostavite!" (El-Hašr, 7)

"On ne govori po hiru svome, to je samo objava koja mu se objavljuje!" (En-Nedžm, 3-4)

"Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti! - a Allah prašta, i milostiv je." (Ali-'Imran, 31)

"Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu." (El-Ahzab, 21)"I tako mi Gospodara tvoga, oni neće biti pravi vjernici, dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda, zbog presude tvoje, u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete, i dok se sasvim tebi ne pokore." (En-Nisa, 65)

"A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet!" (En-Nisa, 59) (tj, obratite se Kur'anu i sunnetu.)

"Onaj ko se pokorava Poslaniku, pokorava se i Allahu!" (En-Nisa, 80)

"A ti zaista upućuješ na pravi put, na put Allahov!" (Eš-Šura, 52-53)

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne, ili da ih patnja bolna ne snađe!" (En-Nur, 63)

"I spominjite Allahove ajete i mudrost, koji se uče u domovima vašim." (El-Ahzab, 34) (tj. spominjite Allahove ajete i sunnet Poslanika.)

156. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ne pitajte me dok vam ja sam ne reknem. Zaista je one prije vas upropastilo njihovo prekomjerno zapitkivanje i razmimoilaženje s njihovim poslanicima! Pa ako vam nešto zabranim, to ostavite, a ako vam nešto naredim, uradite to, koliko ste u mogućnosti."

(Muttefekun alejhi)

157. Ebu- Nedžih el-Irbad b. Sarija, r.a., prenosi i kaže: "Održao nam je Poslanik, s.a.v.s., rječit vaz od koga su srca zatreperila, a oči zasuzile, pa rekosmo: "Allahov Poslaniče, kao da je ovo oproštajni govor. Daj nam oporuku." On reče: "Oporučujem vam bogobojaznost i pokornost, makar vam bio zapovjednik rob-Abesinac. Onaj ko poživi od vas, vidjet će mnoga razmimoilaženja. Dužnost vam je slijediti moj sunnet i tradiciju mojih upućenih, ispravnih halifa. Držite se sunneta maksimalno (zubima zagrizite) i nikako ne slijedite novotarije, jer je svaka novotarija zabluda."

(Ebu- Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

158. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svi moji sljedbenici će ući u Džennet, osim onih koji ne htjednu." Neko reče: "A ko će odbiti da uđe u Džennet, Allahov Poslaniče?" "Ko mi se bude pokoravao, taj će ući u Džennet, a ko mi se suprotstavi, odbit će!", odgovori on.

(Buhari)

159. Od Ebu-Muslima, r.a., ili od Ebu-Iljasa el-Ekve, r.a., prenosi se da je jedan čovjek jeo kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., lijevom rukom, pa mu je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jedi desnom." On reče: "Ne mogu", a Poslanik mu reče: "Nećeš ni moći", a nije ga spriječilo ništa da to učini, osim oholosti, i nije je (ruku) više ni digao do usta.

(Muslim)

160. Od Ebu-Abdullaha en-Numana b. Bešira, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Zaista, ili ćete poravnati vaše safove ili će Allah vaša srca razjediniti.'"

(Muttefekun alejhi)

A u Muslimovom predanju stoji: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., poravnao je naše safove kao da ispravlja strijelu, dok ne bi vidio da smo od njega naučili (bitnost i potrebu ravnanja safova). Tako je jednog dana istupio i skoro da učini tekbir kad primjeti čovjeka isturenih prsa i reče: 'Allahovi robovi zasigurno, ili ćete poravnati svoje safove, ili će Allah vaša srca razjediniti.'"

161. Ebu-Musa, r.a., pripovijeda: "Izgorjela jedna kuća u Medini i s njom i njen vlasnik i njegova porodica, noću, pa kada je to čuo Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče: "Zaista je vatra vaš neprijatelj, pa kada htjednete spavati, ugasite je!"

163. Od Džabira, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Primjer mene i vas je kao primjer čovjeka koji je zapalio vatru pa leptiri i skakavci ulijeću u nju, a on ih tjera od nje. Ja isto tako vas odbijam od vatre, držeći vas za vaše ogrtače, ali se vi izmičete iz mojih ruku."

(Muslim)

164. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, naredio oblizivanje prsta i posude nakon jela, i rekao: "Zaista vi ne znate u čemu je berićet." U drugom rivajetu stoji: "Ako nekome od vas ispadne zalogaj hrane, neka ga uzme i odstrani eventualnu nečistoću, i neka ga pojede, ne ostavljajući ga šejtanu, i neka ne briše ruke maramicom prije nego što prste obliže, jer, uistinu, on ne zna u kom dijelu hrane mu je berićet." U trećem rivajetu stoji: "Zaista šejtan prisustvuje svakom vašem poslu, pa čak i prilikom vašeg objedovanja; zato, ako nekome od vas ispadne zalogaj hrane, neka ga podigne i otkloni s njega prljavštinu ako je bila na njemu i neka ga pojede, a ne ostavlja šejtanu."

165. Ibn-'Abbas, r.a., pripovijeda: Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, jedne je prilike stao između nas, savjetujući nas, pa je rekao: "O ljudi, vi ćete se zaista sakupiti kod Allaha goli, bosi i neobrezani!" "Onako kao što smo počeli prvo stvaranje, tako ćemo ga povratiti, to je obećanje naše, zaista ćemo mi to uraditi." (El-Enbija, 104) A prvi čovjek koji bit će obučen na Sudnjem danu je Ibrahim, a.s."

Zaista će neki od mojih sljedbenika biti dovedeni na Sudnji dan, pa će ih uzeti meleki u pravcu Džehennema, pa ću ja reći: " Gospodaru, ovo su moji drugovi!", pa će se meni reći: " Ti zaista ne znaš što su oni činili poslije tebe!" A ja ću tada reći ono što rekao je dobri rob Allahov, Isa, a.s.: "I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš. Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš,

Silan i Mudar Ti si."

A zatim će se meni reći: "Oni su se odmetnuli, odmah nakon tvoje smrti."

(Muttefekun alejhi)

18. Zabrana uzakonjenja novotarija (bid'ata) i postupaka u vezi s njima u vjeri

Allah, dž.š., kaže:

"Zar poslije istine ima išta osim zablude?" (Junus, 32)

"U Knjizi Mi nismo ništa izostavili." (El-Enam, 38)

"A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku!" (Tj. Kur'anu i Sunnetu) (En-Nisa, 59)

"I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova." (El-En'am, 153)

"Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti.'" (Ali-'Imran, 31)

169. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko nešto novo uvede u vjeru (ovu našu stvar), što nije od nje, to se odbija."

(Muttefekun alejhi)

U drugom, Muslimovom, rivajetu stoji: "Ko uradi neki posao koji ne spada u našu vjeru, to se ne prihvata."

170. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada bi držao hutbu, oči bi mu pocrvenile, podigao bi svoj glas i pojačao bi srdžbu kao da upozorava na neprijatelja, pa bi rekao: 'Neprijatelj će vas iznenaditi ujutro ili uveče.' Zatim bi rekao: 'Ja sam poslat, a između mene i Sudnjeg dana je koliko između ova dva prsta!', uperio bi kažiprst i srednji prst, pa bi rekao: 'Nakon navedenog, znajte da je Allahova Knjiga najbolji govor, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, s.a.v.s. Najgore stvari su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.' Zatim je rekao: 'Ja sam preči svakom muminu od njega samoga sebi. Ko od vjernika ostavlja imetak, neka ga ostavi svojoj porodici, a ko umre, a ostane mu dug ili djeca, neka ih ostavi meni i i ja ću se za njih brinuti.'"

(Muslim)

19. Onaj ko uvede lijepu ili ružnu naviku

Allah, dž.š., kaže:

"I oni koji govore: 'Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju!'" (El-Furkan, 74)

"I učinismo ih vjerovjesnicima, da upućuju prema zapovijedi Našoj." (El-Enbija, 73)

171. Od Ebu-Amr Džerir b. Abdullaha prenosi se da je rekao: "U sred bijela dana bili smo kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa mu dođe jedna grupa ljudi golih i ogrnutih vunenim ogrtačima ili sa abama od prugastog vunenog platna i sa obješenim sabljama; bili su većinom, odnosno svi iz plemena Mudar. Lice Allahovog Poslanika, s.a.v.s., izmijeni se kada vidje njihovu neimaštinu, on zatim uđe, pa izađe, pa onda naredi Bilalu da prouči ezan. Zatim klanja, pa ustade da održi govor-hutbu i reče: 'O ljudi, bojte se vašeg Gospodara koji vas je stvorio od jednog čovjeka i od njega je stvorio bračnog mu druga i od njih dvoje mnoge muškarce i žene razmnožio. Bojte se Allaha sa čijim imenom jedni druge zaklinjete i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah vas, zaista, osmatra i stalno nad vama bdi.'" (Nisa, 1)

A zatim je proučio ajet iz sure Hašr-18: 'O vjernici, bojte se Allaha, nek svaka osoba osmotri šta je spremila za sutra. Neka dijeli čovjek od svojih dinara (zlatnika) i dirhema (srebrenjaka), od svoje odjeće, od saa (mjere) pšenice, od jednog saa svojih hurmi', pa reče: 'makar i polovinu hurme.' Dođe jedan čovjek od ensarija sa zavežljajem toliko teškim da su mu ruke iznemogle. Ljudi su dolazili i donosili darove, tako da sam vidio dvije hrpe hrane i odjeće. Lice Allahova Poslanika, s.a.v.s., zbog toga je tako zasjalo kao da je pozlaćeno. Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ko uvede jedan lijep običaj u islam, imat će za to nagradu, a i nagradu za sve one koji poslije njega to budu radili, a da se ne umanji njihova nagrada. A ko uvede u islam jedan ružan običaj, bit će mu teret i teret svih onih koji ga čine poslije njega, bez umanjenja njihovog tereta.'"

(Muslim)

172. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nijedna osoba ne bude nepravedno ubijena, a da Ademovu prvom sinu (Kabilu) ne bude udio u njegovoj krvi, jer je on prvi počinio ubistvo."

(Muttefekun alejhi)

20. Upućivanje na dobro i pozivanje na uputu ili zabludu

173. Ebu-Mes'ud Ukbe ibn 'Amr, Ensari i Bedri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko ukaže i povede nekog na dobro djelo, ima nagradu kao i izvršilac."

(Muslim)

174. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko poziva na pravi put (ko propagira uputu), ima nagradu za to kolika je nagrada onoga ko ga slijedi, bez smanjenja njihove nagrade, a isto tako, tko god poziva zabludi, krivom putu, griješan je isto onoliko koliko iznose grijesi onih koji ga slijede, a da to neće nimalo umanjiti njihove grijehe."

(Muslim)

175. Od Ebu-Abbas Sehl b. Sad Sadij, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao na dan Hajbera: "Ovu zastavu ću, svakako, sutra dati čovjeku preko čijih ruku će Allah dati pobjedu. Taj voli Allaha i Njegova Poslanika, a Allah njega voli i Njegov Poslanik." Ljudi su prenoćili razmišljajući kome će dati zastavu. Kad je osvanulo, došli su Poslaniku, s.a.v.s., rano, nadajući se da će svaki od njih dobiti zastavu. Poslanik, s.a.v.s., reče: "Gdje je Alija, sin Ebu-Taliba?" Prisutni rekoše: "Allahov Poslaniče, bole ga oči." Poslanik reče: "Pošaljite po njega nekog." Dovedoše ga, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., potra mu oči pljuvačkom i prouči dovu. On odmah ozdravi kao da ga oči nisu ni boljele. Dade mu zastavu, našto reče Alija, r.a.: "Allahov Poslaniče, hoću li se sa njima boriti dok ne budu kao i mi (muslimani)?" Poslanik, s.a.v.s., reče: "Idi polahko dok ne dođeš do predgrađa njihova, a onda ih pozovi u islam i izvijesti ih šta su dužni od prava Allahovih da izvršavaju; tako mi Allaha, da Allah uputi preko tebe samo jednog čovjeka, bolje ti je od najboljeg blaga."

(Muttefekun alejhi)

21. Međusobno potpomaganje u dobru i pobožnosti

Allah, dž.š., kaže:

"Jedni drugima pomažite u dobročinstvu, bogobojaznosti i čestitosti!" (El-Maida, 2)

"Tako mi vremena - čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra

djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje." (El-Asr)

Imam Šafija, r.a, rekao je: "Zaista, većina ljudi ne razmišlja o značenju ove sure."

177. Zejd ibn Halid El-Džuheni, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko opremi ratnom opremom (osigura) borca na Allahovom putu, kao da se i on borio. Ko zbrine porodicu borca, kao da se i on lično borio."

(Muttefekun alejhi)

179. Ibn-'Abbas, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, susreo u Revhi jednu grupu jahača i rekao im: "Ko ste vi?" Oni rekoše: "Muslimani!" Zatim ga upitaše: "A ko si ti?" On im odgovori: "Allahov Poslanik." Tada jedna žena podiže svoje dijete prema njemu i reče: "Ima li za ovog hadža?" Alejhisselam joj reče: "Ima, a tebi je nagrada." *(Muslim)*

180. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Blagajnik (rizničar) musliman i pouzdan, koji izvršava što mu se naredi i u punoj mjeri isplaćuje onome kome mu je naređeno, dragovoljno (bez srdžbe), i sam je jedan od dobrotvora (davalaca sadake)."

(Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu stoji: "Blagajnik, koji isplaćuje tačno onako kako mu se naredi..."

22. Savjetovanje (nasihat)

Allah, dž.š., kaže:

"Zaista su vjernici braća!" (El-Hudžurat, 10)
Nuh, a.s., govorio je svome narodu: "... i savjetujem vas." (El-A'raf, 62)
A Hud, a.s.: "... i ja sam vam iskren savjetnik." (El-A'raf, 68)

181. Temim ibn Evs ed-Dari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Vjera (din) je nasihat (dobronamjeran savjet)." A mi rekosmo: "Kome?" Alejhisselam odgovori: "Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, rukovodiocima (vladarima) muslimana i svim muslimanima općenito."

(Allahu - čvrsto i ispravno samo Njega vjerujući, Knjizi - po njoj radeći, Poslaniku - po njegovim naređenjima postupajući...)

(Muslim)

183. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nijedan od vas neće biti pravi vjernik, sve dok ne bude želio svome bratu (prijatelju, muslimanu) ono što želi sam sebi."

(Muttefekun alejhi)

23. Naređivanje dobra i odvraćanje od zla

Allah, dž.š., kaže:

"I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvraćati - oni bit će spašeni." (Ali-'Imran, 104)

"Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete..." (Ali-'Imran, 110)

"Ti sa svakim lijepo postupaj, i traži da se čine dobra djela, a neznalica se kloni." (El-A'raf, 199)

"A vjernici i vjernice prijatelji su jedni drugima, traže da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćaju." (Et-Tevba, 71)

"Jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israailovih, koji nisu vjerovali - zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili, jedni druge nisu odvraćali od griješnih postupaka koje su radili. Ružno li je, zaista, to kako su postupali." (El-Maida, 78-79)

"I reci: 'Istina dolazi od Gospodara vašeg, pa ko hoće, neka vjeruje; a ko neće, neka ne vjeruje!'" (El-Kehf, 29)

"Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje." (El-Hidžr, 94)

"Mi izbavismo one koji su od nevaljalih djela odvraćali, a teškom kaznom kaznismo grješnike, zato što su stalno u grijehu bili." (El-A'raf, 165)

Još je mnogo ajeta o ovoj temi, a evo i nekoliko hadisa:

184. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., veli da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: "Ko od vas vidi neko loše djelo, neka ga izmijeni (ukloni) svojom rukom (prisilno), a ako ne bude u stanju, neka to uradi riječima (neka naredi da se ukloni), a ako ni to ne bude u stanju, neka ga bar srcem svojim prezre, a to je najslabiji čin imana."

(Muslim)

185. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nijedan Poslanik, kojeg je Allah poslao prije mene, nije bio a da nije imao od svoga naroda

drugove i pomagače (ashabe), koji su se držali njegovih sunneta, i slijedili njegova naređenja i uputstva. Zatim su poslije njih dolazile nove generacije ljudi koji nisu činili ono što su govorili, a činili su ono što im nije naređeno.

Pa ko se protiv takvih bude borio svojim rukama, taj je mu'min, i onaj ko se protiv njih bude borio prezirući ih svojih srcem, mu'min je, i onaj ko se protiv njih bude borio jezikom (riječju), mu'min je, a ko ne bude ništa od toga troga činio taj nema imana ni koliko je trunka."

(Muslim)

186. Ubade ibn es-Samit, r.a., pripovijeda: "Mi smo dali zavjet (zakletvu) Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, za poslušnost i pokornost u muci i lahkoći, u volji i nevolji, za prednost njegovu nad nama u svemu, i da se nećemo svađati i osporavati zapovjedništvo emirima (vladarima), osim ako bismo pri njima vidjeli otvoren kufr, za koji imamo dokaz od Allaha, i dali smo zavjet da ćemo govoriti samo istinu, gdje god bili, i da se nećemo bojati ničijeg ukora i kritike u vezi sa Allahom (Njegovim odredbama)."

(Muttefekun alejhi)

188. Majka vjernika, Ummu Seleme Hind bint Ebi-Umejje, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista će vam se nametnuti za vladare pojedini emiri (zapovjednici), pa ćete neke njihove postupke odobravati, a mnoge od njih ćete i osuđivati. Ko bude njihovo zlo mrzio srcem svojim, čist je od grijeha, a ko ih bude otvoreno kritikovao, taj se osigurao od grijeha, međutim, ko im bude odobravao i pridružio im se... (taj je griješan zajedno sa njima)"

Ashabi rekoše: "Zar se nećemo boriti protiv njih, Allahov Poslaniče?" "Ne, sve dok sa vama budu obavljali namaz."

(Muslim)

190. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čuvajte se sjedenja po putevima (ulicama)." Ashabi rekoše: "Allahov Poslaniče, mi se moramo sastajati, kako bismo međusobno porazgovarali!" Alejhisselam reče: "Ako već morate, onda poštujte prava puta." Oni rekoše: "A kakva su prava puta, Allahov Poslaniče?" "Obaranje pogleda, ustezanje od uvreda, primanje selama, ukazivanje na dobra i odvraćanje od zlih djela."

(Muttefekun alejhi)

191. Ibn-'Abbas, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ugledao zlatan prsten na ruci jednog čovjeka, te ga skinuo s njegove ruke i bacio, a zatim

rekao: "Pojedini od vas upućuju se prema žeravici vatrenoj, pa je sebi stavljaju na ruke!" Kada je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, otišao, neko tom čovjeku reče: "Uzmi svoj prsten, i okoristi se njime!" Čovjek reče: "Ne, tako mi Allaha, ja ga nikada neću uzeti, njega je bacio Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme."

(Muslim)

193. Huzejfe, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša (tako mi Allaha), vi ćete naređivati na dobro i odvraćati od zla, ili će Allah uskoro poslati Svoju kaznu na vas, pa ćete Ga poslije toga moliti, a On vam se neće odazvati."

(Tirmizi)

195. Tarik ibn Šihab el-Bedželi, r.a., pripovijeda da je jedan čovjek, koji je već bio stavio nogu u uzengije, upitao Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Koji je džihad najbolji?" Alejhisselam mu reče: "Istinita riječ u lice vladaru - nasilniku."

(Nesai sahih)

196. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Prvi nedostatak koji se pojavio među Izraelćanima je taj što bi jedan od njih susreo drugoga, pa bi mu rekao: 'Boj se Allaha, i ostavi to što radiš, jer je to haram!' Zatim bi sutradan susreo tog istog čovjeka, u istom stanju, i to ga ne bi spriječilo da i on s njim jede, pije i sjedi. Pošto su oni tako postupili, Allah, dž.š., je njihova srca sastavio (istim ih učinio)."

Zatim je Alejhisselam proučio:

"Jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili. Jedni druge nisu odvraćali od griješnih postupaka koje su radili. Ružno li je, zaista, to kako su postupali! Ti vidiš mnoge od njih kako s mnogobošcima prijateljuju. Ružno je, zaista, ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu. A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi su do njih grešnici." (El-Maida, 78-81)

Zatim je rekao: "Tako mi Allaha, vi ćete naređivati dobro i odvraćati od zla, i za ruku uzeti zulumčara i silom ga natjerati na istinu i samo ga na nju ograničiti, ili će Allah, dž.š., sastaviti vaša srca (postat ćete jednaki), a zatim će vas prokleti, kao što je prokleo Izraelćane."

(Tirmizi, Ebu-Davud, hasen li gajrihi)

Tirmizijev rivajet glasi: Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao je: "Kada su se među Izraelćanima raširili grijesi, njihova ulema ih je odvraćala od njih, ali ih se oni nisu kanili. Zatim im se i ulema pridružila, pa su zajedno s njima sjedili, jeli i pili. Zatim je Allah njihova srca istim učinio i jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleo ih, zbog toga što su bili grešnici i prijestupnici." Alejhisselam se uspravio, jer je bio naslonjen, i rekao: "Ne, tako mi Allaha, sve dok god vi njih ne privolite na istinu (ispravan put)."

197. Prenosi se da je Ebu-Bekr es-Siddik, r.a., rekao: "O ljudi, zaista vi pogrešno razumijevate ajet! (O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na pravom putu, neće vam nauditi onaj ko je zalutao.) (El-Maida, 105) Ja sam čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: 'Zaista, ljude koji kada vide zalima (zločinca) i ne spriječe ga u njegovim djelima, sve njih čeka skora kazna od Allaha.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, Nesai-sahih)

24. Teška kazna za one koji naređuju dobro i odvraćaju od zla, a njihovi postupci suprotni su onome što govore

Allah, dž.š., kaže:

"Zar da od drugih tražite da dobra djela čine, a da pri tome sebe zaboravljate, vi koji Knjigu učite? Zar se opametiti nećete?" (El-Bekara, 44)

"O vjernici, zašto jedno govorite, a drugo radite? O kako je Allahu mrsko kad govorite riječi koje djela ne prate!" (Es-Saff, 2-3)

Allah, dž.š., izvještava nas o Šuajbu, da je rekao :

"Ja ne želim činiti ono što vama zabranjujem." (Hud, 88)

198. Usame ibn Zejd ibn Harise, r.a., veli: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: 'Na Sudnjem danu će se dovesti čovjek i baciti u vatru, pa će mu crijeva iz stomaka ispasti, te će on oko njih kružiti, kao što magarac kruži u mlinskoj okretaljci. Stanovnici Džehennema će se oko njega iskupiti i reći mu: 'Šta to bi s tobom, čovječe? Zar nisi naređivao dobro i odvraćao od zla?' On će im tada odgovoriti: 'Jesam, naređivao sam na dobro, a sam ga nisam činio, odvraćao sam od zla, a sam sam ga činio.'"

(Muttefekun alejhi)

25. Naređenje vjernog ispunjavanja obaveza (emaneta)

Allah, dž.š., kaže:

"Allah vam naređuje da predajete emanete (stvari od povjerenja) onima kojima pripadaju." (En-Nisa, 58)

"Mi smo nebesima, Zemlji i planinama ponudili emanet, pa su se ustegli i pobojali ponijeti, ali ga je preuzeo čovjek, a on je, zaista, prema sebi nepravedan i lahkomislen." (El-Ahzab, 72)

199. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Tri su glavna obilježja munafika (licemjera): kad govori, laže; kad obeća, iznevjeri; kad mu se nešto povjeri, on to pronevjeri."

U drugom rivajetu dodaje se:"... pa makar klanjao i postio, i tvrdio da je musliman."

200. Od Huzejfe b. el-Jeman prenosi se da je rekao:

"Saopćio nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dvije vijesti, jednu sam već čuo, a drugu očekujem. Saopćio nam je da je emanet spušten sred ljudskog srca, zatim je objavljen Kur an, pa su oni saznali za njega iz Kur ana i iz sunneta. Zatim nam je govorio o dizanju emaneta, pa je rekao: 'Čovjek će zaspati jednim snom, pa će se emanet povući iz njegova srca i ostaviti neznatan mali trag. On će ponovo zaspati i emanet će se povući iz njegova srca ostavljajući iza sebe trag poput žulja, kao kad žišku valjaš nogom pa skoči prišt, napuhan, a prazan, u njemu ništa.'

Zatim je Allahov Poslanik uzeo jedan kamenčić pa ga je valjao svojom nogom. 'A onda će dolaziti ljudi i jedan drugome će davati obavezu, a gotovo je niko neće ispunjavati, dok se ne počne pripovijedati da u tom i tom selu ima povjerljiva osoba, dok se ne rekne za tog čovjeka: - O, kako je jak i čvrst, kako je dražestan i pametan, kako je mudar i razuman, a u srcu mu neće imati ni koliko gorušicino zrno imana.'

Već je prošlo vrijeme kada se ja nisam brinuo kome ću od vas dati obavezu. Ako je bio musliman, on je zasigurno ispunio obavezu radi vjere, a ako je kršćanin ili židov, on je zasigurno obavio svoj zadatak koji mu je dat u zaduženje. A što se tiče sadašnjeg stanja, danas se ne mogu pouzdati na vas, osim u pojedinca, poput tog i tog."

(Muttefekun alejhi)

26. Zabrana nasilja i obaveza njegovog sprečavanja

Allah, dž.š., kaže:

"... kada nasilnici ni prisna prijatelja ni posrednika neće imati koji će uslišan biti." (El-Gafir, 18)

"A nasilnicima (nevjernicima) niko neće pomoći." (El-Hadž, 71)

203. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Bojte se nasilja (nepravde), jer je nasilje tama i muka Sudnjega dana. Čuvajte se škrtosti i pohlepe, jer su škrtost i pohlepa upropastili narode prije vas, to ih je natjeralo na međusobno krvoproliće, da halalom učine i rade ono što im je bilo haram."

(Muslim)

206. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko učini nasilje koliko za jedan pedalj zemlje, sva zemlja tog pedlja kroz dubinu sedam zemalja bit će mu natovarena oko vrata (na Sudnjem danu)."

(Muttefekun alejhi)

207. Ebu-Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., odgađa kaznu nasilniku, ali kad mu kazna dođe, neće ga pomilovati."

Zatim je proučio: "Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo zaista je bolno i strašno." (Hud, 102)

(Muttefekun alejhi)

208. Muaz, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, poslao me je (u Jemen) i rekao mi: 'Ti odlaziš narodu od ehli-kitaba (hrišćanima i jevrejima), pa ih pozovi na svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha i da sam ja Allahov Poslanik. Ako se oni tome odazovu, onda ih obavijesti da ih je Allah zadužio sa pet namaza u toku jedne noći i dana. Ako i to prihvate, onda ih obavijesti da im je Allah propisao sadaku (zekat) koja se uzima od njihovih bogataša i daje njihovim siromasima. Ako i to prihvate, čuvaj se dragocjenog imetka njihovog (kod uzimanja zekata), i čuvaj se dove (kletve) mazluma (obespravljenog), jer između nje i Allaha nema nikakve prepreke."

(Muttefekun alejhi)

209. Abdurrahman ibn Se'ad es-Saidi, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, poslao je jednog čovjeka iz plemena Ezd kome bijaše ime Ibn-Lutbijje -

kao sakupljača zekata. Kada se vratio sa zadatka, rekao je: 'Ovo je vaše, a ovo je moje, što sam dobio kao hediju!' Tada Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ustade, uspe se na mimber, zahvali se Allahu, dž.š., i reče: 'Zaista, ja odredim nekog od vas za posao za koji me je Allah ovlastio, a on dođe pa rekne: - Ovo je vaše, a ovo je hedija meni poklonjena! - Što nije sjedio u kući svoga oca ili majke i čekao da mu dođe njegova hedija, ako je iskren? Tako mi Allaha, niko do vas neće uzeti tuđi hak, a da ga neće lično sobom donijeti pred Allaha, na Kijametskom danu! Zato, neka niko od vas sutra ne dođe pred Allaha noseći sa sobom devu koja riče (obznanjuje da je tuđi hak), ili kravu koja riče, ili ovcu koja bleči.'

Zatim je visoko podigao svoje ruke, tako da smo mu ugledali bjelinu kože ispod pazuha i rekao: 'Allahu dragi, jesam li dostavio i objelodanio naređeno?'"

(Muttefekun alejhi)

210. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko je bespravno oštetio svoga brata u njegovoj časti, ili bilo čemu drugom, neka od njega zatraži halala (oprosta) odmah danas, prije nego što dinari i dirhemi neće imati vrijednosti, niti će ih biti, nego, ako imadne dobrih djela, njima će se naplatiti njegovo nasilje i nepravda, a ako ne bude imao dobrih djela, onda će mu se dati od grijeha oštećenog, prema šteti koju mu je načinio."

(Buhari)

211. Abdullah ibn 'Amr ibn 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Pravi musliman jeste onaj od čijih ruku i jezika su mirni drugi muslimani, a (pravi) je muhadžir onaj koji napusti sve ono što je Allah zabranio."

(Muttefekun alejhi)

214. Ijas ibn Sa'lebe el-Harisi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko uskrati, ili uzurpira pravo nekog čovjeka muslimana svojom (krivom) zakletvom, Allah mu je osigurao Džehennem, a zabranio mu je Džennet." Neki čovjek reče: "Čak ako to bude i nešto beznačajno, Allahov Poslaniče!" "Makar to bila grančica misvaka (drveta)", odgovori on.

(Muslim)

218. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Znate li vi ko je muflis (propali, bankrot)?" Ashabi odgovoriše: "Muflis je kod nas onaj koji nema ni novca ni robe." Alejhisselam reče: "Muflis moga ummeta je onaj ko dođe na Sudnji dan s namazom, postom i zekatom, ali je psovao onog, potvorio ovog, u imetku

zakinuo onog, prolio krv (ranio) ovog, udario onog... Pa će se svakom od njih dati dio njegovih dobrih djela, a ako mu nestane dobrih djela prije nego što se svima oduži, onda će se uzeti od njihovih loših djela i prebaciti na njega, pa će se onda, zajedno s njima, strovaliti u vatru." *(Muslim)*

219. Ummu Seleme, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista sam ja samo čovjek, a vi se u svojim sporovima meni obraćate. Moguće je da jedan od vas bude uvjerljiviji u svom dokazu od drugoga, pa da ja zbog toga presudim u njegovu korist. Ko se tako postavi, pa ja presudim u njegovu korist, na štetu njegovog brata parničara, neka zna da sam mu time dodijelio jedan dio džehenemske vatre."

(Muttefekun alejhi)

220. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Mu'min je trajno u prostranstvu svoje vjere (dina), sve dok nedozvoljeno ne prolije krv."

(Buhari)

221. Havla bint Amir el-Ensarije, supruga h. Hamze, r.a., veli: "Čula sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: 'Zaista, pojedini ljudi nepravilno postupaju sa društvenim (Allahovim) imetkom (koristeći ga u svoju ličnu korist), te ih zbog toga čeka džehenemska vatra na Sudnjem danu.'"

(Buhari)

27. Međusobno poštivanje i uvažavanje muslimana, njihove dužnosti, ljubav i samilost jednih prema drugima

Allah, dž.š., kaže:

"A ko poštuje Allahove svetinje (zapovijedi), uživat će milost Gospodara svoga" (El-Hadž, 30)

"Pa ko poštuje Allahove propise - znak je čista srca." (El-Hadž, 32)

"A prema vjernicima budi ponizan." (blag) (El-Hidžr, 88)

"Ako neko ubije nekoga koji nije ubio nikoga, ili onoga koji na Zemlji nered ne čini - kao da je sve ljude poubijao; a ako neko bude uzrok da se nečiji život sačuva - kao da je svim ljudima život sačuvao." (El-Maida, 32)

222. Ebu-Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Mu'min prema mu'minu je kao dijelovi jedne zgrade, jedan drugog učvršćuje." I tada, on svoje prste ispreplete.

(Muttefekun alejhi)

223. Isti prenosilac prenosi i ovaj hadis. "Ko bude prolazio kroz džamiju ili kroz pijacu (čaršiju), a sa sobom bude nosio koplje (oruđe ili oružje), neka ga dobro pričuva, ili neka svojom rukom prekrije njegov (oštri) vrh, da ne bi njime ozlijedio nekog od muslimana."

(Muttefekun alejhi)

224. Nu'man ibn Bešir, r.a., veli da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Primjer vjernika u međusobnoj pažnji, milosrđu i saosjećanju primjer je jednog tijela. Kada oboli jedan njegov organ, svi ostali organi odazovu mu se i pridruže u bolu sa nesanicom i temperaturom."

(Muttefekun alejhi)

225. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, poljubio Hasana, sina Alijinog r.a., a kod njega bio Akra' ibn Habis, pa rekao je (Akra'): "Ja imam desetero djece, a još nikada nisam nijedno poljubio!" Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, pogleda ga, pa reče: "Ko nije milostiv, neće ni njemu biti ukazana milost."

(Muttefekun alejhi)

226. Aiša, r.a., pripovijeda: "Došli su neki ljudi (beduini) Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i upitali: 'Ljubite li vi svoju djecu?' 'Da', odgovori on. Oni rekoše: 'Ali mi ih, tako nam Allaha, ne ljubimo.' Alejhisselam reče: 'Šta vam ja mogu, ako vam je Allah, dž.š., iščupao milost iz vaših srca!'"

(Muttefekun alejhi)

228. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ako neko od vas rukovodi (imami) ljudima u namazu, neka bude umjeren, neka im olakša, jer među njima ima slabih, bolesnih i starih. A kad klanja sam, neka odulji koliko hoće."

U jednom rivajetu dodaje se: "Među njima, možda, ima i neko sa kakvom nuždom (potrebom)."

(Muttefekun alejhi)

231. Ebu- Katade Haris ibn Rub'ijj, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, ja stupim u namaz i poželim da dugo ostanem u njemu, pa začujem plač djeteta i skratim namaz, kako ne bih otežao njegovoj majci."

(Buhari)

233. Ibn'-Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Musliman je brat muslimanu; on ga ne ugnjetava i ne ostavlja ga na cjedilu (ne predaje ga drugom). Ko pomogne svome bratu u nevolji, Allah će njemu pomoći u njegovoj nevolji. Ko otkloni nedaću jednog muslimana, Allah će njemu otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. A ko prikrije (sramote) jednog muslimana, Allah će prikriti njegove na Sudnjem danu."

(Muttefekun alejhi)

235. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ne zavidite jedan drugom, ne podižite cijenu robe (ne želeći je kupiti) jedan drugom, ne mrzite se međusobno, ne okrećite jedan drugom leđa (ne svađajte se), ne namećite se u kupovini, nego budite prava braća, Allahovi iskreni robovi. Musliman je muslimanu brat; on ga neće oštetiti, niti potcijeniti, niti ga na cjedilu ostaviti. Takvaluk je ovdje, i pokaza na svoje grudi, tri puta. Dosta je čovjeku zla da omalovažava svoga brata muslimana. Sve što je vezano za muslimana haram je drugom muslimanu: njegova krv, njegov imetak i njegova čast."

(Muslim)

236. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nijedan od vas neće biti pravi vjernik, dok ne bude želio svome bratu (prijatelju) isto ono što sam sebi želi."

(Muttefekun alejhi)

237. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Pomozi svoga brata, zalima i mazluma (nepravednika, i onoga nad kime je nepravda učinjena)!" Jedan od ashaba reče: "Allahov Poslaniče, pomoći ću ga ako je mazlum, ali kako da ga pomognem kad je zalim?" Alejhisselam reče: "Da ga spriječiš da nasilje učini, to mu je zaista pomoć."

(Buhari)

238. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Musliman je dužan prema svome bratu muslimanu petero: primiti mu selam, obići ga kad se razboli, dženazu mu ispratiti, odazvati mu se na poziv i kada kihne reći mu 'jerhamukellah' (Allah ti se smilovao)."

(Muttefekun alejhi)

A po Muslimovom rivajetu: "Musliman je dužan prema svome bratu muslimanu šestero: ako ga sretneš, nazovi mu selam, ako te pozove, odazovi mu se, ako ti zatraži savjet, posavjetuj ga, ako kihne i kaže 'elhamdu lillah', reci mu 'jerhamukellah', ako se razboli, obiđi ga i ako umre, isprati ga."

239. Bera ibn Azib r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, naredio nam je sedmero, a zabranio sedmoro. Naredio nam je obilazak bolesnika, ispraćaj dženaza, islamsko nazdravljanje onome koji kihne, udovoljiti onome ko te zakune da mu nešto uradiš, pomaganje obespravljenog, odazivanje onome ko pozove i nazivanje selama. A zabranio nam je zlatno prstenje, pijenje iz srebrnih čaša, upotrebljavanje svilenih jastuka, nošenje svilenih košulja isprošivanih lanenim šarama i nošenje bilo kakve svilene odjeće." Po jednom rivajetu, među prvih sedmero je i vraćanje izgubljenih životinja vlasniku.

(Muttefekun alejhi)

28. Pokrivanje nedostataka i nepristojnih djela muslimana i zabrana njihovog otkrivanja i širenja bez potrebe

Allah, dž.š., kaže:

"One koji vole da se o vjernicima šire bestidne glasine, čeka teška kazna i na ovom i na onom svijetu." (En-Nur, 19)

240. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čovjek (rob) neće sakriti mane čovjeka na dunjaluku, a da neće njegove Allah sakriti na Kijametskom danu."

(Muslim)

241. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svi će moji sljedbenici biti sačuvani od jezika drugih ljudi (ogovaranja), osim onih koji javno i otvoreno griješe, a od javnih grijeha je i kada čovjek nešto noću uradi, a zatim osvane, a da niko osim Allaha ne zna za njegov grijeh, pa onda rekne svome drugu: "Ja sam sinoć uradio to i to." Allah ga je bio sakrio, a on osvanuo i objelodanjuje ono što je Allah već bio sakrio."

(Muttefekun alejhi)

243. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, doveden jedan čovjek koji je pio alkohol, pa je rekao: "Udrite ga." "Mi smo ga udarali čime je ko stigao, neko rukom, neko obućom, a neko čak i svojom odjećom", veli Ebu-Hurejre. A kada je to sve bilo završeno i čovjek se udaljio, neko reče: "Allah te posramio!" Alejhisselam reče: "Ne govorite tako, ne pomažite šejtanu protiv njega."

(Buhari)

29. Ispunjenje potreba muslimana

Allah, dž.š., kaže:

"... i dobra djela činite, da biste postigli ono što želite." (El-Hadž, 77)

244. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Musliman je brat muslimanu; neće mu nasilje učiniti niti će dozvoliti da drugi nad njime nasilje čini. Ko pomogne svome bratu u nevolji, Allah će njemu pomoći u njegovoj nevolji. Ko otkloni nedaću jednog muslimana, Allah će njemu otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. A ko prikrije (sramote) jednog muslimana, Allah će prikriti njegove na Sudnjem danu."

(Muttefekun alejhi)

245. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko otkloni vjerniku jednu od njegovih dunjalučkih nevolja, Allah će otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. Ko olakša svome dužniku (time što će mu odgoditi rok, ili mu posve oprostiti), Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu. Ko pokrije (nevaljalštine) jednog muslimana, Allah će njega pokriti na ovom i na budućem svijetu. Allah je u pomoći Svome robu, sve dok je on u pomoći svome bratu. Ko krene na put tražeći nauku, Allah će mu tim njegovim putem olakšati put u Džennet. Kad god se sakupe ljudi u kući Allahovoj (džamiji), radi učenja Kur'ana, i njegovog zajedničkog proučavanja, Allah na njih spusti smirenost i prekrije ih svojim rahmetom, meleki ih okruže i Allah ih spominje, ponoseći se njima, među svojim najbližim (najodabranijim) stvorenjima. A onoga koji zakaže u svojim djelima, neće spasiti njegovo porijeklo."

(Muslim)

30. Zauzimanje i zalaganje za drugog

Allah, dž.š., kaže:

"Onaj ko se bude za dobro zalagao, bit će i njemu udio u nagradi." (En-Nisa, 85)

246. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, imao je običaj, kad mu dođe neko sa nekakvim zahtjevom (molbom), okrenuti se prisutnima i kazati: 'Zauzimajte se za njega, jer ćete za to biti nagrađeni, a Allah će presuditi ono što On hoće, jezikom Svoga Poslanika.'"

(Muttefekun alejhi)

31. Uspostavljanje reda i mira među ljudima

Allah, dž.š., kaže:

"Nema nikakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se milostinja udjeljuje, ili da se dobra djela čine, ili da se uspostavlja sloga među ljudima." (En-Nisa, 114)

"Izmirenje je najbolje." (En-Nisa, 128)

"Zato se bojte Allaha i izgladite međusobne razmirice." (El-Enfal, 1)

"Vjernici su samo braća, zato pomirite vaša dva brata." (El-Hudžurat, 10)

248. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čovjek je dužan svakoga dana podijeliti sadaku za svaki članak (dio) svoga tijela. Pravilno riješiti spor između dvojice sadaka je, pomoći čovjeku da zajaše svoga konja, ili mu pomoći da ga natovari sadaka je, prijatna i lijepa riječ sadaka je, svaki korak prema džamiji radi namaza sadaka je, i uklanjanje sa puta onoga što smeta sadaka je."

(Muttefekun alejhi)

249. Ummu Kulsum bint' Ukbe ibn Ebi-Mu'ajt, r.a., veli: "Čula sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: 'Nije lažac onaj koji nastoji izmiriti ljude, pa prenese dobro ili kaže dobro (lijepu riječ) od sebe, u cilju njihova izmirenja.'"

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovom rivajetu navodi se da je još dodala: "I nisam čula da je dozvolio bilo šta od laži koje svijet praktikuje, izuzev u tri stvari: u ratu, u pomirenju između ljudi i u priči čovjeka svojoj ženi i žene njemu."

32. Vrijednost nemoćnih i siromašnih muslimana

Allah, dž.š., kaže:

"Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru Svome mole ujutro i navečer, u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu." (El-Kehf, 28)

252. Harise ibn Vehb, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je rekao: "Hoćete li da vas obavijestim o tome ko su stanovnici Dženneta? Dženetlija je

svaki nemoćni, slabi i skrušeni musliman. Kada bi on Allaha za nešto zakleo, Allah bi mu zasigurno to udovoljio. Hoćete li da vas obavijestim o stanovnicima Džehennema? To je svaki zadrti, sebični i oholi čovjek."

(Muttefekun alejhi)

253. Ebu-Abbas b. Sad Sehe es-Sadij, kaže: "Prošao je neki čovjek pored Poslanika, s.a.v.s., pa Poslanik, s.a.v.s., reče čovjeku koji je sjedio pored njega: 'Šta misliš o ovome?' Čovjek reče: 'Jedan od uglednih ljudi (plemić), mislim, ako on zaprosi djevojku, oženit će se njome, ako se zauzme za nekog, prihvatit će mu se zauzimanje.' Pa je Poslanik, s.a.v.s., ušutio. Iza toga prođe drugi čovjek, pa Poslanik, s.a.v.s., upita: 'Šta misliš o ovome?' On odgovori: 'Allahov Poslaniče, ovo je jedan od siromašnih muslimana, ovaj mislim, ako zaprosi djevojku, ona se neće udati za njega, a ako se zauzme za nekoga neće mu se zauzimanje primiti; ako bude govorio niko neće slušati šta govori.' Na to reče Poslanik, s.a.v.s.: 'Ovaj je bolji od svih onakvih na zemlji.'"

(Muteffekun alejhi)

256. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je jedna crnkinja mela (čistila) džamiju, ili je to bio jedan mladić, pa je preselila na ahiret, a Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, pošto je dugo nije vidio, upitao za nju, na što mu ashabi odgovoriše da je umrla. Alejhisselam tada reče: "Zašto me niste obavijestili o njenoj smrti?" Oni kao da joj nisu pridavali neku važnost, a Alejhisselam reče: "Pokažite mi njen kabur!" Ashabi mu pokazaše njen kabur, a on, nakon što joj je klanjao dženazu, reče: "Zaista su ovi kaburi mračni svojim stanarima, ali, uistinu, ih Allah njima osvijetli mojim namazom."

(Muttefekun alejhi)

258. Usame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Stao sam na vrata Dženneta te primijetih da su većina onih koji su u njega već bili ušli, siromasi, a bogataši još napolju čekaju da im se dozvoli ulazak, izuzev što su džehenemlije od njih već odvedene u Džehennem. Stao sam i na vrata Džehennema, i primijetih da su u njemu većinom žene."

(Muttefekun alejhi)

259. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Samo troje djece progovorilo je u kolijevci: Isa, sin Merjemin, i Džurejdžov sahibija. Džurejžd je bio jedan veoma pobožan čovjek. Sebi je sagradio samačku kućicu i u njoj ibadet činio. Jednoga dana dođe mu majka, a on bijaše u namazu, i poče ga zvati: "O

Džurejdž!" On se poče dvoumiti i pomisli: "Gospodaru moj, ili majka moja, ili namaz?" On se odluči za namaz i nastavi klanjati, a majka mu se vrati kući. Sutradan je ponovo došla i opet ga našla na namazu i ponovo ga pozvala: "O Džurejdž!" On ponovo pomisli: "Gospodaru moj, ili majka moja, ili namaz?" I ponovo se odluči za namaz. Sljedeći dan majka ponovo dođe i opet ga nađe na namazu i pozva, a on joj se ponovno ne odazva, nastavljajući sa namazom. Ona tada ljutito reče: "Allahu, ne daj mu smrt dok ne vidi lica prostitutki!"

Benu-Israil (njegovi sunarodnici) međusobno su često razgovarali i spominjali Džurejdža i njegov ibadet. Među njima je bila i jedna prostitutka, o čijoj se ljepoti nadaleko pripovijedalo, koja im (nakon što je čula kako o Džurejdžu pričaju) reče: "Ako hoćete, ja ću ga zavesti." Zatim je otišla do njega i ponudila mu se, a on se na nju ni ne obazrije. Vidjevši to, ona dođe jednom čobaninu koji je ponekad navraćao kod Džurejdža i s njim učini blud i osta noseća. Kada je rodila dijete, ona reče: "Ovo dijete je Džurejdžovo!" Oni na to odu do njegove kućice i pošto ga zatekoše u njoj, izbace ga vani, kuću sruše i počnu ga nemilice tući. On im reče: "Šta vam je?" "Ti si blud učinio s ovom nevaljalicom, pa je ona rodila tvoje dijete", rekoše oni. "Gdje je dijete?", upita on. Oni ga donesoše, a on im reče: "Pustite me da klanjam." Kada je završio s namazom, on priđe djetetu i prstom uprije u njegov stomak i reče: "O dijete, ko je tvoj otac?" Dijete odgovori: "Moj otac je taj i taj, čobanin." Oni tada priđoše Džurejdžu i počeše ga grliti i ljubiti, a onda mu rekoše: "Mi ćemo ti sagraditi kuću od zlata." On im reče: "Ne, nego je napravite od blata, onakvom kakva je bila", što oni i učiniše.

Jedne prilike, dok je neko dijete njegova majka dojila, pored njih naiđe jedan konjanik na izuzetno skupocjenom i ukrašenom konju, i ona reče: "Allahu, učini da ovaj moj sin bude ovakav kad poraste!" Dijete pusti sisu, okrenu se prema konjaniku, pogleda ga i reče: "Allahu dragi, ne učini me onakvim!" Zatim se ponovo okrenu majci i poče dojiti.

Ravija veli: "Kao da sada gledam u Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako, pričajući o dojenju djeteta, stavi svoj kažiprst u usta i poče ga sisati."

Zatim reče: "Poslije toga, pored njih naiđoše neki ljudi, s jednom robinjom, koju su tukli, vičući: "Ti si prostitutka, ti si kradljivica", a ona samo viče: "Hasbijellahu ve ni'melvekil" (Allah mi je dosta. Divan li je On zaštitnik). Majka djeteta tada reče: "Allahu dragi, nemoj mi učiniti ovo moje dijete da bude kao ova robinja!" Dijete tada ponovo prekide dojenje, pa pogleda u robinju i reče: "Allahu dragi, ti me učini da budem kao ona!"

Majka mu, zatim, začuđeno ga propitivajući, reče: "Prošao je čovjek lijepa izgleda, pa sam ja rekla: 'Allahu dragi, učini da ovo moje dijete bude kao on', a ti si rekao: 'Allahu, ne učini me sličnim njemu'. Zatim su prošli sa ovom robinjom udarajući je i vičući: 'Prostitutka, kradljivica!' Pa sam ja rekla: 'Allahu dragi, nemoj mi moje dijete učiniti njoj sličnim, a ti si rekao: 'Allahu dragi, učini me da budem njoj sličan!'" On joj na to odgovori: "Onaj čovjek je bio silnik, pa sam zbog toga rekao: 'Allahu dragi, nemoj me učiniti njemu sličnim!' A ona

robinja, što su je šibali i govorili da je prostitutka i kradljivica, ona ništa od toga nije bila, pa sam zbog toga rekao: 'Allahu dragi, učini me njoj sličnim!'"

(Muttefekun alejhi)

33. Ljubazno postupanje i dobročinstvo prema jetimima, kćerima i svim ostalim: slabašnim, siromašnim i razočaranim

Allah, dž.š., kaže:

"A prema vjernicima blag budi." (El-Hidžr, 88)

"Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer, u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovom svijetu." (El-Kehf, 28)

"Zato siroče ne ponizi, a prosjaka ne odbij." (Ed-Duha, 9-10)

"Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče? Pa to je onaj koji grubo odbija siroče, i koji da se nahrani siroče, ne podstiče." (El-Ma'un, 1-3)

262. Sehl ibn Se'ad, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ja i staratelj (zaštitnik) jetima smo u Džennetu ovako (blizu)." Pa pokaza kažiprstom i srednjakom.

(Buhari)

265. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zbrinjavalac (siromašne) udovice i siromaha je kao mudžahid (borac) na Allahovom putu."

A mislim (veli ravija), da je još dodao:

"I kao neprekidni klanjač koji se ne umara, i kao stalni postač koji nikako ne mrsi!"

(Muttefekun alejhi)

267. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko odgoji dvije kćeri, i o njima se brine dok ne odrastu i udaju se, doći će na Sudnjem danu, pa ćemo ja i on biti kao ova dva prsta." I sastavio je prste.

(Muslim)

268. Aiša, r.a., pripovijeda: "Došla mi je jedna žena, koja prosi s dvoje ženske djece, a ja nisam imala ništa joj dati osim jedne hurme. Ja joj dadoh tu hurmu, a ona je uze, raspolovi i dade svojim kćerima, a ona nimalo ne uze. Zatim je ustala i otišla. Poslije toga nam je došao Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, i ja mu ispričah što se desilo, a on reče: 'Ko

bude stavljen na kušnju sa ma koliko kćeri, pa bude dobar prema njima i lijepo ih odgoji, one će mu biti štit od vatre na Sudnjem danu.'"

(Muttefekun alejhi)

270. Ebu-Šurejh Huvejlid ibn 'Amr el-Huza'i, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allahu dragi, ja upozoravam i prijetim svakome ko upropasti (zloupotrijebi) pravo ili imetak dvoje bespomoćnih: siročeta i žene."

(Nesai, hasen)

34. Preporuka posebne pažnje prema ženama

Allah, dž.š., kaže:

"S njima (ženama) lijepo živite!" (En-Nisa, 19)

"Vi ne možete potpuno jednako postupati prema ženama svojim, ma koliko to željeli, ali ne dopustite sebi takvu naklonost, pa da jednu ostavite u neizvjesnosti. A ako vi budete odnose popravili i nasilja se klonili, pa, Allah će zaista oprostiti i samilostan biti." (En-Nisa, 129)

273. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Primite moju oporuku da ženama činite dobro! Zaista je žena stvorena od rebra (od nečeg krivog kao rebro), a najveća krivina rebra je baš njegov najviši dio; pa ako ga pokušaš ispraviti, slomit ćeš ga, a ako ga ostaviš, osta krivo. Zato jedni drugima preporučujte da ženama dobro čine!"

(Muttefekun alejhi)

A u drugom rivajetu, stoji: "Žena je kao rebro, ako ga htjedneš ispraviti, slomit ćeš ga, a ako se koristiš njime, ono će ti koristiti, iako je krivo."

(Muttefekun alejhi)

U jednom Muslimovom rivajetu, stoji: "Zaista je žena stvorena od rebra, i nikada neće moći da se drži određenog pravca (kojeg ti tražiš), pa ako odlučiš da s njom živiš, živjet ćeš s njom, a ona će ostati takva (kriva), a kad je pokušaš ispraviti, slomit ćeš je, a njen lom je razvod braka."

276. 'Amr ibn el-Ahvas el-Džušeni, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je na Oprosnom hadžu, nakon što je učinio zahvalu i tesbih Allahu, dž.š., rekao: "I lijepo sa ženama postupajte, jer su one samo zatočenice kod vas. Ništa drugo vi od njih nemate, izuzev ako otvoren zinaluk učine. Pa ako to urade, onda ih napustite u postelji (prilikom spavanja), i udarite ih tako da ih ne ozlijedite, a ako

vam poslušne budu, onda nemojte izmišljati neopravdane razloge da ih zbog njih korite. Zaista, vi imate određena prava kod svojih žena, a isto tako i one imaju svoja prava kod vas. Vaše je pravo da im zabranite da dozvole ulazak u vašu kuću i sjedenje (boravak) u njoj onima koje vi ne želite, a njihovo je pravo da ih pristojno odijevate i hranite."

(Tirmizi, Nesai, sahih, hasen)

277. Mu'avija ibn Hajde r.a., pripovijeda: "Upitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: 'Kakva prava ima žena jednog od nas kod svoga čovjeka?' Alejhisselam reče: 'Da je nahraniš kada ti jedeš, da joj kupiš odjeću i obuću kada to i sebi uradiš, da je ne udaraš po licu, da je ne proklinješ i da je ne napuštaš (u postelji), osim u kući.'"

(Ebu-Davud, hasen)

278. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najpotpuniji iman je onog vjernika koji se najljepše ponaša, a najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama."

(Tirmizi, hasen, sahih)

280. Abdullah ibn'Amr ibn 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ovaj svijet je samo (prolazan) užitak, a najbolje u njemu je dobra (čedna i odgojena) žena."

(Muslim)

35. Muževo pravo nad njegovom ženom

Allah, dž.š., kaže:

"Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednim nad drugima i zato što oni troše imetke svoje. Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu trebaju brigu voditi, jer i Allah njih tada štiti." (En-Nisa, 34)

281. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ako čovjek pozove svoju ženu u postelju, pa ona to odbije, te on zanoći srdit na nju, meleki je kunu i proklinju sve do svanuća." (Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu stoji: "Ako žena zanoći van postelje svoga muža, meleki je proklinju sve do svanuća." U jednom, pak, rivajetu stoji ovo: "Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, koji god čovjek pozove svoju ženu u postelju, pa ga ona odbije, Onaj Koji je na nebesima

srdit je na nju, sve dok se njen muž ne udobrovolji."

(Muttefekun alejhi)

282. Ebu-Hurejre, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ženi nije dozvoljeno postiti (nafilu) u prisutnosti muža, bez njegove dozvole, niti smije koga pustiti u kuću, bez njegove dozvole."

(Muttefekun alejhi)

283. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svi ste vi pastiri, i svaki pastir bit će odgovoran za svoje stado. Vladar je pastir, čovjek je pastir svojoj porodici, žena je pastirica u kući svoga muža i njegove djece. Svi ste vi, dakle, pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado."

(Muttefekun alejhi)

285. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada bih ikome naredio da učini sedždu drugome, naredio bih ženi da učini sedždu svome mužu."

(Tirmizi, Nesai, sahih)

286. Umu Seleme, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Koja god žena umre, a njen muž bude njome zadovoljan, ući će u Džennet."

(Tirmizi, hasen)

287. Muaz b. Džebel, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ni jedna žena ne može uznemiriti svoga muža na ovom dunjaluku, a da ne kaže njegova hurija iz Dženneta: 'Ne uznemiravaj ga, Allah te ubio. On je kod tebe samo kratko a uskoro će te ostaviti i doći kod nas.'"

(Tirmizi-hasen)

289. Usame b. Zejd, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nisam ostavio iza sebe teže iskušenje po muškarca od iskušenja sa ženama."

(Muttefekun alejhi)

36. O izdržavanju obitelji

Allah, dž.š., kaže:

"Otac djece je dužan da ih (prema svojoj mogućnosti) hrani i odijeva." (En-Nisa, 233)

"Neka imućan prema bogatstvu svome troši, a onaj koji je u oskudici - prema tome koliko mu je Allah dao, jer Allah nikog ne zadužuje više nego što mu je dao." (Et-Talak, 7)

"Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi." (Sebe', 39)

289. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Novac koji potrošiš na Allahovom putu, novac koji potrošiš za oslobađanje robova, novac koji podijeliš siromasima i novac koji potrošiš na svoju obitelj; najveća je nagrada za onaj novac koji si potrošio za svoju obitelj."

(Muslim)

290. Ebu-Abdullah Sevban ibn Budždud, r.a., oslobođeni rob Allahovog Poslanika, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najbolji novac koji čovjek potroši jeste onaj novac koji potroši za svoju obitelj, novac koji potroši za izdržavanje svoje (ratne) životinje na Allahovom putu i novac koji potroši na svoje drugove na Allahovom putu."

(Muslim)

292. Se'ad ibn Ebi Vekkas, r.a., u svome dugom hadisu, koji je naveden na početku ove knjige u poglavlju o nijjetu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "I zaista ćeš ti za svaki dinar koji potrošiš, želeći njime Allahovo zadovoljstvo, biti nagrađen kod Allaha, pa čak i za ono što potrošiš za ishranu svoje žene."

(Muttefekun alejhi)

293. Ebu-Mes'ud el-Bedri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada čovjek utroši novac za izdržavanje svoje obitelji, želeći njime postići Allahovo zadovoljstvo (znajući da mu je to dužnost od Allaha, te je izvršava nadajući se Njegovoj nagradi), piše mu se kao da je podijelio sadaku."

(Muttefekun alejhi)

295. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svakoga dana, u kome osvanu Allahovi robovi, siđu dva meleka, te jedan od njih rekne: 'O Allahu, Ti nadoknadi onome ko dijeli!' A drugi veli: 'O Allahu, Ti uništi imetak onoga koji sprečava njegovo trošenje u korisne svrhe (ne dijeli)!'"

(Muttefekun alejhi)

296. Ebu-Hurejre, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme,

rekao: "Gornja ruka (ona koja dijeli) bolja je od donje ruke (one koja uzima). U dijeljenju počni od svojih bližnjih. Najbolja je sadaka ona koja je učinjena iz imućnog stanja (viška imetka). Ko se bude držao čednosti i neposezanja za haramom (držeći se dostojanstveno bez prošnje), Allah će ga pomoći i učiniti čednim, a ko se bori za neovisnost, Allah će ga učiniti neovisnim."

(Buhari)

38. Obaveza naređivanja svojoj obitelji, svojoj punoljetnoj djeci i ostalima, za koje se odgovorno da budu pokorni Allahu, dž.š., i izvršavaju Njegova naređenja, a klone se onoga što je zabranio, i poduzimanje odgojnih mjera protiv njih, ukoliko to odbiju

Allah, dž.š., kaže:

"Naredi čeljadi svojoj da obavlja namaz i istraj u tome!" (Taha, 132)

"O vi koji vjerujete, sebe i obitelji svoje čuvajte od vatre, čije će gorivo ljudi i kamenje biti!" (Et-Tahrim, 6)

298. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda: "Hasan, sin Alije, r.a., uzeo je jedanput (kao dijete) jednu hurmu od hurmi koje su date za sadaku, pa je stavio u usta. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme vidio, je to, te je povikao: 'Kh, kh, baci to, zar ne znaš da mi ne jedemo sadaku!'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu stoji: "Zaista nam (Poslaniku i njegovoj porodici) nije dozvoljena sadaka!"

300. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svi ste vi pastiri, i svi ćete biti odgovorni za svoje stado. Vladar je pastir i odgovoran je za svoje stado, čovjek je pastir u svojoj obitelji i odgovoran je za nju, žena je pastirica u kući svoga muža i odgovorna za svoje stado, sluga je pastir u imetku svoga gospodara i odgovoran za njega. Svi ste vi, dakle, pastiri, i svi ste odgovorni za svoje stado."

(Muttefekun alejhi)

301. 'Amr ibn Šu'ajb prenosi od svoga oca, a ovaj od svoga djeda, r.a., da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Naređujte svojoj djeci klanjanje namaza kad im bude sedam godina, a silom ih nagonite (udrite ih) na namaz kad napune deset godina, i u posteljama ih rastavljajte (muško i žensko)."

39. Dužnosti prema komšiji i Poslanikova oporuka o tome

Allah, dž.š., kaže:

"I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i komšijama bližnjim i komšijama daljim, i drugovima, i putnicima - namjernicima, i onima koji su u vašem posjedu." (En-Nisa, 36)

303. Ibn-'Umer i Aiša, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Toliko mi je često Džibril oporučivao susjeda, da sam mislio da će ga učiniti (zakonitim) nasljednikom."

(Muttefekun alejhi)

304. Ebu-Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "O Ebu-Zerr, kada budeš kuhao čorbu, dospi malo više vode pa pošalji svojim susjedima!"

(Muslim)

U drugom rivajetu stoji: "Kada budeš kuhao čorbu, naspi više vode, pa pogledaj obitelji svojih susjeda, te i njima podijeli jedan dio!"

305. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Tako mi Allaha, nije vjernik, tako mi Allaha, nije vjernik, tako mi Allaha, nije vjernik!" Neko reče: "Ko to, Allahov Poslaniče?" Alejhisselam odgovori: "Onaj čiji susjed nije siguran od njegova zla i neprijatnosti od njega!"

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovom rivajetu stoji: "Neće ući u Džennet onaj od koga njegov susjed nije siguran (miran) od njegovih zala."

308. Ebu-Hurejre, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ničim ne uznemirava komšiju!

Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka lijepo ugosti svoga gosta! Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori hajr (korisno), ili neka šuti!"

(Muttefekun alejhi)

311. Abdullah ibn 'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najbolji prijatelji kod Allaha su oni koji su najbolji prema svome prijatelju, a najbolje

komšije kod Allaha su oni koji su najbolji prema svome komšiji."

(Tirmizi-Nesai)

40. Dobročinstvo prema roditeljima i posebna pažnja prema rodbini

Allah, dželešanuhu, kaže:

"I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte. A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i komšijama bližnjim i komšijama daljim, i drugovima, i putnicima - namjernicima, i onima koji su u vašem posjedu." (En-Nisa, 36)

"I Allaha se bojte s imenom čijim jedni druge molite - i rodbinske veze ne kidajte..." (En-Nisa, 1)

"... I oni koji poštuju ono što je Allah naredio da se poštuje..." (Er-Ra'd, 21)

"Mi smo svakog čovjeka zadužili da bude dobar prema roditeljima svojim..." (El-Ankebut, 8)

"Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: 'Uh!' i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: 'Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njegovali.'" (El-Isra, 23-24)

"Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim..." (Lukman, 14)

312. Prenosi se da je Ebu-Abdurrahman, Abdullah b. Mes'ud, r.a., rekao: "Pitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, koje je djelo Allahu najdraže? Alejhisselam reče: 'Namaz u njegovo pravo vrijeme.' Zatim sam upitao: 'A koje poslije njega?' 'Dobročinstvo svojim roditeljima', odgovori on. 'Koje poslije njega?', ponovo upitah. 'Džihad na Allahovom putu', odgovori on."

(Muttefekun alejhi)

313. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Čovjek nije u stanju odužiti se svome roditelju, izuzev da ga nađe u nečijem vlasništvu (kao roba), zatim ga otkupi, a potom oslobodi."

(Muslim)

316. Prenosi se da je Ebu-Hurejre, r.a., rekao: "Allahovom Poslaniku (sallallahu 'alejhi ve selleme,) došao je jedan čovjek i upitao ga: 'O Allahov Poslaniče! Ko je najpreči za moje lijepo druženje i ponašanje prema njemu?' Alejhisselam reče: 'Tvoja majka.' Čovjek tada reče: ' Ko poslije nje?' 'Tvoja majka', odgovori on. 'Ko poslije nje?', ponovo upita čovjek. 'Tvoja majka', ponovo odgovori Alejhisselam. Čovjek ponovo upita: ' Ko poslije nje?' Alejhisselam tada reče: 'Tvoj otac!'"

(Muttefekun alejhi)

A u jednom drugom rivajetu stoji: "O Allahov Poslaniče! Ko je najpreči za moje druženje i lijepo ponašanje prema njemu?" Alejhisselam reče: "Tvoja majka, zatim tvoja majka, zatim tvoja majka, zatim tvoj otac."

317. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Daleko bio (od Allahove milosti), daleko bio, daleko bio svako onaj ko dočeka starost svojih roditelja, ili jednog od njih, a (zbog njih) ne uđe u Džennet!" *(Muslim)*

319. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko želi da mu se nafaka uveća i da mu se život produži, neka pazi i redovno posjećuje svoju rodbinu."

(Muttefekun alejhi)

321. Prenosi se da je Abdullah b. 'Amr b. 'As, r.a., rekao: "Jedan čovjek prišao je Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekao: 'Zavjetujem ti se za hidžru i džihad, nadajući se nagradi od Allaha, dželešanuhu.' Alejhisselam mu reče: 'Je li ti jedno od roditelja živo?' 'Jesu, oboje', odgovori on. Alejhisselam mu tada reče: 'Da li ti uistinu želiš nagradu od Allaha, dž.š.?' 'Da', odgovori on. 'Onda se vrati svojim roditeljima i pazi na njih i lijepo se ponašaj prema njima', reče Alejhisselam.'"

(Muttefekun alejhi)

Ovo je Muslimov rivajet, a po drugom rivajetu, koji prenosi i Buhari: "Došao je jedan čovjek Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i zatražio od njega dozvolu da krene u džihad. Na to ga Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, upita: 'Jesu li ti živi roditelji?' 'Jesu', odgovori on. Alejhisselam mu tada reče: ' Idi njima, tvoj džihad je da sa njima budeš.'"

322. Isti prenosilac veli da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nije dovoljno samo uzvratiti posjetu svojoj rodbini. Pravilno se ponaša prema svojoj rodbini onaj koji, kada ga ona zaboravi, ili odbaci, obnavlja vezu sa njom."

(Buhari)

323. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Rodbinska krvna veza visi o 'Aršu i viče: 'Ko mene održava i poštuje, i njega će Allah, dž.š., posjećivati i poštivati, a ko mene ne održava i ne poštuje, neće ni Allah, dž.š., njega posjećivati niti poštivati.'"

(Muttefekun alejhi)

325. Prenosi se da je Esma, kćer Ebu-Bekra, r.a., rekla: "Došla mi je moja majka za vrijeme Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, nešto tražeći, a još nije bila primila islam, pa sam upitala Alejhisselama da li da je primim. Alejhisselam mi je odgovorio: 'Da, svakako, primi svoju majku i usluži je.'"

(Muttefekun alejhi)

331. Ebu-Ejjub el-Ensari, r.a., pripovijeda da je neki čovjek rekao: "O Allahov Poslaniče! Obavijesti me o poslu koji će me uvesti u Džennet i udaljiti od Džehennema. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče mu na to: 'Ibadet čini isključivo Allahu, dž.š., i ne pripisuj Mu druga, namaz redovno obavljaj, daji zekat i pazi i posjećuj svoju rodbinu.'"

(Muttefekun alejhi)

332. Selman b. 'Amir, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas htjedne iftariti, neka se iftari hurmom, jer je u hurmi berićet, a ako ne nađe hurmu, onda vodom, jer je ona najčišća." Zatim je rekao: "Sadaka učinjena siromahu jeste obična sadaka, a sadaka učinjena svojoj rodbini dvostruka je sadaka - sadaka i pažnja (rodbine)."

(Tirmizi, hasen)

333. Prenosi se da je sin h. Omera, r.a., rekao: "Imao sam jednu ženu koju sam volio, a moj otac Omer je nije podnosio, te mi jednoga dana reče: 'Rastavi se s njom!' Ja sam to odbio, a Omer je otišao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, i ispričao mu šta se desilo. Alejhisselam mi potom reče: 'Rastavi se s njom.'"

(Ebu- Davud, Tirmizi , hasen, sahih)

334. Ebu-Derda r.a., pripovijeda da mu je došao jedan čovjek i rekao: "Ja imam ženu, ali meni moja majka naređuje da se rastavim s njom." Ebu-Derda mu na to reče: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je rekao: "Roditelji su srednja vrata Dženneta, pa ako hoćeš, pusti ih, a ako hoćeš, sačuvaj ih."

(Tirmizi, Nesai, sahih)

41. Stroga zabrana neposlušnosti prema roditeljima i zapostavljanje rodbine

Allah, dželešanuhu, veli:

"Zar i vi ne biste, kad biste se vlasti dočepali, nered na Zemlji činili i rodbinske veze kidali! To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio." (Muhammed, 22-23)

"A one koji ne ispunjavaju dužnost prema Allahu, iako su se na to čvrsto obavezali, i kidaju ono što je Allah naredio da se poštuje, i čine nered na Zemlji, čeka prokletstvo i najgore prebivalište." (Er-Ra'd, 25)

"Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: 'Uh!' i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim. Budi prema njima pažljiv i ponizan, i reci: 'Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kada sam bio dijete, njegovali.'" (El-Isra, 23-24)

336. Ebu-Bekr Nufej' b. Haris, r.a., veli da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "'Hoćete li da vas obavijestim o najvećim grijesima?' - tri puta. Mi odgovorismo: 'Svakako, o Allahov Poslaniče!' On tada reče: 'Allahu pripisivanje druga i neposlušnost roditeljima.' Bio je naslonjen, zatim se ispravi sjedeći i reče: 'Svakako, i lažan govor i lažno svjedočenje!' Zatim je toliko dugo ponavljao ovo dvoje zadnje da smo rekli: 'Da hoće ušutjeti!'"

(Muttefekun alejhi)

337. 'Abdullah b. 'Amr b. 'As, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Veliki grijesi su: mnogoboštvo, neposlušnost roditeljima, ubistvo i lažna zakletva."

(Buhari)

339. Džubejr b. Mut'im, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Neće ući u Džennet onaj koji prekine veze sa svojom rodbinom."

(Muttefekun alejhi)

340. Mugire b. Šu'be r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., zabranio vam je neposlušnost vašim majkama, 'ne dam, a daj' (ne da

ono što mu je dužnost, a uzima ono što mu nije dozvoljeno) i zakopavanje žive ženske djece, a pokudio 'rekla-kazala' (da ispriča sve što je čuo-la, ne vodeći računa je li to tačno, pa čak ako i sumnja da bi to moglo biti neistinito, a čovjeku je, po jednom hadisu, dosta laži da ispriča sve što je čuo), prekomjerno zapitkivanje i nekontrolirano trošenje imovine."

(Muttefekun alejhi)

42. Dobročinstvo prijateljima roditelja, rodbini, ženi i ostalima prema kojima se preporučuje posebna počast

341. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najveće dobročinstvo je da čovjek održava prijateljstvo s prijateljima svoga oca."

(Muslim)

344. 'Aiša, r.a., pripovijeda: "Nisam ni na koju od žena Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, bila ljubomorna, kao na Hatidžu, r.a., iako je nikad nisam vidjela, ali ju je Alejhisselam često spominjao; čak bi znao zaklati ovcu, zatim je isjeći na komade i poslati Hatidžinim bivšim prijateljicama. Znala sam mu reći: 'Kao da na dunjaluku nije bilo druge žene, osim Hatidže?' A on bi odgovorio: 'Ona je bila takva, takva ... sa njom sam imao djecu.'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom rivajetu stoji: "Znao bi zaklati samo jednu ovcu, ali bi slao od nje Hatidžinim prijateljicama koliko bi im bilo dovoljno."

U trećem rivajetu, pak, stoji: "Kada bi zaklao ovcu, povikao bi: 'Pošaljite Hatidžinim prijateljicama!'"

U jednom drugom rivajetu stoji slijedeće: "Jedne prilike zatražila je dozvolu za ulazak kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, Hale bint Huvejlid, sestra Hatidžina, pa je u njenom glasu prepoznao Hatidžin glas i veoma se obradovao tome i rekao: 'Dragi Allahu, ovo je Hale b. Huvejlid!'"

345. Prenosi se da je Enes, b. Malik, r.a., rekao:

"Krenuo sam na put sa Džerirom b. Abdullahom el-Bedželijem, r.a., pa on poče da me služi (iako je bio stariji), te mu ja rekoh: 'Nemoj to više činiti!' Na to mi on reče: 'Kada sam vidio kako ensarije (Medinelije) postupaju sa Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve selleme, zakleo sam se da se neću ni sa kim od njih družiti, a da ga ne budem služio.'"

(Muttefekun alejhi)

43. Posebna počast obitelji Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, i o njenim fadiletima

Allah, dželešanuhu, kaže:

"Allah želi da od vas, o obitelji Poslanikova, grijehe odstrani, i da vas potpuno očisti." (Al-Ahzab, 33)

"Pa ko poštiva Allahove propise - znak je bogobojažljiva srca." (El-Hadž, 32)

346. Prenosi se da je Jezid b. Hajjan, rekao: "Jednog dana smo ja, Husajn b. Sebre i 'Amr b. Muslim otišli Zejdu b. Erkamu, r.a. Nakon što smo sjeli kod njega, Husajn mu reče: 'O Zejde! Uistinu si ti vidio mnogo hajra! Vidio si Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i čuo njegov govor, sa njim u boj išao i za njim klanjao. Zaista si mnogo hajra doživio! Pričaj nam nešto od onoga što si čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme.'

On tada reče: 'Bratiću moj! Tako mi Allaha, već sam ostario, davno je to bilo, a ponešto sam i zaboravio od onoga što sam čuo od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, te primite od mene ono što vam kažem, a ne pitajte me za ono što prešutim.'

Zatim reče: 'Jednog dana je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ustao i održao govor na izvoru između Mekke i Medine, koji se zove Humma u kome se zahvalio Allahu, dž.š., tesbih Mu učinio, govorio i opominjao, a zatim rekao: - O ljudi! Zaista sam ja samo čovjek, uskoro će doći izaslanik moga Gospodara (melek smrti), te ću mu se ja odazvati, a među vama ostavljam dva velika emaneta: prvi je Allahova Knjiga, u kojoj je uputa i nur, te je čvrsto prihvatite i nje se držite! - Pa je govorio o Kur'anu i nužnosti njegove primjene u životu, a zatim rekao: - I moja obitelj. Allahom vas opominjem za moju obitelj!'

Husajn ga zatim upita: 'A ko je njegova obitelj, o Zejde? Zar nisu njegove žene od njegove obitelji?' 'Njegove žene spadaju u ehli-bejt, ali njegova su obitelj oni kojima je zabranjena sadaka poslije njegove smrti', odgovori on.

Husajn reče: 'A ko su oni?' 'Oni su: obitelj Alije, obitelj 'Akila, obitelj Dža'fera i obitelj 'Abbasova', odgovori on. 'Svima ovima je zabranjeno primanje sadake?', upita Husajn. 'Da', odgovori on."

U drugom rivajetu stoji: "Uistinu, ja vama ostavljam dva velika emaneta: jedan od njih je Allahova Knjiga, koja je Njegovo uže; ko ga bude slijedio, bit će na pravom putu, a ko ga ostavi, bit će u zabludi."

(Muslim)

44. Poštovanje i uvažavanje uleme i velikana i davanje prednosti njima u svemu

Allah, dželešanuhu, kaže:

"Reci: 'Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju, pouku primaju!'" (Ez-Zumer, 9)

348. Prenosi se da je Ebu-Mes'ud 'Ukbe b. 'Amir el-Bedri el-Ensari, r.a., rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao je: 'Neka imam u džema'atu bude onaj koji najviše Kur'ana zna napamet, a ako u Kur'anu budu jednaki, onda najučeniji u hadisu, a ako budu i u hadisu isti, onda onaj koji je prije hidžru učinio, a ako i u hidžri budu isti, onda onaj koji je stariji po godinama.

Neka nipošto čovjek ne staje pred džema'at u nečijoj kući, ili sjedne na posebno (određeno) mjesto, izuzev nakon dozvole domaćina.'"

U drugom rivajetu stoji: "Onda onaj koji je prije primio islam", umjesto: "stariji po godinama".

(Muslim)

U jednom, pak, rivajetu stoji: "Imam je među vama onaj koji najviše Kur'ana zna napamet i koji je prije počeo učiti Kur'an, a ako u Kur'anu budu isti, onda neka vam imam bude onaj koji je prije hidžru učinio, a ako i u hidžri budu isti, onda neka vam imam bude onaj koji je stariji po godinama."

349. Od Ebu-Mesuda Ensarija, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik doticao nas je svojim rukama po ramenima pred namaz i govorio: 'Ujednačite se, uravnajte se. Nemoj da budete jedan mimo drugog, pa da vaša srca Allah rastavi i razjedini, nek mi je bliži onaj ko je dostojan i razuman, pa oni koji su iza njih.'"

(Muslim)

350. Abdullah b. Mesud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Neka su bliži meni oni koji su dostojni i razboriti, a zatim oni koji su iza njih (ponovio je to tri puta) i čuvajte se čaršijskog nereda i galame."

(Muslim)

352. Džabir, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, poslije Bitke na Uhudu, stavljao u kabur po dvojicu pitajući: "Koji je više Kur'ana napamet znao?" Pa

kada bi mu pokazali na jednog od njih dvojice, njega bi prvog stavio u kabur.

354. Ebu-Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, u veličanje Allaha, dž.š., spada i poštovanje starog (sijedog) muslimana, hafiza Kur'ana, koji ne pretjeruje u traženju skrivenih propisa u njemu, kako bi ih strogo primijenio, niti je od onih koji rijetko Kur'an uče i slabo se po njemu vladaju, kao i poštovanje i pravedna vladara."

(Ebu-Davud)

355. 'Amr b. Šu'ajb prenosi od svoga oca, a ovaj od svoga djeda, da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nije od nas onaj koji nije milostiv prema našim mlađima, i koji ne poštuje naše starije."

(Ebu-Davud i Tirmiz, sahih)

U Ebu-Davudovom rivajetu stoji: "...koji ne poštuje prava naših starijih."

45. Posjećivanje dobrih ljudi, druženje sa njima, poštivanje i traženje njihove dove; posjećivanje odabranih mjesta

Uzvišeni Allah kaže:

"A kada Musa reče momku svome: 'Sve ću ići dok ne stignem do mjesta gdje se sastaju dva mora, ili ću dugo, dugo ići!' I kada njih dvojica stigoše do mjesta na kome se ona sastaju, zaboraviše na ribu svoju, pa ona u more kliznu. A kada se udaljiše, Musa reče momku svome: 'Daj nam užinu našu, jer smo se od ovoga našeg putovanja umorili.' 'Vidi', reče on, 'kada smo se kod one stijene svratili, ja sam zaboravio onu ribu. Sam šejtan je učinio da je zaboravim, da ti je ne spomenem. Mora da je ona kliznula u more; baš čudnovato!' 'E, to je ono što tražimo!', reče Musa, i njih se dvojica vratiše putem kojim su bili došli, i nađoše jednog našeg roba kojem smo milost našu darovali, i onome što samo Mi znamo, naučili. 'Hoćeš li da te pratim?', upita ga Musa, 'ali da me onome čemu si ti ispravno poučen poučiš?'" (El-Kehf, 60-66)

"Budi ustrajno uz one koji Gospodara svoga dozivaju ujutro i navečer u želji da naklonost njegovu zasluže." (El-Kehf, 28)

360. Enes, r.a., kazuje da je Ebu- Bekr rekao Omeru, r.a., nakon smrti Allahovog Poslanika, a.s.: "Hajde da posjetimo Ummu Ejmen, r.a., kao što je to činio Allahov Poslanik, a.s." Kada su ušli u kuću, ona zaplaka i njih dvojica je upitaše: 'Zašto plačeš? Zar ne znaš da je najbolje ono što je Allah pripremio Allahovom Poslaniku, a.s.?'"

"Ne plačem zato što ne znam da je ono što je Allah pripremio Allahovom Poslaniku, a.s., najbolje, nego plačem zato što je Objava prestala dolaziti." "Tada ona rasplaka i njih dvojicu, te i oni počeše plakati s njom."

(Muslim)

361. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, a.s.: "Neki čovjek je krenuo da posjeti brata muslimana u drugom selu, i Allah naredi meleku da ga sačeka na putu. 'Kuda ideš?', upita ga melek. 'Idem da posjetim brata u ovom selu', reče čovjek. 'Da ne ideš zato da ti uzvrati na dobročinstvo koji si mu učinio?' 'Ne. Hoću da ga posjetim, zato što ga volim, u ime Allaha.' 'Ja sam izaslanik Allaha' - reče mu melek - 'da ti kažem da te je Allah zavolio, kao što si ti njega zavolio, u ime Allaha!'"

(Muslim)

362. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada neko obiđe bolesnika, ili posjeti brata muslimana, melek ga zovne: 'Divan si, divno je djelo koje si učinio, i u Džennetu si sebi pripremio boravište.'"

(Tirmizi, hasen)

363. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Dobar sagovornik i loš sagovornik su kao prodavač mirisa i kovač. Prodavač mirisa će ti pokloniti miris; ili ćeš ga kupiti, ili ćeš osjetiti lijep miris, a kovač će ti zapaliti odjeću ili ćeš od njega osjetiti ružan miris."

364. Ebu-Hurerje, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Žene se uzimaju zbog četiri stvari: zbog bogatstva, porijekla, ljepote i vjere; pa se oženi vjernicom, blagoslovljen bio!"

(Muttefekun alejhi)

367. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čovjek je vjere svoga prijatelja; zato pazite sa kim se družite!"

(Ebu- Davud, Tirmizi, hasen)

368. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čovjek će biti uz onoga koga voli."

(Muttefekun alejhi)

369. Enes, r.a., kazuje da je jedan beduin upitao Allahovog Poslanika, a.s.: "'Kada će biti Smak svijeta?' 'A šta si pripremio za njega?', upita ga. 'Ljubav prema Allahu i Allahovom

Poslaniku', reče čovjek. 'Ti ćeš biti sa onima koje voliš' - odgovori mu."

Drugo predanje glasi: "Nisam pripremio mnogo dobrovoljnog posta, ni namaza, ni sadake, ali volim Allaha i Njegovog Poslanika!"

(Muttefekun alejhi)

371. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ljudi su kao metali, kao zlato i srebro. U islamu su najbolji oni koji su bili najbolji u džahilijjetu, ako shvate vjeru; a duše su sakupljena vojska, one koje se upoznaju, zbliže se, a one koje se ne upoznaju, raziđu se."

(Muslim)

46. Vrijednosti ljubavi u ime Allaha i podsticanje na nju. Lijepo je izreći svoju ljubav onome ko se voli. Kako tada odgovoriti?

Uzvišeni Allah kaže:

"Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako se klanjaju i licem na tle padaju, želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo - na licima su im tragovi padanja na sedždu." (El-Feth, 29)

"I onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju." (El-Hašr, 9)

375. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Koga budu krasila tri svojstva, osjetit će slast imana: da mu Allah i Njegov Poslanik budu draži od svega, da brata muslimana voli samo u ime Allaha, i da mrzi povratak u kufr, nakon što ga je Allah iz njega izbavio, kao što ne želi biti bačen u vatru."

(Muttefekun alejhi)

376. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Sedam vrsta ljudi bit će u Allahovom hladu, na dan kad nikakvoga drugog hlada neće biti: praveden vladar; mladić koji odraste u pokornosti Allahu; čovjek čije je srce neprestano vezano za džamiju; prijatelji koji se vole samo u ime Allaha, takvi su kada se sastaju i raziđu; čovjek kojeg lijepa i ugledna žena pozove na blud, pa kaže: 'Ne, ja se bojim Allaha'; čovjek koji udjeljuje milostinju, tako da mu lijeva ruka ne zna šta je desna udijelila; i čovjek koji se sjeti Allaha u samoći, pa pusti suze."

(Muttefekun alejhi)

377. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na Sudnjem danu će Allah reći: 'Gdje su oni što su se voljeli u Moje ime? Danas ću ih uvesti u Moj hlad, kada nema drugog hlada, osim Moga!'"

(Muslim)

378. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Tako mi Allaha, u Čijoj je ruci moja duša, nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli! Hoćete li da vas uputim na djelo kojim ćete se, ako ga budete činili, zavoljeti? Nazivajte selam jedni drugima!"

(Muslim)

384. Mu'az, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., uzeo me je za ruku i rekao mi: 'Mu'aze, volim te, tako mi Allaha! Zato, poslije svakog namaza, proučI: - Gospodaru moj, pomozi mi da Te se sjećam, da Ti zahvaljujem i da Ti ispravno robujem!'"

(Ebu-Davud, Nesai, sahih)

47. Znaci Allahove ljubavi prema Njegovom robu

Allah, dželešanuhu, kaže:

"Reci: 'Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah zavoljeti i grijehe vam oprostiti!' - a Allah prašta i milostiv je." (Ali-'Imran, 31)

"O vjernici, ako se neko od vas od vjere svoje odmetne, pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite; oni će se na Allahovom putu boriti i neće se ničijeg prijekora bojati. To je Allahov dar, koji On daje kome hoće, a Allah je neizmjerno dobar i sve zna." (El-Maida, 54)

386. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Objavio sam rat onome ko bude neprijatelj mome prijatelju. Najdraže Meni čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi. Moj rob Mi se približuje nafilama sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, postanem njegov sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom prihvaća i njegova noga kojom hodi. Ako Me zamoli, udovoljit ću mu, a ako zatraži Moju zaštitu, zaštitit ću ga.'"

(Buhari)

388. Aiša, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., poslao jednog čovjeka kao zapovjednika izvidnice. Čovjek je na završetku svakog namaza učio suru (Kul huvallahu ehad), a kada se vratiše, to spomenuše Allahovom Poslaniku, a.s. "'Upitajte ga zašto je to činio?" - reče im Allahov Poslanik, a.s. Kada su ga pitali, on im odgovori: "Zato što su u toj suri svojstva Milostivog, i ja volim da je učim." "Recite mu da ga Uzvišeni Allah voli, reče Allahov Poslanik, a.s."

(Muttefekun alejhi)

49. Suđenje ljudima prema vanjskim djelima, a Allahu će se odgovarati za ono što im je u dušama

Uzvišeni Allah kaže:

"A ako se pokaju i namaz budu obavljali i zekat davali, ostavite ih na miru." (Et-Tevba, 5)

390. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Naređeno mi je da se borim protiv ljudi, sve dok ne budu svjedočili da je samo Allah Bog i da je Muhammed Allahov Poslanik, klanjali namaz i davali zekat. A kada to učine, zaštitili su od mene svoje živote i imetke, izuzev kada se ogriješe o propise islama, a Allahu će polagati račun."

(Muttefekun alejhi)

391. Ebu- Abdullah Tarik b. Ušejm, r.a., kazuje da je čuo od Allahovog Poslanika, a.s.: "Ko izgovori šehadet i porekne druga božanstva, osim Allaha, zaštitio je svoj imetak i život, a Allahu će poslije polagati račun."

(Muslim)

392. Ebu-Ma'bed Mikdad b. Esved, r.a., kazuje da je pitao Allahovog Poslanika, a.s.: "Ako se sukobim s nevjernikom i on mi sabljom odsiječe ruku, a zatim pobjegne na drvo i kaže: 'Prihvatam islam', smijem li ga ubiti nakon što to kaže, Allahov Poslaniče?" "Ne smiješ! " "Ali, Allahov Poslaniče, on mi je odsjekao ruku, a zatim je to rekao pošto ju je odsjekao!?" "Ne smiješ ga ubiti, jer, ako ga tada ubiješ, on bit će u položaju u kom si ti bio prije nego što si ga ubio, a ti ćeš biti u položaju u kom je on bio prije nego što je to izgovorio."

(Muttefekun alejhi)

50. Strah od Allaha

Uzvišeni Allah kaže:

"Samo se Mene bojte!" (El-Bekara, 41)

"Odmazda Gospodara tvoga doista je užasna!" (El-Burudž, 12)

"Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kada kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kažnjavanje Njegovo je, zaista, bolno i strašno. To je pouka za one koji se plaše patnje na onom svijetu; a to je Dan kada će svi ljudi biti sabrani i to je Dan kada će svi biti prisutni, a Mi ga odgađamo samo za neko vrijeme. Onoga dana kad dođe, bez dopuštenja Njegova niko neće izustiti, a među njima bit će nesretnih i sretnih. A nesretni će u Džehennem, u njemu će teško izdisati i udisati." (Hud, 102-106)

"Allah vas opominje Svojom kaznom!" (Ali-'Imran, 28)

"Toga Dana će čovjek bježati od brata svoga, i od majke svoje, i od oca svoga, i od druge svoje, i sinova svojih; toga dana će se svaki čovjek samo o sebi brinuti." ('Abese, 34-37)

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga! Zaista će potres, kada Smak svijeta nastupi, veliki događaj biti! Na dan kad ga doživite, svaka dojilja će ono što doji zaboraviti, a svaka trudnica će svoj plod pobaciti, i ti ćeš vidjeti ljude pijane, a oni neće pijani biti, već će tako izgledati, zato što će Allahova kazna strašna biti." (El-Hadž, 1-2)

"A za onoga ko se stajanja pred Gospodarom svojim bude bojao, bit će dva perivoja." (Er-Rahman, 46)

"I obraćat će se jedni drugima i jedni druge će pitati: 'Prije smo među svojim strahovali', govorit će, 'pa nam je Allah milost Svoju darovao i od patnje u ognju nas sačuvao; mi smo Mu se prije klanjali, On je, doista, dobročinitelj i milostiv.'" (Et-Tur, 25-28)

396. Ibn-Mes'ud, r.a., veli: "Pričao nam je Allahov Poslanik, a.s., a on je istinoljubiv i istinu govori: 'Čovjek se stvara u utrobi majke četrdeset dana kao sjeme (nutfe). Zatim bude isto toliko vremena zakvačak ('aleka), pa bude isto toliko kao gruda mesa (mudga). Zatim Allah pošalje meleka da mu udahne dušu, i naredi da mu zapiše četiri stvari: nafaku, dužinu života, njegova djela i hoće li na Ahiretu biti nesretan ili sretan.

Tako mi Jedinog Allaha, desi se da čovjek radi posao koji vodi u Džennet sve dok ne bude između njega i Dženneta koliko lakat, pa ga pretekne ono što mu je zapisano i učini

djelo koje vodi u vatru, pa u nju bude bačen! A drugi čovjek radi posao koji vodi u vatru, sve dok ne bude između njega i vatre koliko lakat, pa ga pretekne ono što mu je zapisano i učini djelo koje vodi u Džennet, pa u Džennet uđe.'"

(Muttefekun alejhi)

405. 'Adijj b. Hatim, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Allah će razgovarati sa svakim od vas bez posrednika. Čovjek će pogledati na desnu stranu i vidjet će samo svoja djela. Zatim će pogledati na lijevu stranu i vidjet će svoja djela, pa će pogledati ispred sebe i ugledat će samo vatru! Zato se čuvajte vatre, pa makar polovinom udjeljene hurme."

(Muttefekun alejhi)

407. Ebu-Berze el-Eslemi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Niko se neće pomaknuti s mjesta obračuna, dok ga Allah ne upita za: život - u što ga je proveo, za znanje - je li po njemu radio, za imetak odakle ga je zaradio i u što ga je potrošio, i za tijelo u što ga je koristio."

(Tirmizi, Nesai-sahih)

410. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko se plaši, krenut će prije mraka, ko krene prije mraka, stići će do konačišta. Znajte da je Allahova roba skupa, jer Allahova roba je Džennet!"

(Tirmizi)

51. Nada u Allahovu milost

Uzvišeni Allah kaže:

"Reci: 'O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehe oprostiti; On doista mnogo prašta i milostiv je.'" (Ez-Zumer, 53)

"A da li Mi kažnjavamo ikog drugog, osim nevjernika, nezahvalnika?" (Sebe', 17)

"Nama se objavljuje da će kazna sigurno stići onoga ko ne vjeruje i glavu okrene." (Ta ha, 48)

"A Moja milost obuhvaća sve!" (El-E'raf, 156)

412. 'Ubade b. Samit, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko posvjedoči da je samo Allah Bog i da nema druga, da je Muhammed Njegov rob i Poslanik; da je 'Isa Njegov

rob i Poslanik, i Njegova Riječ koju je Merjemi dostavio, i život mu udahnuo; i da su Džennet i Džehennem istina, Allah će ga uvesti u Džennet pa šta god uradi (od grijeha)."

(Muttefekun alejhi)

413. Ebu-Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Ko učini dobro djelo, dat ću mu deseterostruku nagradu, ili još više. A ko učini grijeh, pa za grijeh je kazna prema zasluzi, ili ga oprostim. Ko Mi se približi pedalj, Ja mu se približim lakat; ko Mi se približi lakat, Ja se njemu približim za hvat; ko Mi dođe idući, Ja mu dođem trčeći; a ko Me susretne s grijesima velikim kao Zemlja, a ne bude Mi ništa pripisivao kao druga, obasut ću ga sa isto toliko oprosta.'"

(Muslim)

414. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Došao je neki beduin Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'O Allahov Poslaniče, koja su to dva obavezujuća djela (koja za sobom povlače nagradu, odnosno kaznu na onom svijetu)?' On je rekao: 'Ko umre, a Allahu ne pripisuje druga (ne čini širk), ući će u Džennet, a ko umre, a Allahu pripisuje druga (čini širk), ući će u vatru.'"

(Muslim)

415. Od Enesa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao, dok je Muaz sjedio na jahalici iza njegovih leđa: "Muaze!" A Muaz se odazvao, rekavši: "Stojim ti na raspolaganju, o Allahov Poslaniče."

Tako ga je Poslanik, s.a.v.s., pozvao tri puta, a Muaz mu se na isti način odazivao. Zatim je rekao: "Nema ni jednog čovjeka koji svjedoči da nema drugog boga, osim Allaha, te da je Muhammed Njegov rob i Poslanik; iskreno iz svoga srca, a da ga Allah neće zabraniti vatri."

On je upitao: "O Allahov Poslaniče, hoću li ja to kazati svijetu, pa da se raduje", a on mu je odgovorio: "Onda će se svijet na to osloniti (pa će se zalijeniti i ostaviti posao)." To je Muaz saopćio na samrti bojeći se grijeha, tj. bojeći se da ne bude griješan zbog skrivanja znanja.

(Muttefekun alejhi)

416. Od Ebu-Hurejrea, ili od Ebu-Se'ida el-Hudrija, r.a., prenosi se (prenosilac nije siguran od kojeg je od njih dvojice čuo ovaj hadis, ali to ne smeta jer su svi ashabi povjerljivi i pouzdani):

"Kada je bila Bitka na Tebuku, svijet je pogodila glad, pa su ljudi rekli: 'O Allahov Poslaniče, kad bi nam dozvolio da zakoljemo naše deve, pa da jedemo i namažemo se lojem (zbog vrućine)?' Na to im je Allahov Poslanik, s.a.v.s., odgovorio: 'Učinite to!' Tada je došao

Omer, r.a., i rekao:

'O Allahov Poslaniče, ako to uradiš, smanjit će se broj jahaćih deva, nego ti zatraži od njih da sakupe višak hrane od svakog, zatim zamoli Allaha da im da u toj hrani berićet, pa možda će im Allah u tome dati berićet! Na to Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Da, tako je!' Zatim je zatražio kožni prostirač i prostro ga, a potom zatražio da svako donese što mu je ostalo od hrane. Neko je donosio pregršt kukuruza, neko pregršt hurmi, neko komadić kruha, dok se na prostirci nije sakupilo nešto malo. Zatim je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zamolio za berićet i onda rekao: 'Uzmite u svoje posude!' I oni su uzeli (hranu) u svoje posude tako da u logoru nisu ostavili nijednu posudu a da je nisu napunili, jeli su dok se nisu zasitili i još je hrane ostalo. Tada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Svjedočim da nema drugog boga, osim Allaha, i da sam ja Allahov Poslanik. Neće ni jedan rob doći pred Allaha s ovim (riječima), ne sumnjajući u njih, a da mu bude zabranjen ulazak u Džennet.'"

(Muslim)

419. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kada je Allah stvorio stvorenja napisao je u knjigu (kitab) koja je kod Njega iznad 'Arša: Zaista, Moja milost savlađuje moju srdžbu!'"

(Muttefekun alejhi)

U jednom drugom predanju stoji: "... je savladala moju srdžbu."

A u još jednom predanju stoji: "... je pretekla moju srdžbu."

420. Od njega se također prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Allah je učinio milost (rahmet) od sto dijelova; kod sebe je zadržao devedeset devet, a na Zemlju je spustio jedan dio. I od tog jednog dijela stvorenja su samilosna jedno prema drugom, tako da i životinja podigne nogu sa svoga mladunčeta, bojeći se da ga ne povrijedi.'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju stoji: "Zaista, Allah ima sto milosti (rahmeta), od kojih je jednu poslao među džine, ljude, životinje i insekte, pa se oni s tom jednom milošću međusobno paze, i međusobno su milostivi, tako da je njome i životinja milostiva prema svome mladunčetu! A ostavio je devedeset devet milosti kojima će se smilovati Svojim robovima na Sudnjem danu."

Isti hadis prenio je Muslim od Selmana el-Farisija, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Zaista, Uzvišeni Allah ima sto milosti; jednom od njih su međusobno milostiva stvorenja među sobom, a devedeset i devet je za Sudnji dan."

U drugom predanju stoji: "Zaista je Allah stvorio, na dan kada je stvorio nebesa i Zemlju, sto milosti. Svaka milost je koliko između nebesa i Zemlje, pa je poslao jednu milost na Zemlju da njome biva milostiva majka prema svome djetetu, te životinje i ptice jedni prema drugima, pa kada dođe Sudnji dan, on će ih (tih devedeset devet) upotpuniti s tom jednom milošću."

421. On također prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji prenosi od svoga Gospodara Uzvišenog i Slavljenog, da je rekao: "Neki rob je učinio grijeh i rekao: 'Allahu moj, oprosti mi moj grijeh!' Tada Allah Uzvišeni i Slavljeni kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće)!' Zatim je ponovo počinio grijeh i onda rekao: 'O Gospodaru, oprosti mi moj grijeh!' Tada Uzvišeni i Slavljeni (ponovo) kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće)!' Ponovo je počinio grijeh i rekao: 'O Gospodaru, oprosti mi moj grijeh!' Tad Uzvišeni i Slavljeni ponovo kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće). Oprostio sam svom robu, pa neka radi šta hoće.'" (... neka radi šta hoće, znači: sve dok radi ovako, počini grijeh, a zatim traži oprost, opraštat ću mu, jer zaista tevba (pokajanje) ruši što je prije nje počinjeno.)

(Muttefekun alejhi)

422. Od njega se također prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Tako mi Onoga u čijim je rukama moja duša, kada ne biste griješili, Allah bi vas uklonio, a doveo bi narod koji bi griješio, zatim tražio oprost od Uzvišenog Allaha, pa bi im On opraštao!'"

(Muslim)

425. Od Abdullaha ibn' Amra ibn el-'Asa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., proučio riječi Uzvišenog Allaha o Ibrahimu, s.a.v.s.: "Gospodaru oni su (kipovi) odveli u stranputicu mnoge ljude, a onaj ko mene slijedi, on je od mene...", i riječi Isaa, a.s.: "... ako ih kazniš, pa oni su zaista Tvoji robovi, a ako im oprostiš, pa Ti si zaista Uzvišen i Mudar", zatim je podigao ruke i rekao: "Allahu moj, moj ummet (sljedbenici), moj ummet." Zatim je plakao, pa je Uzvišeni Allah rekao: "O Džibrilu, idi Muhammedu, a tvoj Gospodar najbolje zna, pitaj ga zbog čega plače?" Pa mu je došao Džibril i Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu rekao je što je kazao, a on to zna. Tada je Uzvišeni Allah rekao: "O Džibrilu, idi Muhammedu i reci mu: "Mi ćemo dati da budeš zadovoljan sa svojim ummetom i nećemo ti loše učiniti."

(Muslim)

426. Od Muaza ibn Džebela, r.a., prenosi se da je rekao: "Jahao sam iza Vjerovjesnika,

s.a.v.s., pa je rekao: 'O, Muaze, znaš li koje je Allahovo pravo (hakk) prema Njegovim robovima, a koje je pravo robova prema Allahu?' Rekao sam: 'Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju!' On reče: 'Zaista je pravo Allahovo prema robovima da ga obožavaju i da mu ništa ne pridružuju (ne čine širk), a pravo robova prema Allahu je da On ne kažnjava onoga koji mu nije širk činio.' Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, hoću li obveseliti svijet?' Rekao je: 'Nemoj ga obveseljavati, jer bi se u to pouzdao (pa bi ljudi zanemarili rad).'"

(Muttefekun alejhi)

427. El-Bera' ibn 'Azib, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Kada musliman bude upitan u kaburu, izgovorit će šehadet, da nema drugog boga, osim Allaha, i da je Muhammed Allahov Poslanik."

Na to upućuju riječi Uzvišenog Allaha: "Allah učvršćuje one koji vjeruju čvrstim govorom u dunjalučkom životu i na ahiretu."

(Muttefekun alejhi)

428. Enes, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Zaista, kada kafir (nevjernik) učini dobro, on za to njega nagradi dunjalučkim užitkom, a što se tiče vjernika, njemu Allah sakuplja njegova dobra djela za ahiret, a daje mu opskrbu na dunjaluku za njegovu pokornost." U drugom predanju stoji: "Zaista, Allah neće umanjiti vjerniku nagradu za dobro djelo. Za njega će dobiti na dunjaluku (nagradu), a bit će za to nagrađen i na ahiretu, dok će nevjernik za dobra djela učinjena iz dobronamjernosti biti nagrađen na dunjaluku, pa kada dođe na ahiret, neće imati ni jedno dobro djelo za koje bi bio nagrađen."

(Muslim)

430. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Koji čovjek musliman umre, pa mu klanja dženazu četrdeset ljudi, koji ne čine širk, Allah će primiti njihov šefaat (zauzimanje) za njega.'"

(Muslim)

432. Ebu-Musa el-Ešarija, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Na Sudnjem danu će svakom muslimanu Allah predati po jednog židova, ili po jednog kršćanina, pa će reći: 'Ovo je tvoj oslobodilac od vatre (on će zauzeti tvoje mjesto u njoj).'"

U drugom njegovom predanju stoji: "Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Doći će ljudi na sudnjem danu, muslimani, sa grijesima kao brda, pa će im to Allah oprostiti.'"

(Muslim)

U vezi sa hadisom: "Zamijeni svakog muslimana sa po jednim židovom i jednim kršćaninom, te da će mu se reći: "Ovo je tvoj oslobodilac iz vatre", imamo drugi Poslanikov, s.a.v.s., hadis:

Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Svaka osoba ima svoje mjesto u Džennetu i svoje mjesto u Džehennemu. Pa kad mumin uđe u Džennet, njega naslijedi kafir u Džehennemu, jer to on zaslužuje zbog svoga kufra."

437. Ebu- Musa prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Zaista, Uzvišeni Allah pruža Svoju ruku noću da bi se pokajao onaj koji je zgriješio po danu, a pruža Svoju ruku po danu da bi se pokajao onaj koji je zgriješio noću, sve dok sunce ne izađe sa zapada (do Kijametskog dana)."

(Muslim)

438. Ebu-Nedžih Amr b. Abesa es-Sulemi, r.a., prenosi: "Ja sam u džahilijetu smatrao da svijet živi u zabludi i da nisu postigli ništa, obožavanjem idola. Tada sam čuo da u Meki postoji čovjek koji priča razne vijesti. Pojahao sam svoju jahalicu i otišao njemu. Taj čovjek je bio Allahov Poslanik. Skrivao se od svojih protivnika koji ga progone. I ja sam, krijući se, došao njemu u Meku i upitao ga: 'Ko si ti?' On mi reče: 'Ja sam Poslanik.' Ja rekoh: 'A šta je to Poslanik?' Poslanik mu reče: 'Mene je Allah poslao.' Ja rekoh: 'A sa čime te je Allah poslao?' On reče: 'Poslao me je da pripovijedam potpomaganje rodbine, rušenje idola (kipova) i ispovijedanje vjere samo Allahu, bez pripisivanja mu druga.' Ja rekoh: 'Pa ko tebe slijedi?' Poslanik reče: 'I slobodni i robovi.' Tada sa njim bijahu Ebu-Bekr i Bilal. Ja tada rekoh: 'I ja ću biti tvoj sljedbenik.' Poslanik reče: 'Zaista ti to nećeš moći sada nikako, zar ne vidiš moje stanje i stanje mojih sljedbenika, nego se ti vrati svojoj porodici, pa kada čuješ da sam ojačao, onda mi tek dođi.' Pa sam se ja vratio svojoj porodici, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., preselio je iz Meke u Medinu. Ja sam se počeo raspitivati o njegovim vijestima.

Tako sam našao jednu grupu Medinlija i upitao ih: 'Šta radi čovjek što je došao u Medinu?' Rekoše: 'Svijet mu sa svih strana hrli. Njegov narod (iz Meke) hoće da ga ubije, ali to nisu u stanju.' Tada sam ja krenuo u Medinu i unišao Poslaniku, pa rekoh: 'Allahov Poslaniče, poznaješ li mene?' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Da, ti si onaj koji se sa mnom susreo u Meki.'

Tada sam rekao: 'O Allahov Poslaniče, reci mi čemu te Allah podučio, a šta ja ne znam. Kaži mi nešto o namazu.' Poslanik reče: 'Klanjaj sabah - namaz, a zatim propusti da sunce izađe i digne se za koplje od horizonta, jer ono izlazi između robova šejtana i tada mu nevjernici čine sedždu. Zatim klanjaj jedan namaz, taj namaz je poznat i mnogi su mu prisutni, dok bude sjena koplja koliko koplje, pa onda prekini sa namazom, jer se tada Džehennem rasplamsa, pa kad se sjena poveća, onda klanjaj. Taj namaz je poznat i mnogi

su mu prisutni, sve do ikindija - namaza, pa kada klanjaš ikindija - namaz, onda prestani do zalaska sunca. Sunce zalazi između dva šejtanova roga. Tada suncu kafiri sedždu čine.'

Ravija dalje priča: 'Ja sam tada rekao Poslaniku: - Allahov Poslaniče, poduči me abdestu.' - 'Kada neko od vas pripremi sebi vodu za abdest i kada obavi ispiranje usta i nosa (sa ušmrkavanjem vode), tada mu spadnu grijesi njegova lica, usta i nosne šupljine, a kada opere svoje lice kako mu je Allah naredio, tada mu spadnu svi grijesi lica, sa vodom koja kapa s krajeva njegove brade, a kada operu ruke iza laktova, tada mu spadnu grijesi ruku preko vrhova njegovih jagodica; kada potare mokrom rukom glavu, tada sa njegove glave spadnu grijesi, sa vodom koja kapa sa kose. Pošto opere noge do članaka, tada mu spadnu grijesi nogu sa vodom koja kapa sa jagodica. Pa ako još ustane i klanja, pa zahvaljuje i slavi Onoga Koji je svega toga dostojan, pa ako još i srce svoje isprazni radi Uzvišenog Allaha, on je onda oslobođen svojih grijeha, kao što je bio bezgriješan na dan kada ga je majka rodila.' Kad je pričao ovaj hadis njegov ravija Amr b. Abbas ashab Ebu-Umam mu reče: "O Amre, sine Abbasov, pazi šta si sve rekao odjednom pred ovim čovjekom." Tada mu Amr reče: "O Ebu-Umame, ja sam već ostario, moje su kosti oslabile, a moj se edžel približio, a uostalom nemam potrebe da lažem na Allaha, niti na Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Da ja ovo nisam čuo od Allahovog Poslanika jedanput, dvaput, tri puta (čak je brojao do sedam puta), ja ovaj hadis ne bih nikada saopćio, ali ja sam ga čuo i više puta od toga."

(Muslim)

52. Fadilet (koristi) nade (u Allahovu milost)

Uzvišeni Allah rekao je, obavještavajući (nas) o dobrom čovjeku:

"... A ja Allahu prepuštam svoj slučaj; Allah, uistinu, robove Svoje vidi. I Allah ga je sačuvao nevolje koje su mu oni snovali..." (El-Mu'min = Gafir, 44-45)

440. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Uzvišeni Allah rekao je: 'Ja sam kod mišljenja Moga roba o Meni, Ja sam sa njim kad Me se sjete.' Tako mi Allaha, Allah se više obveseli kada jedan od Njegovih robova dođe do tevbe (pokajanja), nego što se obveseli neko od vas kada pronađe izgubljenu devu u pustinji. Ko se Meni približi za jedan pedalj, Ja se njemu približim za jedan aršin. Ko se Meni približi za jedan aršin, Ja se njemu približim za jedan hvat. A ko Meni ide hodom, Ja njemu idem trkom."

(Muttefekun alejhi)

441. Od Džabira, ibn Abdullaha, r.a., prenosi se da je on čuo Allahova Poslanika, s.a.v.s., prije njegove smrti na tri dana, kako kaže: "Nemoj da iko od vas umre, a da nema lijepo mišljenje o Allahu (da će mu se On smilovati i oprostiti)."

(Muslim)

442. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: 'Uzvišeni je Allah rekao: 'O sine Ademov, zaista ću ti, sve dok tražiš i nadaš se oprostu, Ja ću ti oprostiti. O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi bili veliki kao nebeski oblaci, pa zatim zatražio Moj oprost, oprostio bih ti. O sine Ademov, kada bi mi došao s grijesima kolika je Zemlja, zatim Me susreo, ne čineći mi širk, dao bih ti isto toliko magfireta (oprosta) kolika je i ona (Zemlja).'"

(Tirmizi, hasen)

53. Prisustvo straha i nade

Uzvišeni je Allah rekao:

"... Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji." (El-A'raf, 99)

"... samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost." (Jusuf, 87)

"... na Dan kad će neka lica pobijeljeti, a neka pocrnjeti." (Ali-Imran, 106)

"... Gospodar tvoj je, doista, brz kad kažnjava, a On i oprašta i samilostan je." (El-A'raf, 167)

"Čestiti će sigurno u Džennet, a grješnici će sigurno u Džehennem." (El-Infitar, 13-14)

"Onaj u koga njegova dobra djela budu teška, u ugodnom će životu živjeti, a onaj u koga njegova dobra djela budu lahka, boravište će mu bezdan biti." (El-Karí'a, 6-9)

443. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada bi vjernik znao koje kazne kod Allaha postoje, ne bi niko očekivao Njegov Džennet, a kada bi nevjernik znao koliko kod Allaha ima rahmeta (milosti), ne bi nikad izgubio nadu u Njegov Džennet."

(Muslim)

444. Od Ebi-Seida el-Hudrija, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada se spremi dženaza i kada je svijet, tj. ljudi, ponesu na svojim ramenima, ukoliko je

dobra, reći će: "Požurite sa mnom!" A ako ne bude dobra, reći će: "Teško njoj, kuda ćete s njom (Teško meni kuda ćete sa mnom)?" Njen glas čuje svako, osim čovjeka, a kada bi ga čuo, pao bi u nesvijest."

(Buhari)

445. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao :

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Džennet je bliži svakom od vas od kaiša na vašoj obući, a i Džehennem isto tako.'"

(Buhari)

54. Fadilet plakanja iz straha prema Allahu, dž.š., i ljubavi i pobožnosti prema Njemu

Uzvišeni Allah rekao je:

"I padaju licem na tle plačući i On im uvećava strahopoštovanje." (El-Isra', 109)

"Pa zar se ovom govoru iščuđavate - i smijete se, a ne plačete." (En-Nedžm, 56-60)

447. Enes, r.a., prenosi i kaže: "Allahov Poslanik nam je održao hutbu kakvu nikad nisam čuo, pa je rekao: 'Kad biste vi znali ono što ja znam, zasigurno biste se malo smijali, a sigurno biste mnogo plakali.' Enes, reče: 'Tada su ashabi pokrili lica svojom odjećom i od plača jecali.'"

(Muttefekun alejhi)

448. Od Ebu-Hurejre, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Neće ući u Džehennem čovjek koji je plakao iz strahopoštovanja prema Allahu, kao što se neće mlijeko vratiti u vime. I neće se sastati prašina sa Allahovog puta (džihada) i dim Džehennema.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

449. Od njega se također prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Sedmericu će Allah staviti u Svoj hlad, onoga dana kada neće biti drugog hlada, osim Njegovog: pravednog vladara, mladića koji je odrastao u obožavanju Allaha Uzvišenog, čovjeka čije je srce vezano za džamiju, dvojicu ljudi koji su se zavoljeli u ime Allaha koji se u ime Njegovo sastaju i rastaju; čovjeka kojeg je pozvala žena na položaju (ugledna) i lijepa,

pa je on rekao: 'Ja se bojim Allaha; čovjeka koji je dao sadaku, tako da nije znala njegova lijeva ruka šta je dijelila desna i čovjeka koji se u samoći sjetio Allaha, pa su mu suze potekle iz očiju.'"

(Muttefekun alejhi)

55. Korist skromnosti (zuhda) na dunjaluku

Uzvišeni je Allah rekao:

"Život na ovom svijetu sličan je bilju zemaljskom, na koje Mi spustimo s neba kišu s kojim se ona izmiješa, čime se onda hrane ljudi i stoka. Pa kad se Zemlja ukrasi svojim ruhom i okiti i kad stanovnici njezini pomisle da su oni toga gospodari, dođe zapovjed Naša, noću ili danju, i Mi to pokosimo, kao da prije ničega nije bilo. Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli." (Junus, 24)

"Navedi im primjer da je život na ovom svijetu kao bilje, koje poslije natapanja vodom, koju Mi s neba spuštamo, ipak postane suho, i vjetrovi ga raznesu. A Allah sve može! Bogatstvo i sinovi ukras su u životu na ovome svijetu, a dobra djela, koja vječno ostaju, bit će od Gospodara tvoga bolje nagrađena i ono u šta se čovjek može pouzdati." (El-Kehf, 45-46)

"Znajte da život na ovom svijetu nije ništa drugo do igra, i raznoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike; ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onom svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovom svijetu je samo varljivo naslađivanje." (El-Hadid, 20)

"Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovom svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha." (Ali-Imran, 14)

"O ljudi, Allahova je prijetnja, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovom svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba." (Fatir, 5)

"Zaokuplja vas interes da što imućniji budete, sve dok grobove ne naselite. A ne valja tako, saznat ćete svakako! I još jednom, ne valja tako, saznat ćete sigurno! Ne valja tako, nek znate pouzdano." (Et-Tekasur, 1-5)

"Život na ovom svijetu nije ništa drugo do zabava i igra, a samo onaj svijet je život, kad bi samo oni znali." (El-Ankebut, 64)

458. Ebu-Seid el-Hudri, r.a., prenosi i kaže: "Sjedio je Allahov Poslanik na mimberu, a mi smo sjedili oko njega, pa on reče: 'Bojim se jedne stvari: kad mene više ne bude, šta bit će s vama kad vam se otvore dunjalučke ljepote i ukrasi njegovi.'"

(Muttefekun alejhi)

461. Enes, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Umrlog prate tri stvari: obitelj, imetak, i njegovo djelo, pa se dvoje vrati, a jedno ostane; vrate se njegova obitelj i imetak, a ostane njegovo djelo."

(Muttefekun alejhi)

462. Od njega se također prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je kazao: 'Na Sudnjem će se danu dovesti džehenemlija, koji je najraskošnije živio na dunjaluku, pa će se staviti u vatru (za jedan trenutak) i onda će mu se reći: - O sine Ademov, jesi li ikada doživio kakvo dobro, jesi li ikada imao kakvo zadovoljstvo i uživanje? - On će odgovoriti: - Tako mi Allaha, ne, o moj Gospodaru! - Zatim će se dovesti dženetlija koji je živio najsiromašnije na dunjaluku, pa će se (samo za trenutak) uvesti u Džennet i onda će mu se reći: - O sine Ademov, jesi li ikada vidio siromaštvo, jesi li ikada bio u poteškoći i neprilici? - On će odgovoriti: - Ne, tako mi Allaha, nikada nisam bio siromašan, niti sam imao poteškoća, niti neprilika. -'"

(Muslim)

463. Od El-Mustevrida ibn Šeddada, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Dunjaluk prema ahiretu je kao kad bi jedan od vas stavio prst u more, pa neka pogleda u prst čime se vraća.'"

(Muslim)

464. Od Džabira, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., prošao kroz pijacu, dok je svijet stajao sa strana, pa je prošao pored krepalog, čulavog (s malim ušima) jareta i uzeo ga za uho, a zatim rekao je: "Ko želi ovo kupiti za dirhem?" Odgovoriše: "Niko za njega ne bi ništa dao, i ne znamo šta bismo s njim radili!" Zatim je on ponovo rekao: "Pa biste li voljeli da je on vaš?" Oni odgovoriše: "Tako nam Allaha, da je živ, bilo bi sramota, jer je s malim ušima, a kamoli još kad je mrtav." On tada reče: "Tako mi Allaha, dunjaluk je bezvrjedniji kod Allaha, nego što je ovo (jare) kod vas."

(Muslim)

467. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

'Gledajte u onoga koji je niži od vas (slabijeg materijalnog stanja), a ne gledajte u onoga koji je iznad vas. To je preče, kako ne biste umanjili i omalovažili Allahovu blagodat prema vama.'"

Ovaj citat je iz Muslimovog predanja, a u predanju Buharije stoji: "Kada neko od vas pogleda u onoga koji je bogatiji i snažniji od njega, neka pogleda i u onoga koji je niži i slabiji od njega."

(Muttefekun alejhi)

471. Od Ibn -'Umera r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzeo me za moje rame i rekao: 'Budi na dunjaluku kao da si stranac ili prolaznik.' A Ibn -'Umer, r.a., govorio je: 'Kada zanoćiš, nemoj očekivati jutra, a kada osvaneš, nemoj očekivati noći, iskoristi zdravlje prije bolesti i iskoristi život prije smrti.'"

(Buhari)

472. Od Ebu 'Abbasa Sehl ibn Sa'da es-Saidija, r.a., prenosi se da je rekao: "Došao je neki čovjek Vjerovjesniku, s.a.v.s., pa je rekao: 'O Allahov Poslaniče, uputi me na posao, zbog kojeg će me, kada ga uradim, zavoljeti i Allah i ljudi.' On mu je odgovorio: 'Budi skroman na dunjaluku, zavoljet će te Allah, i budi skroman prema onome što je u posjedu svijeta, pa će te svijet voljeti.'"

(Ibn-Madždže, hasen)

477. Od Sehl ibn Sa'da es-Saidija, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Da dunjaluk vrijedi kod Allaha kao krilce mušice, ne bi kafir na njemu popio ni gutljaj vode.'"

(Tirmizi, Hasen-sahih)

478. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Prokleto je na dunjaluku sve što udaljava od spominjanja Allaha i onoga što tome vodi, osim učenjaka i onoga koji uči.'"

(Tirmizi, hasen)

483. Od Abdullaha ibn eš-Šihira, r.a., prenosi se da je rekao:"Došao sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., dok je učio (elhaku muttekasur). Onda je rekao: "Čovjek govori: 'Moj imetak, moj imetak!' 'O čovječe, zar ti imaš od svog imetka išta osim ono što si pojeo, pa uništio, i što si obukao, pa poderao, ili što si kao sadaku dao, pa ćeš za nju imati nagradu.'"

(Muslim)

486. Od 'Abdullaha ibn Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., zaspao je na hasuri i kada je ustao, ostao je trag od hasure na strani (na kojoj je ležao). Rekli smo: 'O Allahov Poslaniče, da smo ti uzeli prostirku?' On reče: 'Šta će mi to na dunjaluku, ja nisam na dunjaluku ništa drugo nego kao putnik koji se sklonio pod hlad drveta, zatim otputovao i ostavio ga.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

56. Korist (fadilet) gladovanja i skromna življenja

Uzvišeni Allah rekao je:

"A njih smijeniše zli potomci, koji molitvu napustiše i za požudama pođoše; oni će sigurno zlo proći; ali oni koji su se pokajali, i vjerovali, i dobro činili, njima se neće nikakva nepravda činiti." (Merjem, 59-60)

"I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju. 'Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!', govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu, 'on je, uistinu, presretan.' 'Teško vama!', govorili su učeni, 'onome koji vjeruje i čini dobra djela bolja je Allahova nagrada.'" (El-Kasas, 79-80)

"Zatim ćete toga dana za sladak život biti pitani sigurno." (Et-Tekasur, 8)

"Onome koji želi ovaj svijet, Mi mu brzo dajemo što hoćemo i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije Džehennem pripremiti, u kome će se, osramoćen i odbačen, peći." (El-Isra', 18)

491. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Muhammed, s.a.v.s., je i umro a da se njegova obitelj nije najela dva uzastopna dana kruha od ječma."U drugom predanju stoji: "Muhammed, s.a.v.s., je i umro a da se njegova obitelj, od kako je došao u Medinu, nije najela pšenične hrane tri dana uzastopno."

(Muttefekun alejhi)

492. Urve prenosi od Aiše, r.a., da je ona govorila: "Moj sestriću, tako mi Allaha, znali smo dočekati jedan mlađak, pa drugi, pa i treći; tri mlađaka u dva mjeseca, a da se ni u jednoj kući Allahova Poslanika ne naloži vatra. Rekao sam: 'Tetko, od čega ste živjeli?' 'Od hurmi i vode, ako se izuzme da je Allahov Poslanik imao komšije Ensarije, koje su imale ovce, te su slali Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., njihovo mlijeko i on bi nas napojio.'"

(Muttefekun alejhi)

495. Od En-Nu'mana ibn Bešira, r.a., prenosi se da je rekao: "Vidio sam vašeg Poslanika,

s.a.v.s., kad nije imao ni loših hurmi kojih bi se najeo."

497. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Jednog dana, ili noći, izašao je Božiji Poslanik, s.a.v.s., i ugledao Ebu-Bekra i Omera, r.a., pa je rekao: 'Šta vas je istjeralo iz vaših kuća u ovo vrijeme?' Rekli su mu: 'Glad, o Allahov Poslaniče!' Rekao je: 'I mene je, tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, istjeralo ono što je i vas istjeralo! Ustanite!' Njih dvojica su ustali s njim i došli su jednom ensariji, ali njega nije bilo kod kuće. Kada ga je vidjela žena, rekla je: 'Dobro došao!' Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitao ju je gdje je domaćin? Odgovorila je: 'Otišao je tražiti pitku vodu.' U tom je došao ensarija, zatim je pogledao u Allahova Poslanika, s.a.v.s., i njegova dva druga i rekao: 'Elhamdu lillahi, danas nema niko plemenitije goste od mene!' Zatim je otišao i iznio im granu na kojoj je bilo zelenih, zrelih i sočnih hurmi i rekao im: 'Jedite!' Zatim je uzeo nož, pa mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Nemoj one koje se muzu!' Pa im je zaklao, pa su jeli od ovce mesa, i sa one grane i pili. Kada su se najeli i napili, Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je Ebu- Bekru i Umeru r.a.: 'Tako mi Onoga, u čijoj je ruci moja duša, bit ćete pitani za ovu blagodat. Iz vaših kuća vas je istjerala glad, zatim se niste vratili, dok vas nije zadesila ova blagodat.'"

(Muslim)

498. Od Halida ibn 'Umera el-'Adevija, r.a., prenosi se da je rekao: "Držao nam je govor zapovjednik Basre' Utbe ibn Gazevan, pa je zahvalio Allahu, izrekao mu pohvalu, a zatim nastavio: 'Zaista je dunjaluk obznanio prolaznost i nestanak i okrenuo se u drugom pravcu, i od njega nije ništa drugo ostalo, osim koliko drška od posude, koju drži njen vlasnik. Vi ćete se sa njega odseliti u kuću koja nema prolaznosti, pa se preselite sa dobrima koja imate. Čuli smo da će se kamen baciti sa vrha Džehennema i on će padati sedamdeset godina, a da neće pasti na dno. Tako mi Allaha, on će se napuniti! Jeste li se začudili? Čuli smo da je između dva dovratka u Džennetu, koliko putovanje četrdeset godina. Doći će dan kada će na njima biti velika gužva. Vidio sam sebe među sedmoricom sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Nismo imali hrane nego lišće sa drveća pa su nam i usne znale popucati. Uzeo sam ogrtač, prepolovio ga sa Sa'ad ibn Malikom, pa sam obukao pola, a Sa'ad je obukao pola. Danas nema niko od nas, a da nije postao zapovjednikom u nekom od gradova. Utječem se Allahu da me sačuva od toga, da u vlastitim očima budem velik, a kod Allaha mali."

(Muslim)

499. Od Ebi Musa el-Eša'rija, r.a., prenosi se da je rekao: "Aiša, r.a., iznijela nam je rublje i košulju, koji bijahu kruti i opori, i rekla: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je umro u ovome.'"

(Muttefekun alejhi)

502. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Tako mi Allaha, osim kojeg drugog boga nema, znao sam ležati potrbuške od gladi i znao sam vezati kamen za stomak od gladi. Jednog dana sam sjeo na put, kojim svijet prolazi, pa je prošao i Vjerovjesnik, s.a.v.s., i nasmiješio se kada me je vidio, spoznavši šta je na mom licu i šta je u mojoj duši. Zatim je rekao: 'Ebu-Hirr!' Odgovorio sam: 'Izvoli, Allahov Poslaniče!' Rekao je: 'Pođi za mnom!' Krenuo je, a ja sam ga slijedio. Zatim je ušao u kuću, dao mi izun, i ja sam ušao. Našao je posudu mlijeka i pitao: 'Otkuda je ovo mlijeko?' Odgovorili su mu: 'Poklonio ti je taj ili taj!' On reče: 'Ebu-Hirr!' Rekao sam: 'Izvoli Allahov Poslaniče!' On reče: 'Idi stanarima džamijske sofe i pozovi ih!' (Stanari sofe su gosti islama; nemaju obitelji, imetka, niti bilo šta; kada bi došla sadaka Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., on bi je davao njima i ništa nije uzimao, a kada bi mu došao poklon, pozvao bi ih, i on bi uzeo dio, a dio dao njima.) To mi je palo teško i rekao sam (u sebi): 'Šta je ovo mlijeka za onoliko stanara džamijske sofe!?' Ja sam bio preči da popijem to mlijeka, pa da mi se povrati snaga. Kada su oni došli, naredio mi je da ih ja poslužim i nije bilo nade da će meni išta ostati, a morao sam biti pokoran Allahu i Allahovu Poslaniku.

Otišao sam im i pozvao ih. Oni su došli i zatražili dozvolu da uđu, pa kad im je dozvolio, oni su posjedali na svoja mjesta. Rekao je: 'Ebu-Hirr!' Odgovorio sam: 'Izvoli, Allahov Poslaniče!' Rekao je: 'Uzmi pa im dadni!' (Pričao je): 'Pa sam uzeo posudu i davao je svakom čovjeku dok se ne napije. Zatim on meni vrati posudu i ja dadnem drugom i on pije, dok se ne napije, a zatim mi vrati posudu. Tako je sve išlo, dok nisam došao do Vjerovjesnika, s.a.v.s., a svi ostali su se već bili napili. Uzeo je posudu i stavio na svoju ruku. Pogledao je u mene, nasmiješio se i rekao: 'Ebu-Hirr!' Rekao sam: 'Izvoli, Allahov Poslaniče!' Rekao je: 'Ostali smo ja i ti.' Rekao sam: 'Istinu si rekao, Allahov Poslaniče!' Rekao je: 'Sjedi i pij!' Pa sam sjeo i pio. On mi opet reče: 'Pij!' I ja sam pio. I tako mi je govorio, sve dok nisam rekao: 'Tako mi Onoga Koji te je poslao sa istinom, nema više gdje stati!' Rekao je: 'Daj!' Pa sam mu dao posudu i on se zahvalio Uzvišenom Allahu, rekao 'Bismillah' i popio ostatak."

(Buhari)

504. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., umro je, a njegov štit je bio u zalogu kod jednog židova za trideset sa'a ječma."

(Muttefekun alejhi)

506. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Vidio sam sedamdeset stanara džamijske sofe, a da ni jedan od njih nije imao ogrtača, ili je imao samo veš, ili košulju, koje su zavezali sebi o vrat i koji su dosezale nekom do ispod koljena, a nekom do članaka,

pa bi ih skupljao rukama bojeći se da mu se ne ukaže sramotno mjesto."

(Buhari)

508. Od Ibn -'Umera, r.a., prenosi se da je rekao: "Sjedili smo sa Allahovim Poslanikom kada je došao jedan ensarija i nazvao mu selam. Zatim je ensarija krenuo, a Allahov Poslanik mu je rekao: 'O brate ensarija, kako je moj brat Sa'd'ibn Ubade?' On reče: 'Dobro!' Na to Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ko će ga od vas posjetiti?' Ustao je, i mi smo ustali sa njim, a bilo nas je negdje između deset i dvadeset. Niko nije imao ni nanula, ni papuča, niti kape, niti košulje. Išli smo po toj zemlji, koja se bijelila od soli, dok mu nismo došli.

On je (Sa'd ibn Ubade) rekao onima koji su bili kod njega, da se razmaknu, da bi se Allahov Poslanik, s.a.v.s., i oni koji su sa njim, mogli približiti."

(Muslim)

509. 'Imran ibn Husejn prenosi od Vjerovjesnika , s.a.v.s., da je rekao: "Najbolji među vama su moji ashabi, zatim oni koji će doći poslije njih, zatim oni koji će doći poslije njih." Imran rekao je: "Ne znam je li to Vjerovjesnik rekao dva ili tri puta." "Zatim će doći narod koji će svjedočiti, a da nije pozvan da svjedoči, koji će varati i neće biti povjerljiv, koji će se zavjetovati, a neće zavjet iskupljivati, i u kojem će se pojaviti gojaznost."

(Muttefekun alejhi)

510. Od Ebu-Umame, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'O sine Ademov, zaista, ako podijeliš višak, bit će ti bolje, a ako ga zadržiš, bit će ti gore. Niko te neće ružiti ako zadržiš za sebe onoliko koliko ti je potrebno, i počni sa onima koje si dužan izdržavati.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

511. Od Ubejdullaha ibn Muhsina el-Ensarija el-Hatmija, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko od vas osvane siguran na svome putu (u svome narodu), zdravog tijela, ima hrane za čitav dan; tome kao da je svo dunjalučko bogatstvo dato!'"

(Tirmizi, hasen)

512. Od Abdullaha ibn 'Amra ibn el-'Asa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Sretan je i spašen onaj koji je primio islam, kome je njegova opskrba dovoljna i kome je Allah dao da je zadovoljan s onim što ima."

(Muslim)

520. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Kopali smo na dan Hendeka, pa smo naišli na tvrd kamen (kojem nisu mogli ništa), pa su došli Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekli mu: 'Ovaj nam se kamen popriječio u hendeku!' A on im rekao je: 'Sići ću ja!' Zatim je ustao, a za stomak mu je bio vezan kamen, jer tri dana nismo ništa okusili, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., uzeo kramp i udario njime i on se (kamen u hendeku) sav izmrvi. Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, dozvoli mi da odem kući! ' Rekao sam potom svojoj ženi: 'Vidio sam na Vjerovjesniku, s.a.v.s., nešto na šta se više nije moguće strpiti, mora da kod tebe ima nešto!' Rekla je: 'Imam ječma i jare.' Pa sam zaklao jare i samljeo ječam. Stavili smo meso u lonac i onda sam došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., dok je tijesto već bilo pečeno, a lonac na kamenju skoro prokuhao. Rekao sam: 'Imam nešto malo jela, pa pođi ti, Allahov Poslaniče, i s tobom jedan ili dvojica!' A on mi reče: 'Koliko imaš?' Pa sam mu rekao, na šta on reče: 'Dosta, i dobro; reci joj neka ne skida lonac i kruh s vatre dok ne dođem!' Zatim je rekao: 'Ustanite!' Pa su ustali muhadžiri i ensarije. Ušao sam kod nje i rekao joj: 'Teško tebi. Došao je Vjerovjesnik, s.a.v.s., muhadžiri, i ensarije, i ostali. Rekla je: 'Je li te pitao?' Rekao sam: 'Da!' On im rekao je: 'Uđite i ne gurajte se!' Tada je počeo lomiti kruh i stavljati meso na njega pokrivajući lonac i pećnicu kada bi izvadio. Donosio bi ashabima da jedu, zatim bi se povratio (ponovo lomio hljeb i vadio meso), i tako, sve dok se nisu svi najeli, a nešto je i ostalo. Tada je rekao (mojoj ženi): 'Ti pojedi ovo, a pokloni i drugome, jer je ljude zadesila glad.'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju stoji: "Kada se kopao hendek, vidio sam da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jako gladan. Otišao sam svojoj ženi i upitao je: 'Imaš li nešto (za jesti), jer sam na Allahovom Poslaniku primijetio veliku glad!' Žena je iznijela posudu, u kojoj je bio jedan sa' ječma, a imao sam kod kuće i jedno jare, pa sam ga zaklao, a ona je samljela ječam.Završila je svoj posao istovremeno kad sam i ja završio svoj, a onda sam ja iskomadao meso u ćup. Zatim sam krenuo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a ona mi je rekla: 'Nemoj me sramotiti pred Allahovim Poslanikom, i onima koji su s njim!' Došao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao mu tiho: 'O Allahov Poslaniče, zaklali smo jedno naše jare i samljeo sam jedan sa' ječma, pa dođi ti i jedna grupa s tobom!' Tada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pozvao glasno: 'O, vi u Hendeku, Džabir nam je napravio gozbu, pa dođite svi.' Tada je Vjerovjesnik rekao: 'Nemojte skidati ćup i nemojte mijesiti tijesto dok ja ne dođem!' Došli smo ja i Vjerovjesnik, s.a.v.s., prije ostalih. Kada sam došao ženi, rekla mi je: 'Bježi, bježi!' Rekao sam: 'Uradio sam ono što si ti rekla!' Ona je izvadila tijesto, a on, s.a.v.s., pljunuo je u njega i poželio berićet, a onda je otišao do ćupa, pljunuo u njega i zamolio za berićet, a zatim rekao je: 'Pozovi jednu kuharicu neka s tobom mijesi tijesto i zahvati kutlačom iz ćupa i nemojte ga skidati s vatre.' A bilo ih je hiljadu, kunem se Allahom, da su svi jeli i otišli, a naš ćup je ključao

kao i prije, a tijesto je ostalo kao što je i bilo.'"

57. Skromnost, čestitost i umjerenost

Uzvišeni je Allah rekao:

"Na Zemlji nema nijednog živog bića a da ga Allah ne hrani." (Hud, 6)

"I to siromasima koji, zauzeti na Allahovom putu, nemaju vremena zarađivati pa onaj koji u to nije upućen misli da su, zbog skromnosti, imućni; poznat ćeš ih po njihovu izgledu; oni proseći ne dodijavaju ljudima." (El-Bekara, 273)

"I oni koji, kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, već se u tome drže sredine." (El-Furkan, 67)

"Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju. Ja ne tražim od njih opskrbu, niti želim da Me hrane." (Ez-Zarijat, 56-57)

522. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Nije bogatstvo u mnoštvu imetka, nego je bogatstvo u bogatstvu duše."

(Muttefekun alejhi)

524. Od Hakima ibn Hizama, r.a., prenosi se da je rekao: "Tražio sam od Allahova Poslanika, s.a.v.s., pa mi je dao, pa sam opet tražio, pa mi je dao, pa sam opet tražio, pa mi je dao. Zatim je rekao: 'O Hakime, zaista je ovaj imetak sladak kao zeleno voće, pa ko ga uzme velikodušno i darežljivo, imat će u njemu berićet, a ko ga uzme pohlepno, neće u njemu imati berićet i bit će kao onaj koji jede, a ne može se najesti. Gornja ruka (koja daje) bolja je od donje ruke (koja prima)!'" Dalje je Hakim pričao: "Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, tako mi Onoga koji te je poslao sa Istinom, nikad više neću od nekoga uzeti do odlaska sa dunjaluka!'"

Ebu-Bekr pozivao je poslije Hakima da mu da dar, i on je odbio od njega išta uzeti. Zatim ga je 'Umer r.a., pozivao da mu da poklon, ali je i njega odbijao. Tada je rekao ('Umer): 'O muslimani, uzimam vas kao svjedoke protiv Hakima, da sam mu ja davao njegovo pravo koje mu je Allah dao iz ovoga plijena, pa ga on odbija uzeti!' Tako Hakim nije ništa uzeo ni od koga poslije Vjerovjesnika, s.a.v.s., sve do svoje smrti.'"

(Muttefekun alejhi)

536. Prenosi se od Ebu-Bišr Kabisa b. Muharika, r.a., koji kaže: "Bio sam dužan platiti krvarinu, pa sam otišao Allahovu Poslaniku, da ga molim za nju." Poslanik reče: 'Dok nam

dođe sadaka, pa ću narediti da dobiješ.' A onda reče: 'O Kabisa, iskati nije halal osim u tri slučaja:

1. čovjeku koji je opterećen krvarinom. Njemu je halal iskati dok je ne otplati, a onda prestaje iskati;

2. čovjeku kome budu uništeni usjevi, pa je i njemu dopušteno (prositi) iskati da bi osigurao životne potrebe;

3. čovjeku koga snađe siromaštvo, oskudica, pa kad mu trojica mudrih razumnih ljudi iz naroda kažu da je tog i tog snašla neimaština pa mu je halal iskati dok ne nađe osnovne potrebe za življenje.A iskati osim ovih situacija, o Kabisa, je bespravno i hraniti se time je neispravno.'"

(Muslim)

59. Podsticanje da se čovjek hrani (izdržava) od rada svojih ruku

Uzvišeni je Allah rekao:

"Pa kada se završi (džum'a) namaz, raziđite se po Zemlji i tražite Allahove blagodati." (El-Džum'a, 10)

539. Od Ebu- Abdullaha ez-Zubejra ibn el-'Avvama', r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Da neko od vas uzme užad, zatim ode na brdo i donese breme drva na svojim leđima, pa ih proda, i Allah mu njima sačuva obraz (da ne traži od drugih), bolje mu je nego da traži od svijeta, pa mu on ili dadne ili ne dadne."

(Buhari)

60. Velikodušnost, darežljivost i trošenje u dobrotvorne svrhe

Allah je, dželešanuhu, rekao:

"Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi." (Sebe', 39)

"Imetak koji udijelite drugima, u vašu je korist; ono što udijelite drugima, neka bude samo Allahu za ljubav, a ono što od imetka udijelite drugima nadoknadit će vam se potpuno; neće vam biti učinjeno krivo." (El-Bekara, 272).

"A ono što od imetka drugima date - Allah, sigurno, za to zna." (El-Bekara, 273)

548. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Nema nijednog dana u kojem osvanu robovi, a da ne siđu dva meleka pa jedan govori: - Allahu

moj, nadoknadi onome ko daje - a drugi govori: - Allahu moj, daj propast onome koji ne daje.'"

(Muttefekun alejhi)

549. Od njega se također prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Uzvišeni Allah rekao je: 'Dijeli, o sine Ademov, i tebi će se davati.'"

(Muttefekun alejhi)

550. 'Abdullah ibn 'Amr ibn el-'As, r.a., prenosi da je (jedan) čovjek upitao Allahovog Poslanika, a.s.: "Šta je u islamu najbolje?" On mu reče: "Da hraniš gladne i da nazivaš selam onome koga poznaješ i koga ne poznaješ."

(Muttefekun alejhi)

552. Ebu-Umame, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čovječe, ako podijeliš višak (od svojih potreba), za tvoje je dobro, a ako ga zadržiš, tebi je za zlo; a nećeš biti prekoren ako zadržiš onoliko koliko ti je potrebno. Dijeli prvo najbližima (onima koje si dužan izdržavati, a ako šta preostane onda dijeli i drugima). Gornja ruka (koja dijeli) bolja je od donje (koja uzima)."

(Muslim)

557. Ebu-Kebše prenosi kako je čuo Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: "Zaklinjem se da su tri stvari istinite, i još ću vam nešto reći, pa to zapamtite. (Zaklinjem se): da sadaka ne umanjuje imetak čovjeka; da neće čovjeku biti učinjena nepravda pa je on strpljivo podnese, a da mu Allah, dž.š., (zbog toga) ne uveća njegovu čast i ugled; da neće čovjek početi prositi, a da mu Allah, dž.š., (zbog toga) ne dadne siromaštvo i neimaštinu. I još ću vam ovo reći, pa to zapamtite:

Dunjaluk je za četiri vrste ljudi:

- čovjeka kojem je Allah, dž.š., dao imetak i (korisno) znanje, pa se on u tome boji svoga Gospodara, pomaže bližnju rodbinu, i ne zaboravlja Allahovo pravo na to (uvakufljenje i podučavanje), i ovaj je na najboljem stepenu (kod Allaha, dž.š.);

- čovjeka kojem je Allah, dž.š., dao znanje a nije mu dao imetak, pa on sa iskrenim nijetom i željom govori: 'Kad bih ja imao imetka i ja bih radio kao što taj i taj radi', i on bit će nagrađen prema svojoj namjeri, a nagrada njih dvojice (prvog i drugog) je jednaka.

- čovjeka kojem je Allah, dž.š., dao imetak a nije mu dao znanje, pa se on nepromišljeno razbacuje tim imetkom i u tom se ne boji svoga Gospodara, niti pomaže bližnju rodbinu, niti priznaje u tome (što posjeduje) Allahovo, dž.š, pravo, i ovaj (čovjek) je na najgorem stepenu kod Allaha, dž.š.;

- čovjeka kojem Allah, dž.š., nije dao ni imetak ni znanje, pa on kaže: 'Kad bih ja imao imetka, i ja bih radio kao što taj i taj (misli na trećeg) radi!' On će biti osuđen prema svojoj namjeri i grijeh njih dvojice (trećeg i četvrtog) je jednak."

(Tirmizi, hasen, sahih)

61. Zabrana škrtosti i pohlepe

Uzvišeni Allah kaže:

"A onome koji bude škrtario i smatrao se neovisnim (od Allaha, dž.š.,), i bude nijekao ono što je najljepše (vjeru), Mi ćemo mu olakšati (put) za ono što je najteže (loše djelo), pa mu, kada bude upropašten (umre), neće koristiti njegov imetak." (El-Lejl, 8-11).

I Uzvišeni kaže: "Onaj ko se sačuva pohlepe i gramzljivosti, bit će od spašenih." (Et-Tegabun, 16)

563. Džabir, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se zuluma (nasilja, nepravde), jer je zulum (na ovome svijetu) tmine na Sudnjem danu. Čuvajte se pohlepe, jer je pohlepa upropastila one koji su bili prije vas; pohlepa ih je navela na međusobno prolijevanje krvi i učinila ih da smatraju dopuštenim (halalom) ono što je zabranjeno (haram)."

(Muslim)

62. Darežljivost i pravičnost (željenje drugom kao i sebi, ili više nego sebi)

Uzvišeni Allah kaže:

"... i daju im prednost nad samim sobom (u imecima), makar i oni sami bili potrebni." (El-Hašr, 9)

"I oni za Njegovu ljubav hrane bijednike, siročad i zarobljenike, (govoreći): "Mi vas hranimo samo u ime Allaha, i ne želimo od vas (ni) nagrade ni zahvale." (El-Insan, 8-10)

564. Ebu-Hurejre, r.a., kaže: "Došao je jedan čovjek Vjerovjesniku, a.s., pa mu reče: 'Ja sam gladan!' Vjerovjesnik, a.s., posla nekog da upita jednu od njegovih žena (za hranu), a ona reče: 'Tako mi Onoga Koji te poslao sa istinom, kod mene ima samo vode!' Vjerovjesnik je zatim upitao drugu ženu, pa je i ona tako rekla; i tako redom sve su rekle isto: 'Tako mi Onog Koji te poslao sa istinom, kod mene ima samo vode!' Tada Vjerovjesnik reče: 'Ko će

ugostiti večeras ovog čovjeka?' Jedan ensarija reče: 'Ja ću, Allahov Poslaniče!'

Pa ga je poveo svojoj kući i rekao ženi: 'Ugosti Poslanikova gosta!' U drugom predanju stoji da je on svojoj ženi rekao: 'Ima li šta jesti?' Ona odgovori: 'Ima samo večera za djecu! ' Ensarija reče ženi: 'Zabavi ih nečim, a kad htjednu večerati, uspavaj ih, a kad dođe naš gost, ugasi svijeću, pa se prikazuj kao da i mi jedemo!'

Pa su sjeli, i gost je jeo, a oni su legli bez večere. Kada je svanulo, ensarija je došao Vjerovjesniku, a.s., i on mu reče: 'Allah se zadivio vašim sinoćnjim postupkom sa vašim gostom.'"

(Muttefekun alejhi)

64. Značaj zahvalnog imućnog čovjeka, a to je onaj što zarađuje imetak na dozvoljen način i troši ga u ono što mu je naređeno

Uzvišeni Allah veli:

"Onome koji dijeli (svoj imetak u dobrotvorne svrhe) i čuva se (od zabranjenog), i koji potvrđuje (vjeruje) ono što je najljepše (vjeru), Mi ćemo mu olakšati ono što je najlakše (dobro djelo)." (El-Lejl, 5-7)

"Bit će udaljen od nje (vatre) najpobožniji vjernik, onaj koji dijeli svoj imetak, čisteći time sebe. I niko nema kod Njega (Allaha) nikakve blagodati kojom bi bio nagrađen (kada uradi dobro djelo), osim želje (da dobije) zadovoljstvo svoga uzvišenog Gospodara, i sigurno bit će zadovoljan." (El-Lejl, 17-21)

"Ako budete javno dijelili milostinju, to vam je lijepo, a još vam je bolje i briše vam grijehe, ako je krijući dajete siromasima. A Allah je obaviješten o onome što radite." (El-Bekara, 271)

"Vi nikako nećete postići dobročinstvo dok ne budete dijelili od onoga što volite. A što god podijelite u dobrotvorne svrhe, za to Allah zna." (Ali -'Imran 92)

A ajeti o vrijednosti dijeljenja u dobrotvorne svrhe mnogobrojni su i poznati.

571. Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno zavidjeti, osim u dvije stvari: čovjeku kojem je Allah, dž.š., dao imetak, pa ga on troši za Istinu, i čovjeku kojem je Allah, dž.š., dao mudrost, pa on po njoj sudi i druge njoj podučava."

(Muttefekun alejhi)

572. Ibn -'Umer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno zavidjeti, osim u dvije stvari: čovjeku kojem je Allah, dž.š., dao Kur'an, pa on s njim bdije (klanja) i noću

i danju, i čovjeku kojem je Allah, dž.š., dao imetak, pa ga on dijeli (troši u dobrotvorne svrhe) i noću i danju."

(Muttefekun alejhi)

65. Sjećanje na smrt i kratkoća nade

Uzvišeni Allah kaže:

"Svaka duša će okusiti smrt. Nagrada će vam se ispuniti samo na Sudnjem danu. Ko bude udaljen od vatre i bude uveden u Džennet, (taj) se spasio. A zemaljski život nije ništa, osim varljiva roba." (Ali-'Imran, 185)

"Nijedna osoba ne zna šta će sutra zaraditi i steći, a niti zna u kom će mjestu na zemlji umrijeti." (Lukman, 34)

"Pa kada dođe njihov rok (smrt), oni to ne mogu odgoditi nijednog časa niti ubrzati." (En-Nahl, 61)

"O vjernici, neka vas ne zabave vaši imeci i vaša djeca da ne spominjete Allaha! Koji to urade, na velikom su gubitku.

Dijelite od onog što smo vam dali, prije nego nekom od vas dođe smrt, pa (da) onda rekne: 'Moj Gospodaru, da mi hoćeš (samo) malo odgoditi (smrt), pa da dijelim i (da) budem od dobrih!'

Ali Allah neće nikome odgoditi kad mu dođe posljednji čas, a Allah zna sve što vi radite." (El-Munafikun, 9-11)

"Kada dođe smrt jednom od njih, rekne: 'Moj Gospodaru, povrati me da uradim dobro (djelo) u onome što sam ostavio!' Nikako (to neće biti)! Zaista je to riječ, koju on govori, a iza njih (nevjernika) je prostor, (koji razdvaja čas smrti) do dana kada će biti proživljeni. A kada se puhne u Sur (rog), tada među njima neće biti rodbinstva niti će se oni međusobno raspitivati. Čije tezulje prevagnu (dobrim djelima), to su oni koji bit će spašeni. A čije tezulje budu lahke (zbog malobrojnosti dobrih djela), to su oni koji su sebi štetu nanijeli; vječno će ostati u Džehennemu. Vatra će pržiti njihova lica i oni bit će u njemu (Džehennemu) iznakaženi.

(Reći će im se): 'Zar vam nisu čitani Naši ajeti, pa ste ih vi smatrali lažnim?' Reći će: 'Naš Gospodaru, nadvladala nas je naša nesreća, pa smo postali zabludjeli narod! Naš Gospodaru, izvedi nas iz nje (vatre), pa ako se povratimo (nevjerstvu) mi ćemo biti (tada) silnici!' Reći će (Allah): 'Ostajte prezreni i nemojte Mi govoriti!' Bila je jedna skupina Mojih robova koja je govorila: - Naš

Gospodaru, mi smo vjerovali, pa nam oprosti i smiluj nam se! A Ti si najbolji među milostivima! - Pa ste ih vi uzeli (predmetom) izrugivanja, te ste bacali u zaborav Moju opomenu, dok ste se ismijavali njima. Mi smo ih danas nagradili zbog njihove strpljivosti, (time) što su se oni spasili.' Reći će (melek): 'Koliko ste ostali na Zemlji (koliki) broj godina?' Odgovorit će oni: 'Ostali smo dan ili jedan dio dana, pitajte one koji broje!' Reći će: 'Ostali ste vrlo malo! Da ste to znali, (ne biste se odavali zemaljskom životu). Pa zar ste vi mislili da smo vas Mi uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?' (El-Mu'minun, 99-115)

Zar nije došlo vrijeme onima koji vjeruju da im se smekšaju (i potpuno predaju) srca zbog spominjanja Allaha i objavljene Istine (Kur'ana), a da ne budu kao oni kojima je prije data (objavljena) Knjiga, pa im se vrijeme oduljilo a i srca im otvrdnula, te su mnogi od njih (zbog izvrtanja vjere postali veliki) grješnici (nevjernici)." (El-Hadid, 16)

574. Ibn -'Umer, r.a., kaže: "Allahov Poslanik, a.s., uzeo me za rame i rekao: 'Budi (ponašaj se) na dunjaluku kao da si stranac, ili putnik (prolaznik).'"

Ibn -'Umer, r.a., govorio bi: "Kada omrkneš, ne očekuj jutro, a kada osvaneš, ne očekivaj noć; i uzmi (iskoristi) od svog zdravlja za svoju bolest, i od svog života za svoju smrt."

(Buhari)

66. Pohvalnost posjećivanja kabura (mezarluka) muškarcima, i šta se kaže prilikom toga

581. Burejde, r.a., veli da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Bio sam vam zabranio posjećivanje kabura (mezarluka) a od sada ih posjećujte."

582. Aiša, r.a., kaže: "Allahov Poslanik, a.s., kad god bi kod mene konačio, izlazio bi pred kraj noći u mezarluke Beki'u, pa bi rekao: 'Neka je mir sa vama, domovi ljudi vjernika, došlo vam je ono što vam je obećano (smrt), a sutra (narednih dana) doći će edžel (smrt) onima što su ostali, i mi ćemo se, ako Allah dadne, vama pridružiti! Allahu moj, oprosti stanovnicima Beki'a-garkada!'" (Beki'a je groblje u Medini, a garkad je vrsta trnja koje je tu bilo, pa je po tome nazvano.)

(Muslim)

67. Pokuđenost priželjkivanja smrti zbog nedaće koja čovjeka zadesi, izuzev kad se čovjek boji iskušenja u vjeri

585. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Neka niko od vas ne želi sebi smrt, jer ako je bio dobročinitelj, možda će još više dobra uraditi, a ako je bio grješnik, možda će se pokajati, pa zatražiti Allahovo zadovoljstvo."

(Muttefekun alejhi)

Ovo je Buharijino prenošenje, a kod Muslima stoji da Ebu-Hurejre, prenosi od Allahova Poslanika, da je rekao: "Neka niko od vas ne želi sebi smrt, i neka ne moli za nju prije njenog dolaska, jer kada čovjek umre, prekida se njegov posao, a zaista vjerniku njegov život samo uvećava dobro."

68. Stroga pobožnost i ostavljanje sumnjivih poslova (šubuhata)

Uzvišeni Allah veli:

"... i to ste smatrali neznatnim a to je kod Allaha velika (stvar)." (En-Nur, 15)

"Zaista, tvoj Gospodar motri stalno." (El-Fedžr, 14)

588. Nu'man ibn Bešir, r.a., veli: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., kako kaže: 'Zaista je halal (dozvoljeno) objašnjen, a zaista je i haram (nedozvoljeno) objašnjen, a između ovoga dvoga su sumnjive stvari i poslovi (šubuhati) koje ne poznaje većina ljudi. Pa ko se bude čuvao šubuhata, očuvat će čistoću svoje vjere i svoje časti, a ko se upusti u šubuhate, past će u harame, kao što je čoban, koji čuva stado oko zabrana, u opasnosti da mu stado upadne u zabranjeno. Zaista, svaki vladar ima svoje zabrane, a Allahove zabrane su Njegovi harami. Zaista, u svakom tijelu ima jedan dio (organ) koji, ako valja, onda je i cijelo tijelo dobro, a ako taj dio bude pokvaren, pokvari se i cijelo tijelo, a to je srce.'"

(Muttefekun alejhi)

590. Nevas ibn Sem'an, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Dobročinstvo je ljepota naravi, a grijeh je ono što se koleba u tvojoj duši i ne želiš da za to saznaju ljudi."

(Muslim)

591. Vabisa ibn Ma'bed, r.a., kaže: "Došao sam Allahovom Poslaniku i on mi reče: 'Došao si da pitaš o dobročinstvu?' Rekoh: 'Da!' Onda mi on reče: 'Priupitaj svoje srce; dobročinstvo je ono što donosi duševni mir i smiraj u srcu, a grijeh je ono što se koleba u duši i kruži u grudima. (To ti je grijeh) pa makar ti to ljudi odobrili i dozvolili.'"

(Ahmed, Darini, hasen)

594. Aiša, r.a., kaže: "Moj otac Ebu-Bekr es-Sidik, r.a., imao je roba koji mu je davao dio zarađenog imetka kao gospodaru. Ebu-Bekr jeo je od tog imetka. Jednog dana je rob donio nešto hrane Ebu-Bekru, pa je on to pojeo. Rob mu tada veli: 'Znaš li ti šta je ovo?' Ebu- Bekr reče: 'A šta je?' Rob reče: 'U doba džahilijjeta ja sam gatao jednom čovjeku, ali sam ga varao, jer nisam znao gatati. Bilo mu je dobro, pa me je sreo i dao mi za to što sam mu gatao, a što si ti pojeo.' Tada je Ebu-Bekr stavio prst (u grlo) i sve je povratio što je pojeo."

(Buhari)

69. Poželjnost povlačenja (osamljivanja) u vrijeme nereda, ili radi bojazni iskušenja u vjeri, ili padanja u harame i sumnjive poslove

Kur'an, a.š., bilježi riječi Nuha, a.s.: ***"I bježite Allahu, zaista sam ja Njegov jasni upozoritelj." (Ez-Zarijat, 50)***

597. Se'ad ibn Ebi Vekas, r.a., veli: "Čuo sam Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: 'Zaista Allah voli roba pobožnog (duševno) bogatog, (zadovoljnog sa onim što ima) i povučenog (osamljenog).'"

Riječju "bogatog", misli se na bogatstvo duše, kao što je to objašnjeno u hadisu broj 522.

(Muslim)

601. Ebu-Hurejre, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Od najhajirnijih poslova za život posao je čovjeka koji se stalno drži za leđa svog konja na Allahovom putu. Zaskoči se na njega čim čuje glas ili povik za rat, želeći borbu ili smrt očekivanu, ili posao čovjeka za stadom ovaca na vrhovima visokih brda ili u sred neke doline klanja namaz, daje zekat i samo Allaha vjeruje sve do smrti, on je uvijek sa onima koji čine hajr."

(Muslim)

71. Poniznost i ljubaznost (pažljivost) prema vjernicima

Uzvišeni Allah veli:

"I budi pažljiv prema vjernicima koji te slijede." (Eš-Šu'ra, 215)

"O vjernici! Ko od vas ostavi svoju vjeru, zaista će Allah dovesti narod koji On voli i koji Njega voli, (koji je) skroman prema vjernicima i silan prema nevjernicima." (El-Maida, 54)

"O ljudi, zaista smo vas Mi stvorili od muška i ženska (oca i matere) i učinili smo vas narodima i plemenima da biste se (međusobno) poznavali. Kod Allaha je naplemenitiji između vas (onaj) koji je najbogobojazniji." (El-Hudžurat, 13)

"Ne ističite čistotu svojih duša! On najbolje zna one koji se čuvaju (nevaljalih djela)." (En-Nedžm, 32)

"I pozivat će oni koji su na A'rafu, ljude koje će oni poznavati po njihovim izgledima, govoreći: 'Nije vam koristilo ni vaše skupljanje (dobara), ni što ste se oholo držali (prema Istini). Jesu li to ovi za koje ste se kleli da ih neće stići Allahova milost?' (Reći će se onima koje su ponižavali nevjernici): 'Ulazite u Džennet! Za vas nema straha niti ćete tugovati!'" (El-A'araf, 48-- 49)

602. Ijad ibn Himar, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zaista mi je Allah objavom naredio da budete međusobno ponizni tako da se jedan ne oholi prema drugom, niti da jedan drugog napada."

(Muslim)

603. Ebu-Hurejre, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Sadaka neće umanjiti imetak, i kada čovjek oprosti čovjeku, Allah mu poveća ponos (čast), i kad god čovjek bude ponizan prema Allahu, Allah će ga (na veći stepen) podići."

(Muslim)

604. Enes, r.a., prošao je pored grupe djece i nazvao im selam, a zatim je rekao: "Tako je i Pejgamber činio."

(Muttefekun alejhi)

605. Enes, r.a., (opisujući poniznost Allahova Poslanika, a.s.), kaže: "I ponekad bi neka od medinskih robinja uzela Vjerovjesnika za ruku, pa bi ga povela gdje ona hoće."

Znači: odmakla bi se malo s njime od skupine ashaba, da oni ne čuju njenu molbu (žalbu).

(Buhari)

606. Aiša, r.a., upitana je: "Šta je Vjerovjesnik, a.s., radio u kući?" Ona je odgovorila: "Pomagao bi ukućane, a kad bi nastupio namaski vakat, otišao bi na namaz."

(Buhari)

72. Zabrana oholosti (kibura) i uobraženosti (samodopadanja)

Uzvišeni Allah kaže:

"Tu vječnu kuću Mi ćemo učiniti (stanom) onima koji ne žele obijesti na zemlji niti (siju) smutnju. A (dobar) kraj je bogobojaznima." (El-Kasas, 83)

"Ne hodi po zemlji obijesno, oholo!" (El-Isra, 37)

"Ne okreći svoje lice svijetu prezrivo, s podozrenjem, niti hodi po zemlji oholo. Zaista, Allah ne voli nijednog oholog samodopadnika." (Lukman, 18)

"(Zaista) je Karun bio od Musaova naroda, pa im je on (Karun) nasilje učinio. A Mi smo mu dali riznice (u tolikoj mjeri), da bi ključevi otežali jednoj snažnoj skupini (ljudi), onda kada mu je njegov narod rekao: 'Ne veseli se! Zaista, Allah ne voli one koji se vesele (dobrima zemaljskog života)! I traži budući svijet u onome što ti je Allah dao, a ne zaboravi svoj udio na ovom svijetu. Čini dobro, kao što Allah čini dobro tebi. Ne traži smutnje po zemlji! Zaista, Allah ne voli smutljivce.' Reče (Karun): 'To mi je dato samo na osnovu moga znanja.' A zar on ne zna da je Allah već uništio prije njega pokoljenja koja su jača od njega i koja su više skupila (imetka)? Zlikovci neće biti pitani za opravdanje svojih grijeha (zbog jasnoće i mnoštva grijeha). Pa je izlazio (Karun) svome narodu u svom sjaju. Govorili su oni koji žele ovozemni život: 'Da nam je onako kao što je dato Karunu! (Zaista) on ima veliku sreću.' A učeni su rekli: 'Teško vama! Allahova nagrada je bolja onome koji vjeruje i radi dobro (djelo), a bit će ona data samo strpljivima.' Pa smo njega (Karuna) i njegov dom utjerali u zemlju. On nije imao nikakve skupine (pomagača) koja bi ga pomogla protiv Allaha, i on nije bio od onih kojima je ukazana pomoć."

615. Ebu-Seid el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Prepirali se Džennet i Džehennem, pa Džehennem reče: 'U mene će ući svi oholi i uobraženi (silnici)!', a Džennet reče: 'U mene će ući slabići i siromasi!' Pa Allah, dž.š., presudi među njima: 'Ti si, Džennete,

Moja milost, tobom ću se smilovati kome Ja hoću, a ti si, Džehenneme, Moja kazna, kojom ću Ja mučiti koga Ja hoću, i oboje ću vas napuniti.'"

(Muslim)

617. Ebu-Hurejre, r.a., veli da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Sa trojicom Allah neće na Sudnjem danu govoriti, niti će ih očistiti (od grijeha), niti će u njih pogledati, i oni bit će strašno kažnjeni, a to su: starac koji čini zinaluk (prostituciju), vladar koji mnogo laže, i ohol siromah."

(Muslim)

618. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah, dž.š., kaže: 'Visočanstvo (čast, slava) Moje je svojstvo, a i veličanstvenost (ponos) Moje je svojstvo, pa ko Mi se u tome suprotstavi (bude se oholio i ponosio), Ja ću ga kazniti.'"

(Muslim)

619. Ebu-Hurejre, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Dok je jedan čovjek išao obučen i sam se sebi dopadao, svoju kosu je začešljao, glavu uzdigao, bahato i ponosno hodao, tog časa ga je Allah zatrpao u zemlju, pa će čekati u njoj do kijametskog dana."

(Muttefekun alejhi)

620. Seleme b. el-Ekva, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Čovjek se stalno uzdiže sa sobom dok ga Allah ne upiše u ohole, a onda ga snađe ono, što snađe ohole."

(Tirmizi-Hasen)

73. Lijep karakter (ćud, narav)

Uzvišeni Allah kaže:

"Poslaniče, zaista si ti na visokom stupnju morala." (Nun, 4)

"Pravi vjernici su oni koji se u srdžbi savladaju i koji praštaju ljudima." (Ali-'Imran, 134)

621. Enes, r.a., veli: "Allahov Poslanik je bio čovjek najljepše ćudi i naravi."

(Muttefekun alejhi)

622. Enes, r.a., veli: "Nisam dodirnuo ni brokata (vrsta tkanine protkane svilom) ni svile

mekše ni blaže od dlana ruke Allahovog Poslanika, i nisam nikada primirisao ljepšeg i prijatnijeg mirisa od mirisa Allahovog Poslanika. Služio sam Allahovog Poslanika deset godina i nikada mi nije rekao ni uf, niti mi je kada prigovorio za neku stvar koju sam učinio: 'Zašto si to učinio?', niti za neku stvar (posao) koju nisam učinio: 'Zašto to nisi učinio?'"

(Muttefekun alejhi)

624. Nevas ibn Sem'an r.a., kaže: "Pitao sam Allahovog Poslanika o dobročinstvu i o griješenju, pa mi reče: 'Dobročinstvo je lijepa narav, a grijeh je ono što se koleba u tvojoj duši i ne želiš da za to saznaju ljudi.'"

625. Abdullah ibn 'Amr ibn el-'As, r.a., kaže: "Allahov Poslanik nije bio nepristojan, besraman, niti je bio nemoralan, bestidan (u svome govoru i ponašanju), i govorio je: 'Zaista su među vama najbolji oni koji su najljepšeg ponašanja.'"

(Muttefekun alejhi)

626. Ebu-Derda', r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Nijedna stvar neće biti teža na Sudnjem danu, na (mizanu) tezulji vjernika od lijepe naravi. Zaista, Allah mrzi bezobrazne brbljivce (bestidne u govoru i ponašanju)."

(Tirmizi, hasen, sahih)

627. Ebu-Hurejre, r.a., veli: "Allahov je Poslanik, upitan o onome šta najviše uvodi ljude u Džennet, pa odgovori: 'Bogobojaznost i lijep moral (ponašanje).' Potom je upitan što najviše uvodi ljude u Džehennem, pa je rekao: 'Usta i spolni organ.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

628. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Sa najpotpunijim su imanom oni vjernici koji su najljepšeg ponašanja, a najbolji među vama oni su koji su dobri (lijepo se ponašaju) prema svojim ženama."

(Tirmizi, hasen, sahih)

629. Aiša, r.a., prenosi da je čula Allahovog Poslanika, a.s., kako kaže: "Zaista, vjernik s ljepotom svoga ponašanja dostiže stepen postača i klanjača."

(Ebu-Davud,sahih)

631. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zaista su mi od vas najdraži i sjedit će najbliže meni na Sudnjem danu oni koji su najljepše ćudi. A zaista su mi

najmrži od vas i bit će najudaljeniji od mene na Sudnjem danu, nametljivi govornici i oni koji se samodopadno prenemažu u svom govoru, oholo pokušavajući da istaknu svoju stručnost i govorljivost i oni koji pričaju ispunjenih i razvučenih usta, diveći se svome govoru i uzdižući se nad drugima. Ashabi rekoše: 'Allahov Poslaniče, znamo ko su sersari i mutešeddici (nametljivi govornici i oni koji se prenemažu u govoru), ali ko su mutefejhici?' On im reče: 'To su uobraženjaci koji sebe uzdižu nad ostalim.'"

(Tirmizi, hasen)

74. Dobroćudnost, blagost i samilost

Allah, dželešanuhu, kaže:

"...koji skrivaju srdžbu, a opraštaju ljudima. Allah voli dobročinitelje. (Ali-'Imran, 134)

"Opraštaj drugima, naređuj dobra djela, i okreni se od neznalica." (El-A'raf, 199)

"Nije jednako dobro i hrđavo (djelo). Odbiju (zlo) s onim što je najljepše, pa će (ti) onaj što je između tebe i između njega postojalo neprijateljstvo (postati) kao da je iskren prijatelj. Ovo će postići samo oni koji su strpljivi i ovo će postići samo oni koji imaju velik udio (u lijepoj naravi)." (Fusilet, 34-45)

"A onome koji se strpi i oprosti, to (mu) je zaista odlučno (preporučljivo) djelo." (Eš-Šura, 43)

632. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik rekao Ešedždžu Abdul-Kajsu: "Zaista, kod tebe imaju dvije osobine koje Allah voli: dobročinstvo i blagost."

(Muslim)

633. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Zaista je Allah blag i On voli blagost (ljubaznost) u svim stvarima."

(Muttefekun alejhi)

634. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "Zaista je Allah blag i On voli blagost (ljubaznost), i daje za blagost (na dunjaluku lijep pomen i ostvarivanje želja, a na ahiretu lijepu nagradu) ono što ne daje za grubost niti za bilo šta drugo."

(Muslim)

635. Aiša, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., rekao: "U čemu god se nađe blagost

(ljubaznost), ona to ukrasi, a gdje god ne bude blagosti, to bude unakaženo (manjkavo)."

(Muslim)

636. Ebu-Hurejre, r.a., kaže: "Došao je jedan beduin (seljak) u džamiju i počeo mokriti (obavljati nuždu), pa ljudi skočiše da ga zbog toga napadnu, ali im Poslanik reče: 'Pustite ga, i na to mjesto prolijte jednu kantu, ili kofu vode! Zaista ste vi poslani da olakšavate, a ne da otežavate.'"

(Buhari)

637. Enes, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Olakšavajte, a ne otežavajte, i obradujte (sa nagradom od Allaha), a nemojte rastjeravati."

(Muttefekun alejhi)

638. Džerir ibn 'Abdullah, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., da kaže: "Ko bude uskraćen od blagosti (ljubaznosti), uskraćen je od svakog dobra."

(Muslim)

639. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao Poslaniku: "Posavjetuj me!" On mu reče:

"Ne ljuti se!" Pa mu je čovjek to isto ponovio nekoliko puta, a Poslanik mu reče: "Ne ljuti se, ne srdi se!"

(Buhari)

640. Ebu-Je'la Šeddad ibn Evs, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zaista je Allah propisao ljubaznost (lijep postupak) u svakoj prilici: pa kada ubijate, ubijajte lijepo (dostojanstveno), a kada koljete, koljite lijepo, i neka onaj koji hoće da kolje (neku životinju), prvo naoštri svoj nož i neka lahko zakolje svoju žrtvu."

(Muslim)

641. Aiša, r.a., veli: "Allahov Poslanik nije nikada birao između dvije stvari, a da nije izabrao (onu) lakšu, osim da to bude grijeh, pa ako bi to bio grijeh, bio bi daleko (najdalje od svih drugih) od te stvari. I nikada se Allahov Poslanik nije svetio (osvećivao) zbog sebe, osim da budu Allahove zabrane kršene, pa bi se svetio zbog Uzvišenog Allaha."

(Muttefekun alejhi)

642. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Hoćete li da vam kažem ko je zabranjen džehenemskoj vatri, ili kome je vatra zabranjena (ulazak u nju)?

Zabranjena je svakom bliskom, ljubaznom i blagom (čovjeku)."

(Tirmizi, hasen)

75. Opraštanje i izbjegavanje neznalica

Uzvišeni Allah kaže:

"Opraštaj, naređuj dobra djela i prođi se neznalica!" (El-A'raf, 199)

"... pa postupaj lijepim postupkom." (El-Hidžr, 85)

"... neka oproste i neka pređu (preko toga)!
Zar vi ne volite da vam Allah oprosti?" (En-Nur, 22)

"... (koji) opraštaju ljudima. Allah voli dobročinitelje." (Ali-'Imran, 134)

"A onome koji se strpi i oprosti, to (mu) je zaista odlično (preporučljivo) djelo." (Eš-Šura, 43)

Kur'anski su ajeti o ovoj temi mnogi i poznati.

644. Aiša, r.a., kaže: "Allahov Poslanik nije nikoga udarao, ni ženu, ni slugu, osim kada bi bio u (džihadu) borbi na Allahovom putu. I nikada se nije svetio (osvećivao) zbog sebe, osim kada bi se kršile Allahove zabrane, pa bi kažnjavao (svetio se) zbog Uzvišenog Allaha."

(Muslim)

645. Enes, r.a., veli: "Išao sam sa Allahovim Poslanikom, a.s., i na njemu je bio nedžranski ogrtač, grubih obruba, pa ga je pristigao jedan beduin (seljak) i grubo ga povuče za odjeću, pa sam vidio na Vjerovjesnikovom vratu ožiljak koji je napravio grubi ogrtač prilikom tog trzaja. Beduin zatim reče: 'Muhammede, naredi da mi se dadne od Allahovog imetka koji posjeduješ!' Allahov Poslanik ga pogleda, osmijehnu se i naredi da mu se dadne."

647. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije junačina onaj koji u hrvanju sve savlada (obara), nego je junačina onaj koji vlada sobom pri srdžbi."

(Muttefekun alejhi)

76. Podnošenje uznemiravanja (ezijeta)

Uzvišeni Allah kaže:

"...koji skrivaju srdžbu, a opraštaju ljudima. Allah voli dobročinitelje." (Ali-Imran, 134)

"A onome koji se strpi i oprosti, to (mu) je, zaista, odlučno (preporučljivo) djelo." (Eš-Šura, 43)

U vezi s ovom temom, pogledaj hadise u prethodnom poglavlju.

648. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je jedan čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, ja imam rodbinu s kojom održavam rodbinsku vezu, a oni tu vezu kidaju. Ja s njima lijepo postupam, a oni se prema meni ružno odnose. Ja s njima blago postupam, a oni prema meni grubo." Allahov Poslanik reče:

"Ako je tako kao što kažeš, pa kao da ih hraniš vrućim pepelom (ugljenom), i dok god budeš tako postupao, imat ćeš u Uzvišenom Allahu pomagača (protiv njih)."

("...kao da ih hraniš vrućim pepelom (ugljenom))" - Znači da će oni biti kažnjeni i osjetit će bol kao što onaj, koji jede vruć pepeo, osjeća bol.)

(Muslim)

77. Srdžba na povređivanje ili omalovažavanje nekog od Allahovih propisa i potpomaganje vjere Uzvišenog Allaha

Uzvišeni Allah kaže:

"Ko bude poštivao (veličao) Allahove svetinje (zapovijedi), to mu je dobro kod njegova Gospodara." (El-Hadž, 30).

"Ako vi pomognete Allaha, i On će vas pomoći i učvrstit će vaše noge (na bojnom polju)." (Muhammed, 7)

649. Ebu-Mes'ud 'Ukbe ibn 'Amr El-Bedri, r.a., veli da je jedan čovjek došao Vjerovjesniku i rekao: "Ja ne klanjam sabah u džem'atu zbog toga što imam oduljuje namaz."

Ebu-Mes'ud dalje veli: "Pa nisam nikad ranije vidio da se Vjerovjesnik na vazu naljutio kao tada, rekavši: 'O ljudi, zaista među vama ima onih koji odvraćaju (razgone), pa ko od vas bude imam ljudima, neka skrati klanjanje (upotpunjujući ruknove i sunnete), pa zaista iza njega ima klanjača; i starih, i mladih, i sa nekom potrebom (nuždom).'"

650. Aiša, r.a., kaže: "Došao je Allahov Poslanik, a.s., s puta, a ja bijah zastrla svoju sofu (pred kućom) prozirnim zastorom, na kojem su bile slike. Kada je to ugledao, Allahov Poslanik, a.s., rastrgao ih je, a lice mu (od ljutnje) pocrvenje, i on reče: 'O Aiša, najtežu kaznu kod Allaha na Sudnjem danu imat će oni koji oponašaju Allahovo stvaranje.'"

(Muttefekun alejhi)

651. Aiša, r.a., veli: "Kurejšije su se zabrinule zbog jedne žene, Mahzumijke, koja je nešto ukrala, pa su rekle: 'Ko će se za nju zauzeti kod Allahovog Poslanika?' Rekoše: 'A ko bi se na to usudio, osim Usame bin Zejd, miljenika Allahovog Poslanika?' Pa mu je Usame to rekao, a Allahov Poslanik mu na to reče: 'Zar ti posreduješ da se ne izvrši jedna od Allahovih osuda?!' Zatim je Poslanik ustao na noge i počeo govoriti, pa je, između ostalog, rekao: 'Zaista su stradali oni koji su bili prije vas zbog toga što, kada bi među njima ukrao neki plemić, ostavili bi ga nekažnjenog, a kad bi ukrao neki slabić, oni bi nad njim izvršavali kaznu. Zaklinjem se Allahom, kada bi Fatima, kćerka Muhammedova, ukrala, ja bih joj sigurno odsijekao ruku!'"

(Muttefekun alejhi)

652. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., vidio hrakotinu (na zidu) prema kibli, pa mu je bilo to teško, da se odraz toga, čak, primijetio na njegovom licu. Ustao je i to svojom rukom uklonio, a zatim rekao je: "Kada neko od vas ustane da klanja, on tada razgovara sa svojim Gospodarom, pa nemojte da neko od vas pljuca prema kibli, nego na svoju lijevu stranu, ili pod svoje noge." Zatim je uzeo ćošak svog ogrtača, pljunuo u njega, zatim ga premotao i rekao: "Ili neka uradi ovako."

(Muttefekun alejhi)

(Naredba da se pljune na lijevu stranu, ili pod noge, odnosi se na slučaj kada se pljuje izvan džamije, a kada se pljuje u džamiji, nije dozvoljeno pljunuti, osim u maramicu.)

78. Naređivanje i savjetovanje pretpostavljenih da budu blagi prema svojim podanicima

Uzvišeni Allah rekao je:

"I budi ljubazan prema vjernicima koji te slijede." (Eš-Šuara, 215)

"Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, a razvrat i sve što je odvratno i nasilje, zabranjuje; On vas savjetuje da pouku primite." (En-Nahl, 90)

653. Ibn 'Umer, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Svi ste vi pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado; imam je pastir i odgovoran je za svoje stado, čovjek je pastir u svojoj obitelji i odgovoran je za svoje stado, žena je pastir u kući svoga muža i odgovorna je za svoje stado, i sluga je pastir u imetku svoga gazde, i on je odgovoran

za svoje stado, pa svi ste vi pastiri i odgovorni za svoje stado.'"

(Muttefekun alejhi)

654. Ebu-Ja'la Ma'kil bin Jesar, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: 'Nema nijednog roba kome je Allah dao da bude pretpostavljeni svojim podanicima, a da mu Allah neće, kada umre, zabraniti ulazak u Džennet, ukoliko bude varao svoje podanike.'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju stoji: "...pa ih ne bude čuvao svojim savjetom, neće osjetiti ni miris Dženneta."

A u Muslimovom predanju stoji: "Nijedan emir (zapovjednik) kome budu povjereni poslovi muslimana, pa ne uloži trud za njih niti im daje savjete, neće s njima ući u Džennet."

655. Aiša, r.a., prenosi: "Čula sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako u ovoj mojoj kući kaže: 'Allahu moj, kome bude povjereno namjesništvo i uprava nad mojim ummetom (sljedbenicima), pa im bude otežavao (grubo postupao prema njima), i Ti njemu otežaj, a kome bude povjereno namjesništvo i uprava, pa bude blag prema njima, budi i Ti blag prema njemu.'"

(Muslim)

658. Prenosi se da je Ebu-Merjeme el-Ezdijja, r.a., rekao Muaviji, r.a.: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Kome Allah dadne namjesništvo na nekim od poslova muslimana, pa bude nehajan prema njihovim potrebama, neimaštini i siromaštvu, Allah neće obraćati pažnju na njegove potrebe (neće se odazvati njegovoj molbi), neimaštinu i siromaštvo na Sudnjem danu.' I tada je Muavija postavio čovjeka da se brine o potrebama svijeta."

(Ebu-Davud, Tirmizi)

79. Pravedan namjesnik

Uzvišeni Allah rekao je:

"Zaista, Allah naređuje pravdu i dobročinstvo." (En-Nahl, 90)

"I budite pravedni, zaista, Allah voli pravedne." (El-Hudžurat, 9)

659. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Sedmericu će Allah staviti pod Svoj hlad onoga dana, kada drugog hlada osim Njegovog neće biti: pravedna vladara, mladića koji je odrastao u obožavanju Uzvišenog Allaha, čovjeka čije je srce vezano za džamije, dvojicu ljudi koji su se zavoljeli u ime Allaha pa radi Njega se sastaju i

rastaju, čovjeka kojeg je pozvala ugledna (na položaju) i lijepa žena, pa je on rekao: 'Zaista se bojim Allaha!; čovjeka koji dadne sadaku pa je sakrije, tako da ne zna njegova lijeva ruka šta daje desna; i čovjeka koji u samoći spomene Allaha, pa mu suze poteku.'"

(Muttefekun alejhi)

660. Abdullah bin 'Amra bin el-'As, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik rekao je: 'Zaista su pravedni kod Allaha na osvijetljenim mimberima; oni koji čine pravdu u svojim presudama, (koji su pravedni) prema svojim obiteljma i onome što im je dato u namjesništvo (na upravu)."'

(Muslim)

80. Obaveza pokornosti namjesnicima (pretpostavljenim) u onome što nije grijeh i zabrana pokornosti u onome što je grijeh

Uzvišeni je Allah rekao:

"O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim!" (En-Nisa', 59)

663. Ibn 'Umer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Dužnost je muslimanu da sluša i da je pokoran u onome što voli i ne voli, osim ukoliko mu bude naređeno nešto što je zabranjeno. A kada mu se naredi nešto što je zabranjeno, onda nema poslušnosti ni pokornosti."

(Muttefekun alejhi)

670. Abdullah bin Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Poslije mene će doći vrijeme kad će vaši pretpostavljeni uzimati bogatstvo za sebe i davati ga kome oni hoće, i mnoge druge stvari (raditi) koje nećete podnositi." Rekli su mu: "O Allahov Poslaniče, šta naređuješ onome koji dočeka to vrijeme?" Rekao je: "Izvršavajte svoje obaveze koje ste dužni i molite Allaha za ono što vam pripada."

(Muttefekun alejhi)

671. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko mi bude pokoran, taj je pokoran Allahu, a ko nije pokoran meni, taj nije pokoran ni Allahu. A ko bude pokoran pretpostavljenom, taj je pokoran meni, a ko je nepokoran pretpostavljenom, taj je nepokoran meni.'"

(Muttefekun alejhi)

672. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko kod svog pretpostavljenog bude nešto mrzio (ako nije jasan kufr), neka se strpi, jer, zaista, onaj koji makar malo bude nepokoran prema pretpostavljenom, umrijet će džahilijetskom smrću."

(Muttefekun alejhi)

81. Zabrana traženja namjesništva i vlasti i pohvalnost neprihvatanja namjesništva i vlasti, izuzev ako zaista nije obaveza pala na čovjeka, i ukoliko to nije potreba

Uzvišeni je Allah rekao:

"Taj drugi svijet dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje, čeka sretan kraj." (El-Kasas, 83)

676. Ebu-Zerr, r.a., rekao je: "O Allahov Poslaniče, zar me nećeš postaviti odgovornim za nešto?" Pa me je on udario po ramenu i rekao: 'O Ebu-Zerr, ti si, zaista, slabašan, a to je emanet (povjerenje), a na Sudnjem danu bit će poniženje, sramota i kajanje, osim za onoga koji se toga prihvati, a sposoban je za to, te izvrši ono što je u tom pogledu obavezan.'"

(Muslim)

82. Podstrekivanje vladara, sudije i drugih pretpostavljenih da sebi uzimaju za savjetnike i službenike dobre i poštene i njihovo upozoravanje da se klone lošeg društva i uvažavanja onoga što oni kažu

Uzvišeni Allah kaže:

"Tog Dana će oni, koji su jedni prema drugima bili prijatelji, postati neprijatelji, samo to neće biti oni koji su se Allaha bojali i grijeha klonili." (Ez-Zuhruf, 67)

678. Ebu-Seid i Ebu-Hurejre, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah nije poslao Poslanika, niti postavio halifu (vladara), a da on nije imao dvije vrste društva (savjetnike, prijatelje); savjetnike koji su mu naređivali i savjetovali dobročinstvo i podstrekivali ga na njega, i savjetnike koji su mu naređivali zlo i podstrekivali ga na njega; a sačuvan (od njihova zla) bit će onaj koga Allah sačuva."

(Buhari)

83. Zabrana davanja namjesništva, sudstva (kadiluka) i drugih oblika vlasti onome koji to traži, ili za tim žudi i tome poklanja veliku pažnju

680. Ebu-Musa el-Ešari, r.a., prenosi: "Ušao sam kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., sa još dva čovjeka iz mog plemena, pa je jedan od njih dvojice rekao: 'O Allahov Poslaniče, daj nam vlast (postavi nas zapovjednicima, emirima) nad nečim što ti je Uzvišeni Allah dao u namjesništvo!' Zatim je i drugi rekao isto. A on je rekao: 'Zaista mi, tako mi Allaha, ne dajemo upravu i vlast nad ovim poslom (namjesništvo nad muslimanima) nikome ko to traži, ili žudi i čezne za tim.'"

(Muttefekun alejhi)

KNJIGA O MORALU

84. Stid, njegova korist i podsticanje da se u tom duhu čovjek odgoji

681. Ibn-'Umer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., prošao pored jednog ensarije, dok je ovaj savjetovao svoga brata o stidu, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Pusti ga, zaista je stid dio imana!"

(Muttefekun alejhi)

682. 'Imran bin Husajn, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Stid donosi samo dobro.'"

(Muttefekun alejhi)

A u Muslimovom predanju stoji: "Stid je sav dobar (hajr)." Ili je rekao: "Svaki stid je dobar."

683. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko ogranaka (dijelova), ili šezdeset i nekoliko dijelova. Najvrednije je svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha, a najniži uklanjanje prepreke (onoga što smeta) s puta; a i stid je dio imana."

(Muttefekun alejhi)

85. Čuvanje tajne

Uzvišeni Allah rekao je: ***"I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista, odgovarati." (El-Isra', 34)***

685. Ebu-Seid, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Zaista će kod Allaha, dž.š., na Sudnjem danu imati najgori položaj čovjek koji ima odnos sa ženom, i ona imade odnos s njim, pa on onda otkrije njene tajne (otkrije i opiše u detalje što se između njih desilo).'"

(Muslim)

686. Abdullah b. Umer, r.a., veli da je njegov otac Omer, r.a., kada je njegovoj kćeri Hafsi, r.a., umro muž, rekao: "Susreo sam Osman b. Affana i ponudio mu Hafsu riječima: 'Ako hoćeš udat ću za te Hafsu, kćer Omerovu.' On reče: 'Da sagledam malo svoje stanje.' Sačekao sam nekoliko dana, pa me je Osman b. Affan ponovo susreo i reče: 'Odlučio sam da se ovih dana ne ženim.' Iza toga sam susreo Ebu-Bekra pa mu rekoh: 'Ako hoćeš udat ću za te Hafsu, kćer Omerovu.' Ebu-Bekr šutio je i nije ništa na to odgovorio. To mi je bilo teže, nego kada me je odbio Osman. Prošlo je iza toga nekoliko dana, zatim je Hafsu zaprosio Poslanik, s.a.v.s., pa sam je udao za njega. Iza toga me je sreo Ebu-Bekr, pa mi reče: 'Nije me spriječilo od ponude ništa drugo, nego što sam znao da ju je Poslanik, s.a.v.s., spomenuo. Ja nisam mogao otkriti namjeru Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., odustao od vjenčanja Hafse, ja bih je zasigurno primio.'"

(Buhari)

687. Aiša, r.a., prenosi: "Žene Vjerovjesnika, s.a.v.s., bile su kod njega kada je došla Fatima, r.a., hodom koji se nimalo nije razlikovao od hoda Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Kada ju je vidio, izrazio joj je dobrodošlicu: 'Dobro došla, kćeri moja!' Dao joj je da sjedne na njegovoj desnoj ili lijevoj strani, a zatim joj je tajno nešto rekao i ona je jako zaplakala. Kada je vidio njenu žalost, nešto joj je po drugi put tajno kazao i ona se nasmijala. Rekla sam joj: 'Allahov Poslanik te je odlikovao nad svojim ženama tajnom, a ti plačeš?' Kada je ustao Allahov Poslanik, s.a.v.s., pitala sam: 'Šta ti je kazao Allahov Poslanik, s.a.v.s.?' Rekla je: 'Neću otkriti tajnu Allahova Poslanika, s.a.v.s.' Kada je umro Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekla sam: 'Kunem se pravom koje imam prema tebi, onda kada mi nisi kazala što ti je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao!' Rekla je: 'Sada može! Kada mi je prvi put tajno govorio, obavijestio

me je da je Džibril do sada ponavljao s njim Kur'an jedanput ili dva puta godišnje, i da ga je sada ponovio s njim dva puta. Rekao je: 'Mislim da mi se smrt približila, pa se ti boj Allaha i strpi se! Zaista sam ti ja divan prethodnik!' Tada sam ja zaplakala i to je onaj plač što si primijetila. Kada je vidio moju žalost, ponovo mi rekao je: 'O Fatima, bi li bila zadovoljna da budeš prvakinja (najpočašćenija) među ženama vjernika, ili prva među ženama ovoga ummeta?', pa sam se nasmijala smijehom koji si vidjela."

(Muttefekun alejhi)

688. Sabit od Enesa, r.a., prenosi: "Došao mi je Allahov Poslanik, s.a.v.s., a ja sam se igrao s djecom. Nazvao nam je selam i poslao me po nešto, pa sam zakasnio svojoj majci.

Kada sam došao, rekla je: 'Što te je spriječilo da dođeš?'

Rekao sam: 'Poslao me je Allahov Poslanik, s.a.v.s., po nešto!'

Upitala je: 'A šta je to?' Rekao sam: 'To je tajna!' Rekla je: 'Nemoj nikome otkrivati tajnu Allahova Poslanika!' Enes, rekao je: 'Tako mi Allaha, kada bih ikome to pričao, ispričao bih tebi!'"

(Muslim)

86. Ispunjavanje zavjeta i izvršavanje obećanja

Uzvišeni Allah rekao je:

"I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista, odgovarati." (El-Isra', 34)

"I ispunjavajte obaveze na koje ste se Allahovim imenom obavezali." (En-Nahl, 91)

"O vjernici, ispunjavajte obaveze." (El-Maida, 1)

"O vjernici, zašto jedno govorite, a drugo radite? O, kako je Allahu mrsko kada govorite riječi koje djela ne prate." (Es-Saff, 2-3)

689. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Osobine munafika (licemjerstva) tri su (stvari): kada priča, laže; kada obeća, iznevjeri, a kada mu se nešto povjeri - izda i prevari."

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovom predanju stoji: "...pa makar postio, klanjao i tvrdio da je musliman."

690. Abdullah bin 'Amr bin el-'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko imadne kod sebe četiri (svojstva), on je čisti munafik, a ko imadne jedno, taj ima jedno

(svojstvo) munafikluka (licemjerstva), sve dok ga se ne oslobodi: kada mu se nešto povjeri, pronevjeri; kada priča, laže; kada obeća, iznevjeri; i kada raspravlja, drsko i bestidno govori."

(Muttefekun alejhi)

88. Prijatan govor i vedro lice kod susreta je mustehab

Uzvišeni Allah rekao je:

"... a prema vjernicima blag budi." (El-Hidžr, 88)

"... a da si osoran i gruba srca bio, razbježali bi se iz tvoje blizine." (Ali - Imran, 159)

693. 'Adijj bin Hatim, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Čuvajte se vatre, pa makar sa pola hurme, a ko i to nema, a ono lijepom riječi.'"

(Muttefekun alejhi)

694. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "I dobra riječ je sadaka."

(Muttefekun alejhi)

695. Ebu-Zerr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nemojte nipodaštavati i omalovažavati bilo šta od dobročinstva, pa makar da sretneš svoga brata vedra lica."

(Muslim)

89. Mustehab je jasno i razgovijetno govoriti i objasniti govor slušaocu.

696. Enes, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kada bi rekao neku riječ, ponavljao je tri puta da bi je drugi shvatili. A kada bi došao među neke ljude, nazvao bi im selam tri puta."

(Buhari)

91. Savjetovanje i umjerenost u tome!

Uzvišeni Allah rekao je:

"Pozivaj na put svoga Gospodara mudrošću i lijepim i dobrim savjetom." (En-Nahl, 125)

699. Ebu-Vail Šekik ibn Seleme prenosi: "Ibn-Mes'ud savjetovao nas je i opominjao svakog četvrtka, pa mu je neki čovjek rekao: 'O Ebu-Abdurhman, volio bih kada bi nas savjetovao i podučavao svaki dan!' Pa mu je rekao: 'Ono što me sprečava u tome, je to što ne želim da vam dosadim, nego ja vas savjetujem i podučavam onako kako nas je podučavao i savjetovao Allahov Poslanik, s.a.v.s., bojeći se da vam ne postane dosadno.'"

700. Ebu el-Jekazan 'Ammar ibn Jasir, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Zaista, dužina čovjekovog namaza i kratkoća hutbe (vaza) znak je njegove učenosti i razumijevanja, pa oduljite namaz, a skratite hutbu.'"

(Muslim)

701. Mu'avija ibn el-Hakim es-Sulemi, r.a., prenosi: "Dok sam klanjao sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., neko je kihnuo, pa sam rekao: 'Neka ti se Allah smiluje.' Svijet mi je uputio oštre poglede, pa sam rekao: 'Propao sam, zbog čega gledate u mene?' A oni su počeli udarati rukama po svojim stegnima. Kad sam vidio da me oni ušutkuju, ušutio sam. Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao - i oca i majku bih za njega žrtvovao, nisam vidio učitelja sposobnijeg i boljeg u podučavanju.

Tako mi Allaha, on me nije napustio, niti me je udario, niti uvrijedio, nego je rekao: 'Zaista, u ovom namazu nije dozvoljeno ništa od ljudskog govora. On (namaz) je tesbih, tekbir i učenje Kur'ana!' Ili kako je rekao Allahov Poslanik, s.a.v.s. Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, ja sam nedavno bio u neznaboštvu, pa nas je Allah počastio islamom, ali ima nas koji idemo vračarima!'

Rekao je: 'Ti nemoj ići!' Rekao sam: 'Ima nas koji smo sujevjerni i (imamo zle slutnje)!' Rekao je: 'To oni osjete u svojim grudima i neka ih to ne sprečava u njihovim namjerama.'"

(Muslim)

703. Prenosi se od Aiše, r.a., koja kaže: "Nisam vidjela Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nikada potpuno nasmijanog, da bi mu se vidjele desni, samo bi se osmjehivao (smješkao)."

(Muttefekun alejhi)

93. Mendub je dolaziti na namaz, naukovanje i slične ibadete, sa smirenošću i skrušenošću

Uzvišeni Allah kaže:

"... Pa ko poštiva Allahove propise znak je čestita srca." (El-Hadž, 32)

704. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Kada se prouči ikamet za namaz, nemojte na njega dolaziti trčeći, nego dolazite idući (korakom) i budite smireni. Ono što ste stigli, klanjajte, a ono što vas je prošlo, upotpunite.'"

(Muttefekun alejhi)

705. Ibn-Abbas, r.a., kaže da se vraćao sa Arefata zajedno sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa je Poslanik, s.a.v.s., čuo iza sebe žestoki žagor, udaranje i glasove deva, pa je pokazao prema njima svojim bičem i rekao: "O ljudi, preporučujem vam smirenost, jer pokornost nije u žurbi."

(Muttefekun alejhi)

94. Počašćivanje gosta

Uzvišeni Allah rekao je:

"Da li je doprla do tebe vijest o uvaženim gostima Ibrahimovim, kad mu oni uđoše i rekoše: 'Mir vama!', i on reče: 'Mir vama, ljudi neznani!'

I on neprimjetno ode ukućanima svojim i donese debelo tele, i primače im ga: 'Zar nećete jesti?', upita." (Ez-Zarijat, 24-27)

"I narod njegov pohrli njemu, a prije su radili sramna djela. 'O narode moj', reče on 'eto mojih kćeri, one su vam čistije! Bojte se Allaha i pred gostima mojim me ne sramotite! Zar među vama nema razumna čovjeka?'" (Hud, 78)

706. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka počasti svog gosta. Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka održava rodbinske veze. Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka govori ono što je dobro (korisno), ili neka šuti."

(Muttefekun alejhi)

707. Ebu-Šurejh Huvejlid bin 'Amr el-Huza', r.a., prenosi:

"Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka počasti gosta njegovom nagradom!'

Rekli su: 'A šta je njegova nagrada, o Allahov Poslaniče?'

Rekao je: 'Njegov dan i noć. Ugošćenje i gostoprimstvo je tri dana, a sve iznad toga je sadaka.'"

(Muttefekun alejhi)

95. Mustehab je donositi radosne vijesti i čestitati na dobru

Uzvišeni Allah rekao je:

"Zato obraduj robove Moje koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu." (Ez-Zumer, 17-18)

"Gospodar im njihov šalje radosne vijesti da će im milostiv i blagonaklon biti i da će ih u dženetske bašče uvesti, u kojima će neprekidno uživati." (Et-Tevba, 21)

"I radujte se Džennetu, koji vam je obećan." (Fussilet, 30)

"I Mi smo ga obradovali dječakom blage naravi." (Es-Safat, 101)

"I Ibrahimu smo izaslanike Naše poslali da mu donesu radosnu vijest." (Hud, 69)

"A žena njegova stajaše tu, i mi je obradovasmo Ishakom, a poslije Ishaka Ja'kubom, i ona se osmijehnu." (Hud, 71)

"I dok se on u hramu, stojeći, molio, meleki ga zovnuše:
'Allah ti javlja radosnu vijest; rodit će ti se Jahja.'" (Ali-'Imran, 39)

"A kada meleki rekoše: O Merjema, Allah ti javlja radosnu vijest, od Njega Riječ; ime će mu biti Mesih." (Ali-'Imran, 45)

709. Ebu-Musa el-Ešari, r.a., prenosi da je uzeo abdest u svojoj kući, zatim izašao i rekao: "Danas ću pratiti Allahova Poslanika, s.a.v.s., i bit ću čitav ovaj dan s njim."

Došao je u džamiju i pitao za Vjerovjesnika, s.a.v.s.

Rekli su mu: "Otišao je ovamo!" Rekao je: "Izašao sam za njegovim tragom pitajući za njega, dok nije ušao u bunar Eris' (ograđeni prostor u kom se nalazio i ovaj bunar). Sjeo sam kod vrata (ulaza), dok nije Allahov Poslanik, s.a.v.s., obavio nuždu i uzeo abdest. Potom sam mu prišao, a on je već bio sjeo na bunar Eris, na sred njegove ograde, otkrio potkoljenice, stavljajući (noge) u bunar. Poselamio sam ga, pa otišao i sjeo kod vrata, rekavši:

'Danas ću sigurno biti Poslanikov čuvar!' Došao je Ebu-Bekr, r.a., i gurnuo vrata, pa sam rekao: 'Ko je?' Rekao je: 'Ebu-Bekr!' Rekoh: 'Pričekaj!' Zatim sam otišao i rekao: 'Allahov Poslaniče, ovo je Ebu-Bekr, traži dozvolu (da uđe)!' Rekao je: 'Pusti ga i obraduj Džennetom!' Povratio sam sam se i Ebu-Bekru rekao: 'Uđi, Poslanik te obveseljava Džennetom!' Zatim je ušao Ebu-Bekr, sjedajući desno od njega na ogradu i spuštajući noge u bunar, kao što je učinio i Poslanik, s.a.v.s., otkrivajući potkoljenice. Vratio sam se i sjeo. Ostavio sam bio brata da se abdesti i pridruži mi se. Rekoh: 'Ako Allah želi nekome dobro

misleći na svoga brata sad će ga dovesti.'

Utom, neko pokrenu vrata. Rekoh: 'Ko je?' Reče: 'Omer ibn el-Hattab!'

Rekoh: 'Sačekaj!' Otišao sam Poslaniku, s.a.v.s., poselamio ga i rekao: 'Ovo je Omer, traži da uđe!' Rekao je: 'Dozvoli mu i obraduj ga Dženetom!' Vratio sam se Omeru i rekao: 'Dozvolio je, i obveseljava te Dženetom!' On je ušao, sjeo kod Poslanika sa lijeve strane na ogradu, stavljajući noge u vodu. Vratio sam se i sjeo, rekavši: 'Ako Allah želi nekome dobro, misleći na svoga brata, sad će ga dovesti!' U tom času dođe neko i pokrenu vrata. Rekoh: 'Ko je?' Reče: "Usman ibn 'Affan.' Rekoh: 'Sačekaj!' Otišao sam Poslaniku pa ga obavijestio. Rekao je: 'Dozvoli mu i obraduj ga Dženetom, uz iskušenje koje će mu se dogoditi!' Vratio sam se i rekao: 'Uđi, Poslanik te obveseljava Dženetom, uz iskušenje koje će ti se dogoditi!' Ušao je. Pošto je našao ogradu popunjenu, sjeo je nasuprot njima, s druge strane." Seid ibn el-Musejjeb rekao je: 'To sam protumačio da će im tako biti poredani mezari.'"

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju dodao je: "... i naredio mi je Poslanik, s.a.v.s., da čuvam vrata."

U istom predanju još stoji da je Osman kada ga je on obveselio, zahvalio Allahu Uzvišenom rekavši: "Allah je Taj Koji pomaže!"

711. Ibn-Šumase prenosi: "Došli smo kod 'Amra ibn el-'Asa, r.a., na njegovoj samrti. On je dugo plakao, okrenuvši lice prema zidu, pa mu je njegov sin počeo govoriti: 'O moj babo, zar te Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije obveselio s tim i tim?' Potom se on okrenuo licem i rekao: 'Zaista je najvrednije što sam pripremio svjedočanstvo (šehadet) da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik. Zaista sam ja prošao kroz tri perioda. Bio sam takav, da nije bilo nikog ko je mrzio više Allahova Poslanika od mene, i ništa mi ne bi bilo draže da sam ga se domogao pa ga ubio. Da sam u takvoj situaciji umro, bio bih od stanovnika vatre. Kada je Allah dao da islam uđe u moje srce, došao sam Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao mu: 'Pruži svoju desnu ruku, da ti se zavjetujem!'

On je pružio svoju desnu ruku, a ja sam svoju ruku povukao.

Rekao je: 'Šta ti je 'Amre?' Rekao sam: 'Htio sam postaviti uvjet.' Rekao je: 'Šta ćeš uvjetovati?' Rekao sam: 'Da mi bude oprošteno!' Rekao je: 'Zar ne znaš da islam buši ono što je bilo prije njega, i da hidžra buši ono što je bilo prije nje, i da hadž briše ono što je bilo prije njega?' I niko mi tada nije bio draži od Allahova Poslanika, s.a.v.s., i uvaženiji u mojim očima od njega. Nisam ga se mogao nagledati, koliko sam ga uvažavao i poštivao. Da si me pitao da ti ga opišem, ne bih mogao jer ga se nisam mogao nagledati. Da sam umro u tom stanju, nadao bih se da budem dženetlija. Zatim sam postao namjesnikom i odgovornim za mnoge stvari pa ne znam kakvo je moje stanje u tom pogledu. Pa kada umrem, neka me ne

slijedi ona koja nariče niti vara. A kada me u kabur stavite, nagrćite na mene zemlju malo po malo, zatim sjedite oko moga kabura toliko vremena, za koliko se može zaklati deva i podijeliti njeno meso, da bih osjećao vašu prisutnost i razmišljao što ću odgovoriti poslanicima moga Gospodara (Munkiru i Nekiru).'"

(Muslim)

96. Ispraćanje prijatelja i njegova oporuka pri rastanku, zbog putovanja ili nečeg drugog; upućivanje dove i traženje da i on čini dovu onom koji ostaje.

Uzvišeni Allah rekao je:

"I Ibrahim ostavi u amanet to sinovima svojim, a i Ja'kub: 'Sinovi moji, Allah vam je odabrao pravu vjeru, i nipošto ne umirite drukčije nego kao muslimani!

Vi niste bili prisutni kada je Ja'kubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao: 'Kome ćete se, poslije mene, klanjati?'

'Klanjat ćemo se', odgovorili su, 'Bogu tvome, Bogu tvojih predaka Ibrahima i Ismaila i Ishaka, Bogu Jedinome! I mi se Njemu pokoravamo.'" (El-Bekara, 132-133)

712. Zejd bin Erkam, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ustao između njih da održi govor, pa se zahvalio Allahu, i pohvalio Ga, savjetovao (nas) i opominjao, a zatim je rekao: "Zar ne, o ljudi, i ja sam čovjek, i samo što nije došao Poslanik moga Gospodara (melek smrti), pa ću mu se odazvati. Ja među vama ostavljam dvije važne i velike stvari: prva je Allahova Knjiga; u njoj je uputa i svjetlo! Uzmite Allahovu Knjigu i držite se nje." Pa nas je podstakao na Allahovu Knjigu i budio u nama želju za njom. Zatim je rekao: "I (pazite) moju obitelj! Zaklinjem vas Allahom da (pazite) moju porodicu!"

(Muslim)

715. Salim ibn Abdullah ibn 'Umer prenosi da je Abdullah ibn 'Umer govorio čovjeku koji hoće da ide na put: "Približi mi se da se s tobom oprostim, onako kako se Allahov Poslanik s nama opraštao!" Govorio je: "Ostavljam kod Allaha na čuvanje tvoju vjeru, tvoju sigurnost i emanet, i ishod i kraj tvoga rada (i života)."

(Tirmizi, hasen, sahih)

716. Ashab 'Abdullaha ibn Jezid el-Hatmi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s.,

kada bi htio ispratiti vojsku, govorio: "Ostavljam kod Allaha na čuvanje vašu vjeru, vašu sigurnost i emanet, i ishod i svršetak vašeg rada (i života)."

(Ebu-Davud, sahih)

717. Enes, r.a., prenosi: "Došao je neki čovjek Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'O Allahov Poslaniče, ja hoću na put, pa me otpremi i opskrbi!' Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Allah te opskrbio takvalukom (bogobojaznošću)!'

Čovjek je rekao: 'Daj mi još!' Poslanik je rekao: 'Neka ti oprosti grijehe!' Čovjek je rekao: 'Daj mi još!'

Poslanik je rekao: 'I neka ti olakša (dadne) svako dobro gdje god budeš!'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

97. Istihara namaz i dogovaranje!

Uzvišeni je Allah rekao:

"I dogovaraj se s njima!" (Ali-Imran, 159)

"I koji se o poslovima svojim dogovaraju." (Eš-Šu'ra, 38)

718. Džabir, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., podučavao nas je da obavljamo istiharu namaz u svakoj prilici, kao što nas je podučavao nekoj suri iz Kur'ana. Govorio je: 'Kada neko od vas hoće uraditi (neki posao), neka mimo farza klanja dva rekata, a zatim neka kaže: - Allahu moj, ja tražim za sebe što je dobro, s Tvojim znanjem, i molim Te da mi daš Svojom moći i molim Te da mi daš od Tvoje velike blagodati! Ti, zaista, sve možeš, a ja ne mogu! Ti sve znaš, a ja ne znam i Ti si poznavalac tajni! Allahu moj, ako je ovaj posao koristan za mene, moju vjeru, život, i svršetak (ahiret)', ili je rekao: 'U mojoj bliskoj i dalekoj budućnosti, Ti mi ga odredi (propiši) i olakšaj, a zatim mi daj berićet (blagodat) u njemu. A ako je ovaj posao zlo za mene, moju vjeru, život, i svršetak (ahiret)', u mojoj bliskoj i dalekoj budućnosti, Ti ga od mene otkloni i udalji me od njega i odredi (propiši) mi dobro i hajr, ma gdje se ono nalazilo, zatim mi daj da s njim budem zadovoljan!' Rekao je: 'A zatim spomene svoju želju.'"

(Buhari)

98. Mustehab je (poželjno) ići jednim putem na Bajram (namaz), u posjetu bolesniku, na hadž, u boj, na dženazu i tome slično, a vratiti se drugim putem da bi bilo što više mjesta na kojim se čini ibadet

719. Džabir, r.a., prenosi: "Vjerovjesnik je, s.a.v.s., na Bajram (namaz) išao jednim putem, a vraćao se drugim."

(Buhari)

720. Ibn 'Umer r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., (kada bi odlazio) išao putem (po imenu) "Tarikuš-Šedžere", (a kada bi dolazio) išao bi putem (po imenu) "Tarikul-l-Muarres."

Kada bi ulazio u Meku, ušao bi preko gornjeg prijevoja, a izlazio je kroz tjesnac u podnožju."

(Muttefekun alejhi)

99. Mustehab je (poželjno) dati prednost desnoj strani u svemu što je iz domena plemenitosti i (počašćivanja), kao što je abdest, gusul, tejemmum, oblačenje odjeće, obuće i veša; ulazak u džamiju, upotreba misvaka i surme, odsijecanje nokata, potkresivanje brkova, čupanje dlaka ispod pazuha, brijanje glave, selam nakon namaza, jela i pića, rukovanje, dodirivanje Hadžerul-esveda, izlazak iz hamama, uzimanje i davanje, i svega drugog što je tome slično. A mustehab i poželjno je dati prednost lijevoj strani u svemu što je suprotno tome, kao što je: osekanje i pljuvanje na lijevu stranu, ulazak u hamam, izlazak iz džamije, izuvanje obuće, skidanje veša i odjeće, pranje (poslije nužde), u radu u poslovima koji su prljavi, i tome slično.

Uzvišeni Allah rekao je:

"Onaj kome se Knjiga Njegova u desnu ruku njegovu da, reći će: 'Evo vam, čitajte Knjigu moju!'" (El-Hakka, 19)

"Oni na desnoj strani (sretni), ko su oni na desnoj strani?
I oni na lijevoj strani (nesretni), ko su oni na lijevoj strani?" (El-Vaki'a, 8-9).

722. Aiša, r.a., prenosi: "Desna ruka Allahova Poslanika, s.a.v.s., bila je za abdest i jelo, a lijeva za hamama i ono što je prljavo."

(Ebu-Davud, sahih sa senedom)

723. Ummu 'Atijje, r.a., prenosi da im je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao, kada su one gasulile njegovu kćer Zejneb, r.a.: "Počnite s njenom desnom stranom i mjestima po kojima se uzima abdest!"

(Muttefekun alejhi)

724. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada se neko od vas obuva, neka počne s desnom (nogom), a kada se izuva, neka počne s lijevom.

Neka desna bude ta koja se prva obuva, a zadnja izuva!"

(Muttefekun alejhi)

727. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., sišao na Minu; došao do Džemreta (Džemretu-l-'Akabe) i bacio kamenčiće, zatim otišao na mjesto (gdje se kolju kurbani) na Mini, zaklao (kurban), zatim rekao brici, pokazujući na desnu stranu: 'Uzmi!' A zatim na lijevu stranu. Poslije toga je počeo dijeliti kosu prisutnim."

(Muttefekun alejhi)

A u drugom predanju stoji: "... kada je bacio kamenčiće na Džemretu, zaklao kurban i obrijao se, brico mu je prvo obrijao desnu stranu, zatim je pozvao Ebu-Talhu el-Ensarija, r.a., dao mu (kosu), okrenuo mu lijevu stranu i rekao: 'Brij!' Obrijao ga je, a zatim je dao (kosu) Ebu-Talhi i rekao: 'Dadni i ostalom svijetu!'"

KNJIGA PROPISA O JELU

100. Izgovaranje "Bismille" na početku i zahvale na kraju (jela)!

728. 'Umer ibn Ebi-Seleme r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao mi je: 'Spomeni Allaha, jedi svojom desnom (rukom), i jedi ispred sebe!'"

(Muttefekun alejhi)

729. Aiša, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kada neko od vas jede, neka spomene Allahovo ime, a ako zaboravi spomenuti Allahovo ime na početku, neka kaže: 'Bismillahi evvelehu ve ahirehu' ('U ime Allaha'), na početku i na kraju ovoga (jela).'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

730. Džabir, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Kada neko od vas uđe u svoju kuću, pa spomene Uzvišenog Allaha kod ulaska, i pri jelu, šejtan kaže svojim prijateljima: 'Nema vam konaka, niti večere!'

A kada uđe, a ne spomene pri tom Uzvišenog Allaha, šejtan kaže: 'Našli ste konak!' A ako ne spomene Uzvišenog Allaha ni kada pođe jesti, on (šejtan) kaže: 'Našli ste konak i večeru!'"

(Muslim)

731. Huzejfe, r.a., prenosi: "Kada bismo jeli sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., neku hranu, nismo pružali ruku, dok ne bi počeo Allahov Poslanik, s.a.v.s., i stavio svoju ruku. I tako, dok smo jedanput bili s njim na obroku, dotrčala je neka djevojčica, koju kao da je neko tjerao, i pružila svoju ruku da jede, pa ju je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uhvatio za ruku, zatim je došao neki beduin, kojeg kao da je neko tjerao, i pružio svoju ruku, a on, s.a.v.s. ga je isto tako uhvatio za nju, a zatim rekao: 'Zaista, šejtanu biva dozvoljena hrana kod koje nije spomenuto Allahovo ime!' On je doveo ovu djevojčicu, da bi mu zbog nje bila (hrana) dozvoljena, (jer ona nije spomenula Allahovo ime), pa sam je uzeo za ruku (i spriječio je), zatim je doveo ovog beduina da bi mu zbog njega hrana bila dozvoljena, pa sam ga uzeo za ruku. 'Tako mi Onoga, u čijoj je ruci moja duša, zaista je njegova (šejtanova) ruka u mojoj ruci, s rukama njih dvoje.' Zatim je spomenuo ime Uzvišenog Allaha i jeo."

(Muslim)

732. Ashab Umejje ibn Mahšijj, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sjedio. Neki je čovjek jeo, a nije spomenuo Allahovo ime, sve dok nije ostao samo jedan zalogaj. Kada ga je uzeo, rekao je: 'Bismillahi evvelehu ve ahirehu.' ('U ime Allaha, na početku i na kraju ovoga jela'), pa se Allahov Poslanik, s.a.v.s., nasmijao, a zatim je rekao: 'Šejtan je s njim jeo cijelo vrijeme, a kada je spomenuo Allahovo ime, sve je povratio što mu je bilo u stomaku!'"

(Ebu-Davud, Nesai)

734. Ebu-Umame, r.a., pripovijeda da bi Vjerovjesnik sallallahu 'alejhi ve selleme, kada bi se podigao sa sofre, rekao: "Hvala Allahu neizmjerno, skrušeno i blagoslovljeno;
On ni o kome nije ovisan a o Njemu je sve ovisno!"

(Buhari)

735. Muaz ibn Enes, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko nakon objeda kaže: 'Hvala Allahu, koji me je nahranio i opskrbio, bez ikakvog mog truda i udjela, bit će mu oprošteni prethodno učinjeni (manji) grijesi.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

101. Hranu ne treba kuditi, a lijepo ju je pohvaliti

736. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda: "Nikada Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, nije hranu pokudio; ako bi mu se dopala, jeo bi, a ako ne bi, ostavio bi je!"

(Muttefekun alejhi)

737. Džabir, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik jedne prilike zatražio od svojih ukućana začin za jelo, pa kada su mu odgovorili da nemaju ništa, osim sirćeta, naredio je da mu ga donesu. Potom je pristupio jelu, izgovarajući:

"Divan li je začin sirće, divan li je začin sirće!"

(Muslim)

102. Dužnost postača koji se nađe na gozbi, a ne omrsi se.

738. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas bude pozvan na gozbu, neka se odazove; pa ako bude postio, neka dovu za ukućane učini (blagoslovi ih), a ako ne bude postio, neka jede."

(Muslim)

103. Kako treba postupiti onaj ko je pozvan na objed pa mu se u putu pridruži nepozvana osoba?

739. Ebu-Mes'ud el-Bedri, r.a., pripovijeda da je jednom neki čovjek pozvao Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, na gozbu koju je pripremio njemu i još četverici. U putu im se pridružio neki čovjek, pa kada su stigli do domaćinovih vrata, Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče: "Ovaj nas je slijedio, pa ako hoćeš, dozvoli mu da uđe, a ako nećeš, on će se vratiti!" "Ja mu dajem dozvolu, o Allahov Poslaniče!", odgovori domaćin.

(Muttefekun alejhi)

104. Treba jesti ispred sebe, a onoga ko se nedostojno ponaša za jelom, treba posavjetovati i poučiti.

740. Omer b. Ebi-Seleme, r.a., pripovijeda: "Kao dječak bio sam pod skrbništvom Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pa pošto sam dok bih jeo, ruku pružao po

svim dijelovima posude, Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, mi je rekao:

'Dječače, reci: 'Bismillah' (spomeni ime Uzvišenog Allaha), jedi desnom rukom i jedi ispred sebe!'"

(Muttefekun alejhi)

106. Šta treba reći i činiti onaj ko jede, ali se ne najede?

743. Vahšijj b. Harb, r.a., prenosi da su Resulullahovi, sallallahu 'alejhi ve selleme, ashabi rekli: "O Allahov Poslaniče, mi jedemo, ali se ne najedemo?" "Možda jedete pojedinačno?", upita ih on. "Da!", odgovoriše ashabi. "Jedite zajedno i spomenite Allahovo ime, pa će vam hrana biti berićetna", reče im Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme.

(Ebu-Davud)

107. Hranu treba početi jesti s kraja posude, a ne s njene sredine!

745. Abdullah b. Busr, r.a., pripovijeda:

"U Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, bijaše jedna velika posuda, koja se zvala "garra' (zbog njene bjeline), a nosila bi je četverica ljudi. Kada je sunce odskočilo i ashabi klanjali duha-namaz, donijeta je ta posuda u kojoj je već bila pripremljena popara pa su posjedali oko nje, a Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, je, pošto ih je bilo mnogo, kleknuo na koljena. Neki beduin, koji to vidje, upita: 'Kakvo je to sjedenje?' A Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, odgovori: 'Allah me je učinio plemenitim robom, a nije silnikom i prkosnikom!', a zatim dodade: 'Jedite s krajeva posude, a ostavite sredinu, pa će vam hrana biti berićetna!'"

(Ebu-Davud, sened Džejid)

109. Lijepo je (mustehab) jesti sa tri prsta i prste nakon jela oblizati, a pokuđeno ih je, prije nego se obližu, obrisati!

748. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas završi s jelom, neka prste ne briše dok ih ne obliže!"

(Muttefekun alejhi)

749. Prenosi se da je K'abb. Malik rekao: "Vidio sam Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako jede s tri prsta, pa kada je završio, oblizao ih je."

(Muslim)

751. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada nekom od vas ispadne zalogaj, neka ga uzme, otkloni ono što se za njega prilijepilo i pojede, a neka ga ne ostavlja šejtanu; neka ne tare ruke peškirom, prije nego što prste obliže, jer on ne zna u kojoj mu je hrani berićet."

(Muslim)

752. Džabir, r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista je šejtan uvijek s vama, pa čak i kada jedete. Stoga, kada nekom od vas ispadne zalogaj, neka ga uzme, otkloni ono što se na njega nalijepilo, a zatim pojede, i neka ga ne ostavlja šejtanu. A kada jelo završi, neka prste obliže, jer ne zna u kojoj mu je hrani berićet."

(Muslim)

110. Zajedničko objedovanje (jelo)!

755. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Hrana dvojice (tj. pripremljena za dvije osobe) dovoljna je trojici, a hrana trojice dovoljna je četverici."

(Muttefekun alejhi)

756. Džabir, r.a., pripovijeda: "Čuo sam Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: 'Hrana jednog (namijenjena jednoj osobi) dovoljna je dvojici, hrana dvojice dovoljna je četverici, a hrana četverice dovoljna je osmerici.'"

(Muslim)

(Ovim se, kako komentatori kažu, hoće reći da se berićet u hrani povećava s brojem prisutnih za jelom.)

111. Ponašanje (adabi) pri piću (pijenju)!

Lijepo je (mustehab) tri puta predahnuti za vrijeme pića, i to po strani, van posude, a pokuđeno je to činiti u samu posudu. Mustehab je da se posuda s pićem, nakon prvog koji se napije, doda na desnu stranu, i tako redom.

757. Enes, r.a., prenosi da bi Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, tri puta predahnuo za vrijeme pijenja (tj. pio bi na tri duška).

On je to činio izvan posude; okrenuo bi glavu od otvora posude pri uzimanju daha.

(Muttefekun alejhi)

759. Ebu-Katade, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio da se predah uzima nad posudom za piće. (Kako ne bi nešto izašlo iz usta ili nosa, pa onečistilo piće, ili ga ogadilo onome ko želi da se napije. (Pr. prev.)

(Muttefekun alejhi)

760. Enes, r.a., priča da je Resulullahu, sallallahu 'alejhi ve selleme, jedne prilike, doneseno mlijeko pomiješano s vodom. S desne njegove strane nalazio se neki beduin, a s lijeve Ebu-Bekr, r.a., pa pošto se Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, napio, dodao je posudu beduinu, rekavši: "Prvo pije onaj s desne strane, i tako redom!"

(Muttefekun alejhi)

112. Pokuđeno je piti s usta (grlića) mješine za vodu i sličnih, zatvorenih posuda

763. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio je da se pije direktno iz usta (grlića) posude ili mješine." (za vodu i sl, jer se piće ne vidi, a u njemu se može naći nešto što treba odstraniti - Pr. prev.).

(Muttefekun alejhi)

113. Pokuđeno je (mekruh) puhati u piće

765. Ebu-Se'id El-Hudri, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio je da se puše u piće, pa je neki čovjek rekao: 'A šta sa trunkom koju ugledam u posudi?' 'Prospi je!', odgovori Poslanik. 'Ja ne mogu piti u jednom dahu (dušku)', opet će čovjek. 'Onda ukloni posudu od usta!', (za vrijeme predaha), reče Poslanik."

(Tirmizi, Nesai, sahih)

114. Dozvoljeno je piti stojeći, ali je pristojnije i bolje piti sjedeći

769. Ibn-Omer, r.a., pripovijeda: "Mi smo u doba Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, jeli hodajući, a i pili smo stojeći."

(Tirmizi, hasen, sahih)

770. Amr. b. Šu'ajb prenosi od svoga oca, a ovaj od svoga djeda, r.a., da je rekao: "Vidio sam Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako pije i stojeći i sjedeći!"

(Tirmizi, hasen, sahih)

771. Enes, r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio da se pije stojeći. 'Mi smo tada rekli Enesu', veli Katade: 'A šta je sa jelom?' 'To je još gore, ružnije', odgovori on."

(Muslim)

115. Mustehab je da se onaj ko druge pićem služi, posljednji napije!

773. Ebu-Katade, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Onaj koji druge napaja, treba se posljednji napiti!"

(Tirmizi, hasen, sahih)

116. Dozvoljeno je piti iz svih čistih posuda, osim zlatnih i srebrnih, a zabranjena je upotreba zlatnog i srebrnog posuđa za piće, jelo, čišćenje i sve drugo.

774. Enes, r.a., pripovijeda: "Nastupilo je vrijeme namaza pa su oni čije su kuće bile bliže, otišli svojim obiteljima (kućama), a drugi su ostali. Potom je Resulullahu, sallallahu 'alejhi ve selleme, donesena mala kamena posuda, u kojoj on ni dlan svoj nije mogao ispružiti. Međutim, svi prisutni su iz nje abdestili. 'Koliko vas je bilo?', upitali su Enesa. 'Osamdeset i više', odgovorio je on."

(Muttefekun alejhi)

A u Muslimovom predanju stoji da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, zatražio posudu vode, pa mu je donešena plitka, ali prostrana posuda s nešto malo vode, te je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, stavio u nju svoje prste. Enes, priča: "Vidio sam kako voda izvire između njegovih prstiju, i procjenjujem da je njome abdestilo sedamdeset ili osamdeset (osoba)."

777. Huzejfe, r.a., prenosi da im je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio upotrebu svile i brokata (vrsta svilene odjeće), da piju iz zlatne i srebrne posude i rekao: "To je za njih (nevjernike) na dunjaluku, a za vas na ahiretu."

(Muttefekun alejhi)

ODIJEVANJE

113. Mustehab je nositi bijelu odjeću, ali je dozvoljena i crvena, zelena, žuta i crna; bila ona od pamuka, lana, dlake, vune ili nečega drugog, osim od svile

Uzvišeni Allah kaže:

"O sinovi Ademovi, dali smo vam odjeću koja će pokrivati stidna mjesta vaša, i raskošna odijela, ali odjeća čestitosti, to je ono najbolje." (El-A'raf, 26)

I kaže: "... i učinio vam je odjeću koja vas čuva od vrućine i oklope koji vas u borbi štite." (En-Nahl, 81)

780. Semure, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Oblačite bijelu odjeću, jer je ona čišća i bolja, a umotavajte u nju i vaše umrle."

(Nesai, Hakim-sahih)

781. Bera', r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, bio srednjeg rasta, i da ga je jednom vidio u crvenom ogrtaču (odjeći), te veli: "Nikada ništa ljepše od njega nisam vidio!"

(Muttefekun alejhi)

782. Ebu-Džuhajfe Vehb b. Abdullah, r.a., priča:

"Vidio sam Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, u dolini Meke u crvenom šatoru od štavljene kože. Bilal je izašao s Poslanikovom vodom za abdest, koju su neki manje (njome se samo poprskali), a neki više dohvatili, a potom je izašao Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, u crvenom ogrtaču. Kao da sada gledam u bjelinu njegovih cjevanica, pa je abdest uzeo, a Bilal je ezan proučio. Ja sam pratio njegova (Bilalova) usta tamo - ovamo, kako okrećući se desno i lijevo, izgovara:

'Požurite na namaz! Požurite na spas!' Zatim je ispred Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, postavljena sutra (pobodeno kratko koplje), pa je on prošao i imamio, dok su ispred njega, iza sutre, nesmetano prolazili pas i magarac."

(Muttefekun alejhi)

783. Ebu-Risme Rifa'a et-Tejmi pripovijeda: "Vidio sam Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, u zelenoj odjeći, od dva dijela."

(Ebu-Davud, Tirmizi, sahih)

785. Ebu-Seid 'Amr b. Hurejs, r.a., priča: "Kao da sada gledam u Allahovog Poslanika, a na njegovoj glavi crna imama (turban), s krajevima opuštenim između njegovih pleća."

(Muslim)

U jednom drugom, Muslimovom predanju stoji da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, držao hutbu (vaz), a na glavi mu crna imama (turban).

786. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., (nakon smrti) umotan je u tri bijele sehulske tkanine od pamuka, među kojima nije bilo ni košulje ni saruka - imame." (Sehul je selo u Jemenu.)

(Muttefekun alejhi)

788. Mugire b. Šu'be pripovijeda: "Bio sam s Resulullahom, sallallahu 'alejhi ve selleme, jedne noći na putovanju, pa mi on reče: 'Imaš li vode?' 'Imam', odgovorih mu. Potom je sišao sa svoje jahalice i udaljio se, dok ga nije nestalo u noćnoj tmini. Kada se vratio, posuo sam mu iz kožne zdjelice, pa je oprao lice, a pošto je na njemu bio vuneni ogrtač (džuba), i nije mogao iz njega ruke izvući, izvukao ih je ispod ogrtača i oprao, a potom glavu potrao. Ja sam zatim pružio ruke da mu skinem mestve, ali mi on reče: 'Ostavi ih, jer sam ih obukao čiste!' (pod abdestom), a zatim je po njima mesh učinio."

(Muttefekun alejhi)

119. Zabranjeno je pustiti da se odjeća, iz oholosti, po zemlji vuče (zbog njene dužine), a pokuđeno je ako se ne čini iz oholosti.

791. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko pusti da mu se odjeća, iz oholosti, po zemlji vuče (zbog njene prekomjerne dužine - p. prev.), Allah ga neće gledati na Sudnjem danu." Ebu-Bekr tada reče: "O Allahov Poslaniče, moja odjeća je opuštena (po zemlji se vuče), osim kada vodim računa o njoj", na što mu Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, odgovori: "Ti nisi od onih koji to čine iz oholosti."

(Buhari, Muslim)

792. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah na Sudnjem danu neće gledati u onoga ko pusti da mu se odjeća, iz oholosti i umišljenosti, po zemlji vuče."

(Muttefekun alejhi)

794. Ebu-Zerr, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "S trojicom Allah na Sudnjem danu neće govoriti, neće ih (blagonaklono) gledati, niti će ih (od grijeha) očistiti, i njih čeka bolna kazna." Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, to je tri puta ponovio, pa je Ebu-Zerr rekao: "Propali su i izgubili! A ko su oni, o Allahov Poslaniče?" "Onaj koji, iz oholosti, opusti svoju odjeću (pusti da se po zemlji vuče), onaj koji ističe svoje dobročinstvo i onaj koji robu prodaje lažno se zaklinjući", odgovori Resulullah, s.a.v.s.

(Muslim)

U drugom, Muslimovom, predanju, stoji: "Onaj koji opusti svoj izar" (odjeću - ogrtač, granica za donji dio odjeće muškaraca su članci, jer će ono što je ispod članaka, kako stoji u hadisu, biti u vatri. To se odnosi na one muškarce koji to čine iz oholosti, kao što stoji u prethodnim hadisima. - Pr. prev.)

800. Ibn-Omer, r.a., pripovijeda: "Prošao sam pored Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, a izar (ogrtač, odjeća) bio mi je previše opušten, pa mi on reče:

'O Abdullah, podigni svoj izar!', pa sam ga podigao. 'Još!', reče mi ponovo, pa sam ga još podigao i nakon toga sam se uvijek držao te granice. Neki ga upitaše: 'Dokle si ga podigao?', našto on odgovori: 'Do polovice potkoljenica (cjevanica)!'"

(Muslim)

801. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko vuče svoju odjeću radi oholosti, Allah ga neće gledati na Sudnjem danu."

Na to Ummu Seleme reče: "A šta da rade žene sa skutovima (krajevima) svoje odjeće - haljina?" Neka ih puste za jedan pedalj", reče on. "Onda će im se otkrivati (vidjeti) noge", primijeti Ummu Seleme. "Neka ih opuste za jednu podlakticu da se vuče po zemlji, i neka ne prelaze tu granicu", odgovori Vjerovjesnik, s.a.v.s.

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen sahih)

121. Lijepo je (mustehab) držati se sredine u odijevanju i ne prelaziti u krajnost, oblačeći ono što izaziva poniženje, bez ikakve potrebe ili šerijatske svrhe

803. Amr b. Šu'ajb prenosi od svoga oca, a ovaj od svoga djeda, r.a., da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah, dž.š., voli da se vide tragovi Njegovih blagodati na Njegovom robu."

(Tirmizi, hasen)

122. Muškarcima je zabranjena svilena odjeća, sjedenje ili naslanjanje na nju, a ženama je dozvoljena

804. Omer b. Hattab, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nemojte oblačiti svilenu odjeću, jer onaj ko to bude činio na ovom svijetu, bit će mu uskraćeno na ahiretu!"

(Muttefekun alejhi)

806. Enes, r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko obuče svilenu odjeću na ovom svijetu, neće mu to biti dozvoljeno na ahiretu."

(Muttefekun alejhi)

808. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Svilena odjeća i zlato su zabranjeni (haram) muškarcima moga ummeta, a dozvoljeni ženama."

(Tirmizi, hasen, sahih)

809. Huzejfe, r.a., veli: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio nam je piti i jesti iz zlatnog i srebrnog posuđa, i zabranio nam je oblačiti odjeću od svile i brokata (vrsta svile), ili da sjedimo na njoj."

(Buhari)

123. Onome ko boluje od svraba, dozvoljeno je obući svilenu odjeću

810. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, dozvolio je Zubejru i Abdurrahman b. Avfu, r.a., da, radi svraba, koji su imali, obuku svilenu odjeću."

(Muttefekun alejhi)

125. Šta treba reći kada se obuče nova odjeća, obuća i slično?

813. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., priča: "Kada bi Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, obukao novu odjeću, nazvao bi je njenim imenom - imama, košulja, ogrtač - i rekao: 'Gospodaru moj, neka je Tebi hvala, Ti si me odjeo ovom odjećom, pa Te molim za njeno dobro i dobro za koje je proizvedena, a utječem Ti se od njenog zla i zla za koje je proizvedena.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

127. Adabi spavanja i lijeganja

814. Bera' b. 'Azib, r.a., pripovijeda: "Kada bi Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, legao u postelju, legao bi na desnu stranu i proučio: 'Gospodaru moj, Tebi se predajem, Tebi okrećem svoje lice, Tebi prepuštam svoju sudbinu, od Tebe tražim pomoć i zaštitu - iz žudnje i strahopoštovanja prema Tebi. Nema utočišta ni spasa od Tebe mimo Tebe. Vjerujem u Knjigu koju si objavio i u Vjerovjesnika kojeg si poslao!'"

(Buhari)

817. Prenosi se da je Huzejfe r.a., rekao: "Kada bi Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, noću legao u postelju, stavio bi (desnu) ruku ispod obraza i rekao: 'Bože moj, s Tvojim imenom umirem i s Tvojim imenom živim', a kada bi se probudio rekao bi: 'Hvala Allahu, koji nas je oživio, nakon što nas je usmrtio (nakon sna) i Njemu ćemo se ponovo vratiti!'"

(Buhari)

818. Jeiš b. Tihfa el-Gifarija, r.a., pripovijeda:

"Moj je otac rekao: 'Dok sam ležao u mesdžidu potrbuške, došao je čovjek i svojom nogom me pomakao i rekao: 'Zaista ovako ležanje Allah mrzi.' Pa sam pogledao, kad to bi Allahov Poslanik, s.a.v.s."

(Ebu-Davud, sahih)

819. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme,

rekao: "Ko sjedne na nekom mjestu i ne spomene (na njemu) Uzvišenog Allaha, zaslužio je Njegovu kaznu, a ko legne na neko mjesto (postelja) i ne spomene Uzvišenog Allaha, također je zaslužio Njegovu kaznu."

(Ebu-Davud, sahih)

128. Dozvoljeno je ležati na leđima prebacivši nogu preko noge, ako nema bojazni od otkrivanja stidnog mjesta, kao što je dozvoljeno sjediti prekriženih (ala turka) i podvijenih nogu

820. Abdullah b. Zejd, r.a., veli da je vidio Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako leži na leđima u mesdžidu, prebacivši nogu preko noge.

(Muttefekun alejhi)

821. Džabir b. Semure, r.a., pripovijeda: "Kada bi Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, klanjao sabah-namaz, sjeo bi na svoje mjesto prekriženih (podvijenih) nogu, sve dok sunce ne bi obasjalo (odskočilo)."

(Ebu-Davud, sahih)

822. Od Ibn-Omera, r.a., prenosi se da je rekao: "Vidio sam Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, u dvorištu Kabe, kako sjedi s ovako obavijenim rukama!" Zatim je to prikazao, sjedajući sa stegnima priljubljenim uz prsa, a rukama obavijenim oko nogu."

(Buhari)

824. Šerid b. Suvejd, r.a., kaže: "Naišao je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pored mene dok sam sjedio ovako: stavio sam svoju lijevu ruku iza leđa oslonivši se na njenu podlanicu. Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Zar sjediš poput onih na koje se Allah rasrdio (židovi).'"

(Ebu-Davud, sahih)

129. Adabi (ponašanje) na sijelu i u društvu

825. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Neka nipošto neko od vas ne podigne čovjeka s njegovog mjesta, kako bi on na njega sjeo, nego se razmaknite i mjesta jedni drugima načinite."

Stoga je poznato da, kada bi Ibn-Omeru neki čovjek ustao sa svoga mjesta, on ne bi na njega sjeo.

(Muttefekun alejhi)

826. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas ustane s mjesta na kome je sjedio, a zatim se (ubrzo) vrati, najpreči je da na njega ponovo sjedne."

(Muslim)

827. Džabir b. Semure, r.a., pripovijeda: "Kada bismo došli kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, svako od nas bi sjeo tamo gdje bi našao (slobodno) mjesto (na kraju)."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

828. Ebu-Abdullah Selman El-Farisi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao:

"Čovjek koji se u petak okupa i, prema mogućnostima, očisti, pa se naulji (namaže uljem) ili namiriše kućnim mirisom, a zatim izađe (u džamiju), ne rastavljajući dvojicu u safu, (tj. ne ezijeti prisutne džematlije svojim hodom između i preko njih, kako bi sebi našao mjesto - p. prev.), potom klanja propisani namaz i prati hutbu izlaganje imama, bit će mu oprošteni (manji) grijesi počinjeni između te i prethodne džume."

(Buhari)

832. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko se nađe na nekom sijelu, pa bude puno i beskorisno pričao, a zatim, prije nego što ustane, rekne: 'Gospodaru moj, neka je Tebi slava i hvala, vjerujem da nema drugog boga, osim Tebe, molim Te za oprost i tevbu Ti činim', bit će mu oprošteni (manji) grijesi počinjeni na tom sijelu."

(Tirmizi, Hasen, sahih)

834. Ibn-Omer, r.a., veli: "Rijetko bi kada Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, napustio neko sijelo prije nego bi proučio sljedeće dove: 'Gospodaru naš, učini da Te se toliko bojimo koliko bit će dovoljno da Ti ne griješimo; da Ti se toliko pokoravamo koliko bit će dovoljno da u Džennet Tvoj uđemo i podari nam čvrsto vjerovanje (jekin), koje će nam dunjalučke poteškoće olakšati! Gospodaru naš, podari nam dobro našeg sluha, našeg vida i naše snage, sve dok traje naš dunjalučki život i daj nam da s tim blagodatima i umremo! Učini da kazna stigne onoga ko nam je zulum (nepravdu) učinio i pomozi nas protiv našeg neprijatelja! Ne daj da nas nesreća zadesi u našoj vjeri, ne učini dunjaluk našom najvećom brigom, niti dometom našeg znanja i ne potčini nas onome ko nam se neće smilovati!'"

(Tirmizi, hasen)

130. Snovi i pitanja u vezi sa snovima

Uzvišeni Allah kaže:

"Od Njegovih znakova je i vaše spavanje - san noću i danju." (Er-Rum, 23)

840. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko me vidi u snu, vidjet će me i na javi ili kao da me je vidio na javi, jer šejtan se ne može pretvoriti u moj lik." (Muttefekun alejhi) (Ibn-Bettal veli: "Riječi (vidjet će me i na javi) znače: vidjet će potvrdu tih snova na javi, njihovu istinitost i izlazak u stvarnost." A Kadi Ebu-Bekr et-Tajjib veli da riječima "ko me vidi u snu", želi se reći da su njegovi snovi istiniti, da nisu fantazija (obične sanjarije), niti šejtanske imitacije - fikcije, što potvrđuje i predanje u kome stoji: "... vidio je istinu."

Ibn-Sirin je, pak, imao običaj da čovjeku, koji mu ispriča da je vidio Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, u snu, kaže: "Opiši mi ono što si vidio!" Ako mu opiše nešto nepoznato, on mu kaže: "Ti ga nisi vidio!"

841. Ebu-Se'id el-Hudri prenosi da je čuo od Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ove riječi: "Kada neko od vas vidi san koji mu se dopadne, neka zna da je od Allaha, dž.š., pa neka Mu se zahvali i neka ga ispriča!" U jednom drugom rivajetu, stoji: "Neka ga ispriča samo onome koga voli, a ako vidi nešto drugo, što mu se ne dopadne, neka zna da je to od šejtana, pa neka zatraži utočište (zaštitu) kod Allaha od njegova zla i neka ga nikom ne spominje, pa mu neće nauditi."

(Muttefekun alejhi)

842. Ebu-Katade, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Dobri snovi (a u drugom predanju 'lijepi snovi') jesu od Allaha, a ružni (sanjarije) su od šejtana, pa ko usnije nešto što mu se ne dopadne, neka tri puta pljucne (jače puhanje bez mokrine pljuvačke - pr. prev.) na lijevu stranu i neka zatraži utočište kod Allaha od šejtana, pa mu neće nauditi."

(Muttefekun alejhi)

844. Ebul-Esk'a Vasiletu b. Esk'a, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najveća je potvora da čovjek tvrdi da mu je otac onaj ko mu nije otac, da tvrdi da je vidio u snu ono što nije vidio, ili da pripiše Resulullahu, sallallahu 'alejhi ve selleme, ono što on nije rekao." (tj. da slaže na Resulullaha, s.a.v.s.).

(Buhari)

SELAM - ISLAMSKI POZDRAV

131. Odlike i vrijednosti selama i naredba o njegovom širenju

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, u tuđe kuće ne ulazite dok dopuštenje (izun) ne zatražite i dok ukućane ne pozdravite (selam ne nazovete)!" (En-Nur, 27)

"A kada ulazite u kuće, vi pozdravite ukućane njene pozdravom od Allaha propisanim, blagoslovljenim i lijepim." (En-Nur, 61)

"Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite." (En-Nisa, 86)

"Je li doprla do tebe vijest o uvaženim gostima Ibrahimovim? Kada oni uđoše i rekoše: 'Mir selam!' i on reče: 'Mir selam!" (Ez-Zarijat, 24, 25)

845. Abdullah b. 'Amr b. el-'As, r.a., prenosi da je neki čovjek upitao Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, o tome koji je vid islama najbolji, na što mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, odgovorio: "Da gladnog nahraniš i da selam nazivaš i onome koga poznaješ i onome koga ne poznaješ!"

(Muttefekun alejhi)

846. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada je Uzvišeni Allah stvorio Adema, a.s., rekao mu je: 'Idi i selam onima nazovi, (skupini meleka koji su nedaleko sjedili), pa slušaj šta će ti odgovoriti, jer to će biti tvoj pozdrav i pozdrav tvoga potomstva.' Adem, a.s., otišao je i rekao im: 'Esselamu 'alejkum', a oni su mu odgovorili: 'Esselamu 'alejke ve rahmetullahi', dodavši: 've rahmetullahi.'"

(Muttefekun alejhi)

847. Ebu-'Umare Bera' b. Azib, r.a., veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, naredio nam je sedam stvari: da obiđemo bolesnog, da ispratimo umrlog, da nazdravimo onome ko kihne i kaže: 'Elhamdulillahi' (riječima: 'Jerhamukellah' 'Allah ti se smilovao'), da pomognemo iznemoglog, da podržimo ugnjetenog, da širimo selam i da prihvatimo (istinitim) zakletvu onoga ko se zakune."

(Muttefekun alejhi)

848. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nećete ući u Džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete međusobno voljeli. Želite li da vas uputim šta da činite pa da se međusobno volite: nazivajte selam među sobom!"

(Muslim)

849. Ebu-Jusuf Abdullah b. Selam, r.a., veli da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da kaže: "O ljudi, širite selam, hranite gladne, održavajte rodbinske veze i klanjajte dok svijet spava, pa ćete spokojno (sa selamom) ući u Džennet."

(Tirmizi, hasen, sahih)

850. Tufejl b. Ubejj b. K'ab pripovijeda da je imao običaj doći kod Abdullaha b. Omera, da zajedno s njim ide u čaršiju, pa veli: "Kada bismo otišli u čaršiju, Abdullah ne bi prošao ni pored prodavača otpada, ni pored dućandžije, niti pored bijednika, ili bilo koga drugog, a da mu selam ne bi nazvao." Tufejl veli: "Tako sam jednog dana došao kod Abdullaha b. Omera, pa je zatražio da ga pratim u čaršiju, a ja mu rekoh: 'Šta ćeš u čaršiji, kad se ne baviš trgovinom, niti se raspituješ o robi, niti se cjenkaš, niti učestvuješ u čaršijskim sijelima? Hajde da sjednemo ovdje i porazgovaramo!' On mi na to dogovori: 'O vlasniče stomaka (stomaklijo)', a Tufejl je bio trbušast, 'mi idemo u čaršiju radi selama, da selam nazovemo onome koga sretnemo!'"

(Malik-sahih)

132. Način nazivanja selama

Mustehab je da onaj koji naziva selam rekne: "Esselamu 'alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu" - koristeći zamjenicu množine u riječi ('alejkum), pa makar selam nazivao pojedincu, a da onaj koji odgovara rekne: "Ve 'alejkumusselam ve rahmetullahi ve berekatuhu" - s dodatkom veznika (ve) na početku (ve 'alejkum).

852. Aiša, r.a., veli da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, jedne prilike, rekao: "Evo Džibrila, a.s., naziva ti selam." "Ja sam mu", kaže Aiša, "odgovorila: 'Ve 'alejhi s selamu ve rahmetallahi ve berekatuhu!'"

(Muttefekun alejhi)

855. Esma bint Jezid, r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, jednog dana prošao kroz džamiju dok je u njoj sjedila skupina žena, pa ih je išaretom ruke,

poselamio.

Ovdje se podrazumijeva da ih je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, poselamio i riječima (izgovorom selama) i išaretom, što potvrđuje predanje kod Ebu-Davuda u kome stoji: "... pa nam je selam nazvao."

(Tirmizi, hasen)

133. Adabi selama

857. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Jahač (danas onaj koji se vozi, prim.prev.) naziva selam pješaku, pješak onome ko sjedi, a manja skupina većoj." (Muttefekun 'alejhi), a u Buharijinom predanju još stoji: "... a mlađi naziva selam starijem."

(Muttefekun alejhi)

858. Ebu Umame Sudijj b. 'Adžlan el-Bahili, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Najodabraniji čovjek kod Allaha je onaj koji ljudima prvi selam naziva."

(Ebu-Davud)

A prenosi ga i Tirmizi od Ebu-Umameta r.a.,, koji veli da je neko rekao Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Kada se dva čovjeka sretnu, koji će od njih prvi selam nazvati?" Poslanik je odgovorio: "Onaj koji je odabraniji kod Uzvišenog Allaha."

(Tirmizi, hasen)

134. Ponavljanje selama osobi koja se ubrzo ponovo sretne poslije rastanka, kad uđe pa izađe pa opet uđe odmah, pa makar ih razdvajalo drvo ili nešto slično

859. Prenosi se Od Ebu-Hurejrea, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada neko od vas sretne svoga brata (muslimana) neka mu nazove selam, pa ako ih razdvoji drvo, zid ili kamen pa se sretnu, neka ga poselami opet."

(Ebu-Davud, sahih)

135. Mustehab je pri ulasku u kuću selam nazvati

Uzvišeni Allah kaže:

"A kada uđete u kuće, vi ukućane njene pozdravite pozdravom od Allaha

propisanim, blagoslovljenim i lijepim." (En-Nur, 61)

861. Enes, r.a., pripovijeda da mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "O sinčiću, kada uđeš kod svoje obitelji, selam nazovi, u tome je berićet i za tebe i za tvoju obitelj."

(Tirmizi, hasen, sahih)

136. Nazivanje selama djeci

862. Enes, r.a., prošao je pored djece, pa im je selam nazvao, a onda rekao: "Ovako je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, činio!"

(Muttefekun alejhi)

137. Čovjek naziva selam svojoj ženi i ženama iz rodbine, a i ostalim ženama, ukoliko se ne plaši fitneta (smutnje)

863. Sehl b. S'ad, r.a., pripovijeda: "Među nama bijaše jedna žena (u drugom predanju: starica), koja je uzimala korijenje povrća (repe) i stavljala ga u lonac (da se kuha), a i ječmena zrna je mljela, pa kada bismo klanjali džuma-namaz i razilazili se, selam bi joj nazivali, a ona bi nas time častila."

(Buhari)

865. Esma, kći Jezidova, r.a., veli: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, prošao je pored nas, skupine žena, pa nam je selam nazvao!"

Ovo je Ebu-Davudovo predanje, a u Tirmizijevom stoji: " Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, prošao je kroz džamiju gdje je sjedila skupina žena, pa ih je išaretom ruke poselamio."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

138. Zabrana pozdravljanja nevjernika selamom, način odvraćanja njihova pozdrava i nazivanje selama skupini muslimana i nemuslimana

866. Prenosi Ebu-Hurejre, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ne nazivajte prvi selam židovima i kršćanima. Kad sretnete nekog od njih, ne uklanjate mu se s puta."

(Muslim)

867. Enes, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada vam sljedbenici Knjige (jevreji i kršćani) selam nazovu, vi recite: 'Ve 'alejkum.'" (i vama).

(Muttefekun alejhi)

868. Usame r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, prošao pored sijela u kome je bilo i muslimana, idolopoklonika i jevreja, pa im je selam nazvao.

(Muttefekun alejhi)

139. Mustehab je nazvati selam pri ustajanju iz sijela, napuštanju društva ili sagovornika.

869. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Kada neko od vas prispije u sijelo, neka selam nazove, a kada bude htio otići, neka opet selam nazove, jer prvi (selam) nije ništa preči od posljednjeg."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

140. Traženje izuna (dozvole) za ulazak u kuću i njegovi adabi

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, u tuđe kuće ne ulazite dok izun (dopuštenje) ne zatražite i dok ukućane ne pozdravite." (En-Nur, 27)

"A kada djeca vaša dostignu spolnu zrelost, neka onda uvijek traže dopuštenje za ulazak, kao što su tražili dopuštenje oni stariji od njih." (En-Nur, 59)

870. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Izun - dozvolu za prijem (u kuću i sl.) treba tražiti tri puta, pa ako dobiješ dozvolu, uđi, a ako ne dobiješ, ti se vrati."

(Muttefekun alejhi)

871. Sehl b. Sa's, r.a., prenosi riječi Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Traženje dozvole - izuna (za ulazak u nečiju kuću) naređeno je radi čuvanja pogleda (od avreta i svega ostalog što domaćin ne bi želio da se vidi)."

(Muttefekun alejhi)

873. Kilde b. Hanbel, r.a., priča: "Došao sam i ušao kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi

ve selleme, a nisam selam nazvao, pa mi on reče: 'Vrati se i reci: Esselamu 'alejkum, mogu li ući?!'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

141. Sunnet je da onaj ko traži dozvolu za ulazak, pa bude upitan: "Ko si ti?", spomene ime ili nadimak po kome je poznat, a pokuđeno je reći samo: "Ja", ili slično.

877. Džabir, r.a., pripovijeda: "Došao sam kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i pokucao na vrata, pa mi on reče: 'Ko je?' 'Ja', odgovorih mu, a on će na to: 'Ja, ja!', kao da mu se to nije svidjelo."

(Muttefekun alejhi)

142. Mustehab je nazdraviti (reći: "jerhamukellah") onome ko kihne,pa se zahvali Uzvišenom Allahu. A pokuđeno je to činiti ako ne kaže: "Elhamdu lillahi"(Adabi nazdravljanja, kihanja i zijevanja).

878. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Allah voli kihanje, a ne voli zijevanje, pa kada neko od vas kihne i zahvali se Uzvišenom Allahu (riječima: "Elhamdu lillahi"), dužan je svaki musliman koji ga čuje da mu nazdravi (riječima: "Jer hamukellah" "Allah ti se smilovao!"). Što se, pak, zijevanja tiče ono je od šejtana, pa kada se nekom od vas bude zijevalo, neka se suzdrži koliko god može, jer, kada neko do vas zijeva, šejtan mu se smije."

(Buhari)

879. Ebu-Hurejre, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas kihne, neka rekne: 'El-hamdulillahi', a neka mu brat ili drug njegov na to kaže: 'Jerhamukellah'. Kada mu kažu: 'Jerhamukellah', neka im odgovori: 'Jehdikumullahu ve juslihu balekum' - Allah vas uputio i popravio vaše stanje."

(Buhari)

880. Ebu-Musa, r.a., veli: "Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Kada neko od vas kihne, pa se zahvali Allahu (riječima: 'Elhamdu lillahi'), vi mu nazdravite (riječima: "Jerhamukellah"), a ako se ne zahvali Allahu, onda mu nemojte nazdravljati.'"

(Muslim)

881. Enes, r.a., pripovijeda: "Dvojica ljudi kihnula su kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pa je jednom nazdravio (rekavši: "Jerhamukellah"), a drugom nije. Na to onaj kome nije nazdravio reče: 'Taj i taj je kihnuo pa mi nisi nazdravio!' (rekao: "Allah ti se smilovao!") Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, na to odgovori: 'Ovaj se zahvalio Allahu, a ti nisi!'"

(Muttefekun alejhi)

143. Lijepo je rukovati se pri susretu i biti nasmijana lica, poljubiti ruku dobrom čovjeku, dijete svoje poljubiti iz samilosti i zagrliti se s musafirom kad se vrati s puta. Pokuđeno je naklanjati se jedan drugom.

885. Ebu el-Hattab Katade priča da je rekao Enesu: "Je li rukovanje bilo poznato među ashabima - drugovima Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme,?" "Jeste", odgovorio mu je Enes.

(Buhari)

886. Enes, r.a., veli: "Kada su došli Jemenci, Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao je: 'Došli vam stanovnici Jemena? Oni su prvi uveli rukovanje (pri susretu).'"

(Ebu-Davud, sahih)

887. Bera', r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada se dva muslimana sretnu pa se rukuju, oprošteni su im (manji) grijesi, prije nego što se rastanu."

(Ebu-Davud, hasen)

888. Enes, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, kada jedan od nas sretne svoga brata ili prijatelja, hoće li mu se nakloniti?" "Neće!", odgovori Poslanik. "Hoće li ga poljubiti?", opet će čovjek. "Neće!", odgovori Poslanik. "Hoće li se rukovati s njim?", bilo je sljedeće pitanje. "Hoće!", odgovori Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme."

(Tirmizi-hasen)

891. Aiša, r.a., priča: "Zejd b. Harise prispio je u Medinu, kada je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, bio u mojoj kući (sobi), pa je došao i pokucao na vrata. Poslanik, s.a.v.s., ustao je, vukući odjeću za sobom - pa ga zagrlio i poljubio."

(Tirmizi, hasen)

892. Ebu-Zer, r.a., veli da mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nipošto ne potcjenjuj ni jedno dobro djelo, pa makar to bilo da sretneš svoga brata

nasmijana lica."

(Muslim)

893. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda: "Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, poljubio je Hasana, sina Alijina, r.a., pa 'Akre'a b. Habis reče: 'Ja imam desetoro djece, nijedno od njih nikada nisam poljubio!' Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, na to reče: 'Ko nije milostiv, neće ni prema njemu biti milosti!'"

(Muttefekun alejhi)

144. Obilazak bolesnika, ispraćanje umrlog, klanjanje dženaze, prisustvovanje ukopu i zadržavanje kod kabura, nakon ukopa

894. Bera'b. Azib, r.a., veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme naredio, nam je da obiđemo bolesnog, ispratimo (klanjamo)dženazu, nazdravimo onome ko kihne, prihvatimo (kao istinu) zakletvu onoga ko se zakune, pomognemo ugnjetenom, da se odazovemo onome ko nas pozove i da širimo selam."

(Muttefekun alejhi)

895. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Pet je obaveza muslimana prema muslimanu: da mu odvrati selam, da ga obiđe kada se razboli, da mu klanja i isprati dženazu, da se odazove njegovom pozivu i da mu nazdravi kada kihne."

(Muttefekun alejhi)

896. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Svemogući i Uzvišeni Allah će na Sudnjem danu reći: 'O sine Ademov, razbolio sam se, pa me nisi obišao!' 'Gospodaru, kako ću Te obići, ta Ti si Gospodar svjetova?!', reći će on, a Allah će mu odgovoriti: 'Zar nisi znao da se Moj rob, taj i taj, razbolio pa ga nisi obišao? Zar nisi znao da bi Me, da si ga obišao, kod njega našao? O sine Ademov, tražio sam da Me nahraniš, pa Me nisi nahranio!' 'Gospodaru, kako ću Te nahraniti, ta Ti si Gospodar svjetova?!', reći će on, a Allah će mu odgovoriti: 'Zar nisi znao da je Moj rob, taj i taj, tražio da ga nahraniš, pa ga nisi nahranio? Zar nisi znao da bi to, da si ga nahranio, kod Mene našao? O sine Ademov, tražio sam da Me napojiš, pa Me nisi napojio!' 'Gospodaru, kako ću Te napojiti, ta Ti si Gospodar svjetova?!', reći će on, a Allah će odgovoriti: 'Moj rob, taj i taj, je tražio da ga napojiš, pa ga nisi napojio! Zar nisi znao da bi to, da si ga napojio, kod Mene našao?'"

(Muslim)

897. Ebu-Musa, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Obiđite bolesnog, nahranite gladnog, oslobodite zarobljenog!"

(Buhari)

898. Sevban, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada musliman ode u obilazak brata muslimana, on je u dženetskoj "harfi", sve dok se ne vrati." "Šta je to dženetska "harfa"?", upita neko, a Poslanik odgovori: "Utrgnuto dženetsko voće!"

(Muslim)

899. Alija, r.a., veli: "Čuo sam Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Kada musliman jutrom obiđe muslimana, blagosivlje ga (dovu mu uči) sedamdeset hiljada meleka, sve dok ne omrkne, a kada ga obiđe navečer, blagosilja ga sedamdeset hiljada meleka sve dok ne osvane, i ima (za nagradu) ubrane dženetske datule."

(Tirmizi, hasen)

900. Enes, r.a., kaže: "Jedan dječak židov služio je Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa se razboli. Poslanik, s.a.v.s., došao je da ga obiđe, sjeo je kod njegove glave i rekao mu: 'Primi islam.' Dječak pogleda u svoga oca, koji bijaše prisutan. Otac mu reče: 'Poslušaj Ebu-Kasima.' Dječak primi islam. Izašao je Poslanik, s.a.v.s., govoreći: 'Hvala Allahu Koji ga je spasio od vatre džehenemske.'"

(Buhari)

145. Šta se uči kod bolesnika?

901. Prenosi Aiša, r.a., da bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., prilikom obilaska bolesnika, bliže rodbine, potrao ga svojom desnom rukom i rekao: "Allahumme rabbennasi, ezebilbe se, išfi, enteššafi la šifae illa šifauke, šifaen la jugadiru sekama" (Moj Allahu, Gospodaru ljudi, otkloni tegobu, izliječi, Ti liječiš, nema lijeka osim Tvoga, izliječi lijekom poslije koga nema bola).

(Muttefekun alejhi)

902. Enes, r.a., priča da je rekao Sabitu, r.a.: "Hoćeš li da te liječim onako kako je to Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, činio?" "Hoću", odgovori Sabit, a Enes prouči (reče): "Bože moj, Gospodaru ljudi, Koji otklanjaš muke i bolove, izliječi ga! Ti se jedini Koji liječi, drugog ljekara mimo Tebe nema! Liječenjem nakon koga nema povratka bolesti."

(Buhari)

904. Sad b. Ebi-Vekas, r.a., kaže: "Obišao me je Allahov Poslanik u bolesti, pa reče: "Allahu moj, izliječi Seada, Allahu moj, izliječi Seada, Allahu moj, izliječi Seada ibn Vekasa"

(Muslim)

905. Ebu-Abdullah Osman b. Ebu el-'As, r.a., prenosi da se on potužio Resulullahu (sallallahu 'alejhi ve selleme) na bolove koje osjeća u tijelu, pa mu je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Stavi ruku na mjesto gdje te boli i reci: 'Bismillah' tri puta, a onda prouči sedam puta: 'Utječem se Allahovoj moći i kudretu od zla što ga osjećam i bojim ga se!'"

(Muslim)

906. Ibn-Abbas, r.a., kaže da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko posjeti bolesnika kojem nije došao njegov edžel (smrt), neka kod njega rekne sedam puta: "Molim velikog Allaha, gospodara velikog Arša, da te izliječi: (ESELULLAHE EL - AZIM, RABBEL ELARŠIL, AZIM EN JEŠFIJEK). Allah će ga izliječiti od te bolesti."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen. Hakim kaže sahih po šartima Buharije)

907. Ibn-Abbas, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ušao kod nekog beduina da ga obiđe, a imao je običaj da kada uđe kod bolesnika, rekne: "Ništa, ništa, to je čišćenje od grijeha, inšaallah (tj. bolest te čisti od grijeha)."

(Buhari)

908. Ebu Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Džibril došao kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pa mu rekao: "O Muhammede, potužio si se (da si bolestan)?" "Da!", odgovori Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, a Džibril reče: "Bismillahi erkike min Kulli šejin ju'zuke min Kulli nefsin evojanin hasidin Allahu ješfike bismillahi erkike." (Allahovim imenom te liječim) od svega što te ezijjeti, od zla svake duše, ili oka koje zavidi; Allah je tvoj liječnik, Allahovim imenom te liječim."

(Muslim)

147. Šta treba reći onaj ko izgubi nadu u život?

911. Aiša, r.a., veli: "Čula sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kako, naslonjen na mene, kaže: 'Bože moj, oprosti mi, smiluj mi se i sastavi me sa najodabranijom skupinom (poslanicima), tj. (podari mi smrt)!'"

(Muttefekun alejhi)

149. Bolesniku je dozvoljeno kazati: ja sam bolestan; jako bolestan; iznuren; ah moja glava, i sl. i ništa od toga nije pokuđeno,ako nije rečeno iz srdžbe, straha i nestrpljivosti.

914. Ibn-Mes'ud, r.a., veli: "Ušao sam kod Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je imao veliku groznicu, pa sam ga dotakao rukom i rekao: 'Ti zaista imaš jaku groznicu?' 'Da!', odgovori Poslanik i dodade: 'Moja je groznica kao groznica dvojice ljudi od vas!'"

(Muttefekun alejhi)

150. Telkin - podsticanje onih koji su na umoru da izgovore kelimet i šehadet - "la ilahe illallah"

917. Mu'az, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "U koga posljednje riječi (na ovom svijetu) budu: "La ilahe illallah" - ući će u Džennet."

(Ebu-Davud, Hakim, sahih)

918. Ebu Se'id el-Hudri, r.a., kaže da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Podstičite one koji su na umoru da izgovore: "La ilahe illallah" - nema drugog boga, osim Allaha."

(Muslim)

151. Šta treba reći nakon zatvaranja očiju umrlom?

919. Ummu Seleme, r.a., priča: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, ušao je kod Ebu-Seleme, a njegov pogled se već ukočio, pa mu je zatvorio oči, a potom rekao: 'Kada duša izađe, pogled je prati!' Tada su neki ukućani počeli glasno plakati, pa Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče: 'Ne prizivajte sebi ništa osim dobra, jer meleki aminaju na sve što izgovorite', a zatim dodade: 'Bože moj, oprosti Ebu-Selemi, podigni mu deredžu među onima koji su uputu slijedili i budi mu zastupnik među potomcima. Oprosti i nama i njemu, o Gospodaru svjetova, i učini mu kabur prostranim i svijetlim!'"

(Muslim)

152. Šta se kaže kod umrlog i šta kaže onaj kome je neko umro?

920. Ummu Seleme, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada ste prisutni kod bolesnog ili umrlog, govorite samo dobro, jer meleki aminaju na sve što govorite!" Ummu Seleme veli: "Kada je umro Ebu-Seleme, došla sam kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekla: 'O Allahov Poslaniče, Ebu Seleme je umro!' On mi na to reče: 'Reci: Bože moj, oprosti i meni i njemu i podari mi nakon njega lijepo naslijeđe', pa sam to rekla i Allah mi je podario boljeg od njega: Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve selleme."

(Muslim)

922. Ebu-Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada umre dijete jednog roba, Uzvišeni Allah rekne Svojim melekima: -'Uzeli ste dijete Moga roba?', a oni odgovore: 'Da!' Allah im zatim ponovo rekne: 'Uzeli ste plod njegova srca?', a oni odgovore: 'Da!' Potom ih Allah upita: 'A šta rekao je Moj rob?' a oni odgovore: 'Pohvalio Te i rekao: - Mi smo samo Allahovi i samo ćemo se Njemu povratiti! Tada im Uzvišeni Allah naredi: 'Sagradite Mom robu kuću u Džennetu i nazovite je 'Kuća Zahvalnosti.'"

(Tirmizi, hasen)

923. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ove riječi: "Uzvišeni Allah kaže: 'Nema druge nagrade sem Dženneta Mome robu mu'minu, kada mu oduzmem najdražu osobu na ovom svijetu, pa mirno i strpljivo podnese gubitak, nadajući se Mojoj nagradi.'"

(Buhari)

153. Dozvoljeno je plakanje za umrlim, bez naricanja i jadikovanja.

925. Ibn-Omer, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, u društvu s Abdurrahman b. Avfom, S'ad b. Ebi Vekkasom i Abdullah b. Mes'udom, r.a., obišao S'ad b. 'Ubadeta, pa je zaplakao. Kada su prisutni vidjeli da Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, plače, i oni su se rasplakali, pa im on reče: "Poslušajte! Zaista Allah ne kažnjava zbog suza očnih, niti zbog tuge srčane, nego kažnjava ili milost ukazuje zbog ovoga" - pokazavši na jezik!

(Muttefekun 'alejhi)

926. Usame b. Zejd, r.a., priča da su Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve selleme, dodali sina jedne njegove kćeri kad je bio na samrti, pa je zaplakao. S'ad mu reče: "Šta je to,

o Allahov Poslaniče?!", a on odgovori: "Ovo je rahmet, milost koju je Allah ulio u srca Svojih robova, a Allah ukazuje Svoju milost samo onima koji su milostivi."

(Muttefekun alejhi)

927. Enes, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, ušao kod sina Ibrahima, a on na izdisaju, pa je zaplakao i suze prolio. Tada mu Abdurrahman b. Avf reče: "Zar i ti, Allahov Poslaniče?!", a on odgovori: "Ibn Avfe, zaista je ovo rahmet, milost Allahova!", a zatim dodade: "Oko suzi i srce žali, ali nećemo izgovoriti ništa osim onog čime je zadovoljan naš Gospodar. Uistinu, smo mi zbog rastanka s tobom, o Ibrahime, ožalošćeni!"

(Buhari)

155. Dženaza-namaz, ispraćanje umrlog, njegov ukop i pokuđenost praćenja dženaze za žene

929. Ebu-Hurejre, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko prisustvuje dženazi dok se namaz obavi (klanja), imat će za to (nagradu) jedan 'kirat', a ko prisustvuje do njenog ukopa imat će dva 'kirata'." "Šta su to dva 'kirata'?", upita neko, a Poslanik odgovori: "Kao dva velika brda."

(Muttefekun alejhi)

931. Ummu 'Atijje, r.a., veli: "Nama ženama je zabranjeno praćenje dženaza, ali ta zabrana nije stroga."

(Muttefekun alejhi)

(Ovo znači da zabrana praćenja dženaze za žene nije stroga, kao što je slučaj sa ostalim haramima.)

156. Mustehab je da što više musallija prisustvuje dženazi i da se poredaju u tri safa i više

932. Aiša, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je rekao: "Svakom mejitu, kojem dženazu klanja skupina od stotinu (ili više) muslimana, i svi se za njega zauzmu (šefaat učine), zauzimanje će biti primljeno."

(Muslim)

933. Ibn-'Abbas, r.a., veli: "Čuo sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: 'Kada musliman, umre, pa mu dženazu klanja četrdeset ljudi koji ne čine širka Allahu - ne pripisuju Mu druga, Allah će ih učiniti njegovim šefačijama (zagovornicima na Sudnjem danu).'"

934. Mersed b. Abdullah el-Jezeni pripovijeda: "Malik b. Hubejre imao je običaj, kada hoće klanjati dženaza - namaz pa bude malo ljudi, da ih podijeli na tri safa, a zatim kaže: 'Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao je: - Kome dženazu klanjaju tri safa ljudi, zaslužio je Džennet!'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

157. Šta se uči na dženaza-namazu?

Dženaza-namaz ima četiri tekbira. Poslije prvog se prouči isti'aza (euzubillah), a zatim Fatiha, pa se donese drugi tekbir. Zatim se prouči salavat: "Allahumme salli 'ala Muhammed ve 'ala ali Muhammed", a bolje je da se upotpuni učenjem: "Kema sallejte 'ala Ibrahime ve ..." do kraja: "inneke hamidun medžid."

(Ovdje ne treba učiti kao što to mnogi čine: "Innallahe ve melaiketehu jusallune 'alen - nebijji", jer namaz nije ispravan ako se samo to prouči.)

Zatim se donese treći tekbir, pa se prouči dova koju ćemo, inšallah, spomenuti u narednim hadisima. Zatim se donese četvrti tekbir, pa se prouči dova, a jedna od odabranijih je: "Gospodaru naš, nemoj nam uskratiti nagradu i nemoj nas staviti na kušnju nakon njegove smrti, oprosti i nama i njemu." Preporučljivo je da se uči duža dova nakon četvrtog tekbira, suprotno običaju mnogih zbog hadisa koji prenosi Ibn Ebi-Evfa, a spomenut ćemo ga, inšallah.

Što se tiče dova, koje se uče poslije trećeg tekbira, a prenose se u hadisima, među njima su i ove:

935. Ebu Abdurrahman Avf b. Malik r.a., priča: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, klanjao je jednom dženazu, pa sam od dove koju je proučio zapamtio slijedeće riječi: 'Gospodaru naš, oprosti mu, smiluj mu se, sačuvaj ga (kazne) i grijehe mu izbriši! Podari mu lijepo mjesto u Džennetu i kabur mu učini prostranim! Očisti ga vodom, snijegom i ledom (obaspi ga Svojom neizmjernom milošću) i učini ga od grijeha čistim, kao što očistiš bijelu odjeću od prljavšine (oprosti mu sve grijehe)! Zamijeni mu kuću boljom od njegove kuće, porodicu boljom od njegove porodice, ženu boljom od njegove! Uvedi ga u Džennet i sačuvaj ga od kaburskog azaba i (džehenemske) kazne!'"

Ravija veli: "Poželio sam (zbog ove dove) da sam ja taj mejit."

(Muslim)

936. Ebu-Hurejre, Ebu-Katade i Ebu-Ibrahim el-Ešheli, od svoga oca, koji bijaše sahabija, r. anhum, prenose da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, jednom klanjao dženazu,

pa je u dovi proučio: "Gospodaru naš, oprosti i našim živima i našim mrtvima, i mladima i starima, i muškarcima i ženama, i prisutnima i odsutnima! Gospodaru naš, koga poživiš od nas, poživi ga u islamu, a koga usmrtiš, usmrti ga u imanu! Gospodaru naš, nemoj nam uskratiti Svoju nagradu, niti nas staviti na kušnju poslije njega."

(Ebu-Davud, Tirmizi, sahih)

937. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Kada klanjate dženazu umrlom, skrušeno mu dovu proučite."

(Ebu-Davud)

938. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ovu dženazesku dovu: "Bože moj, Ti si Gospodar ove dženaze, Ti si je stvorio i putem islama uputio, Ti si joj dušu uzeo, i Ti najbolje poznaješ njene tajne i javne poslove; došli smo Ti da šefaat za njega učinimo (za njega se zauzmemo), pa mu oprosti."

(Ebu-Davud)

940. Prenosi se od Abdullaha ibn Ebi-Evfa, r.a., da je na dženazi svoje kćeri donio četiri tekbira, pa je ostao poslije četvrtog koliko između dva ranija tekbira, istgfar čineći i dovu učeći za svoju kćer, a onda reče: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovako je činio." U drugom predanju tvrdi se da je on donio četiri tekbira, pa je onda ostao tako dugo, da sam ja mislio da će i peti tekbir donijeti, a zatim je predao selam na desnu, pa na lijevu stranu. Pošto se okrenuo, mi rekosmo: "Šta je to?" On reče: "Ja nisam ništa dulje ostao nego što je činio Allahov Poslanik kojeg sam vidio.", ili: "Ovako je činio Allahov Poslanik, s.a.v.s."

(Hakim, sahih)

158. Sa dženazom treba požuriti!

941. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Požurite sa dženazom, jer, ako je dobra, onda je nosite dobru (koje je čeka), a ako je loša, onda zlo skidate sa svojih vratova."

(Muttefekun alejhi)

942. Ebu Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, govorio: "Kada se dženaza postavi (položi) i ljudi je ponesu na svojim ramenima, pa ako je dobra ona kaže: 'Požurite!' A ako je loša, ona veli svojoj obitelji: 'Teško meni, kuda idete sa mnom?' Njen glas čuje sve osim čovjeka, a da ga čovjek čuje, onesvijestio bi se!"

(Buhari)

159. Treba požuriti s vraćanjem dugova umrlog, kao i sa njegovim opremanjem, osim ako je umro iznenada, pa se sačeka da se smrt ustanovi.

943. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Duša vjernika je privezana za njegov dug (ne stigne na svoje odredište), sve dok se ne podmiri."

(Tirmizi, hasen)

160. O Vazu Nasihatu na Kaburu

945. Alija, r.a., prenosi i kaže: "Bili smo na dženazi u Beki el-Garkadu, pa nam je došao Allahov Poslanik, s.a.v.s., te je sjeo i posjedali smo oko njega, a on je imao kevu (štap) kojim je pognute glave bušio zemlju, zatim rekao: 'Nema niko od vas a da mu nije određeno mjesto u Džehennemu i Džennetu', pa upitaše: 'Allahov Poslaniče, da li da se oslonimo na ono što nam je određeno?' On reče: 'Radite, svakom je olakšano ono zašto je stvoren.'"

(Muttefekun alejhi)

161. Učenje dove umrlom, nakon ukopa, i ostajanje neko vrijeme kod kabura, radi dove, istigfara i učenja

946. Ebu-'Amr (a neki vele Ebu-'Abdullah, odnosno Ebu-Lejla Usman b. Affan, r.a., veli: "Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, završio s ukopom umrlog, stao bi nad njim (njegovim kaburom) i rekao: 'Tražite oprosta vašem bratu i molite Allaha da ga učvrsti, jer njega sada ispituju.'"

(Ebu-Davud, hasen)

947. 'Amr b. el-'As, r.a., rekao je: "Kada me ukopate, ostanite oko moga mezara koliko se može kurban zaklati i njegovo meso podijeliti, da se družim s vama dok vidim šta ću odgovoriti izaslanicima svoga Gospodara."

(Muslim)

162. Sadaka i dova za umrlog

Uzvišeni Allah kaže:

"Oni koji poslije njih dolaze, govore: Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla..." (El-Hašr, 10)

948. Aiša, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Moja je majka dušu ispustila iznenada, a da je išta progovorila, smatram da bi sadaku učinila, pa hoće li ona imati nagradu ako ja sadaku za nju podijelim?" "Hoće", odgovori Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme.

(Muttefekun alejhi)

949. Ebu-Hurejre, r.a., veli da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada čovjek umre, prekidaju se njegova djela, osim u tri slučaja: trajna sadaka, znanje kojim se (iza njega) koristi i dobro odgojeno dijete koje mu dovu čini."

(Muslim)

163. Pohvala umrle osobe

950. Enes, r.a., pripovijeda: "Pronesena je jedna dženaza i ljudi su se o njoj lijepo izrazili, pa je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: 'Vedžebet.' Potom je pronesena druga, pa su se ljudi o njoj ružno izrazili, a Poslanik, s.a.v.s., ponovo je rekao: 'Vedžebet.' Omer b. el-Hattab, r.a., tada reče: 'Šta znači Vedžebet?', a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, odgovori: 'O prvom ste se izrazili lijepo, pa zaslužuje Džennet, a o drugom ste se izrazili ružno, pa zaslužuje vatru (Džehennem). Vi ste Allahovi svjedoci na zemlji.'"

(Muttefekun alejhi)

164. Povlastice onih kojima umru maloljetna djeca

952. Enes, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Svakog muslimana kojem umre troje maloljetne djece, Allah će, iz Svoje samilosti prema njima, uvesti u Džennet."

(Muttefekun alejhi)

954. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., pripovijeda: "Neka žena došla je kod Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, i rekla mu: 'O, Allahov Poslaniče, ljudi dolaze i slušaju šta pričaš, pa odredi i za nas jedan dan da ti dođemo da nas poučiš onome čemu te je Allah poučio!' Poslanik joj na to reče: 'Sakupite se u tom i tom danu', pa su se sakupile i Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, došao im je i poučio ih iz onoga čemu ga je Allah poučio, a potom rekao: 'U koje god žene od vas umre troje (malodobne) djece, će biti joj zastor od (džehenemske) vatre!' 'A dvoje?', upita neka žena. 'I dvoje!', odgovori Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme."

(Muttefekun alejhi)

165. Plakanje i strah pri prolasku kraj grobova nasilnika i mjesta njihovog stradanja

955. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao svojim ashabima, kada su stigli do Hidžra (doline između Medine i Šama), gdje su ostaci postojbine Semud naroda: "Ne ulazite kod ovih paćenika, osim plačući, a ako ne budete plakali, ne ulazite im, kako vas ne bi snašlo ono što je snašlo njih!"

(Muttefekun alejhi)

U jednom drugom predanju stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, kada je prošao pored Hidžra (stanova Semud naroda), rekao: "Ne ulazite u stanove onih koji su sami sebi nepravdu učinili, osim plačući, kako vas ne bi zadesilo ono što je zadesilo njih." Zatim je Resulullah (sallallahu 'alejhi ve selleme) prekrio glavu i ubrzao hod, sve dok nije prošao dolinu.

POGLAVLJE O ADABIMA PUTOVANJA

166. Mustehab je krenuti na put četvrtkom ujutro

957. Ashab Sahr b. Veda'a el-Gamidi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Gospodaru moj, Ti podari berićet mome ummetu u ranjenju (ranom ustajanju)", a imao je običaj kada pošalje izvidnicu ili vojsku, da ih pošalje ranim jutrom."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

Pošto je Sahr bio trgovac, otpremao je svoju trgovinu jutrom, pa se obogatio i stekao veliki imetak.

167. Mustehab je da se putuje u društvu i da se jedan (od putnika) - koji će biti poštovan, odredi za emira - vođu puta.

958. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada bi ljudi znali o samotnom putovanju ono što ja znam, ne bi nikada jahač (konjanik) krenuo noću na put sam."

(Buhari)

960. Ebu-Se'id i Ebu-Hurejre, r. anhuma, prenose da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada trojica krenu na put, neka jednog odrede za emira - vođu puta."

(Ebu-Davud, hasen)

168. Blago ophođenje sa životinjama

966. Sehl b. 'Amr, a neki vele Sehl b. Rebi'a b. 'Amr el-Ensari, poznat kao ibn el-Hanzalijje i učesnik Bej'ati-r-Ridvana, r.a., veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, je jednom prilikom, naišao pored deve koja je bila toliko mršava da je sastavila stomak s leđima, pa je rekao: 'Bojte se Allaha, za ove životinje koje ne znaju govoriti! Jašite ih kada su u dobrom stanju (zdrave i nahranjene) i jedite ih (koljite za ishranu) kada su u dobrom stanju.'"

(Ebu-Davud, sahih)

169. Pružanje pomoći saputniku

969. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., pripovijeda: "Dok smo, jednom prilikom, bili na putovanju, došao je neki čovjek na svojoj jahalici i počeo bacati pogled desno - lijevo, pa je Resulullah (sallallahu 'alejhi ve selleme) rekao: 'Ko ima viška jahalicu, neka je dadne onome ko nema jahalice; ko ima viška putne opreme, neka je dadne onome ko je bez putne opreme.' Potom je spomenuo od vrsta imetka ono što je spomenuo, tako da smo zaključili da niko od nas nema pravo na višak."

(Muslim)

970. Džabir, r.a., priča da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, namjeravajući krenuti u borbu, rekao: "O muhadžiri i ensarije! Među vašom braćom ima ljudi koji nemaju ni imetka ni obitelji, pa neka svaki od vas pridruži sebi dvojicu ili trojicu od njih, jer niko od nas

nema pravo na jahalicu koja ga nosi, sem smjene jednog od njih." Džabir veli: "Pa sam pridružio sebi dvojicu ili trojicu i nisam devu, koju sam posjedovao, jahao ništa više od njih (smjenjivali smo se na njoj podjednako)."

(Ebu-Davud)

170. Šta se kaže kada se zajaše životinja (ili prevozno sredstvo) radi putovanja?

Uzvišeni Allah kaže:

"Onaj koji stvara stvorenja svake vrste i daje vam lađe i kamile da putujete, da se leđima njihovim služite i da se, kada na njima jahali budete, blagodati Gospodara svoga sjetite i da reknete: 'Hvaljen neka je Onaj koji je dao da nam one služe, mi to sami ne bismo mogli postići, i mi ćemo se sigurno Gospodaru svome vratiti!'" (Ez-Zuhruf, 12-14)

972. Ibn-Omer, r.a., prenosi da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme,, kada bi zajahao svoju devu da krene na put, tri puta donio tekbir ("Allahu ekber"), a zatim rekao: "Hvaljen neka je Onaj Koji nam je ovo potčinio, mi to sami ne bismo mogli postići, i mi ćemo se sigurno Gospodaru svome vratiti! Gospodaru naš, molimo Te na ovom našem putovanju za dobročinstvo i bogobojaznost, i za djela s kojima ćeš Ti biti zadovoljan. Gospodaru naš, olakšaj nam ovo putovanje i skrati nam njegovu razdaljinu (čineći ga udobnim)! Gospodaru naš, Ti si saputnik na putu i zastupnik obitelji. Gospodaru naš, utječem Ti se od poteškoća puta, od tužnih i sjetnih prizora i ružna povratka u imetku, obitelji i djeci."

A kada bi se vratio, izgovorio bi te riječi i dodao: "Vraćamo se, tevbu čineći, robujući i zahvaljujući Gospodaru našem!"

(Muslim)

171. Musafir donosi tekbir kada se popne na prijevoj (uzvišicu), a tesbih (subhanallah) kada siđe u dolinu i sl., ne podižući puno glas, jer je to zabranjeno.

975. Džabir, r.a., pripovijeda: "Kada bismo se (za vrijeme putovanja) popeli na kakav brežuljak (uzvišicu), učili bismo tekbir 'Allahu ekber', a kada bismo sišli u dolinu, učili bismo tesbih 'Subhanallah!'"

(Buhari)

976. Ibn-Omer, r.a., prenosi da bi Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, i njegova vojska, kada bi se na uzvišicu popeli, tekbir donosili, a kada bi se u dolinu spustili, tesbih ("Subhanellah") bi učili.

(Ebu-Davud, sahih)

977. Ibn-Omer, r.a., pripovijeda da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, prilikom povratka sa hadža ili 'umre, kad god bi se na kakav prijevoj ili uzvišicu ispeo, tri puta tekbir proučio, a onda rekao: "Nema drugog boga, osim Jedinog Allaha; On nema druga. Njemu pripada vlast i zahvala i On je svemoćan. Vraćamo se, tevbu čineći, robujući, na sedždu padajući i zahvaljujući Njemu, Gospodaru našem! Allah je obistinio svoje obećanje, potpomagao Svoga roba i sve (neprijateljske) saveznike On je sam porazio!"

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovom predanju stoji da bi Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, izgovorio ove riječi kada bi se vraćao iz borbe, pohoda, hadža ili 'umre.

978. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je neki čovjek rekao: "O Allahov Poslaniče, hoću putovati, pa me posavjetuj!"

Na to mu Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, reče: "Drži se bogobojaznosti i tekbir donosi na svakom prijevoju (brežuljku)", a kada je čovjek otišao, dodao je: "Gospodaru moj, skrati mu put i olakšaj mu ga!"

(Tirmizi, hasen)

979. Od Ebu-Musa El-Ešarije, r.a., prenosi se: "Bili smo na putu sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa kada bismo stigli u neku prostranu dolinu, glasno bi rekli: 'LA ILAHE ILLALLAH ALLAHU EKBER.' Naši glasovi bi se razlijegali. Allahov Poslanik, s.a.v.s., tom prilikom reče: 'O ljudi, budite milostivi prema sebi. Zaista Vi ne dozivate gluhog niti odsutnog. Zaista je On sa vama. On čuje i blizu je.'"

(Muttefekun alejhi)

172. Mustehab je učiti dove na putu.

980. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Tri dove su, bez sumnje, primljene (uslišane); dova mazluma - onoga kome je nepravda učinjena, dova musafira i roditeljsko proklinjanje svoga djeteta."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

U rivajetu Ebu-Davuda izostavljena je riječ: "ala veledihi" pa bi, po njegovom rivajetu, značenje bilo: "... i dova roditelja."

174. Šta se kaže kad se dođe u neko mjesto?

982. Havla bint Hakim, r.a., veli da je čula Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Ko stigne u neko mjesto, pa rekne: 'Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio', neće mu ništa naškoditi sve dok ne ode iz tog mjesta."

(Muslim)

175. Mustehab je da musafir, nakon obavljenog posla, požuri kući i porodici.

984. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ove njegove riječi: "Putovanje je dio (džehenemske) patnje: uskraćuje vam hranu, piće i san, pa kada neko od vas postigne cilj svog putovanja, neka požuri svojoj obitelji."

(Muttefekun alejhi)

176. Mustehab je s puta vratiti se obitelji (ženi) danju; noću je to - bez nužde - pokuđeno činiti.

985. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada neko od vas dugo odsustvuje (od kuće), neka nipošto ne dolazi obitelji (ženi) u noćno doba."

(Muttefekun alejhi)

U jednom drugom predanju stoji da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, zabranio da se čovjek noću vraća obitelji (ženi).

177. Šta treba reći kad se vrati s puta i ugleda svoje mjesto?

O ovome govori i prethodni hadis Ibn-Omera, r.a., pod brojem 977.

987. Enes, r.a., pripovijeda: "Dolazili smo s Allahovim Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve selleme, (s puta), pa kada smo bili u blizini (na vidiku) Medine, on reče: 'Vraćamo se, tevbu čineći, robujući i zahvaljujući Gospodaru našem! On je to neprestano ponavljao, sve dok nismo ušli u Medinu.'"

(Muslim)

178. Mustehab je pri povratku s puta prvo svratiti u džamiju i klanjati dva rekata.

988. K'ab b. Malik r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, pri povratku s puta, svraćao prvo u džamiju i klanjao dva rekata.

(Muttefekun alejhi)

179. Ženi je zabranjeno da putuje sama.

989. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Nije dozvoljeno ženi, koja vjeruje u Allaha i Sudnji dan, krenuti na put od jednog dana i noći (dužine dana i noći), bez mahrema rođaka za koga se ne može udati."

(Muttefekun alejhi)

990. Ibn-'Abbas, r.a., veli da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Neka se čovjek nipošto ne osamljuje sa ženom (koja mu nije bliži rod), ako s njom nije njen mahrem (osoba za koju se ne može udati), a žena neka ne putuje bez mahrema!"

Neki čovjek mu reče: "O Allahov Poslaniče, moja žena krenula je na hadž, a ja sam upisan za taj i taj pohod (vojnu)?" Poslanik mu na to reče: "Idi i hadž obavi sa svojom ženom!"

(Muttefekun alejhi)

FADILETI

180. Vrijednost učenja Kur'ana

991. Ebu-Umame, r.a., prenosi da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Učite Kur'an, jer će on doći na Sudnjem danu da se zauzima (šefaat čini) za svoje učače."

(Muslim)

993. Osman b. 'Affan, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Najbolji među vama je onaj koji Kur'an nauči, a zatim njemu druge poučava."

(Buhari)

994. Aiša, r.a., prenosi ove riječi Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Onaj ko vješto uči Kur'an, će biti u društvu s pisarima (melekima) časnim i čestitim, a ko ga uči zamuckujući i s poteškoćom, imat će dvije nagrade."

(Muttefekun alejhi)

995. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Vjernik koji uči Kur'an je kao "utrudždže" cedrat (limun, pomorandža); ima lijep miris a i okus mu je lijep, a vjernik koji ne uči Kur'an je kao hurma; nema mirisa a okus joj je sladak. Munafik koji uči Kur'an je kao bosiljak; ima lijep miris a okus mu je gorak, a munafik koji ne uči Kur'an je kao gorka tikvica; nema mirisa a okus joj je gorak."

(Muttefekun alejhi)

996. Omer b. el-Hattab, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Zaista, Allahovom Knjigom (Kur'anom) uzdiže jedne narode, a ponižava druge."

(Muslim)

999. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko prouči jedan harf - slovo iz Allahove Knjige (Kur'ana), imat će nagradu, a nagrada se desetorostruko uvećava. Ja ne kažem da je 'Elif - Lam-Mim' jedan harf, nego 'Elif' je harf, 'Lam' je harf i 'Mim' je harf."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1000. Ibn-'Abbas, r.a., veli da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Onaj u

čijim grudima nema ništa iz Kur'ana (ne pamti ništa iz Kur'ana) jeste kao razvaljena i napuštena kuća."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1001. 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Učaču Kur'ana će na Sudnjem danu biti rečeno: 'Uči i penji se (dženetskim stepenicama - deredžama), uči lijepo i pravilno, kao što si i na dunjaluku učio, jer, tvoje mjesto (deredža u Dženetu) je kod posljednjeg ajeta koji proučiš.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

181. Dužnost je održavati i čuvati Kur'an i ne prepustiti ga zaboravu.

1002. Ebu-Musa r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Brinite se i čuvajte ovaj Kur'an (ono što ste naučili iz njega), jer, tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, on se zaboravlja brže nego što se deva oslobodi sveze (konopa kojim joj je noga svezana)."

(Muttefekun alejhi)

182. Lijepo je Kur'an učiti uljepšanim glasom!

1004. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je rekao: "Allah ne sluša - ne poklanja pažnju ničemu kao vjerovjesniku lijepa glasa, koji glasno i lijepo uči Kur'an."

(Muttefekun alejhi)

183. Podsticanje na učenje određenih ajeta i sura iz Kur'ana

1009. Ebu-Se'id Rafi' b. Mu'alla, r.a., veli: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao mi je: 'Hoćeš li da te podučim najvažnijoj suri u Kur'anu, prije nego što izađeš iz džamije?' Zatim me je uzeo za ruku pa, kada smo htjeli izaći, ja mu rekoh: 'O Allahov Poslaniče, rekao si da ćeš me podučiti najvažnijoj suri u Kur'anu?', a on mi odgovori: 'Elhamdu lillahi rabbil 'alemin (Fatiha) - to je sedam ajeta koji se ponavljaju ("Esseb'ulmesani") i veličanstveni Ku'ran koji mi je dat.'"

(Buhari)

1010. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme,

rekao za suru "Kulhuvellahu ehad": "Tako mi onoga, u čijoj je ruci moja duša, ona je ravno trećini Kur'ana."

U jednom drugom predanju stoji da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao svojim ashabima: "Zar nije svaki od vas u stanju proučiti trećinu Kur'ana u jednoj noći?" Pošto im je to izgledalo teško, oni rekoše: "A ko je to od nas u stanju, o Allahov Poslaniče?" A on im odgovori: "Kulhuvellahu ehad" trećina je Kur'ana."

(Buhari)

1015. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, tražio je utočište (kod Allaha) od džina i insanskog pogleda (uroka), sve dok mu nisu objavljene 'Mu'avvizetani': sure El-Felek i sura En-Nas, a kada su mu one objavljene, učio je njih, ostavivši sve ostalo."

(Tirmizi, hasen)

1018. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Ne činite vaše kuće grobovima (ne učeći i ne klanjajući u njima), jer šejtan zaista bježi od kuće u kojoj se uči sura El-Bekara."

1021. Ebu Derda', r.a., pripovijeda da je Resulullah (sallallahu 'alejhi ve selleme) rekao: "Ko nauči (napamet) deset ajeta s početka sure El-Kehf, će biti sačuvan od Dedžala." U drugom predanju stoji: "... s kraja sure El-Kehf."

(Muslim)

1022. Ibn-Abbas, r.a., prenosi: "Dok je Džibril sjedio kod Poslanika, s.a.v.s., čuo je jedan glas iznad sebe, pa je podigao glavu i rekao: 'Ovo su se vrata nebeska otvorila danas. Nikad do danas se nisu otvorila.' Kroz njih je ušao melek jedan, pa Džibril reče: 'Ovaj melek sišao je prvi put na Zemlju. Nikad ranije nije silazio.' Melek nazva selam i reče: 'O Muhammede, raduj se zbog dva svjetla (nur) koja su ti donesena, a prije ni jedan poslanik ih nije dobio, to su: Fatihatul kitab (fatiha) i završeci sure Bekare. Ti zaista nećeš ni harfa iz njih proučiti, a da nećeš to dobiti.'"

(Muslim)

184. Okupljanje radi učenja i proučavanja Kur'ana pohvalno je.

1023. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kada se ljudi okupe u jednoj od Allahovih kuća (džamija) da uče Allahovu Knjigu

(Kur'an) i da je međusobno proučavaju, na njih se spusti mir, prekrije ih Allahova milost, okruže ih meleki i Allah ih spomene među onima koji su kod Njega."

(Muslim)

185. Vrijednosti i odlike abdesta

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, kada hoćete namaz obaviti, lica svoja i ruke svoje do iza lakata operite, a dio glava svojih potarite, i noge svoje do iza članaka"... do riječi: "Allah vam ne želi pričiniti poteškoće, već vas želi učini čistim i da vam blagodat svoju upotpuni, da biste bili zahvalni." (El-Maide, 6)

1026. Osman, b. 'Affan, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko lijepo i kako treba abdest uzme, izađu grijesi iz njegova tijela, pa čak i ispod njegovih noktiju."

(Muslim)

1028. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, da je rekao: "Kada se rob musliman (mu'min) abdesti, pa opere svoje lice, spadnu s njega, sa posljednjom kapi vode, svi grijesi koje je počinio očima gledajući; kada opere svoje ruke, spadnu s njih, s posljednjom kapi vode, svi grijesi koje je rukama počinio; a kada opere svoje noge, spadnu s njih, vodom ili s posljednjom kapi vode, svi grijesi radi kojih je nogama hodio, tako da, nakon abdesta, izađe čist od grijeha."

(Muslim)

1029. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao na groblje, pa rekao: "Esselamu alejkum, boravište naroda koji vjeruje, i mi ćemo vam se inšallah pridružiti, a želio bih vidjeti našu braću." Rekoše: "Nismo li mi tvoja braća, Allahov Poslaniče?" Reče: "Vi ste moji ashabi, a braća su oni koji još nisu došli na ovaj svijet." Rekoše: "Kako ćeš poznati one koji još nisu došli, od tvog ummeta, o Allahov Poslaniče?" Reče: "Reci mi kada bi čovjek imao konje s bijelom pjegom na čelu, da li bi ih mogli prepoznati među potpuno crnim konjima?" Rekoše: "Mogli bismo, Allahov Poslaniče." On reče: "Naša će braća doći svijetlih (bijelih) lica i čisti od abdesta, a ja ću ih predvoditi na Havd (vrelo Poslanikovo s.a.v.s)."

(Muslim)

1032. Omer, b. el-Hattab, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, da

je rekao: "Ko od vas abdesti, pa abdest upotpuni, a zatim kaže: 'Vjerujem da nema drugog boga, osim Jedinog Allaha, Koji nema druga, i vjerujem da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, će biti mu otvorena osmera dženetska vrata, da uđe na koja hoće.'"

(Muslim)

A Tirimizi u svome predanju dodaje: "Bože moj, učini me od onih koji se kaju i od onih koji se čiste."

186. Vrijednosti i odlike ezana

1033. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi ove riječi Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Kada bi ljudi znali vrijednost ezana i prvog safa, a zatim morali kockom određivati ko će ezaniti, ili u prvi saf stati, oni bi to činili; kada bi znali vrijednost ranjenja na namaz, oni bi se u tome natjecali, a kada bi znali vrijednost jacije i sabah - namaza, oni bi na njih dolazili, pa makar puzući!"

(Muttefekun alejhi)

1034. Mu'avija, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Mujezini će biti najdužih vratova na Sudnjem danu (s najvećom nadom će isčekivati Allahovu milost)."

(Muslim)

1035. 'Abdullah b. 'Abdurrahman b. Ebu-Sa'sa' pripovijeda da mu je Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., rekao: "Vidim da voliš ovce i pustinju, pa kada si sa svojim ovcama ili u svojoj pustinji i htjedneš ezan za namaz proučiti, podigni svoj glas, jer, sve što čuje glas mujezina bio džin, insan, ili nešto drugo svjedočit će mu na Sudnjem danu." Zatim Ebu-Se'id reče: "To sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s."

1037. 'Abdullah b. 'Amr b. el-'As, r.a., prenosi da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Kada čujete ezan, ponavljajte za mujezinom, a zatim salavat na mene donesite, jer ko jedan salavat na mene donese, Allah će na njega donijeti deset. Potom molite Allaha da mi podari 'El-Vesile', mjesto u Džennetu koje ne priliči nikom osim jednom od Allahovih robova, a ja se nadam da ja budem taj rob, pa ko mi bude tražio "El-Vesile", imat će pravo na moj šefaat."

(Muslim)

1039. Džabir, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ove riječi:

"Ko kaže kada čuje ezan: 'Allahu, Gospodaru ovog poziva savršenog i namaza uspostavljenog, podari Muhammedu "El-Vesile" (najodabranije mjesto u Džennetu) i "El-Fadile", i proživi ga na hvale dostojnom mjestu koje si mu obećao', zaslužio je moj šefa'at na Sudnjem danu.'"

(Buhari)

1040. S'ad b. Ebi-Vekkas, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko, kada čuje ezan, kaže: Vjerujem da je samo Allah Bog, koji nema druga i da je Muhammed Njegov rob i Njegov Poslanik, zadovoljan sam da mi Allah bude Gospodar, Muhammed, sallallahu 'alejhi ve selleme, Poslanik, a islam vjera, će biti mu oprošteni (manji) grijesi.'"

(Muslim)

1041. Enes, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Primljena je dova koja se prouči između ezana i ikameta."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

187. Vrijednost i odlike namaza

Uzvišeni Allah kaže:

"Zaista, namaz odvraća od razvrata i od svega što je ružno." (El-Ankebut, 45)

1042. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je od Resulullaha, sallallahu 'alejhi ve selleme, čuo ove riječi: "Šta mislite, kada bi pred vratima jednog od vas bila rijeka, u kojoj bi se on pet puta dnevno kupao, bi li imalo prljavštine na njemu ostalo?" "Ne bi", odgovoriše prisutni, a Resulullah, a.s., dodade: "To je primjer pet dnevnih namaza, s kojima Allah briše počinjene grijehe."

(Muttefekun alejhi)

1044. Ibn-Mes'ud, r.a., pripovijeda da je jedan čovjek poljubio neku ženu, pa je došao i obavijestio o tome Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme. Tada je Uzvišeni Allah objavio ovaj ajet: "I obavljaj molitvu početkom i krajem dana, i u prvim časovima noći! Dobra djela zaista poništavaju hrđava." (El-Hud, 114) Čovjek tada upita: "Je li to samo za mene?", a Poslanik odgovori: "Za sav moj ummet."

(Muttefekun alejhi)

188. Značaj sabahskog i ikindijskog namaza

1050. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi ove riječi Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Nad vama naizmjenično bdiju meleki dana i meleki noći, a sastaju se (smjenjuju se) na sabahskom i ikindijskom namazu. Zatim se oni koji su među vama noćili penju (na nebesa), pa ih Allah upita, a On najbolje zna: 'U kakvom ste stanju ostavili Moje robove?', a meleki odgovore: 'Ostavili smo ih da klanjaju, a i zatekli smo ih da klanjaju.'"

(Muttefekun alejhi)

1051. Džerir b. Abdullah el-Bedželi, r.a., pripovijeda: "Bili smo kod Vjerovjesnika, sallallahu 'alejhi ve selleme, pa on pogleda u mjesec, a bijaše noć punog mjeseca i reče: 'Zaista ćete vi vidjeti vašeg Gospodara kao što vidite ovaj mjesec; nimalo se nećete namučiti u Njegovom viđenju, pa ako ste u stanju da vas ne prođe namaz prije izlaska sunca (sabahski) i prije njegova zalaska (ikindijski), onda tako postupite.'"

(Muttefekun 'alejhi)

U drugom rivajetu, stoji: "Pa je pogledao u mjesec četrnaeste noći." (Ovim hadisom preporučuje se čuvanje sabhaskog i ikindijskog namaza; prim. prev.)

1052. Burejde, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Ko ostavi ikindijski namaz, propala su mu njegova djela."

(Buhari)

189. Vrijednost i značaj odlaska u džamiju

1053. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Kad god neko ode u džamiju - jutrom ili navečer, Allah mu pripremi mjesto u Džennetu, koliko god puta ode ujutro i navečer."

(Muttefekun alejhi)

1054. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, i ove riječi: "Ko se kod svoje kuće očisti (abdesti ili okupa), a zatim ode u neku od Allahovih kuća (džamija) da obavi jedan od Njegovih farzova, jednim mu se korakom oprašta grijeh, a drugim podiže stepen (u Džennetu)."

(Muslim)

1057. Ebu Musa r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao:

"Najveću nagradu za namaz ima čovjek koji najviše koraka napravi do namaza (džamije), a zatim onaj koji je bliže. Onaj ko iščekuje namaz da ga klanja od onoga ko klanja, (sam) pa legne da spava."

(Muttefekun alejhi)

190. Vrijednost iščekivanja namaza

1061. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Jedan od vas je u namazu sve dok je namazom zauzet i dok ga jedino namaz sprečava da se vrati obitelji."

(Muttefekun alejhi)

191. Značaj i vrijednost zajedničkog namaza

1064. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Namaz obavljen u džema'atu vredniji je i bolji od namaza pojedinca za dvadeset sedam deredža."

(Muttefekun alejhi)

1066. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi i kaže: "Došao je slijepac Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, nemam vodiča koji bi me dopratio do mesdžida.' Zatim je tražio od Poslanika, s.a.v.s., da mu da povlasticu da klanja u kući, pa mu odobri, ali kad se ovaj udalji, dozva ga i upita: 'Čuješ li poziv na namaz?' Reče: 'Da.' Reče mu: 'Odazovi mu se.'"

(Muslim)

1068. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, bio sam naredio da naredim da se saberu drva, zatim naredim da se ezan prouči za namaz, zatim naredim nekom čovjeku da imami svijetu, zatim odem do ljudi (koji ne dolaze na namaz) i popalim njihove kuće."

(Muttefekun alejhi)

1069. Od Ibn-Mesuda, r.a., prenosi se da je rekao: "Kome pričinjava zadovoljstvo da sutra sretne Allaha, dž.š., kao musliman, neka čuva ove namaze, jer će biti prepoznat po njima. Zaista je Allah propisao vašem Poslaniku, s.a.v.s., sunnete, Allahove upute, a namazi se ubrajaju u sunnete, upute. Ako vi usklanjate u vašim kućama, kao onaj što izostavlja džemat i klanja u svojoj kući, tada ćete ostaviti sunnet svog Poslanika, s.a.v.s., a ako

ostavite sunnet svog Poslanika, s.a.v.s., zalutat ćete.

Ja znam da mi (ashabi), nismo izostavljali namaz u džematu, izostavljali su ga samo munafici, poznati licemjeri. Nekada bi nekog od nas dopratili među dvojicom, oslanjajući se na njih dok bi stao u saf."

(Muslim)

U drugom njegovom predanju stoji: "Zaista nas je Poslanik, s.a.v.s., podučio sunnetima upute, a od tih sunneta je namaz u džamiji u kojoj se uči ezan."

1070. Ebu-Derda', r.a., prenosi da je čuo od Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, ove riječi: "Trojicu ljudi, bilo u selu ili u pustinji, koji ne obavljaju namaz u džema'atu, šejtan je već savladao, pa se držite džema'ata, jer, vuk jede ovcu koja se odvoji od stada."

(Ebu-Davud, sa hasen senedom)

192. Podsticanje na obavljanje sabaha i jacije u džema'atu.

1071. Osman b. 'Affan, r.a., pripovijeda da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Ko klanja jaciju u džematu, kao da je klanjao pola noći, a ko klanja sabah u džematu, kao da je klanjao cijelu noć."

(Muslim)

1073. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nema težeg namaza munaficima od sabaha i jacije, a kad bi znali šta je u njima, dolazili bi da obave ta dva namaza, pa makar puzeći."

(Muttefekun alejhi)

193. O naredbi čuvanja propisanih namaza i strogoj zabrani njihovog ostavljanja!

Uzvišeni Allah kaže:

"Redovno namaz obavljajte, naročito onaj krajem dana." (El-Bekara, 238)

"Pa ako se pokaju i budu namaz obavljali i zekat davali, ostavite ih na miru." (Et-Tevba, 5)

1074. Ibn-Mes'ud, r.a., pripovijeda: "Pitao sam Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, koje je djelo najodabranije?, pa on reče: 'Namaz obavljen u njegovom vremenu.' 'Zatim koje?', upitah ja, a on reče: 'Dobročinstvo prema roditeljima.' 'Zatim koje?', upitah

ponovo, a on reče: 'Borba na Allahovom putu.'"

(Muttefekun alejhi)

1075. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Resulullah, sallallahu 'alejhi ve selleme, rekao: "Islam se temelji na ovih pet temelja: očitovanju da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, klanjanju namaza, davanju zekata, postu mjeseca ramazana i obavljanju hadža."

(Muttefekun alejhi)

1076. Ibn-Omer, r.a., prenosi i ove riječi Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme: "Naređeno mi je da se borim protiv ljudi, sve dok ne budu svjedočili da nema boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, klanjali namaz i davali zekat, pa kada to učine, zaštitili su od mene svoju krv (živote) i svoje imetke, osim kada to islam zahtijeva, a račun će Allahu polagati."

(Muttefekun alejhi)

1077. Mu'az, r.a., pripovijeda: "Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme poslao, me je u Jemen i rekao: 'Doći ćeš narodu, sljedbenicima Knjige (kitabijama), pa ih pozovi da posvjedoče da nema drugog boga, osim Allaha, i da sam ja Allahov Poslanik. Ako ti se u tome odazovu, saopći im da im je Uzvišeni Allah propisao pet namaza u svakom danu (i noći). Ako ti se i u tome odazovu, upoznaj ih da im je Uzvišeni Allah propisao zekat - sadaku koja se uzima od njihovih bogataša i predaje njihovim siromasima. Ako ti se i u tome odazovu, ne diraj u njihovu najvredniju imovinu (prilikom uzimanja zekata) i čuvaj se dove onoga kome je nepravda učinjena, jer između nje i Allaha nema zastora."

(Muttefekun alejhi)

1078. Džabir, r.a., prenosi da je čuo Allahova Poslanika, sallallahu 'alejhi ve selleme, kad kaže: "Između čovjeka i širka i nevjerovanja je napuštanje namaza."

(Muslim)

1080. Šekik b. Abdullah, savremenik Muhammedovih, a.s., drugova (tabiin) i kod svih priznat po svojoj vjerodostojnosti, rahimehullah, veli: "Ashabi, Muhammedovi (sallallahu 'alejhi ve selleme) drugovi, nisu ostavljanje nijednog djela smatrali nevjerstvom, osim ostavljanja namaza."

(Tirmizi, hasen)

1081. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Prvo za šta će

čovjek polagati račun na Sudnjem danu je namaz, pa ako mu bude ispravan i primljen, spasio se i uspio je. A ako mu namaz ne bude primljen, izgubio je i propao."

Ako mu bude nedostajalo od farzova, Allah, dž.š., će reći: "Pogledajte ima li šta kod ovog Mog roba od nafile", pa će mu se njome nadoknaditi ono što bude falilo od farzova.

A zatim će polagati račun za ostala djela na ovakav način."

(Tirmizi, hasen)

194. Vrijednost prvog safa i naredba o upotpunjavanju prvih safova, njihovom poravnavanju i zbijanju.

1082. Džabir, b. Semure, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve selleme, istupio pred njih, pa im je rekao: "Zar se nećete poredati u safove, kao što se meleki poredaju kod svoga Gospodara?" "A kako se meleki poredaju kod svoga Gospodara?", upitasmo mi, a on odgovori: "Upotpune prve safove i zbiju se u njima."

(Muslim)

1083. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada bi ljudi znali kakva je vrijednost poziva (ezana) i prvoga safa, i kada se ne bi mogli dogovoriti ko će u njega stati, nego bacanjem kocke, bacali bi kocku."

(Muttefekun alejhi)

1085. Ebu-Seid el-Hudar, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., vidio ashabe da se povlače u namazu unazad, pa im reče: "Naprijed prođite i za mnom se povodite, a neka se za vama povode oni koji su iza vas. Dokle god se povlače neki ljudi, sve dotle ih Allah unazađuje."

(Muslim)

1086. Od Ebu-Mes'uda r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., doticao je naša ramena pred početak namaza, govoreći: 'Poravnajte se, nemojte se razilaziti, pa da vam se srca raziđu. Neka iza mene stanu punoljetni i razumni, a zatim oni koji su iza njih, a zatim oni koji su iza njih.'"

(Muslim)

1087. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Poravnajte vaše safove, jer zaista je poravnavanje safova dio cjelovitosti i potpunosti namaza."

(Muttefekun alejhi)

A u Buharijinu rivajetu, stoji: "... jer zaista je poravnavanje safova sastavni dio obavljanja namaza."

1089. Numan b. Bešir, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: "Ili ćete poravnati svoje safove, ili će vas Allah razdvojiti."

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovom predanju stoji: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., poravnavao je naše safove kao da ispravlja luk od strijele dok ne bi vidio da smo shvatili. Jednog dana izašao je i stao i gotovo da rekne 'Allahu ekber', pa opazi jednog čovjeka, beduina da mu prsa strče iz safa, pa reče: 'O Allahovi robovi, ili ćete vi safove poravnati, ili će vas Allah razjediniti.'"

1090. Od El-Bera'a bin 'Aziba, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., prolazio je kroz safove, s kraja na kraj, dodirujući naša prsa i ramena i govoreći: 'Nemojte se razilaziti, pa da vam se srca raziđu.' On je također govorio: 'Zaista, Allah i Njegovi meleki donose salavat na prve safove.'"

(Ebu-Davud, hasen)

1091. Od Ibn-'Umera r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Uspostavite i poravnajte safove, sastavite ramena, popunite praznine, blago dotičite ruke vaše braće i nemojte ostavljati praznina za šejtana. Ko sastavi saf, Allah će ga sastaviti sa Sobom, a ko prekine saf, Allah će ga od Sebe odvojiti."

(Ebu-Davud, hasen, sahih)

195. Potvrđeni sunneti sa farzovima, njihov minimalni i potpuni broj, i sredina između toga dvoga

1097. Od majke pravovjernih, Ummu Habibe Remle bint Ebi-Sufjan, r.a., prenosi se da je rekla: "Čula sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Nema nijednoga (Allahova) roba - muslimana, koji svaki dan klanja Uzvišenom Allahu dvanaest rekata nafile, osim farzova, a da mu neće Allah sagraditi kuću u Džennetu!' Ili reče: ' ... a da mu neće biti sagrađena kuća u Džennetu!'"

(Muslim)

1098. Od Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da je rekao: "Klanjao sam sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., dva rekata prije podnevskog farza i dva rekata poslije, dva rekata poslije džume,

dva rekata poslije akšamskog farza i dva rekata poslije jacijskog farza."

(Muttefekun alejhi)

196. Potvrdenost dva rekata sabahskog sunneta

1100. Od Aiše, r.a., prenosi se da Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije ostavljao četiri rekata prije podnevskog farza i dva rekata prije sabahskog farza.

(Buhari)

1101. Od nje se, također, prenosi da je rekla: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije se čvršće obavezao ni na jednu nafilu, kao što se obavezao na dva rekata sabahskog sunneta."

(Muttefekun alejhi)

1102. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Dva rekata sabaha su bolja od dunjaluka i svega što je na njemu."

(Muslim)

U njihovom drugom predanju stoji, da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Dva rekata sabaha su mi draža od čitavog dunjaluka."

197. Kraće učenje na sabahskom sunnetu; šta se na njemu uči i kada mu je vrijeme?

1104. Od Aiše, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjao dva kratka rekata sabahskog namaza, između ezana i ikameta.

(Muttefekun alejhi)

U jednom drugom njihovom rivajetu stoji: "... klanjao je kratko dva rekata sabahskog sunneta, kada čuje ezan, tako da sam se pitala: 'Je li proučio na svakome jednu Fatihu?!'"

A u Muslimovom rivajetu stoji: "... klanjao je kratko dva rekata sabahskog sunneta kada čuje ezan", a u drugom rivajetu: "... kad se pojavi zora."

1108. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., proučio na dva rekata sabahska sunneta poslije Fatihe: "Kul ja ejjuhel kafirun i Kulhuvallahu ehad."

(Muslim)

1109. Ibn-'Umer, r.a., pripovijeda: "Pratio sam da Allahov Poslanik, s.a.v.s., čitav mjesec dana uči na dva rekata prije sabahskog farza: 'Kul ja ejjuhel kafirun i Kulhuvallahu ehad.'"

(Tirmizi, hasen)

198. Lijepo (mustehab) je prileći poslije dva rekata sabahskog sunneta naslonjen na desnu stranu kao i podsticanje na to bez obzira da li se probdjela noć u namazu ili ne

1111. Aiša, r.a., prenosi i kaže: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao bi u vrijeme od jacije do sabaha jedanaest rekata, predajući selam poslije svaka dva rekata, a zatim bi završio neparno (vitr) sa jednim rekatom. Pa kada bi mujezin završio sa sabahskim ezanom, a već bi zora osvanula, Allahov Poslanik, s.a.v.s., ustao bi na njegov ezan i klanjao dva kratka rekata, zatim bi se spustio na desnu stranu i tako malo pričekao dok mujezin ne obavi ikamet."

(Muslim)

1112. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi i kaže: "Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s.: "Kada klanja neko od vas dva rekata sabahska sunneta, neka odlegne malo na desnu stranu."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

199. Podnevski sunneti

1113. Od Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da je rekao: "Klanjao sam sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., dva rekata prije podnevskog farza i dva rekata poslije."

(Muttefekun alejhi)

1114. Od Aiše, r.a., prenosi se da Vjerovjesnik, s.a.v.s., nije izostavljao četiri rekata prije podnevskog farza.

(Buhari)

1116. Od Ummu Habibe, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko bude čuvao četiri rekata prije podnevskog farza i četiri poslije, Allah ga je zabranio vatri džehenemskoj.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1118. Aiša, r.a., priča da Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada ne bi klanjao prije podnevskih

farza četiri rekata, to bi učinio poslije farza.

(Tirmizi, hasen)

200. Ikindijski sunneti

1120. Ibn-'Umer, r.a., kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah se smilovao čovjeku koji klanja prije ikindijskog farza četiri rekata."

(Ebu-Davud i Tirmizi, hasen)

1121. Od Ali ibn Ebi-Taliba, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjao prije ikindijskog farza dva rekata.

(Ebu-Davud, sahih)

201. Akšamski sunneti prije i poslije farza

1122. Abdullah ibn Mugaffel, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Klanjajte prije akšamskog farza", da bi treći put dodao: "... onaj ko hoće."

(Buhari)

1124. Enes, r.a., rekao je: "Klanjali smo u vrijeme Allahova Poslanika, s.a.v.s., dva rekata poslije zalaska sunca, a prije akšamskog farza", pa mu je rečeno: 'Je li ih i Allahov Poslanik klanjao?' A on je na to odgovorio: 'On nas je vidio da klanjamo, a nije nam naredio niti nam je zabranio.'"

(Muslim)

1125. Enes, r.a., pripovijeda: "Bili smo u Medini, pa kad bi začuo ezan za akšam - namaz, oni bi požurili i klanjali po dva rekata namaza nafile prije farza stojeći naspram (džamijskih) stupova. Kad bi jedan čovjek, stranac, došao u džamiju, mislio bi da je namaz obavljen zbog mnogobrojnih klanjača ova dva rekata."

(Muslim)

203. Džumanski sunneti

1126. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kada neko od vas klanja džumu, neka poslije nje klanja četiri rekata.'"

(Muslim)

1127. Ibn-Omer pripovijeda da Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije klanjao poslije džume dok ne ode kući, pa bi on kod kuće klanjao dva rekata."

(Muslim)

204. Mustehab je klanjati sve vrste nafila u kući; naredba je da se, prilikom klanjanja nafile, pomjeri s mjesta na kojem je klanjan farz, ili, pak, da se između njih nešto progovori

1128. Od Zejd ibn Sabita, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "O ljudi, klanjajte u svojim kućama, jer je, zaista, najbolji onaj namaz (koji) čovjek obavi u svojoj kući, osim farzova."

(Muttefekun alejhi)

1129. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Klanjajte neke vaše nafila-namaze u kućama, nemojte kuće pretvarati u grobnice."

(Muttefekun alejhi)

1130. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kada neko do vas obavi namaz u džamiji, neka i u svojoj kući učini dio od svoga namaza, jer zaista će Allah od njegova namaza, u njegovoj kući, učiniti veliko dobro.'"

(Muslim)

205. Podsticanje na obavljanje vitr - namaza, objašnjenje njegova vremena, te da je on potvrđeni sunnet.

1132. Od Alije r.a., prenosi se da je rekao: "Vitr nije obavezan kao namaski farzovi, ali ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., učinio sunnetom, kada je rekao: 'Zaista je Allah nepar (jedan), voli jednoću, pa klanjajte vitr neparan broj rekata, o pripadnici Kur'ana.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1133. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je u svako doba noći klanjao vitr; na njenom početku, sredini i na kraju, a zadnje vrijeme svog života klanjao je vitr na kraju noći."

(Muttefekun alejhi)

1138. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko se boji da neće ustati na kraju noći, neka klanja vitr na njenom početku, a ko želi da ustane na kraju noći, neka vitr klanja krajem noći, jer zaista je namaz krajem noći osvjedočen, tj.

prisustvuju mu meleki, a to je bolje.'"

(Muslim)

206. Duha (kušluk) - namaz, najmanji, srednji i najviši broj njegovih rekata, te podsticanje na njegovo redovno obavljanje.

1140. Ebu-Zerr, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Svako jutro na svaki vaš zglob se daje sadaka; svaki tesbih je sadaka, svako (izgovoreno) "elhamdu lillahi" sadaka je, svako (izgovoreno) "la ilahe illallah" sadaka je, svaki (izgovoreni) tekbir sadaka je, naređivanje dobra sadaka je, odvraćanje od pokuđenog sadaka je, a sve to zamjenjuju dva rekata duha - namaza."

(Muslim)

208. Podsticanje na klanjanje dva rekata tahijjetul-mesdžida i o tome da je mekruh sjesti u bilo kojem vaktu, prije nego se klanjaju dva rekata, bila ona tahijjetul - mesdžid, farzovi, potvrđeni sunneti, ili nešto drugo.

1144. Od Ebu-Katade, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: Kada neko od vas uđe u džamiju, neka ne sjeda, dok ne klanja dva rekata.'"

(Muttefekun alejhi)

210. Fadileti (vrijednosti) petka, dužnost da se toga dana okupa, namiriše, porani na džuma - namaz, da se dova čini toga dana i donosi salavat na Vjerovjesnika, s.a.v.s., te objašnjenje da u tom danu ima čas (momenat) kada se dova prima i da je mustehab (lijepo) što više spominjati Allaha, dž.š., poslije džuma-namaza.

Uzvišeni Allah rekao je:

"A kada se molitva obavi, onda se po zemlji raziđite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite." (El-Džum'a, 10)

1147. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Najbolji dan, u kome se sunce rodilo, jeste petak; toga dana je stvoren Adem, toga dana je uveden u Džennet i toga dana je izašao iz njega.'"

(Muslim)

1149. Od njega se također prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Pet dnevnih namaza, džuma do džume, ramazan do ramazana, brišu grijehe počinjene između njih, ako se izbjegnu veliki grijesi."

(Muslim)

1150. Od njega i Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da su čuli Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako na svom mimberu govori: "Ili će se ljudi okaniti zapostavljanja džuma - namaza, ili će Allah zapečatiti njihova srca, pa će postati nemarni (nehajni, a uz to i bezbrižni)."

(Muslim)

1151. Od Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada neko od vas hoće ići na džumu, neka se okupa!"

(Muttefekun alejhi)

1154. Od Selmana, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Nijedan čovjek neće se okupati petkom, očistiti se koliko može, namirisati se uljem ili kućnim mirisom, zatim izaći (na namaz), ne rastavljajući između dvojice, zatim klanjati što mu je propisano, zatim slušati kada imam bude govorio, a da mu neće bit oprošteno između te i slijedeće džume."

(Buhari)

1155. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko se u petak okupa, poput kupanja od džunupluka, zatim ode u džamiju u prvom satu - kao da je devu žrtvovao; ko ode u drugom satu - kao da je kravu žrtvovao; ko ode u trećem satu - kao da je rogatog ovna žrtvovao, ko ode u četvrtom satu kao da je kokoš žrtvovao, ko ode u petom satu - kao da je jaje udijelio, a kada se imam pojavi (na minberu) - dođu meleci i slušaju hutbu."

(Muttefekun alejhi)

212. Vrijednosti noćnog namaza

Uzvišeni Allah rekao je:

"I probdij dio noći u molitvi, to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onom svijetu hvale dostojno mjesto darovati." (El-Isra', 79)

"Bokovi njihovi se postelja lišavaju..." (Es-Sedžda, 16)

"Oni su noću samo malo spavali." (Ez-Zarijat, 17)

1160. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjao je noću toliko da bi mu čak stopala naticala, pa sam mu rekla: 'Zašto to radiš, o Allahov Poslaniče, kad su ti oprošteni grijesi koje si počinio i koje ćeš počiniti?' On mi je odgovorio: 'A zar da ne budem zahvalan rob?'"

(Muttefekun alejhi)

1161. Alija. r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao njemu i Fatimi noću, pa bi upitao: "A zar ne klanjate?"

(Muttefekun alejhi)

1162. Salim b. Abdullah b. Omer b. Hatab, r.a., prenosi od svog oca Abdullaha, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Divan li je čovjek Abdullah, samo kad bi još klanjao noću." "Poslije toga", veli Salim, "Abdullah ibn Omer, r.a., spavao je noću samo malo (klanjao bi)."

(Muttefekun alejhi)

1163. Abdullah b. Amr b. el-As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "O Abdullahu, nemoj biti kao taj i taj, koji je obavljao noćne namaze, pa je to napustio."

(Muttefekun alejhi)

1164. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi: "Neko je spomenuo jednog čovjeka u Poslanikovu prisustvu i rekao da dotični spava cijelu noć sve do svanuća. Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Tom se čovjeku u uši šejtan pomokrio.'"

(Muttefekun alejhi)

1165. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada neko od vas zaspi, šejtan mu na potiljku zaveže tri čvora i pri vezivanju svakog kaže: 'Moraš dugu noć prespavati!' Ukoliko se dotični probudi, pa spomene Uzvišenog Allaha, odriješi mu se jedan čvor; pa ako uzme abdest, odriješi se još jedan čvor; pa ako klanja, odriješi se i treći čvor, i on osvane čio i raspoložen. U protivnom, osvane lošeg raspoloženja, l lijen."

(Muttefekun alejhi)

1166. Od 'Abdullaha ibn Selama, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "O ljudi, nazivajte selam, dijelite hranu i klanjajte noću dok svijet spava, ući ćete u Džennet u miru."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1167. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Najbolji post, poslije ramazana, je u Allahovom mjesecu muharremu, a najbolji namaz, nakon farzova, je noćni namaz (kijamul-lejli)."

(Muslim)

1170. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., mrsio bi tokom mjeseca, tako da bismo pomislili da nijedan dan nije postio, pa bi opet postio tako da bismo pomislili da nijedan dan nije mrsio. Nisi mogao poželjeti da ga vidiš da klanja noću, a da ga ne bi vidio, niti da ga vidiš da spava, a da ga ne bi vidio."

(Buhari)

1172. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije klanjao više od jedanaest rekata, bilo u ramazanu ili nekom drugom mjesecu; klanjao bi četiri rekata, a ne pitaj o njihovoj ljepoti i duljini, zatim bi klanjao tri, pa sam mu rekla: 'Allahov Poslaniče, hoćeš li spavati prije nego klanjaš vitr?' On je odgovorio: 'Aiša, moje oči spavaju, ali moje srce ne spava!'"

(Muttefekun alejhi)

1175. Od Huzejfe, r.a., prenosi se da je rekao: "Jedne noći sam klanjao sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s., i on je otpočeo učiti suru 'El-Bekara', pa rekoh (u sebi): 'Učinit će ruku' nakon sto ajeta!', pa kad ih je proučio rekoh: 'Klanjat će sa njom jedan rekat!', pa kad ju je proučio rekoh: 'Nakon nje će na ruku'!'; zatim je otpočeo suru 'En-Nisa' i proučio je, pa suru 'Ali 'Imran', i proučio je, učeći tako da je svaki harf pravilno i tečno izgovarao. Kada bi proučio ajet u kom je tesbih izgovorio bi ga, kada bi naišao na dovu učinio bi dovu; kada bi proučio ajet u kom se utječe od šejtana; utjecao bi se od njega. Zatim je učinio ruku', izgovarajući 'subhane rabbijelazim', pa je ostao na ruku'u koliko i na kijamu, zatim rekao je'semi'a Allahu limen hamideh rabbena lekel-hamd'; zatim je dugo stajao, blizu onoliko koliko je bio na ruku'u, zatim je sedždu učinio govoreći 'subhane rabbijel a'la', a sedžda je bila duga skoro koliko i kijam (stajanje)."

(Muslim)

1179. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'U noći ima jedan čas (momenat) u kojem, ako čovjek musliman potrefi, moleći

Allaha Uzvišenog neko dunjalučko ili ahiretsko dobro, molba mu biva uslišana; taj čas ima u svakoj noći.'"

(Muslim)

1183. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah se smilovao čovjeku koji ustane noću, pa klanja i probudi svoju ženu, pa ako ne htjedne, zapljusne je vodom. Allah se smilovao i ženi koja ustane noću, pa klanja i probudi svog muža, pa ako ne htjedne, zapljusne ga vodom u lice."

(Ebu-Davud, sahih)

1184. Ebu-Hurejre, r.a., i Ebu-Seid, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada jedan čovjek probudi svoju ženu noću, pa oboje klanjaju noćni namaz odvojeno ili klanjaju dva rekata zajedno (džemtile), upisani su u one koji se Allaha sjećaju."

(Ebu-Davud, sahih)

1185. Od Aiše, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Kada se nekom od vas zadrijema u namazu, neka ide odspavati da bi otišao od njega drijemež, jer, zaista, kad neko pospan klanja, može se desiti da sebe grdi, umjesto da oprost traži."

(Muttefekun alejhi)

213. Mustehab je ramazanski kijam, tj. teravih namaz.

1187. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko klanja uz ramazan (teravih namaz), vjerujući i nadajući se (nagradi), će biti mu oprošteni (mali) grijesi koje je počinio."

(Muttefekun alejhi)

214. Fadilet ibadeta (kijama) u noći Lejletul-kadra i objašnjenje kada, najvjerovatnije, biva ta noć.

Uzvišeni Allah rekao je:

"Mi smo ga (Kur'an) počeli objavljivati u noći Kadr." (El-Kadr, 1)

"Mi smo je (Knjigu) počeli objavljivati u Blagoslovljenoj noći." (Ed-Duhan, 3)

1189. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Ko provede Lejletul-kadr na kijamu (u ibadetu), vjerujući i nadajući se (nagradi), će biti mu oprošteni (mali) grijesi koje je počinio."

(Muttefekun alejhi)

1192. Od Aiše, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Tražite Lejletul-kadr u neparnim noćima zadnjih deset dana ramazana."

(Buhari)

1193. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Kada bi nastupila zadnja desetina ramazana, Allahov Poslanik, s.a.v.s., provodio bi noć u ibadetu, probudio bi svoju obitelj i trudio se da ibadet bude što bolji."

(Muttefekun alejhi)

1195. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Rekla sam: 'O Allahov Poslaniče, šta misliš, kada bih znala u kojoj je noći Lejletul-kadr, šta bih u njoj učila?', a on je odgovorio: 'Reci: 'Allahumme inneke 'afuvvun, tuhibbul'afve fa'fu 'anni' (Allahu moj, Ti si Onaj koji opraštaš, voliš da opraštaš, pa mi oprosti).'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

215. Fadileti upotrebe misvaka, te prirodna, urođena svojstva (fitra)

1196. Od Ebu-Hurejrea'a, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada ne bih otežao svome ummetu (ili reče narodu), naredio bih mu da upotrebljava misvak pri svakom namazu."

(Muttefekun alejhi)

1197. Od Huzejfea, r.a., prenosi se da je rekao: "Kada bi Allahov Poslanik ustao iza sna, trljao bi usta misvakom."

(Muttefekun alejhi)

1200. Od Šurejha ibn Hani'a prenosi se da je rekao: "Rekao sam Aiši, r.a.: 'Šta bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., prvo počeo raditi kada uđe u kuću?', a ona je rekla: 'Prvo bi upotrijebio misvak.'"

(Muslim)

1203. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Urođenih svojstava ima pet, ili pet stvari su fitra (urođene osobine): sunećenje (obrezivanje), uklanjanje dlaka sa stidnih mjesta, podrezivanje nokata, čupanje dlaka ispod pazuha, te podrezivanje brkova."

(Muttefekun alejhi)

1204. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Deset stvari su urođena svojstva (fitra): podrezivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, čišćenje nosa vodom, podrezivanje nokata, pranje nogu između prstiju, čupanje dlaka ispod pazuha, uklanjanje dlaka sa stidnih mjesta, pranje vodom poslije nužde.'" Prenosilac kaže: "Desetu stvar sam zaboravio, a mislim da je ispiranje usta."

(Muslim)

1205. Ibn-'Umer, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Potkresujte brkove, a brade puštajte."

(Muttefekun alejhi)

216. Potvrđenost obaveze davanja zekata njegov fadilet, te ostalo što je s tim vezano.

Uzvišeni je Allah rekao:

"Obavljajte namaz i dajite zekat." (El-Bekara, 43)

"A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovjedaju, i da molitvu obavljaju, i da zekat daju; a to je ispravna vjera." (El-Bejjine, 5)

"Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim učiniš." (Et-Tevba, 103)

1206. Od Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Islam je izgrađen na pet stupova: svjedočenju da nema drugog boga osim Allaha, te da je Muhammed Njegov rob i Poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, posjećivanju Kabe (hadžu) i postu ramazana."

(Muttefekun alejhi)

1207. Od Talhe ibn 'Ubejdullaha r.a., prenosi se da je rekao: "Došao je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., neki čovjek iz Nedžda, raščupane kose. Čuli smo njegov glas, ali nismo razumjeli šta kaže, dok se nije približio Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Pitao je o islamu i Allahov Poslanik mu rekao je: 'To je pet namaza u toku dana i noći!' Na to mu čovjek reče: 'Imam li kakvih drugih obaveza, osim toga?' On mu odgovori: 'Ne, osim dragovoljno!' Zatim mu je Allahov Poslanik rekao: 'I post mjeseca ramazana!', a čovjek mu reče: 'Jesam li još šta dužan osim posta?' A on mu reče: 'Ne, osim nafile!' Zatim mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., spomenuo zekat, a čovjek ga je upitao: 'Imam li obaveza osim njega?' On mu je

odgovorio: 'Ne, osim da dijeliš dragovoljno!' Potom se čovjek okrenuo, govoreći: 'Tako mi Allaha, niti ću na ovo šta dodati niti oduzeti!', na što Allahov Poslanik reče: 'Spasio se je, ukoliko je istinu rekao!'"

(Muttefekun alejhi)

1208. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., poslao Muaza, r.a., u Jemen i rekao mu: "Pozovi ih svjedočanstvu da nema drugog boga, osim Allaha, i da sam ja Allahov Poslanik, pa ukoliko to prihvate, onda ih obavijesti da im je Uzvišeni Allah propisao pet namaza u toku dana i noći, pa ukoliko to prihvate, obavijesti ih da im je Allah propisao zekat koji se uzima od njihovih bogataša i daje njihovoj sirotinji."

(Muttefekun alejhi)

1209. Od Ibn-'Umera, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Naređeno mi je da se borim protiv ljudi, sve dok ne posvjedoče da nema drugog boga, osim Allaha, i da je Muhammed Allahov Poslanik, da obavljaju namaz i daju zekat, pa kada to učine, zaštićeni su im od mene njihovi životi i imeci, osim što je islam propisao, a njihov obračun je kod Allaha.'"

(Muttefekun alejhi)

1212. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je neki beduin došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: "O Allahov Poslaniče, uputi me na posao kojim ću, ako ga uradim ući u Džennet!" On mu reče: "Da obožavaš Allaha, ne čineći mu širk, obavljaš namaz, daješ obavezni zekat i postiš ramazan!" On tada reče: "Tako mi Onoga, u čijim je rukama moj život, na ovo ništa neću dodati!" I kada se on okrenuo, Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao je: "Ko želi da gleda dženetliju, neka gleda u ovog čovjeka!"

(Muttefekun alejhi)

1214. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nema nijednog vlasnika zlata i srebra koji na njih ne daje što je obavezan (zekat), a da mu neće na Sudnjem danu biti iskovane ploče od vatre i on će biti bačen na njih u džehenemskoj vatri, pa će mu se ispržiti bokovi, prsa i leđa. Kad god se ohlade, budu vraćeni u prvotno stanje u danu koji traje pedeset hiljada godina, dok se ne završi suđenje ljudima, te saznaju svoj put, ili u Džennet, ili u Vatru!" Rečeno je tada: "O Allahov Poslaniče, a šta je s devama?" On na to reče: "I vlasnik deva, koji ne daje što je na njih obavezan (a jedna od obaveza je da ih pomuze na dan njihova dolaska na pojilo), će biti na Sudnjem danu oboren licem na zemlju u najprostranijoj i najravnijoj pustinji, u kojoj se neće gubiti ni jedno mlado devče, pa će ga

one gaziti svojim kopitima i gristi ustima; kad god jedna preko njega pređe, naiđe druga, u toku dana koji traje pedeset hiljada godina, sve dok ne bude završeno suđenje ljudima, te saznaju svoj put, ili u Džennet, ili u Vatru."

Zatim mu je rečeno: "O Allahov Poslaniče, a što je sa govedima i sitnom stokom?" On reče: "I vlasnik goveda i sitne stoke, koji ne daje što je na njih obavezan, kada dođe Sudnji dan, će biti oboren na lice na ravnoj pustinji, iz koje se ništa ne može izgubiti, a stoka među kojom neće bit takve u koje su zakovrčeni rogovi, ili koja nema rogova, ili su joj polomljeni, nabadat će ga svojim rogovima i gaziti papcima; kad god jedna preko njega pregazi, druga naiđe, u danu koji traje pedeset hiljada godina, sve dok ne bude završeno suđenje ljudima, te sazna put, ili u Džennet, ili u Vatru."

Zatim mu je rečeno: "O Allahov Poslaniče, a šta je s konjima?" On odgovori: "Konji se dijele na tri vrste: neki će čovjeku biti grijeh, neki će biti zastor, a za neke će biti nagrađen. Što se tiče onih za koje će biti griješan, to su oni koje čovjek drži iz oholosti, ponosa i neprijateljstva prema pripadnicima islama. Oni su njemu grijeh. Što se tiče onih koji će biti zastor (od vatre), to su oni koje je čovjek dao da služe na Allahovom putu, a zatim nije zaboravio pravo Allahovo na njih. Oni će mu biti zastor (od vatre). Što se tiče onih za koje će imati nagradu, to su oni koje je čovjek dao da služe na Allahovom putu muslimanima u njivi i napasa ih u njivi ili bašti. Oni ništa neće opasti u toj njivi ili bašti, a da mu neće bit upisano dobrih djela srazmjerno tome koliko su opasli, a isto tako za svaki njihov izmet, veliki i mali, će biti mu upisan toliki broj dobrih djela. A ako pokidaju konopce i otrče na jedan ili dva brežuljka, Allah će mu upisati broj njihovih stopa i izmeta kao dobra djela. I njihov vlasnik s njima neće proći pored rijeke, kojom će se napojiti, makar ih on i ne namjeravao napojiti, a da mu Allah za onoliko koliko su popili ne upiše dobrih djela."

Zatim mu je rečeno: "Allahov Poslaniče! A šta je sa magarcima?" On reče: "U pogledu njih ništa mi nije objavljeno, osim ovog jedinstvenog ajeta koji obuhvata svako (dobročinstvo): 'Ko uradi najmanju trunku dobra, vidjet će ga, a ko uradi najmanju trunku zla, vidjet će ga!'"

(Muttefekun alejhi)

217. Dužnost posta ramazana i objašnjenje koristi posta i ostalog, što je za njega vezano.

Uzvišeni Allah rekao je:

"O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas...", sve do riječi Uzvišenog: "U mjesecu ramazanu počelo je objavljivanje Kur'ana, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz pravoga puta i razlikovanja dobra od zla.

Ko od vas u tom mjesecu bude kod kuće, neka ga u postu provede, a ko se razboli ili se na putu zadesi, neka isti broj dana naposti." (El-Bekara, 183)

1215. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Uzvišeni Allah rekao je: 'Svako čovjekovo djelo pripada njemu, osim posta; on pripada Meni i Ja za njega (posebno) nagrađujem. Post je štit (od vatre ili grijeha), pa kada neko od vas posti, neka ne govori ružne riječi, i neka ne viče, a ako ga neko opsuje ili napadne, neka kaže: - Ja postim! - Tako mi Onoga, u čijoj je ruci Muhammedova duša, zadah iz usta postača je bolji kod Allaha od mirisa miska. Postač ima dvije radosti: kada iftari, raduje se svome iftaru, a kada susretne svoga Gospodara, obradovat će se svome postu."

Ovo je Buharijin rivajet, a u drugom njegovom rivajetu stoji: "... on ostavlja hranu, piće i strasti radi Mene; post je Moj i Ja za njega nagrađujem, za jedno dobro nagrađujem desetorostruko!"

U Muslimovom rivajetu stoji: "Svaki se čovjekov posao višestruko nagrađuje; dobro djelo nagrađuje se desetorostruko, do sedam stotina puta, a Allah Uzvišeni rekao je: 'Osim posta, on je Moj i Ja za njega nagrađujem, on ostavlja svoje strasti i hranu radi Mene. Postač ima dvije radosti: radost kod iftara i radost kod susreta sa Svojim Gospodarom. Zadah njegovih usta bolji je kod Allaha od mirisa miska."

(Muttefekun alejhi)

1217. Sehl bin Sa'd, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je on rekao: "U Džennetu imaju vrata koja se zovu Rejjan. Na njih će ući postači na Sudnjem danu i više niko osim njih. Reći će se: 'Gdje su postači?' Oni će ustati i na njih niko drugi neće ući, osim njih. Kada oni uđu, ona će se zatvoriti i niko više na njih neće ući."

(Muttefekun alejhi)

1218. Od Ebu-Seida el-Hudrija, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nema nijednog roba koji posti dan na Allahovom putu, a da Allah neće tim danom udaljiti njegovo lice od vatre sedamdeset harifa (koliko se proputuje za sedamdeset godina)."

(Muttefekun alejhi)

1219. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Ko posti ramazan, vjerujući i nadajući se (nagradi), oprošteni su mu (mali) grijesi koje je do tada počinio."

(Muttefekun alejhi)

1220. On, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada dođe

ramazan, otvaraju se dženetska vrata, zatvaraju se džehenemska, a šejtani se vezuju (u lance)."

(Muttefekun alejhi)

1221. On, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Postite kada ga vidite (mladi mjesec) i mrsite kada ga vidite, a ako ga ne vidite (zbog oblaka), dopunite ša'ban trideset dana."

(Buhari)

U Muslimovom rivajetu stoji: "... a ako bude oblačno, postite trideset dana."

218. Darežljivost, činjenje dobročinstva i što više dobra u mjesecu ramazanu, a posebno u njegovih zadnjih deset dana!

1222. Prenosi se da je Ibn-'Abbas r.a., rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio je najdarežljiviji od svih ljudi, a najdarežljiviji je bio u ramazanu, kada se Džibril sastajao s njim, a Džibril se sastajao s njim svaku noć tokom ramazana i podučavao ga Kur'anu. Zaista je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada bi se s njima sastao, bio darežljiviji od vjetra (koji donosi kišu)."

(Muttefekun alejhi)

219. Zabrana posta prije ramazana, u drugoj polovini ša'bana, osim ako je to nastavak (na post iz prve polovine) ili se podudario s njegovim običajem, da posti ponedjeljkom i četvrtkom.

1224. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Neka niko od vas ne posti prije ramazana jedan ili dva dana, osim ako čovjek posti svoj (uobičajeni) post, pa neka posti taj dan."

(Muttefekun alejhi)

1227. Od Ebu el-Jakzana 'Ammar ibn Jasira r.a., prenosi se da je rekao: "Ko posti dan u koji se sumnja (je li od ramazana), taj je otkazao poslušnost Ebu-Kasimu, s.a.v.s."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

220. Šta se kaže kada se vidi mlađak?

1228. Od Talhe ibn 'Ubejdullaha r.a., prenosi se da bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., kada bi vidio mlađak, govorio: "Allahu naš, neka nam mlađak dođe s mirom, imanom, selametom i islamom! Moj i tvoj gospodar je Allah, o mlađače upute i dobra!"

(Tirmizi, hasen)

221. Fadilet sehura, te njegovo odgađanje do zadnjeg vremena, ukoliko se ne boji izlaska zore!

1229. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ustajte na sehur, jer je u sehuru zaista berićet'"

(Muttefekun alejhi)

222. Fadilet žurbe u vezi s iftarom, ono čime se iftari i što se kaže poslije iftara!

1233. Od Sehla ibn Sa'da, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ljudi će bit u dobru sve dok budu žurili sa iftarom."

(Muttefekun alejhi)

1236. Od Omera bin el-Hattaba, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada od tamo (s istoka) noć dođe, a dan ode tamo (na zapad), i kada sunce zađe, tada se postač mrsi."

(Muttefekun alejhi)

1238. Od ashaba Sulejmana bin 'Amira ed-Dabbija, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Kada neko od vas iftari, neka se iftari temrama (datulama), a ako nema, neka se iftari vodom, jer je ona čista."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

223. Naredba postaču da čuva svoj jezik i druge organe od svih prestupa, vrijeđanja, itd.

1240. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kada neko od vas posti, neka bestidno (sramotno) ne govori, a ako ga neko bude psovao, ili ga napadne, neka kaže: - Ja postim!'"

(Muttefekun alejhi)

1241. On, r.a., također prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Ko se ne prođe lažnog govora i postupka po njemu, Allahu nije potrebno da on ostavlja svoje jelo i piće."

(Buhari)

224. Neka pitanja u vezi sa postom

1242. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Kada neko od vas zaboravi, pa jede, ili se napije, neka dovrši svoj post, jer ga je to, zaista, Allah nahranio i napojio.

(Muttefekun alejhi)

1243. Od Lekita bin Sabrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Rekao sam: Allahov Poslaniče, kaži mi nešto o abdestu!, a on reče: 'Propisno (potpuno) uzimaj abdest, rastavi između prsta (pranjem), i dobro isperi nos, osim ako postiš.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1244. Od Aiše, r.a., prenosi se da je ona rekla: "Allahova Poslanika, s.a.v.s., zaticala je zora, a on je bio džunup (od odnosa) sa svojim ženama, pa bi se on onda okupao i postio."

(Muttefekun alejhi)

225. Fadilet (korist) posta muharema, ša'bana i El-ešhuril-huruma (zul-ka'de, zul-hidže, muharem, redžeb)

1246. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Najvredniji post poslije ramazana je Allahov mjesec muharem, a najvredniji namaz, poslije farza, je noćni namaz (noćna nafila).'"

(Muslim)

1247. Od Aiše, r.a., prenosi se da je ona rekla: "Vjerovjesnik, s.a.v.s nije nijedan mjesec više postio od ša'bana, jer on je zaista postio cijeli ša'ban." U jednom drugom rivajetu stoji: "... postio je cijeli ša'ban, osim malo."

(Muttefekun alejhi)

1248. Mudžiba el-Bahilijje prenosi od svoga oca, ili amidže, da je on došao Allahovu Poslaniku, s.a.v.s., zatim je otišao i vratio se poslije godinu dana, a za to vrijeme njegovo stanje i izgled se izmijenili. Kada mu je došao, rekao mu je: "O, Allahov Poslaniče, zar me ne poznaješ?" On mu reče: "A ko si ti?" On reče: "Ja sam El-Bahilijj, koji ti je došao prve godine." On mu reče: "Šta te je promijenilo. Onda si bio lijepog izgleda?" On reče: "Od kako sam otišao od tebe, nisam jeo nego samo noću." Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: "Sam si sebe mučio!" Zatim mu reče: "Posti mjesec strpljivosti (ramazan) i jedan dan od svakog mjeseca!" On mu reče: "Dodaj mi još, jer sam ja jaki!" On mu odgovori: "Posti dva dana!" On mu ponovo reče: "Dodaj mi još!" On na to reče: "Posti tri dana!" On ponovo reče: "Dodaj mi još!" On mu tada reče: "Posti od ešhuril-huruma, pa prestani, pa ponovo posti, pa prestani, zatim ponovo posti, pa prestani!", pokazujući mu s tri prsta, tako što bi ih skupljao i pružao."

(Ebu-Davud)

226. Fadilet posta i drugih (dobrih) djela u prvih deset dana zul-hidžeta

1249. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Nema dana u kojima je dobro djelo draže Allahu od ovih! Znači, deset prvih dana zul-hidžeta.' Oni su ga upitali: 'Pa čak ni džihad na Allahovom putu?' On rekao je: 'Čak ni džihad, osim ako čovjek izađe sobom i svojim imetkom i ne vrati ništa od toga.'"

(Buhari)

227. Fadilet posta na dan "Arefata", dan "Ašure" deseti (dan muharema) i deveti (dan muharema)

1250. Od Ebu Katade, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je, upitan o postu na dan 'Arefata, odgovorio: 'On iskupljuje grijehe prošle godine, te ostatak dotične godine."

(Muslim)

1251. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., postio ašuru (deseti dan muharema) i naredio da se posti.

(Muttefekun alejhi)

1252. Od Ebu-Katade, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s.,, upitan o postu ašure, rekao: "On iskupljuje (grijehe) prošle godine."

(Muslim)

228. Mustehab je postiti šest dana ševala

1254. Od Ebu-Ejjuba, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko isposti ramazan, zatim posti šest dana ševala, kao da je čitavu godinu postio."

(Muslim)

229. Mustehab je postiti ponedjeljkom i četvrtkom

1255. Od Ebu-Katade, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik , s.a.v.s., upitan o postu ponedjeljkom, rekao: "To je dan u kom sam rođen, dan u kom sam postao Poslanikom i tog dana mi je spuštena (objava)."

(Muslim)

1256. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Djela se predočavaju (Allahu) ponedjeljkom i četvrtkom, pa volim da se moje djelo predoči, kad ja postim."

(Tirmizi, hasen)

1257. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., se trudio da posti ponedjeljakom i četvrtakom."

(Tirmizi, hasen)

230. Mustehab je postiti po tri dana u svakom mjesecu

1260. Od Abdullaha bin 'Amra bin el-'Asa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Post tri dana svakog mjeseca je post čitavu godinu."

(Muttefekun alejhi)

1262. Od Ebu-Zerra, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ako postiš u mjesecu tri dana, onda posti trinaesti, četrnaesti i petnaesti."

(Tirmizi, hasen)

231. Fadilet davanja iftara postaču, fadilet postača pored koga se jede i dova koju upućuje onaj koji jede vlasniku sofre.

1265. Zejd bin Halid el-Džuheni, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko iftari postača, imat će nagradu kao i on, a postaču neće bit umanjeni njegovi sevabi."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1266. Od Ummu Umare el-Ensarije, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., ušao kod nje i ona mu je ponudila hranu, a on joj rekao je: "Jedi i ti!" Ona je rekla: "Ja postim!" Na to Allahov Poslanik reče: "Zaista, meleci donose salavat na postača pored koga se jede, dok ne završe s jelom!" (A možda je rekao: "... dok se ne zasite!")

(Tirmizi, hasen)

1267. Enes, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., došao kod Sa'd bin 'Ubade, r.a., i on mu je iznio kruha i zejtina, pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., jeo, i onda rekao: "Neka se kod vas iftare postači i neka vašu hranu jedu pobožni i neka za vas istigfar čine meleki!"

(Ebu-Davud, sahih)

I'TIKAF

1268. Prenosi se od Ibn-'Umera, r.a., da je rekao: "Allahov Poslanik boravio je u i'tikafu zadnjih deset dana ramazana."

(Muttefekun alejhi)

1269. Od Aiše, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., boravio u i'tikafu zadnjih deset dana ramazana, sve dok mu Uzvišeni Allah nije uzeo život, a poslije njega su u i'tikafu boravile njegove žene.

(Muttefekun alejhi)

HADŽ

Uzvišeni Allah rekao je:

"Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti: a onaj koji neće da vjeruje pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome." (Ali 'Imran, 97)

1272. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., održao nam je hutbu i rekao: O ljudi, Allah vam je propisao hadž, pa ga obavljajte, na što jedan od prisutnih reče: 'Da li svake godine, o Allahov Poslaniče?' On je šutio, dok je dotični ponovio pitanje tri puta, a zatim je rekao: 'Da sam rekao: 'Da!', bio bi vadžib (stroga obaveza), a vi ga ne biste mogli izvršiti!' Zatim je dodao: 'Ostavite me dok sam ja vas ostavio! Zaista su oni prije vas propali zbog toga što su puno pitali i razilazili se sa svojim poslanicima, pa kada vam nešto naredim, uradite onoliko koliko možete, a kada vam nešto zabranim, to ostavite.'"

(Muslim)

1273. On također prenosi da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., upitan koji je najvredniji posao, odgovorio: "Iman (vjerovanje) u Allaha i njegova Poslanika." Zatim je upitan: "A šta poslije njega?" On je odgovorio: "Džihad (borba) na Allahovom putu!" Zatim je ponovo upitan: "A koji poslije njega?" On je odgovorio: "Hadž mebrur!" (tj. hadž za vrijeme kojeg onaj koji ga obavlja ne učini ni jedan prestup)."

(Muttefekun alejhi)

1274. Od njega se prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Ko obavi hadž, a ne bude nepristojne i ružne riječi govorio i ne bude kršio (Allahove) propise, vratit će se (bez grijeha) kao na dan kada ga je majka rodila.'"

(Muttefekun alejhi)

1275. On također prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Umra do umre iskupljuje grijehe počinjene između njih, a za hadž-mebrur (tj. hadž u kojem hadžija nije počinio nijedan grijeh) nema druge nagrade, osim Džennetа."

(Muttefekun alejhi)

1276. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Rekla sam: 'O Allahov Poslaniče, vidimo da

je džihad najvredniji posao, a zar nećemo (mi žene) ići u džihad?' On je odgovorio: 'Najvrjedniji džihad za vas je hadž-mebrur.'"

(Buhari)

1277. Ona, također, prenosi da je Allahov Poslanik rekao: "Nema nijednog dana, u kome Allah oslobodi više robova od vatre, od dana 'Arefata."

(Muslim)

1278. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Umra uz ramazan vrijedi koliko i hadž, ili koliko hadž obavljen sa mnom."

(Muttefekun alejhi)

1280. Od Lekita bin 'Amira, r.a., prenosi se da je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: "Moj otac je jako ostario, ne može obaviti ni hadža ni umre niti može putovati (da bi ih obavio)." A on mu je odgovorio: "Obavi za svoga oca i hadž i umru!"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1282. Od Ibn-'Abbasa r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., susreo grupu ljudi na jahalicama (u području) Er-Revha' i rekao im: "Ko ste vi?" Oni odgovoriše: "Muslimani!" A zatim rekoše: "A ko si ti?" On reče: "Allahov Poslanik!" Tada jedna žena podiže dijete i reče: "Može li ovaj obaviti hadž?" On odgovori: "Da, a tebi pripada sevab!"

(Muslim)

1284. Prenosi se od Ibn-'Abbasa, r.a., da je rekao: "Ukaz, Medžinne i Zul-Medžaz bile su pijace u vrijeme džahilijeta, pa su (muslimani) osjetili nelagodnost da trguju za vrijeme hadža, pa je sišao ajet koji govori o hadžskom mevsimu (sezoni): 'Nije vam grijeh tražiti dobrote (trgovinom) od vašeg Gospodara.'" (El-Bekara, 198)

(Muslim)

DŽIHAD

Uzvišeni je Allah rekao:

"A borite se protiv svih mnogobožaca, kao što se oni svi bore protiv vas; i znajte da je Allah na strani onih koji se Allaha boje i grijeha klone (koji su bogobojazni)." (Et-Tevba, 36)

"Propisuje vam se borba, mada vam nije po volji! Ne volite nešto, a može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate." (El-Bekara, 216)

"Krećite u boj, bili slabi ili snažni, i borite se na Allahovu putu, zalažući imetke svoje i živote svoje." (Et-Tevba, 41)

"Allah je od vjernika kupio živote njihove i imetke njihove u zamjenu za Džennet koji će im dati - oni će se na Allahovu putu boriti, pa ubijati i ginuti. On im je to, zbilja, obećao u Tevratu i Indžilu i Kur'anu - a ko osim Allaha dosljednije ispunjava obećanje svoje? Zato se radujte pogodbi svojoj koju ste s Njim ugovorili, i to je veliki uspjeh." (Et-Tevba, 111)

"Vjernici koji se ne bore, osim onih koji su za borbu nesposobni, nisu jednaki onima koji se na Allahovu putu bore imecima svojim i životima svojim. One koji se budu borili ulažući imetke svoje i živote svoje, Allah će odlikovati čitavim stepenom nad onima koji se ne budu borili i On svima obećava lijepu nagradu. Allah će borcima, a ne onima koji se ne bore, dati veliku nagradu, počastiti od Sebe i oprost i milost. Allah prašta i samilostan je." (En-Nisa, 95, 96)

"O vjernici, hoćete li da vam ukažem na trgovinu; ona će vas spasiti patnje nesnosne? U Allaha i Poslanika Njegova vjerujte, i imecima svojim i životima svojim na Allahovu putu se borite, to vam je, da znate, bolje. - On će vam grijehe vaše oprostiti i u dženetske bašče vas, kroz koje će rijeke teći, uvesti, i u divne dvorove u edenskim vrtovima - to će biti uspjeh veliki, a dat će vam i drugu blagodat, koju jedva čekate: Allahovu pomoć i skoru pobjedu! Zato obraduj radosnom viješću vjernike." (Es-Saf, 10-13).

1285. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitan koji je najvredniji posao, odgovorio: "Vjerovanje u Allaha i Njegova Poslanika." Zatim je upitan: "A koji poslije toga?" On je odgovorio: "Džihad na Allahovom putu!" Zatim je upitan: "A koji je poslije toga?" A on je odgovorio: "Hadž mebrur!"

(Muttefekun alejhi)

1286. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, koji je posao najdraži Uzvišenome Allahu?' On je odgovorio: 'Namaz u njegovo vrijeme!' Zatim sam mu rekao: 'A koji poslije toga?' A on je odgovorio: 'Dobročinstvo roditeljima!' A zatim sam ga pitao: 'A koji poslije toga?', a on je odgovorio: 'Džihad, u ime Allaha!'"

(Muttefekun alejhi)

1287. Od Ebu-Zerra, r.a., prenosi se da je rekao: "Rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, koji je posao najvredniji?' On je rekao: 'Vjerovanje u Allaha i džihad na Njegovom putu!'"

(Muttefekun alejhi)

1288. Od Enesa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jedan jutarnji pohod na Allahovom putu ili jedan večernji pohod bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu."

(Muttefekun alejhi)

1289. Ebu-Seid Hudrija, r.a., prenosi da je došao neki čovjek Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa rekao: "Koji je čovjek najodabraniji?" Poslanik, s.a.v.s., mu je rekao: "Najodabraniji čovjek je mumin koji se bori svojim životom i svojim imetkom na Allahovom putu." Upita: "A koji onda?" "Mumin koji Allahu robuje u nekom planinskom klancu i ne uznemirava ljude svojim zlom."

(Muttefekun alejhi)

1290. Od Sehla bin Sa'da, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jedan dan boravka (straže) na Allahovom putu, vredniji je od dunjaluka i svega što je na njemu; jedno mjesto u Dženetu veličine vašeg bića vrednije je od dunjaluka i onoga što je na njemu; jedan jutarnji pohod koji učini rob na putu Uzvišenog Allaha, ili večernji pohod, bolji je od dunjaluka i svega što je na njemu."

(Muttefekun alejhi)

1291. Selman, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da kaže: 'Dan pripravnosti na Allahovom putu bolji je od mjesec dana posta i namaza. A ko umre u pripravnosti, će biti nagrađen od Allaha za posao koji je učinio, a ako je živ, će biti nagrađen opskrbom i siguran od iskušenja kaburskih.'"

(Muslim)

1292. Od Fadale ibn 'Ubejda, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Svakom se umrlom zapečati njegov posao, osim onom koji je u pripravnosti na Allahovom putu. Zaista se njegov posao povećava, sve do Sudnjega dana i on će biti sačuvan od kaburskog iskušenja."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1293. Usman, r.a., prenosi: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da kaže: "Dan

pripravnosti (straže) na Allahovom putu bolji je od hiljadu dana provedenih tamo gdje nema pripravnosti."

(Tirmizi, sahih)

1294. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Allah je zagarantirao onome koji izađe na Njegovom putu, a ne podstrekuje ga na to, osim: džihad na Mom putu, iman u Mene i vjerovanje u Moje poslanike; On mi je zagarantirao da će ga uvesti u Džennet, ili će ga vratiti njegovom mjestu iz kojeg je krenuo, s nagradom koju je zaradio ili plijenom (koji je zadobio). Tako mi Onoga, u čijoj je ruci Muhammedov život, nema nijedne rane koja se zadobije na Allahovu putu, a da neće s njom doći na Sudnji dan, u onakovom obliku kakva je bila na dan kada je ranjen; njena boja je boja krvi, a miris - miris miska. Tako mi Onoga, u čijoj je ruci Muhammedov život, kada ne bih otežao muslimanima, ne bih nikada izostao iz odreda koji se bori na Allahovu putu, ali ja nisam u stanju omogućiti svim muslimanima da idu niti oni sami imaju mogućnosti, a njima bi bilo teško da me ne poslušaju. Tako mi Onoga, u čijoj je ruci Muhammedova duša, želim se boriti na Allahovom putu, pa da poginem, pa se ponovo boriti na Allahovom putu, pa poginuti, pa se ponovo boriti na Allahovom putu, pa poginuti.'"

(Muslim)

1295. Od njega se, također, prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nema nijednog ranjenika koji je ranjen na Allahovom putu, a da neće doći na Sudnji dan s ranom koja krvari; boja joj je boje krvi, a miris - miris mošusa."

(Muttefekun alejhi)

1296. Muaz, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Koji se musliman bori na Allahovom putu koliko traje jedna mužnja deve, obavezan mu je Džennet, a ko dobije jednu ranu na Allahovom putu, ili povredu od nesreće, rana će bit na Sudnjem danu veća nego prije. Krv će bit u boji šafrana, a miris - miris miska."

(Ebu-Davud i Tirmizi, hasen)

1297. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: "Jedan čovjek od ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., naišao je na jednu planinsku uvalu u kojoj bijaše jedan mali izvor vode, pa mu se to svidjelo, pa je rekao: 'Kad bih se izolirao od svijeta i nastanio u ovoj uvali, ali to neću učiniti sve dok mi ne dozvoli Allahov Poslanik, čiju ću dozvolu zatražiti' Taj je ashab saopćio Allahovu Poslaniku svoju odluku, pa mu Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Nemoj to činiti. Vaša borba na Allahovom putu bolja je od obavljanja namaza u kući sedamdeset godina. Zar vi ne želite da

vam Allah oprosti i da vas uvede u Džennet? Borite se na Allahovom putu, jer ko se bori na Allahovom putu, toliko koliko je između dvije mužnje deve, obavezan mu je Džennet.'"

(Tirmizi, hasen)

1298. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je neko upitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,: "Allahov Poslaniče, šta je ravno džihadu na Allahovom putu?" Poslanik, s.a.v.s., im reče: "To vi ne možete učiniti." Pa su ponovili dva ili tri puta pitanje. Svaki put im je Allahov Poslanik, s.a.v.s., odgovorio: "To vi ne možete učiniti." A onda im reče: "Primjer mudžahida na Allahovom putu jeste kao primjer ustrajnog postača i klanjača, pokornog Allahovim ajetima, koji ne prekida svoj namaz niti svoj post sve dok se borac na Allahovom putu ne vrati iz borbe."

(Muttefekun alejhi)

Ovo je citat Muslima. U predanju Buharije se kaže: "Neki čovjek rekao je: 'Allahov Poslaniče, koji je posao ravan džihadu?' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Nema takvog posla.' Zatim reče: 'Možeš li ti, kada mudžahid krene u borbu, da uđeš u svoj mesdžid, pa da klanjaš bez prekida i da postiš bez prestanka?' Onda reče: 'A ko to može?'"

1299. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jedan od najboljih načina življenja ljudi je život čovjeka koji se drži za uzde svoga konja na Allahovom putu. Kad god čuje kakvu buku ili povik, on mu se zaskoči na leđa spreman za borbu ili smrt, idući tamo gdje će je naći. Isto tako život pastira sa svojim stadom na jednom visu od visova ili u dolini od dolina, koji obavlja namaz, daje zekat i koji robuje svome Gospodaru sve do smrti, od ljudi je koji čine samo dobro."

(Muslim)

1300. Od njega se, također, prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "U Džennetu ima stotinu deredža, (stupnjeva), koje je Allah pripremio mudžahidima na Allahovom putu. Između dvije deredže je kao između neba i Zemlje."

(Buhari)

1301. Od Ebu-Se'ida el-Hudrija, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko bude zadovoljan da mu Allah bude Gospodar, islam vjera, a Muhammed Poslanik, zasigurno je zaslužio Džennet." Tome se začudio Ebu-Se'id, pa je rekao: "Ponovi mi to, Allahov Poslaniče!" On mu je ponovio, i dodao: "Ima još jedna stvar zbog koje Allah uzdiže roba sto deredža u Džennetu, između svake dvije deredže kao između neba i Zemlje." On ga je upitao: "A šta je to, Allahov Poslaniče?" On mu reče: "Džihad na Allahovom putu, džihad na Allahovom putu."

(Muslim)

1302. Od Ebu-Bekra bin Ebi Musa el-Eš'arija prenosi se da je rekao: "Čuo sam svoga oca, r.a., kako kaže, dok je čekao neprijatelja: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: - Zaista su dženetska vrata pod sjenama sablji! - Tada usta jedan čovjek, koji bijaše loše obučen, i upita: 'O Ebu Musa, jesi li ti čuo Allahova Poslanika da to kaže?' A on mu odgovori: 'Da!' On se zatim vrati svojim drugovima i reče: 'Ja vas poselamljujem!' Zatim je slomio korice svoje sablje i bacio ih. Onda je krenuo sa sabljom na neprijatelja i njome udarao, dok nije ubijen."

(Muslim)

1303. Od Ibn-'Abbasa 'Abdurrahman bin Džubejra, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Noge (Allahova) roba, koje su se zaprašile na Allahovom putu, neće doticati Vatra.'"

(Buhari)

1304. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Neće ući u Vatru čovjek koji je plakao iz straha i skrušenosti prema Allahu, kao što se neće mlijeko u vime vratiti, niti će se na (Allahovom) robu sastati prašina sa Allahovog puta i džehenemski dim.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1305. Od Ibn-'Abbasa, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Dva oka neće doticati džehenemska vatra: oko koje je plakalo iz straha i skrušenosti prema Allahu i oko koje je budno stražarilo na Allahovom putu.'"

(Tirmizi, hasen)

1306. Od Zejda bin Halida, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko opremi gaziju (borca) na Allahovom putu, i on je sam gazija, a ko se brine o gazijinoj obitelji, i on je sam gazija."

(Muttefekun alejhi)

1307. Od Ebu-Umamea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Najbolja sadaka je hlad šatora na Allahovom putu, sluga za devu na Allahovom putu, ili odrasla deva na Allahovom putu.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1309. Od Ebu-Seida el-Hudrija prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslao (poruku) Beni - Lahjanu i rekao:

"Neka svaka dva čovjeka pošalju jednog, a nagrada se dijeli obojici."

(Muslim)

U jednom drugom njegovom rivajetu stoji: "Neka izađe (u borbu) od svaka dva čovjeka po jedan, a zatim rekao je onome koji ostaje: 'Ko se od vas bude brinuo o obitelji i imetku onoga koji je otišao (u borbu), imat će pola njegove nagrade.'"

1310. Od El-Berra'a r.a., prenosi se da je rekao: "Došao je Vjerovjesniku, s.a.v.s., neki čovjek, naoružan, u pancirnom odijelu i rekao: 'O Allahov Poslaniče, da li da se borim ili da primim islam?' On mu reče: 'Primi islam, a zatim se bori!' On je primio islam, borio se, a zatim poginuo, na što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Uradio je malo, a nagrađen je puno!'"

(Muttefekun alejhi)

1311. Od Enesa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Niko ko uđe u Džennet neće se željeti vratiti na dunjaluk, kad bi bilo njegovo sve što je na Zemlji, osim šehida. On će željeti da se vrati na dunjaluk, pa da pogine deset puta zbog kerameta koji vidi (prilikom pogibije).'"

(Muttefekun alejhi)

A u drugom rivajetu, stoji: "Zato što vidi vrijednosti šehadeta (fadileta pogibije na Allahovom putu)."

1312. Abdullah b. Amr b. el-As, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah će oprostiti šehidu sve osim duga."

(Muslim)

U drugom njegovom rivajetu stoji: "Pogibija na Allahovom putu briše svaki grijeh osim duga."

1313. Od Ebu-Katadea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ustao među njima i spomenuo da su džihad na Allahovom putu i vjerovanje u Allaha najbolji poslovi. Na to je ustao jedan čovjek i rekao: "O Allahov Poslaniče, reci mi, hoće li mi se oprostiti grijesi ako poginem na Allahovom putu?" Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Da, ako pogineš na Allahovom putu, a budeš strpljiv; onaj koji traži nagradu (od Allaha), dok si u jurišu naprijed, a ne u bježanju"! Zatim je Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitao: "Kako si rekao?" On mu odgovori: "Reci mi hoće li mi se oprostiti grijesi ako poginem na Allahovom putu?" On mu na to odgovori: "Da, ako pogineš na Allahovu putu, a budeš strpljiv; onaj koji traži nagradu (od

Allaha), dok si u jurišu, a ne u bježanju, osim duga. Zaista mi je to Džibril, a.s., rekao."

(Muslim)

1314. Džabir, r.a., pripovijeda da je neki čovjek rekao: "Gdje ću ja ako poginem, Allahov Poslaniče?" Poslanik, s.a.v.s., reče: "U Džennet." Čovjek tada baci hurme koje je držao u rukama, a zatim stupi u borbu gdje se borio sve do pogibije."

(Muslim)

1315. Enes, r.a., pripovijeda i kaže: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., i ashabi krenuli su da preteknu mušrike na Bedru a mušrici su došli. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Neka ni jedan od vas ne počinje ništa bez mene lično.' Mušrici se približiše, pa Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Krenite u Džennet, čija je širina kao širina nebesa i Zemlje.' Tada je Umejr El-Hamam el-Ensari r.a., rekao: 'O Allahov Poslaniče, zar u Džennet čija je širina kao nebesa i Zemlja.' Resul, s.a.v.s., reče: 'Da.' A Umejr reče: 'Behin beh' (u značenju divno). Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Šta te je navelo da kažeš behinbeh' Reče: 'Allahov Poslaniče, tako mi Allaha, nije me ništa drugo navelo da to govorim do nada da budem jedan od stanovnika tog Dženneta.' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ti si zaista njegov stanovnik.' Umejr istrese nekoliko hurmi iz bisaga, pa ih poče jesti, a zatim reče: 'Ako bih ja živio dok pojedem ove hurme, to bi dugo potrajalo', pa ih baci, i krenu na neprijatelja, boreći se sve dok ne pogibe."

(Muslim)

1316. Enes, r.a., pripovijeda: "Jedna grupa ljudi je došla Poslaniku, s.a.v.s., pa rekoše: 'Pošalji sa nama jednu grupu ljudi koja će nas podučavati Kur anu i sunnetu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., odabra za njih sedamdeset ljudi, ensarija (koje nazivahu El-Kurea). Među njima je bio i moj daidža Haram. Oni su u Medini učili Kur'an i međusobno ga studirali. Po noći bi se podučavali, a po danu bi donosili vodu i ostavljali u džamiji. Oni su sabirali drva i prodavali ih, pa bi za zaradu kupovali hranu stanarima džamijske sofe i siromašnima. Njih je Allahov Poslanik poslao kod nas, ali ih mušrici preduhitriše i pobiše prije nego što su stigli na određeno mjesto. Oni rekoše: 'Allahu naš, izvijesti o nama našeg Poslanika da smo se mi sastali sa Tobom, i da smo zadovoljni Tobom da si Ti zadovoljan nama.' Jedan čovjek mušrik došao je Haramu, daidži (prenosiocu hadisa), u leđa mu koplje zabio i njime ga probo. Haram tada reče: 'Pobijedio sam, Gospodara mi Kabe.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., je istodobno rekao ahabima u Medini: 'Zaista su vaša braća izginula, a zadnje njihove riječi su bile: - Allahu naš, izvijesti o nama našeg Poslanika, da smo se susreli s Tobom, da smo zadovoljni Tobom, a i Ti nama.'"

(Muttefekun alejhi)

1317. Enes, r.a., pripovijeda: "Moj Amidža Enes, b. Nadar, r.a., izostao je iza Bitke na Bedru, pa je rekao: 'Allahov Poslaniče, ja sam bio odsutan od prve borbe koju si vodio protiv mušrika. Ako mi Allah dade priliku za borbu sa mušricima, zaista će Allah pokazati šta ću učiniti.' Kada je bila Bitka na Uhudu, muslimani se pokolebaše, pa on reče: "Allahu moj, ispričavam ti se od posla ovih (to jest ashaba), a odričem se od posla onih (mušrika).' Iza toga je krenuo naprijed pa ga je susreo Sad b. Muaz. On mu reče: 'O Sade, sin Muazov, želim Džennet, tako mi Nadrovog Gospodara, ja osjećam njegov miris ispod Uhuda.' Sad reče: 'Allahov Poslaniče, ja ne bih bio u stanju učiniti ono što je on učinio.'" Enes, dalje veli: "Mi smo ga poslije pronašli, sa osamdeset i nekoliko proboda od koplja, sablje i uboda od strijele. Mi smo ga pronašli poginulog, a mušrici su ga bili toliko izmasakrirali, da ga niko od nas nije mogao prepoznati osim njegove sestre i to po njegovim jagodicama na vrhovima prstiju."

Enes, r.a., veli: "Mi smo smatrali, da je u vezi s njim i sličnih njemu objavljen kur'anski ajet: Ahzab, 23."

(Muttefekun alejhi)

1318. Semure, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jedne noći u snu vidio sam dvojicu ljudi, dođoše i podigoše me na jedno stablo, pa me uvedoše u jednu kuću na njemu, koja je ljepša i vrednija od svih koje sam dotada vidio. Oni mi rekoše: 'Ova ovdje kuća je dom šehida.'" *(Buhari, ovo je samo dio jednog drugog hadisa)*

1319. Enes, r.a., prenosi da je Ummi Rubejji bint el-Berra, a ona je majka Harisa b. Suraka, došla Poslaniku, s.a.v.s., i rekla: "Allahov Poslaniče, hoćeš li mi reći za Harisa, koji je već poginuo na dan Bedra, pa ako je u Džennetu, ja ću saburiti, a ako je na nekom drugom mjestu, onda ću mnogo plakati zbog toga." Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče joj: "O majko Harisova, u Džennetu su mnoge bašče, a tvoj sin je dospio u Firdevsi el-Eala (najljepšu)."

(Buhari)

1320. Džabir, b. Abdullah, r.a., prenosi i kaže: "Moga oca su donijeli pred Poslanika, s.a.v.s. Bio je sav iznakažen. Kad ga staviše pred njega, ja priđoh da mu otkrijem lice, pa mi ljudi to ne dadoše, a Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Još mu meleki svojim krilima prave hladovinu.'"

(Muttefekun alejhi)

1321. Od Sehla bin Hunejfa r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko iskreno bude tražio šehadet (pogibiju na Allahovu putu) od Uzvišenog Allaha, Allah će mu dati stepene šehida, makar umro na svojoj postelji."

(Muslim)

1323. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Šehid ne osjeti (bol pri) pogibiji, osim kao što osjeti neko od vas kada se ubode."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1324. Od 'Abdullaha ibn Ebi-Evfa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., u nekim danima, u kojima se sukobio sa neprijateljima, sačekao da sunce pređe zenit, zatim je ustao i rekao: "O ljudi, nemojte željeti susret sa neprijateljem i tražite od Allaha spas, a kada ga susretnete, strpite se, i znajte da je Džennet pod hladovima sablji." Zatim je rekao: "O Allahu, Ti, Koji si poslao Knjigu, Ti, Koji pokrećeš oblake, Ti Koji si porazio udružene neprijatelje (u bici na Hendeku), porazi ih, i daj da ih pobijedimo!"

(Muttefekun alejhi)

1325. Sehl. b. Sad, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Dova neće bit odbijena, ili skoro da neće biti odbijena u dva slučaja: dova poslije ezana, i dova u žestokom sukobu, kada jedni druge sijeku."

(Ebu-Davud, sahih)

1327. Od Ebu-Musaa, el-Eš'arija, r.a., prenosi se da bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., kada bi se bojao nekog naroda, rekao: "Allahu moj, Tebe stavljamo (kao zaštitu) pred njih i Tebi se utječemo od njihovih zala."

(Ebu-Davud, sahih)

1328. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Konjica u svojoj grivi krije veliko dobro do Sudnjeg dana."

(Muttefekun alejhi)

1329. Urven Barikijj r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "U grivama konjice, svezane radi borbene gotovosti, je dobro do Sudnjeg dana, nagrada i plijen."

(Muttefekun alejhi)

1330. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko spremi konja za Allahov put (čekajući džihad), vjerujući u Allaha, potvrđujući Njegovo obećanje; svako njegovo hranjenje, pojenje, veliki i mali izmet će, zaista, biti na njegovoj vagi na Sudnjemu danu."

(Buhari)

1331. Ebu-Mesud, r.a., pripovijeda da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., sa zažvaljenom devom i rekao: "Ovu devu dajem na Allahovom putu." Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "Za nju ćeš dobiti na Sudnjem danu sedam stotina, sve zažvaljenih deva."

(Muslim)

1332. Od Ebu-Hammada 'Ukbete bin 'Amira el-Džuhenija, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako sa mimbera kaže: 'I pripremite za njih snagu koju možete, a snaga je, zaista, streljaštvo, a snaga je, zaista, streljaštvo, a snaga je, zaista, streljaštvo!'"

(Muslim)

1333. Od njega se, također, prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Mnoge zemlje ćete osvojiti, a Allah vam je dovoljan (kao pomagač), pa nemoj da neko od vas zanemari svoje strijele.'"

(Muslim)

1334. Ebu-Hammad Ukbe b. Amr, r.a., također prenosi da je čuo Allahovo Poslanika, s.a.v.s., da kaže: "Ko se obuči gađanju, pa to napusti, on nije od nas, on je asija - nepokoran."

(Muslim)

1335. Od njega se, r.a., također, prenosi da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Allah, zaista, zbog jedne strijele uvodi u Džennet tri osobe: onoga koji ju je napravio, nadajući se u njenoj proizvodnji svakom dobru, onoga koji njom gađa, i onoga koji je dodaje. Vježbajte gađanje i jahanje, a da vježbate gađanje draže mi je nego da vježbate jahanje. Ko svojom voljom ostavi gađanje, nakon što je podučen, pa to je zaista blagodat koju je ostavio (ili rekao je, (koju je) zanijekao).'"

(Ebu-Davud)

1336. Seleme b. Ekva, r.a., prenosi i kaže: "Naišao je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pokraj poveće grupe ashaba koji su vježbali i takmičili se u gađanju strijelom, pa im je rekao: "O sinovi Ismailovi, bacajte strijele i vježbajte se, jer i vaš praotac bio je strijelac."

(Buhari)

1337. Amr b. Abese, r.a., kaže: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., da kaže: "Ko baci jednu strijelu radi Allahovog puta, ona vrijedi koliko puštanje na slobodu jednog roba."

(Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1338. Ebu-Jahja Hurejm b. Fatik r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko potroši nešto na Allahovom putu, piše mu se sedam stotina puta više."

(Tirmizi, hasen)

1339. Ebu-Seid, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Koji god Allahov rob posti dan radi Allahovog puta, Allah će ga s tim danom udaljiti od džehenemske vatre sedamdeset godina."

(Muttefekun alejhi)

1340. Ebu-Umame, r.a., od Vjerovjesnika, s.a.v.s., prenosi da je rekao: "Ko posti jedan dan na Allahovom putu, Allah će sačiniti između njega i Vatre hendek (jarak) veličine prostora između neba i Zemlje."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1341. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko umre a da nije išao u borbu (džihad), niti je sebi govorio da ide u borbu, taj je umro s jednim ogrankom (osobinom) munafikluka (licemjerstva).'"

(Muslim)

1342. Džabir, r.a., prenosi i kaže: "Bili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na jednom pohodu, pa nam reče:

'Zaista u Medini ima ljudi bez kojih niste prešli ni jedan put, a niti ste koju dolinu prevalili, a da oni nisu bili s vama.

Samo ih je mogla spriječiti bolest.' U jednom rivajetu: "I oni su vaši saučesnici u nagradama."

Buharija ga prenosi od Enesa, r.a., a Muslim od Džabira, r.a., čije su riječi.

1343. Od Ebu-Musaa, r.a., prenosi se da je neki beduin došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: "O Allahov Poslaniče, (neki se) čovjek bori radi plijena, (neki) da bi na njega ostala uspomena, (neki) da bi se vidio njegov položaj i mjesto", a u drugom rivajetu, stoji: "(Neki) se bore iz hrabrosti, a (neki) iz srdžbe"; a u trećem rivajetu, stoji: "(Neki) iz srdžbe, pa ko je od njih na Allahovom putu?" Na to je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko se bori da Allahova riječ bude najuzvišenija, on je na Allahovom putu."

(Muttefekun alejhi)

1344. Abdullah b. Amr b., r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Koja god se borbena jedinica ili izvidnica bori sa neprijateljem, pa zaplijeni ratni plijen i uzme ga, oni su preduhitrili dvije trećine svoje nagrade, a koja se borbena jedinica ili izvidnica se sukobi sa neprijateljem i pretrpi gubitke, njima će biti upotpunjena njihova nagrada."

(Muslim)

1345. Ebu-Umame, r.a., prenosi da je jedan čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, dozvoli mi putovanje (turizam)." Poslanik, s.a.v.s., reče: "Turizam moga Ummeta je džihad na putu Uzvišenog Allaha."

(Ebu-Davud sa dobrim senedom)

1346. Abdullah b. Amr b. El-As, r.a., prenosi, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Povratak iz borbe je isto kao i borba."

(Ebu-Davud)

Hadis znači da se nagrađuje povratak iz borbe, nakon što se završila.

1347. Es-Saib b. Jezid, r.a., prenosi: "Pošto je došao Allahov Poslanik, s.a.v.s., iz Bitke na Tebuku, svijet je izašao pred njega na doček. Ja sam ga dočekao sa djecom kod Sanijjetul - Veda."

(Ebu-Davud)

U rivajetu Buharije hadis glasi: "Mi smo izašli, da dočekamo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sa djecom kod Senijjetul-Veda."

1348. Ebu-Umame, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik , s.a.v.s., rekao: "Ko se ne bude borio na Allahovom putu, ili ko ne spremi borca, ili ne bude ostao da se brine o porodici borca na najbolji način, kaznit će ga Allah prije Kijametskog dana."

(Ebu-Davud, sahih)

1349. Od Enesa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Borite se protiv mušrika (idolopoklonika) svojim imecima, svojim životima i svojim jezicima."

(Ebu-Davud, sahih)

1350. Ebu-Amr 'Numan, b. Mukarrin, r.a., pripovijeda: "Vidio sam da Allahov Poslanik, s.a.v.s., ako ne bi počeo borbu sa neprijateljem, s početka dana, onda bi borbu odgodio dok sunce pređe zenit, kad puhnu vjetrovi i kad se spušta pobjeda."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1351. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Nemojte željeti susret s neprijateljem, a kada ga susretnete, strpite se.'"

(Muttefekun alejhi)

1352. Od njega i od Džabira, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Rat (ratovanje, borba) je varka."

(Muttefekun alejhi)

235. Objašnjenje vrsta šehida u pogledu ahiretske nagrade koji se gusule (kupaju) i kojima se klanja dženaza, za razliku od onog koji pogine u borbi protiv nevjernika.

1354. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Koga vi smatrate šehidom među vama?' Oni rekoše: 'O Allahov Poslaniče, ko pogine na Allahovom putu, on je šehid!' On reče: 'Onda su, zaista, šehidi moga ummeta malobrojni!' Oni rekoše: 'A ko je, o Allahov Poslaniče?' On reče: 'Ko pogine na Allahovom putu, šehid je, ko umre na Allahovom putu, šehid je, ko umre od kuge, šehid je, ko umre od stomačne bolesti šehid je, te onaj koji se utopi, šehid je.'"

(Muslim)

1356. Od Ebu-A'vera Seida bin Zejda bin 'Amra bin Nufejla, jednog od deseterice, kojima je posvjedočeno da će ući u Džennet, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Ko pogine braneći svoj imetak, šehid je, ko pogine braneći sebe, šehid je, ko pogine braneći svoju vjeru, šehid je, ko pogine braneći svoju obitelj, šehid je.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

236. Koristi oslobađanja roblja

Uzvišeni Allah rekao je:

"Pa, zašto on na blagodatima zahvalan bio nije? A šta ti misliš: kako se može na blagodatima zahvalan biti? Roba ropstva osloboditi." (El-Beled, 11-13).

1358. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko oslobodi roba - muslimana, Allah će za svaki njegov organ osloboditi jedan njegov organ od Vatre, pa čak spolni organ za polni organ.'"

(Muttefekun alejhi)

237. Koristi dobročinstva prema robu

Uzvišeni Allah rekao je:

"I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi i siromasima, i komšijama bližnjim i komšijama daljnjim, i drugovima, i putnicima - namjernicima, i onima koji su u vašem posjedu." (En-Nisa', 36).

1360. Od El-Ma'mura bin Suvejda prenosi se da je rekao: "Vidio sam Ebu-Zerra, r.a., ogrnutog plaštem, a u isti takav je bio ogrnut i njegov rob, pa sam ga pitao o tome, a on mi rekao je da je grdio jednog čovjeka u vrijeme Allahova Poslanika, s.a.v.s., te mu je prigovorio zbog njegove majke, a Vjerovjesnik, s.a.v.s., mu je rekao: 'Ti si čovjek u kom ima džahilijeta! Oni su vaša braća, vaš imetak koji je Allah učinio vašim vlasništvom. Pa u koga bude brat u njegovom vlasništvu, neka ga hrani onim što i on jede, neka ga oblači od onoga što on oblači. Nemojte im naređivati ono što ne mogu, a ako im naredite, pomozite im!'"

(Muttefekun alejhi)

239. Koristi ibadeta u vrijeme anarhije, nereda, fitneta i tome sličnog

1366. Od Ma'kil bin Jesara, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ibadet u vrijeme anarhije i fitneta je kao hidžra meni.'"

(Muslim)

240. Koristi dobrodušnosti pri kupoprodaji,uzimanje, davanje, vraćanje i traženje duga, tačno vaganje i mjerenje, zabrana zakidanja (na vagi), te koristi za bogatog u sačekivanju siromašnog i opraštanju njegovog duga.

Uzvišeni Allah rekao je:

"... a za dobro koje učinite, Allah sigurno zna." (El-Bekara, 215)

"O narode moj! Pravo mjerite i na litru i na kantaru, i ne zakidajte ljudima stvari njihove."(Hud, 85)

"Teško onima koji pri mjerenju zakidaju, koji punu mjeru uzimaju kad od drugih kupuju, a kad drugima mjere na litar ili na kantar - zakidaju. Kako ne pomisle da će oživljeni biti na Dan veliki, na Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići." (El-Mutaffifun, 16)

1367. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je neki čovjek došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i tražio od njega dug vrlo osorno, pa su skočili ashabi prema njemu, a Allahov Poslanik rekao je: "Pustite ga, zaista onaj ko ima pravo (na nešto), ima pravo i prigovora", a zatim rekao je: "Dajte mu devu koja ima isto godina, kao i njegova!" Tada ashabi rekoše: "O Allahov Poslaniče, ne možemo naći nego stariju (i bolju) od njegove", a on im reče: "Dajte mu je! Zaista je najbolji među vama onaj koji je najrevniji i najbolji u vraćanju duga!"

(Muttefekun alejhi)

1368. Od Džabira, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah se smilovao čovjeku koji je velikodušan kada kupuje, kada prodaje i kada svoj dug traži."

(Buhari)

1369. Od Ebu-Katade, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Ko želi da ga Allah sačuva od muka Sudnjeg dana, neka odgodi siromašnom (insolventnom) vraćanje duga, ili neka ga otpiše.'"

(Muslim)

1370. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Neki čovjek je pozajmljivao ljudima, a svome je sluzi govorio: 'Kada dođeš siromahu, ne traži od njega (oprosti mu), ne bi li i nama Allah oprostio', pa je došao Allahu i On mu je oprostio."

(Muttefekun alejhi)

1373. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko sačeka siromašnog dužnika, ili mu otpiše dug, Allah će mu dati hladovinu pod Svojim Aršom na Sudnjem danu, kada druge hladovine neće bit, osim Njegove.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1374. Od Džabira, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kupio od njega devu (za dvije oke i dirhem, ili dva dirhema), pa mu je izvagao i dao mu više.

(Muttefekun alejhi)

NAUKA

Uzvišeni Allah rekao je:

"... i reci: 'Gospodaru moj, Ti znanje moje proširi!'" (Ta-ha, 114)

"Reci: 'Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju?'" (Ez-Zumer, 9)

"... i Allah će na visoke stepene uzdignuti one među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje." (El-Mudžadela, 11)

"... a Allaha se boje od Njegovih robova učeni." (Fatir, 28)

1376. Od Muavije r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Kome Allah želi dobro, poduči ga i uputi ka spoznaji vjere.'"

(Muttefekun alejhi)

1377. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Zavist nije dozvoljena, osim u dva slučaja: u slučaju čovjeka kojem je Allah dao imetak, pa ga on troši na putu istine, i u slučaju čovjeka kojem je Allah dao mudrost (znanje), pa po njoj sudi i druge njoj podučava.'"

(Muttefekun alejhi)

1378. Od Ebu-Musaa, r.a., prenosi se da je rekao: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao je: 'Primjer upute i znanja, s kojim me je Allah poslao, jeste kao primjer (obilne) kiše koja padne na zemlju (različite kvalitete). Dobra (plodna) vrsta zemlje primi vodu, te iz nje izraste bujna trava i bilje.

Neplodna zemlja primi i zadrži vodu, pa Allah od nje da korist ljudima, te je oni piju, poje (stoku) i (zalijevaju) biljke. (Treća vrsta) jesu doline i ponori koji, niti vodu zadržavaju, niti na njima trava raste. To je primjer onoga koji je podučen i upućen u spoznaju vjere Allahove i koji se okoristio onim s čim me je Allah poslao, pa ga je spoznao i (druge) podučavao, kao i primer

onoga koji zbog toga nije ni glavu podigao i nije prihvatio Allahovu uputu s kojom sam poslat.'"

(Muttefekun alejhi)

1379. Od Sehla bin Sa'da, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao Aliji, r.a.: "Pa, tako mi Allaha, da Allah tvojim uzrokom uputi jednog čovjeka, bolje ti je od crvenih (najboljih) deva."

(Muttefekun alejhi)

1380. Od Abdullaha bin 'Amra bin el'Asa, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Prenosite i dostavite od mene, pa makar i jedan ajet, i nema smetnje da pripovijedate od Benu-Israila, a ko na mene namjerno slaže, neka sebi pripremi mjesto u Vatri."

(Buhari)

1381. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko krene putem na kom traži nauku, Allah će mu njime olakšati put u Džennet."

(Muslim)

1382. Od njega, r.a., također se prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko poziva (Allahovoj) uputi, imat će nagradu jednaku nagradi onih koji ga slijede, ali to ništa neće umanjiti od njihovih nagrada."

(Muslim)

1383. Od njega prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada čovjek umre, njegova djelatnost se prekida, osim u tri slučaja: (ako je ostavio) trajnu sadaku, ili nauku, (znanje ili izum) koja je od koristi, ili dobro dijete, koje za njega dovu čini."

(Muslim)

1385. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Ko izađe da traži nauku, on je na Allahovom putu, sve dok se ne vrati."

(Tirmizi, hasen)

1387. Od Ebu-Umame, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Prednost (vrijednost) učenog nad pobožnim je kao prednost mene u odnosu na najnižeg od vas."

Zatim je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Zaista, Allah, Njegovi meleki, stanovnici nebesa i Zemlje, pa čak i mrav u svom mravinjaku, pa i riba, donose salavat na onoga koji podučava svijet dobru."

(Tirmizi, hasen)

1388. Od Ebu-Derda'a, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Ko krene putem tražeći na njemu nauku, Allah će mu olakšati put u Džennet. I zaista, meleci podmeću svoja krila onome koji traži nauku iz zadovoljstva s onim što on radi. Zaista, za učenog oprost traže (istigfar čine) oni na nebesima i na Zemlji, pa čak i ribe u vodi. Prednost učenog (alima) nad pobožnim je kao prednost Mjeseca u odnosu na druge zvijezde. Učenjaci su, zaista, nasljednici vjerovjesnika, a vjerovjesnici nisu ostavili u nasljedstvo ni dinare ni dirheme, nego su ostavili u nasljedstvo nauku, pa ko je uzme, uzeo je obilan dio.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi)

1389. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Neka Allah da udoban (život) onome koji nešto od mene čuje, pa prenese kao što je čuo, a mnogi kome se prenese svjesniji je od onoga koji je čuo.'"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1390. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko bude upitan o ilumu (znanju), pa ga sakrije (ne kaže), na Sudnjem danju će biti zauzdan uzdama od vatre.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1391. Od njega prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Ko izučava nauku kojom se traži zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, samo da bi njome dobio ovosvjetska dobra, neće osjetiti ni miris Dženneta na Sudnjem danu.'"

(Ebu-Davud, sahih)

HVALA I ZAHVALA UZVIŠENOM ALLAHU

Uzvišeni Allah rekao je:

"Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!" (El-Bekara, 152)

"... Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati." (Ibrahim, 7)

"... i reci hvala Allahu." (El-Isra, 111)

"... a njihova posljednja molitva je: 'Tebe, Allaha, Gospodara svjetova hvalimo.'" (Junus, 10)

1394. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Svaka vrijedna stvar (posao) koja nije počela hvalom Allahu, će biti manjkava."

(Ebu-Davud, hasen)

1395. Od Ebu-Musaa el-Eš'arija, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada umre dijete Allahova roba, Uzvišeni Allah kaže Svojim melecima: 'Uzeli ste (dušu) djeteta Moga roba?' Oni odgovore: 'Da!' On tada kaže: 'Uzeli ste plod njegova srca?' Oni odgovore: 'Da!' On tada kaže: 'A šta rekao je Moj rob?' Oni odgovore: 'Zahvalio Ti se i rekao: - Mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo. -' Tada Uzvišeni Allah kaže: 'Izgradite Mome robu kuću u Džennetu i nazovite je Kuća Zahvale.'"

(Tirmizi, hasen)

1396. Od Enesa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Zaista je Allah zadovoljan (Svojim) robom koji pojede jelo, pa Mu se na tome zahvali, i popije pilo, pa Mu se na tome zahvali.'"

(Muslim)

DONOŠENJE SALAVATA NA ALLAHOVA POSLANIKA, S.A.V.S.

Uzvišeni Allah rekao je:

"Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav." (El-Ahzab, 56)

1397. Od 'Abdullaha bin 'Amra bin el-'Asa, r.a., prenosi se da je čuo Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah na njega donese salavat deset puta."

(Muslim)

1399. Od Evsa bin Evsa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Zaista je vaš najvredniji (najefdalniji) dan petak, pa što više u njemu donosite salavat na mene, jer zaista će vaši salavati biti meni predočeni.' Tada su (ashabi) rekli: 'O Allahov Poslaniče, kako će ti biti predočeni naši salavati kad budeš već istruhnuo (raspadnut)?' On je rekao: 'Zaista je Allah zabranio zemlji tijela vjerovjesnika!'"

(Ebu-Davud, sahih)

1400. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Neka bude ponižen čovjek, u čijem prisustvu budem spomenut, pa na mene ne donese salavat.'"

(Tirmizi, hasen)

1401. Od njega, r.a., također se prenosi da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Nemojte moj kabur učiniti svetkovinom, donosite salavat na mene, jer, zaista, vaš salavat dolazi do mene, ma gdje vi bili.'"

(Ebu-Davud, sahih)

1402. Od njega se prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko god mi od vas nazove selam, Allah mi povrati dušu da bih mu selam odvratio."

(Ebu-Davud, sahih)

1403. Od Alije r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Škrtac je onaj u čijem se prisustvu spomenem, pa na mene ne donese salavat.'"

(Tirmizi, hasen-sahih)

1404. Od Fadale bin 'Ubejda prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., čuo je nekog čovjeka kako uči dovu u namazu, u kom se nije zahvalio Uzvišenom Allahu niti je donio salavat na Vjerovjesnika, s.a.v.s., pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Ovaj je požurio!' Zatim ga je pozvao i rekao: 'Kada neko od vas klanja, neka počne sa zahvalom i pohvalom Uzvišenog Gospodara, zatim neka donese salavat na Vjerovjesnika, s.a.v.s., a onda neka moli što hoće.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, sahih)

ZIKR

244. Koristi zikra i podstrekivanja na njega

Uzvišeni Allah rekao je:

"Zikr (spominjanje) Allaha je vredniji (od bilo čega)." (El-Ankebut, 45)

"Sjećajte se vi Mene (spominjite Me) i Ja ću se vas sjećati (spominjati)." (El-Bekara, 152)

"I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas, i ne budi nemaran." (El-A'raf, 205)

"... i Allaha mnogo spominjite, da biste bili spašeni." (El-Džumu'a, 10)

"Zaista je muslimanima i muslimankama... i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha, Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (El-Ahzab, 35)

"O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer ga veličajte." (El-Ahzab, 41,42)

U ovom poglavlju postoje mnogobrojni drugi poznati ajeti.

1408. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Dvije lahke riječi za jezik (izgovor), teške na vagi, drage Milostivom: - Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil'azim -' (Neka je slavljen i hvaljen Uzvišeni Allah, neka je slavljen Allah Veličanstveni).'"

(Muttefekun alejhi)

1409. Od njega, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Da kažem: 'subhanallahi, velhamdu lillahi, ve la ilahe illallahu, vallahu ekber' (draže mi je od svega što je sunce obasjalo cijeli dunjaluk).'"

(Muslim)

1410. Od njega se, također, prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko kaže: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehulmulku ve lehulhamdu, ve huve 'ala kulli šej'in kadir' (Nema boga, osim Allaha, On nema sudruga, Njemu pripada sva vlast. Njemu pripada sva hvala i On je svemoćan) - svakoga dana sto puta, vrijedi mu kao da je oslobodio deset robova, će biti mu upisano sto dobrih djela, izbrisano sto grijeha, i će biti mu štit od šejtana toga dana sve do noći i niko nije nešto bolje uradio, osim čovjeka koji je uradio više od njega."

I rekao je: "Ko kaže u toku jednog dana sto puta: 'Subhanallahi ve bi hamdihi' (Slavljen je Allah i Njemu pripada sva hvala), oprošteni su mu grijesi, pa makar ih bilo kao morske pjene."

(Muttefekun alejhi)

1411. Ebu-Ejjub el-Ensari, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko kaže: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehulmulku, ve lehulhamdu, ve huve' ala kulli šej'in kadir' (Nema drugog boga, osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Njemu pripada sva vlast, Njemu pripada svaka hvala i On je svemoćan) - deset puta, kao da je oslobodio četiri

roba od Ismailovog potomstva."

(Muttefekun alejhi)

1412. Od Ebu-Zerra, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao mi je: 'Hoćeš li da ti kažem koje su najdraže riječi Allahu? Zaista su najdraže riječi Allahu: 'Subhanallahi ve bi hamdihi' (Neka je slavljen i hvaljen Uzvišeni Allah).'"

(Muslim)

1413. Od Ebu-Malika el-Eš'arija, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Čistoća je pola vjerovanja i 'elhamdu lillahi' (Neka je hvala Allahu) puni vagu, a 'subhanallahi velhamdu lillahi' (Neka je slavljen Allah i neka je svaka hvala Allahu), pune što je između nebesa i Zemlje.'"

(Muslim)

1415. Od Sevbana, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi, kada završi namaz, donosio istigfar tri puta, a zatim bi rekao: 'Allahume entesselamu ve minkesselamu tebarekte ja zelđželali velikram' (Allahu moj, Ti si mir i spas, od Tebe je mir i spas, blagodarnost Tebi, o Vlasniče veličanstva i časti)."

Rečeno je El-Evzaiju, a on je jedan od prenosilaca ovoga hadisa: "Kako se donosi istigfar?" On je rekao: "Izgovaraš: 'Estagfirullahe, estagfirullahe!' (od Allaha oprost tražim)."

(Muslim)

1416. Od El-Mugire bin Šu'be, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., nakon namaza i predavanja selama, govorio: "La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-mulku ve, ve huve ala kulli šej'in kadir. Allahumme la mani'a lima a'tajte va la mu'tije lima mena'te, ve la jenfe'u ze-l-đželi minke-l-đželu" (Nema boga, osim Allaha Jedinog. On nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i svaka hvala i On je svemoćan. Allahu moj, nema sprečavaoca Tvoga davanja, niti davoca onog što Ti ne daš. Nikakvo bogatstvo i sreća ne koriste bez Tvoga bogatstva i sreće)."

(Muttefekun alejhi)

1417. Od Abdullaha bin Ez-Zubejra, r.a., prenosi se da je on izgovarao na kraju svakog namaza, kada predaje selam: "La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu, ve huve 'ala kulli šej'in kadir. La havle va la kuvvete illa billahi ve la na'budu illa ijjahu, lehun-n-i'metu ve lehu-l-fadlu, ve lehu es-senau-l-hasenu. La ilahe illallahu muhlisine lehu-d-dine ve lev kerihe-l-kafirun" (Nema drugog boga, osim Allaha, On je jedini i nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i

svaka hvala i On je svemoćan. Nema moći i snage bez Allaha. Nema boga, osim Allaha, i obožavamo samo Njega. Njemu pripada svaka blagodat, svaka dobrota i svaka dobra pohvala. Nema drugog boga, osim Allaha, iskreno ispovijedamo Njemu (našu) vjeru, pa makar to kafiri (nevjernici) mrzili.)

Ibn ez-Zubejr zatim je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovim je riječima veličao Allaha (izgovarao la ilahe illallahu) poslije svakog namaza."

(Muslim)

1419. Od Ebu-Hurejreaa, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ko spomene Allaha (tesbih učini, tj. kaže 'subuhanallahi') na kraju svakog namaza trideset tri puta, zahvali se Allahu (kaže: 'elhamdu lillahi') trideset tri puta, izgovori tekbir (kaže: 'Allahu ekber') trideset tri puta, i upotpuni stotinu sa: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu, ve huve' ala kulli šej'in kadir' (Nema drugog boga, osim Allaha. Njemu pripada sva vlast i svaka hvala, i On je svemoćan), će biti mu oprošteni (mali) grijesi, pa makar ih bilo kao morske pjene."

(Muslim)

1420. Ka'b bin 'Udžrete, r.a., prenosi od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Pratioce (namaza, tj. tesbih, spominjanje Allaha, dž.š., neće izgubiti (neće se kajati) onaj koji ih izgovara ili čini iza svakog propisanog namaza: trideset tri puta 'subhanallahi', trideset tri puta 'elhamdu lillahi', trideset četiri puta 'Allahu ekber'."

(Muslim)

1421. Od Sa'd bin Ebi-Vekasa, r.a., prenosi se da se Allahov Poslanik, s.a.v.s., utjecao (Allahu) iza svakog namaza, ovim riječima: "Allahumme inni e'uzu bike mine-l-džubni velbuhli, ve e'uzu bike min en uredde ila erze-lil-umri, ve e'uzu bike min fitneti-d-dunja, ve e'uzu bike min fitneti-l-kabri!" (Allahu moj, utječem Ti se od straha i škrtosti, i utječem Ti se od povratka u duboku i iznemoglu starost, i utječem Ti se od dunjalučkog iskušenja (fitneta), i utječem Ti se od kaburskog iskušenja (ispita)).

(Buhari)

1422. Od Muaza, r.a., prenosi se da ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzeo za ruku i rekao: "O Muaze, tako mi Allaha, ja te volim." Zatim je rekao: "Ostavljam ti u vasijet (zadužbu), o Muaze, da ne izostaviš kazati sljedeće, iza svakog namaza: 'Allahumme e'inni ala zikrike ve šukrike ve husni 'ibadetike' (Allahu moj, pomozi mi da Tebi zikr činim (spominjem), da se Tebi zahvaljujem i da Ti ispravno ibadet činim (obožavam)."

(Ebu-Davud, sahih)

1424. Od Alije, r.a., prenosi se da je rekao: "Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao, zadnje što bi učio između tešehhuda (ettehijjatu) i predavanja selama bilo je: 'Allahummagfir li ma kaddemtu ve ma ehhartu, ve ma esrertu ve ma a'lentu, ve ma esreftu ve ma ente a'lemu bihi minni, ente-l-mukaddimu, ve ente-l-mu'ehhiru, la ilahe illa ente.' (Allahu moj, oprosti mi što sam učinio i što ću učiniti, što sam sakrio i što sam javno (uradio) i ono što Ti od mene bolje znaš. Ti određuješ da se nešto dogodi prije, ili da se dogodi kasnije. Nema drugog boga osim Tebe.)"

(Muslim)

1425. Aiša, r.a., prenosi i kaže: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., mnogo je učio na ruku'u i sedždi: SUBHANEKELLAHUMME RABBENA VE BI HAMDIKE-ALLAHUMMA GFIRLI (Slavljen neka si, moj Allahu, Gospodaru, Tebi hvala, Allahu moj, oprosti mi)."

(Muttefekun alejhi)

1426. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., učio na ruku'u i sudžudu SUBUHUN KUDDUSUN, RABBUL MELAIKETI VE RRUKI. "Mnogo slavljeni, sveti, Gospodaru meleka i duha (Džibrila)."

(Muslim)

1427. Ibn-Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Što se tiče ruku'a, na njemu veličajte Gospodara, a što se tiče sedžde, na njoj se trudite da činite dovu, jer je vjerojatno da će vam biti primljena."

(Muslim)

1428. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Najbliži je rob svome Gospodaru kada obavlja sedždu, pa mnogo činite dovu."

(Muslim)

1429. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., govorio na sedždi: ALLAHUMMA GFIRLI ZENBI KULLEHU, DIKKAHU VE DŽILLEHU VE EVVELLEHU; VE AHIREHU VE ALA NIJJETUHU VE SIRREH. (Allahu moj, oprosti mi sve grijehe, male i velike, ranije i kasnije, javne i tajne.)

(Muslim)

1430. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Jedne noći osjetila sam da Vjerovjesnik nije uza me, pa sam ga počela tražiti, a on je bio na ruku'u ili na sedždi i učio: 'Subhaneke ve

bihamdike, la ilahe illa ente.' (Slavljen si, i Tebi pripada svaka hvala. Nema drugog boga, osim Tebe)."

U drugom rivajetu stoji: "Pa mi je ruka dotakla njegove tabane, koji bijahu uspravno (a on je bio na sedždi), dok je učio: 'Allahumme inni e'uzu bi ridake min sehatike, ve bi mu'afatike min' ukubetike, ve e'uzu bike minke, la uhsi senaen 'alejke, ente kema esnejte 'ala nefsike.' (Allahu moj, utječem se Tvome zadovoljstvu od Tvoje mržnje, Tvome oprostu od Tvoje kazne, utječem se Tebi od Tebe. Nisam u stanju da Ti izreknem zahvalu (koju zaslužuješ), Ti si onakav kako si sebe pohvalio.)"

1432. Od Ebu-Zerra, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Svako jutro na svaki vaš zglob se daje sadaka; svaki tesbih sadaka je, svako izgovaranje 'el-hamdu lillahi' sadaka je, svako izgovaranje 'la ilahe illallah' sadaka je, svako izgovaranje "Allahu ekber" sadaka je, naređivanje dobra sadaka je, odvraćanje od pokuđenog sadaka je, a sve to zamjenjuju dva rekata duha - namaza."

(Muslim)

1433. Od majke pravovjernih, Džuvejrije bint el-Harisi, r.a., prenosi se da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., izašao od nje rano, nakon što je klanjao sabah, a ona je ostala na mjestu gdje je klanjala. Zatim se vratio kada je nastupilo vrijeme duha (namaza), a ona je i dalje sjedila na svom mjestu, pa joj je rekao: "Još uvijek si ondje gdje sam te ostavio?" Rekla sam: "Da." Tada je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: "Nakon što sam otišao, rekao sam četiri riječi tri puta; kada bi vagali s onim što si rekla (proučila) od jutros, bile bi od toga teže." (Rekao sam): "Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi, ve ridae nefsihi, ve zinete 'Aršihi, ve midade kelimatihi" (Slavljen je Allah i Njemu pripada hvala, koliko ima Njegovih stvorenja, koliko je On zadovoljan, koliko je težak Njegov arš i koliko ima tinte kojom su (ispisane) Njegove riječi).

(Muslim)

U drugom rivajetu, stoji: "Subhanallahi adede halkihi, subhanallahi ridae nefsihi, subhanallahi zinete 'Aršihi, subhanallahi midade kelimatihi."

U rivajetu Et-Tirmizija stoji: "Hoćeš li da te naučim riječima koje ćeš učiti? 'Subhanallahi adede halkihi, Subhanallahi adede halkihi, subhanallahi adede halkihi, subhanallahi rida nefsihi, subhanallahi rida nefsihi, subhanallahi rida nefsihi, subhanallahi zinete 'Aršihi, subhanallahi zinete 'Aršihi, subhanallahi zinete 'Aršihi, subhanallahi midade kelimatihi, subhanallahi midade kelimatihi, subhanallahi midade kelimatihi.'"

1434. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Primjer onoga koji zikir čini (spominje svoga Gospodara) i onoga koji Ga ne spominje je kao primjer živog i mrtvog."

(Buhari, Muslim)

Prenio ga je i Muslim i rekao: "Primjer kuće u kojoj se Allahu zikir čini (spominje) i kuće u kojoj se Allah ne spominje, je kao primjer živog i mrtvog."

1435. Od Ebu-Hurejrea, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Ja sam uz mišljenje moga roba o Meni. Ja sam s njim kada Mi zikir čini (spominje), pa ako Me spomene u sebi, i Ja njega spomenem u Sebi, a ako Me spomene u skupini, Ja ga spomenem u boljoj skupini od njegove skupine.'"

(Muttefekun alejhi)

1437. Od Džabira, r.a., prenosi se da je rekao: "Čuo sam Allahova Poslanika, s.a.v.s., kako kaže: 'Najbolji zikr je: 'La ilahe illallahu" (Nema boga osim Allaha!).'"

(Tirmizi, hasen)

1438. Od Abdullaha bin Busre, r.a., prenosi se da je neki čovjek rekao: "O Allahov Poslaniče, zaista mi je puno propisa islama, pa mi kaži nešto što ću uvijek (moći) izvršavati." On mu je rekao: "Neka ti je jezik stalno vlažan od zikra (spominjanja) Allaha."

(Tirmizi, hasen)

1440. Od Ibn-Mes'uda, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'U noći moga isra'a susreo sam Ibrahima, a.s., i on mi rekao je: - O Muhammede, prenesi od mene selam svome ummetu, i objavijesti ga da je u Dženetu dobra i lijepa zemlja, pitka voda; da je on prostrana nizija, i da je njegovo sjemenje (kojim se sije): 'Subhanallahi, ve-l-hamdu lillahi, ve la ilahe illallahu, vallahu ekber' (Slavljen je Allah, sva hvala pripada Allahu, nema drugog boga, osim Allaha i Allah je najveći).'"

(Tirmizi, hasen)

1441. Ebu-Derda', r.a., veli: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: 'Hoćete li da vas obavijestim o najboljim djelima koja su najodabranija kod vašeg Gospodara i na najvišem stepenu, koja su vam bolja od udjeljivanja zlata i srebra, i bolja od sukoba s neprijateljem u kome bi ih vi ubijali a i oni vas?' 'Svakako!', odgovoriše oni. On reče: 'Spominjanje (zikir) Allaha, dž.š.'"

(Tirmizi, sahih)

1443. Od Ebu-Musaa, r.a., prenosi se da je rekao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je rekao: 'Hoćeš li da te uputim na jedno od dženetskih blaga?' Rekao sam mu: 'Da, o Allahov Poslaniče!' On je rekao: 'La havle ve la kuvvete illa billahi' (Nema snage ni moći bez Allaha!)."

(Muttefekun alejhi)

245. Spominjanje Allaha: stojeći, sjedeći, ležeći, bez abdesta, džunub i u hajzu (menstruaciji), osim učenja Kur'ana, jer to nije dozvoljeno onome ko je džunub, ili u hajzu

Uzvišeni Allah rekao je:

"Zaista, u stvaranju nebesa i Zemlje, razlici noći i dana ajeti su (znakovi) za one koji razum imaju, koji Allahu zikr čine (spominju) stojeći, sjedeći i na svojim bokovima (ležeći)." (Ali-'Imran, 190-191)

1444. Od Aiše, r.a., prenosi se da je rekla: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je Allahu zikir činio (spominjao) u svim situacijama."

(Muslim)

1445. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi od Vjerovjesnika, s.a.v.s., da je rekao: "Da neko od vas, kada hoće imati odnos sa ženom, kaže: 'Bismillahi, allahumme džennibna eššejtane ve džennibiššejtane ma rezektena' (U ime Allaha, Allahu moj, sačuvaj nas od šejtana, i sačuvaj od šejtana ono što nam daš), i ukoliko bi im se našlo dijete, ne bi mu (šejtan) mogao nauditi."

(Muttefekun alejhi)

246. Poglavlje o tome šta se kaže prije i poslije spavanja.

1446. Od Huzejfe i Ebu-Zerra, r.a., prenosi se da su rekli: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi, kad pođe u postelju, rekao: 'Bismikellahumme ahja ve emutu.' (Allahu moj, u ime Tvoje živim i umirem (spavam)), a kad bi se probudio, rekao bi: 'Elhamdu lillahillezi ahjana ba'de ma ematena ve ilejhi-n-nušur.' (Hvala Allahu koji nas je proživio (dao da se probudimo), nakon što nas je usmrtio (dao nam da spavamo), i kod Njega je (konačno) okupljanje)."

(Buhari)

247. O vrijednosti zikr - skupova, pohvalnosti prisustvovanja zikru i zabrani bezrazložnog napuštanja skupova, u kojima se spominje Allah.

Uzvišeni Allah kaže:

"Budi strpljiv uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer, želeći da zasluže Njegovu naklonost, i ne odvraćaj svoj pogled od njih." (El-Kehf, 28)

1447. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah šalje meleke da obilaze puteve i traže skupove u kojima se Allah spominje, a kada ih nađu, počnu se dovikivati: 'Dođite, našli ste ono što tražite!' Tada ih prekriju krilima sve do najbližeg neba, i Allah ih upita, a On najbolje zna:

'Šta govore Moji robovi?'

'Slave Te, veličaju Te, zahvaljuju Ti i poštuju Te!', odgovore meleki.

'Jesu li Me vidjeli?', On upita.

'Ne, nisu Te vidjeli', odgovore oni.

'A šta bi da su Me vidjeli?', rekne On.

'Da su te vidjeli, još više bi Ti robovali, još više bi Te veličali i još više bi Te slavili', kažu oni.

'A za šta Me mole?' upita On.

'Mole Te za Džennet', oni odgovore.

'Jesu li ga vidjeli?', rekne On.

'Ne, Gospodaru naš, nisu ga vidjeli', kažu oni.

'Šta bi da su ga vidjeli?', rekne On.

'Da su ga vidjeli, još bi mu više težili, još više bi ga tražili i još više željeli', kažu oni.

'A od čega traže zaštitu?', upita On, a oni odgovore:

'Od Vatre.'

'Jesu li je vidjeli?', rekne On, a oni kažu:

'Ne, nisu je vidjeli!'

'A šta bi da su je vidjeli?', rekne On, a oni kažu:

'Da su je vidjeli, još više bi od nje bježali i još više je se plašili.'

Tada će Allah reći: 'Uzimam vas za svjedoke da sam im oprostio.'

'Među njima je jedan čovjek koji ne pripada njima, samo je usput naišao', reći će jedan melek.

'Oni su skupina uz koju njihov sabesjednik neće bit nesretan.'"

(Muttefekun alejhi)

1449. Ebu-Vakid el-Haris b. Avf, r.a., prenosi, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., sjedio u džamiji sa ljudima i razgovarao. Došla su tri čovjeka u džamiju. Dvojica su prišla do Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a jedan je otišao. Stali su pred Poslanika, s.a.v.s. Jedan je primijetio prazno mjesto u halki, pa je sjeo, a drugi je sjeo iza halke. Pošto je Poslanik, s.a.v.s., završio razgovor, reče: "Hoćete li da vas izvijestim o trojici?" Jedan od njih sklonio se kod Allaha, pa ga je Allah primio, drugi se postidio pa se Allah njega postidio, a što se tiče trećeg, on je okrenuo leđa, i napustio, pa se i Allah od njega okrenuo."

(Muttefekun alejhi)

1450. Ebu-Se'id, r.a., pripovijeda: "Mu'avija, r.a., jednom prilikom, došao je u džamiju, gdje je našao ljude u halki i upitao ih:

'Šta vas je okupilo?'

'Sakupili smo se da spominjemo Allaha', odgovorili su oni, a on je rekao:

'Tako vam Allaha, zar se ni zbog čega drugog niste sakupili?!'

'Samo smo se zbog toga okupili!', rekli su oni, a on je onda kazao:

'Nisam vas zakleo zbog toga što u vas sumnjam, jer niko ko je kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., imao položaj ne prenosi manje hadisa od mene.' Jedne prilike on je zatekao svoje ashabe u halki i upitao ih:

'Šta vas je okupilo?'

'Okupili smo se da spominjemo Allaha, da Mu zahvaljujemo što nas je uputio islamu i što nam ga je dao kao blagodat!', rekoše.

'Tako vam Allaha, zar se ni zbog čega drugog niste okupili?', upitao je on.

'Allaha nam, samo zbog toga smo se okupili!', odgovorili su oni, a on rekao je:

'Nisam vas zakleo zbog sumnje u vas, nego zato što mi je došao Džibril i rekao mi da se Allah ponosi vama pred melekima.'"

248. O spominjanju Allaha, ujutro i navečer

Uzvišeni Allah kaže:

"I spominji svoga Gospodara ujutro i navečer u sebi, ponizno, sa strahopoštovanjem, i ne podižući jako glas, i ne budi nemaran." (El-A'raf, 205)

"I slavi Gospodara svoga, hvaleći Ga, prije izlaska sunca i poslije zalaska njegova." (Ta-ha, 130)

"U džamijama, koje se voljom Njegovom podižu, i u kojima se spominje Njegovo ime, hvale Njega, ujutro i navečer, ljudi koje kupovina i prodaja ne odvraćaju od spominjanja Allaha." (En-Nur, 36, 37)

"Mi smo brda potčinili da zajedno s njim hvale Allaha kad sunce zalazi i pošto grane." (Sad, 18)

1451. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko ujutro i navečer prouči stotinu puta: 'Subhanallahi ve bi hamdihi.' (Neka je slavljen i uzvišen Allah), niko na Sudnjem danu neće imati bolje djelo od njega, osim onoga ko isto prouči, ili još više puta."

(Muslim)

1452. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda: "Došao je jedan čovjek i rekao Allahovom Poslaniku, a.s.: 'Allahov Poslaniče, koliko sam bola pretrpio od kako me je sinoć ujeo akrep!!' 'Ne bi ti naudio da si navečer proučio: 'E'uzu bi kelimatillahittammati min šerri ma halek' (Utječem se Allahovim savršenim riječima od svakog zla koje je stvorio).'"

(Muslim)

1453. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., ujutro učio: "Gospodaru moj, Tvojom voljom osvićemo, Tvojom voljom omrknemo, Tvojom voljom živimo i umiremo i Tebi je povratak."

Navečer bi učio: "Tvojom voljom omrknemo, Tvojom voljom živimo i umiremo i Tebi je povratak."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1455. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., uvečer učio: "Omrknusmo i omrknu vlast Allahu. Hvala Allahu, nema drugog boga, osim Allaha, On nema druga. Njemu pripadaju vlast i hvala i On je nad svim moćan. Gospodaru, molim Te za dobro ove noći i dobro poslije nje, a utječem Ti se od zla ove noći i zla poslije nje. Gospodaru, utječem ti se od lijenosti i teške starosti. Gospodaru, utječem Ti se od kazne u vatri i kazne u kaburu."

A kada bi osvanuo, proučio bi isto, započinjući: "Osvanusmo i osvanu vlast Allahu..."

(Muslim)

1456. Abdullah b. Hubejb, r.a., kazuje da mu je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ako uvečer i ujutro tri puta proučiš: 'Kul huvallahu ehad, Kul e'uzu bi rabbi-l-felak i Kul e'uzu bi rabbi-n-nas', zaštitit će te od svakog zla."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1457. Osman r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ništa ne može naškoditi onome ko svako jutro i veče tri puta prouči: 'U ime Allaha, čijim imenom ne može ništa naškoditi ni na Zemlji ni na nebu, a On sve čuje i zna!'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

249. Šta se uči prije spavanja?

Uzvišeni Allah kaže:

"Doista, u stvaranju nebesa i Zemlje i u izmjeni noći i dana, imaju znamenja za ljude koji razmišljaju; za one koji i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju, i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju." (Ali-'Imran 190, 191.)

1458. Huzejfe i Ebu-Zerr, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, a.s., učio kada bi lijegao u postelju: "Bismikellahumme ahja ve emut" (Gospodaru, u Tvoje ime živim i umirem).

(Buhari)

1459. Alija, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, a.s., rekao njemu i Fatimi: "Kada ležete u postelju, proučite trideset tri puta tekbir, trideset tri puta 'subhanallah' i trideset tri puta 'elhamdulillah'."

(Muttafekun alejhi)

1460. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Očistite postelju kada ležete, jer ne znate šta je iza vas ostalo u postelji, a zatim proučite: 'Gospodaru moj, u Tvoje ime ležem i ustajem. Ako mi dušu uzmeš, smiluj joj se, a ako me poživiš, sačuvaj me, kao što čuvaš Svoje dobre robove!'"

(Muttefekun alejhi)

1461. Aiša, r.a., kazuje: "Prilikom lijeganja u postelju, Allahov Poslanik, a.s., puhnuo bi u ruke, a zatim bi na njih proučio 'Kul huvallahu ehad, Kul e'uzu bi rabbi-l-felak i Kul e'uzu bi rabbinnas', i rukama potrao po tijelu."

U drugom hadisu se kaže: "Kada bi lijegao u postelju, Allahov Poslanik, a.s., sastavio bi ruke, a zatim puhnuo na njih, proučio: 'Kul hevallahu ehad', 'Kul e'uzu bi rabbilfelak' i 'Kul e'uzu bi rabbinnas', a potom bi rukama potrao šta bi mogao od tijela, započinjući od glave i lica prednjeg dijela tijela. Radio je to po tri puta."

(Muttefekun alejhi)

1462. Bera' b. 'Azib, r.a., prenosi da mu je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada ležeš u postelju, uzmi abdest, lezi na desnu stranu i prouči: 'Gospodaru moj, Tebi se predajem, Tebi se okrećem, Tebi se prepuštam i na Tebe oslanjam, nadajući se Tvojoj nagradi i strahujući od Tvoje kazne. Utočište i spas od Tebe je samo pod Tvojim okriljem. Vjerujem u Tvoj Kitab,

koji si objavio, i u Poslanika, kojeg si poslao.' Ako te noći umreš, umro si s islamom u srcu, i neka ti to budu zadnje riječi koje izgovoriš."

(Muttefekun alejhi)

POGLAVLJE O DOVAMA

Uzvišeni Allah kaže:

"Gospodar vaš rekao je: "Zovite Me i Ja ću vam se odazvati!" (Gafir, 60)

"Dozivajte ponizno i u sebi Gospodara svoga, On ne voli one koji granice prekoračuju." (El-A'raf, 55)

"A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, doista, blizu: odazivam se molbi onoga ko Me moli." (El-Bekara, 186)

"Onaj koji se nevoljniku, kada mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja." (En-Neml, 62)

1456. Nu'man b. Bešir r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Dova je ibadet."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1466. Aiša, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., volio je sadržajne dove, dok je druge izbjegavao."

(Ebu-Davud sa dobrim senedom)

1467. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., najčešće učio ovu dovu: "Gospodaru moj, podari nam dobro na ovom i budućem svijetu, i sačuvaj nas džehenemske kazne."

(Muttefekun alejhi)

1468. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio: "Gospodaru, molim Te za uputu, bogobojaznost, čednost i zadovoljstvo."

(Muslim)

1469. Tarik b. Ešjeme, r.a., kazuje: "Kada bi neko primio islam, Allahov Poslanik, a.s., bi ga podučio namazu, a zatim bi mu naredio da prouči ovu dovu: Gospodaru moj, oprosti mi, smiluj mi se, uputi me, zaštiti me i opskrbi me!"

Prema drugom hadisu, Tarik kazuje da je čuo, kada je neko rekao: "Allahov Poslaniče, šta da učim kada molim Allaha?"

"Prouči", odgovori mu: 'Gospodaru, oprosti mi, smiluj mi se, zaštiti me i opskrbi me!' Ova dova sadrži dobro ovoga i budućeg svijeta.'"

(Muslim)

1470. Abdullah b. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Gospodaru, Ti vladaš srcima, pa naša srca nadahni pokornošću Tebi!"

(Muslim)

1471. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Tražite kod Allaha zaštitu od velikog iskušenja, nesnošljive muke, teške sudbine (odredbe) i zluradosti neprijatelja!"

(Muttefekun alejhi)

1472. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio: "Gospodaru moj, sačuvaj mi vjeru moju u koju se pouzdam, ovaj svijet na kojem živim i ahiret na koji se vraćam, i neka mi život bude povećanje svakog dobra, a smrt olakšanje od svakog zla."

(Muslim)

1474. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio ovu dovu: "Gospodaru, utječem Ti se od nemoći, lijenosti, straha, duboke starosti i škrtosti, i utječem Ti se od kazne u kaburu i iskušenja u životu i poslije smrti."

U drugom hadisu se dodaje." ... da me dug ne pritisne i da mi ljudi zlo ne nanesu."

(Muslim)

1475. Ebu-Bekr, r.a., kazuje da je rekao Allahovom Poslaniku, a.s.: "Poduči me dovi koju ću učiti u namazu!"

"Prouči", reče mi: "Gospodaru, ja sam sebi mnogo nepravde učinio, a samo Ti grijehe opraštaš, pa mi oprosti Tvojim oprostom i smiluj mi se, jer Ti opraštaš i milostiv si!"

(Muttefekun alejhi)

1476. Ebu-Musa, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., učio i ovu dovu: "Gospodaru, oprosti mi grijehe i neznanje, grijehe koje počinih prema sebi i ono što Ti bolje znaš od mene samoga. Gospodaru, oprosti mi zbilju i šalu, pogrešku i namjeru, jer sve to sam učinio. Gospodaru, oprosti mi prijašnje i kasnije grijehe, ono što učinih tajno i javno i ono što Ti bolje znaš od mene samoga. Ti Svom rahmetu približuješ onoga koga Ti hoćeš, a od njega udaljuješ onoga koga hoćeš, i Ti nad svim imaš moć."

(Muttefekun alejhi)

1477. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio: "Gospodaru moj, utječem Ti se od zla koje učinih i koje ne učinih."

(Muslim)

1478. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio i ovu dovu: "Gospodaru moj, utječem Ti se od prolaska Tvojih blagodati, promjene Tvoje zaštite, Tvoje iznenadne kazne i Tvoje velike srdžbe."

(Muslim)

1479. Zejd b. Erkam, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio: "Gospodaru, zaštiti me od nemoći i lijenosti, škrtosti, duboke starosti i kazne u kaburu. Gospodaru, dušu mi nadahni bogobojaznošću i od grijeha je očisti, jer samo je Ti od grijeha možeš očistiti; Ti si njen zaštitnik i njeno utočište! Gospodaru, utječem Ti se od beskorisnog znanja, nepokornog srca, nezasitne duše i dove koju Ti ne primaš."

(Muslim)

1480. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik učio ovu dovu: "Gospodaru, Tebi se predajem, u Tebe vjerujem, na Tebe se oslanjam, Tebi se kajem, u Tvoje ime se sporim i po njemu sudim. Oprosti mi ranije i kasnije grijehe i ono što učinih tajno i javno, jer Ti Svom rahmetu približavaš onoga koga hoćeš, a od njega udaljuješ onoga koga hoćeš. Samo si Ti Allah, i samo Tebi pripadaju moć i vlast."

(Muttefekun alejhi)

1481. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., imao običaj učiti ovu dovu: "Gospodaru moj, zaštiti me od iskušenja vatre, kazne u vatri, i zla bogatstva i siromaštva."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1483. Šekel b. Humejd, r.a., kazuje: "Rekao sam Allahovom Poslaniku, a.s.:

'Poduči me nekoj dovi?'

'Reci', odgovori mi: 'Gospodaru, utječem Ti se od zla moga sluha, vida, jezika, srca, i zla mog spolnog organa.'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1484. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., govorio: "Gospodaru, utječem Ti se od lepre, ludila, gube i teških bolesti."

(Ebu-Davud, sahih)

1485. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio: "Gospodaru moj, utječem Ti se od gladi, a ona je loš sudrug; i utječem Ti se od prevare, a ona je loša pratnja."

(Ebu-Davud, sahih)

1486. Jedan rob, koji se htio otkupiti iz ropstva, reče Aliji: "Pomozi mi, jer ne mogu dug izmiriti!"

Alija mu reče: "Podučit ću te dovi kojoj me je Allahov Poslanik, a.s., podučio, i kada bi tvoj dug bio koliko brdo, Allah bi ti ga otplatio."

"Prouči: 'Gospodaru moj, zadovolji me Tvojim halalom od Tvoga harama, i Tvojom dobrotom me učini neovisnim od bilo koga drugog.'"

(Tirmizi, hasen)

1489. Šehr b. Havšeb zapitao je Ummu Seleme, r.a.: "Majko pravednih, koju dovu je Allahov Poslanik, a.s., najčešće učio kada je bio kod tebe?" "Najčešće je učio: 'O Ti koji vladaš srcima, moje srce učvrsti u Tvojoj vjeri!'"

(Tirmizi, hasen)

1490. Ebu-Derda'a, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Davud, a.s., učio je ovu dovu: 'Gospodaru, molim Te za Tvoju ljubav, ljubav prema onome ko Tebe voli, i za djela kojim se Tvoja ljubav postiže. Gospodaru moj, neka mi Tvoja ljubav bude draža od mene samog, moje obitelji i hladne vode.'"

(Tirmizi, hasen)

1491. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čvrsto se držite riječi: 'O Uzvišeni i Plemeniti!'"

(Tirmizi, Nesai, sahih)

1492. Ebu-Umame, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., jednom prilikom proučio je dugu dovu, od koje ništa nismo zapamtili. Kada smo mu rekli: 'Allahov Poslaniče, proučio si dugu dovu, ali ništa nismo zapamtili!', on nam odgovori: 'Podučit ću vas dovi koja sadrži sve što sam proučio.

Recite: - Gospodaru, molim Te za dobro za koje Te je molio Tvoj Poslanik Muhammed, a utječem Ti se od zla od kojeg Ti se utjecao Tvoj Poslanik Muhammed. U Tebi je oslonac, Ti Svom rahmetu približuješ i samo u Tebe su snaga i moć!'"

(Tirmizi, hasen)

1493. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio ovu dovu: "Gospodaru moj, molim Te za ono čime se postiže Tvoja milost, zaslužuje Tvoj oprost, dostiže zaštita od svakog grijeha i nagrada za svako dobročinstvo, i zaslužuje Džennet, a spašava od Džehennema."

(Hakim)

251. O vrijednosti dove koja se uči u odsustvu onoga kome se uči.

Uzvišeni Allah kaže:

"A oni koji poslije njih dolaze govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i našoj braći koja su nam prethodila u vjeri.'" (El-Hašr, 10)

"I traži oprosta za svoje grijehe i za vjernike i vjernice." (Muhammed, 19)

"Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima, na dan kada se račun bude polagao." (Ibrahim, 41)

1494. Ebu-Derda', r.a., kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada kaže: "Kada god musliman moli Allaha za svog brata muslimana u njegovom odsustvu, melek mu odgovori: 'I tebi isto!'"

(Muslim)

252. O pitanjima u vezi sa učenjem dove.

1496. Usame b. Zejd, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvratio je punom mjerom onaj ko kaže onome ko mu učini dobročinstvo: 'Allah te nagradio svakim dobrom!' (Džezakellahu hajra)"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1497. Džabir, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne proklinjite sebe, vašu djecu i imetke, jer proklinjanje se može podudariti s vremenom u kojem Allah prima dovu, pa vam proklinjanje neće primiti."

(Muslim)

1498. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na sedždi je čovjek najbliži Allahu; zato tada učite dove što više."

(Muslim)

1499. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Allah će vam primati dove, sve dok ne budete požurivali i govorili: 'Molio sam Gospodara, pa mi dovu nije primio!'"

U Muslimovom predanju kaže se: "Dova se prima, sve dok čovjek ne bude molio grijehom, prekidanjem rodbinskih odnosa, i dok ne bude požurivao.

'A šta je požurivanje, Allahov Poslaniče?', neko upita.

'Požurivanje je da kaže: - Molio sam i molio, pa mi se dova nije primila - i tada se ražalosti i prestane učiti dovu.'"

(Muttefekun alejhi)

1501. 'Ubade b. Samit, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada god musliman uputi dovu, Allah mu je primi ili ga u veličini dove zaštiti zla, ukoliko ne moli grijehom, ili prekidanjem rodbinskih veza.

'Znači da učimo dove što više!', reče neko od prisutnih.

'Allah još više dovu prima', odgovori mu Allahov Poslanik, a.s."

(Tirmizi, hasen, sahih)

1502. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio u tegobi: "Samo je Allah Bog, Uzvišeni i Blagi. Samo je Allah Bog, Gospodar 'Arša veličanstvenog. Samo je Allah Bog, Gospodar nebesa, Gospodar Zemlje i Gospodar 'Arša plemenitog!"

(Buhari i Muslim) (Muttefekun alejhi)

253. O kerametima Allahovih odabranika.

Uzvišeni Allah kaže:

"I neka se ničega ne boje i nek ni za čim ne tuguju Allahovi štićenici, oni koji budu vjerovali i koji se Allaha budu bojali; za njih su dobre vijesti i na ovom i na onom svijetu,

Allahove riječi niko ne može izmijeniti to će, doista, biti veliki uspjeh." (Junus, 62-64)

1503. Ebu-Muhammed, Abdurrahman, sin Ebu-Bekrov, r.a., kazuje da su ljudi sa sofe Poslanikove džamije (ehlussuffe) bili siromašni, i da je Allahov Poslanik, a.s., jedanput rekao: "Ko ima hrane za dvojicu, neka kući povede i trećeg, a ko ima hrane za četvericu, neka povede petog ili šestog."

Ebu-Bekr povede trojicu, a Allahov Poslanik, a.s., desetericu, a zatim Ebu-Bekr ode

večerati sa Allahovim Poslanikom, a.s. Kada su klanjali jaciju, i kada je prošao jedan dio noći, Ebu-Bekr vrati se kući i žena ga upita:

"Zašto si ostavio goste?"

"Zar im niste dali večeru?", zapita je.

"Ponudili smo ih, ali su odbili večarati dok ti ne dođeš!"

Abdurrahman kaže: "Ja sam se izmakao i pritajio, a on povika:

'Neznalico jedna!', i poče me grditi i ružiti, a potom reče gostima:

'Jedite, prijatno. Tako mi Allaha, ni zalogaja neću okusiti!'"

Abdurrahaman dalje kazuje: "Allaha mi, kada god smo uzeli zalogaj, ispod njega je narastao još veći, dok se nisu gosti najeli. Na kraju je bilo više hrane nego na početku. Ebu-Bekr pogleda u hranu, i reče ženi:

'Sestro Beni Firasa, šta je ovo?'

'Radosti mi, sada je hrane tri puta više nego kada smo počeli jesti!', rekla je ona.

'Šejtan me naveo na zakletvu', reče Ebu-Bekr i poče jesti. Zatim je hranu odnio Allahovom Poslaniku, a.s., i ona je ostala kod njega. Ujutro, pošto je istekao ugovor između nas i jednog plemena, pridošli svijet smo podijelili na dvanaest ljudi, a sa svakim čovjekom je bilo ljudi toliko da Bog najbolje zna koliko ih je bilo, i svi su oni jeli toga jela."

(Muttefekun alejhi)

1505. Džabir, b. Semure, r.a., prenosi: "Žalili su se stanovnici Kufe Omeru, r.a., na Sada b. Ebi Vekasa, pa im je Omer, r.a., postavio za namjesnika Amara. Tužili su se na Sada da im, čak, lijepo ne klanja. Omer je poslao po njega da dođe, pa mu rekao je: 'O Ebu-Ishak, ovi zaista tvrde da ti lijepo ne klanjaš.' Sa 'd, r.a., reče: 'Tako mi Allaha, što se mene tiče, ja sam njima klanjam namaz Allahovog Poslanika, s.a.v.s., od kojeg ne odstupam. Ja klanjam dva rekata, jacijska na kojima oduljim kijam, a onda dva posljednja skratim.' Omer, r.a., mu tada reče: 'Tako je mišljenje o tebi, o Ebu-Ishak.' Tada je Omer, r.a., poslao sa njim čovjeka ili više njih u Kufu, koji su pitali Kufijane o Sa'du. U svaku džamiju ušli su i pitali za Sada. Sve džamije su se pohvalno izrazile o njemu, a kada je Omerov izaslanik došao u mesdžid, Beni-Absa, jedan od njih ustade (kojeg su zvali Usame b. Katade) a imao je nadimak Ebu-Sa'de, pa je rekao: 'Pošto nas ti pitaš za Sa'da, ja ti tvrdim da Sa'd ne ide u rat s vojskom, ne dijeli podjednako i ne sudi pravedno.' Tad Sad reče: 'Ja ću ti zaista za to izreći dovu (prokletstvo) za troje: - Allahu moj, ako je ovaj Tvoj rob lažov i ako se digao iz licemjerstva, da se čuje i vidi, onda mu podaj dug život i dugotrajno siromaštvo i izloži ga iskušenjima žena.-' I to je tako bilo. Poslije, kada bi ga pitali o stanju, on bi rekao:

'Ja sam teški starac sa puno iskušenja. Stigla me kletva Sa'dova.'"

Abdul Melik Umejr, prenosilac od Džabira b. Semure, r.a., kaže: "Ja sam ga vidio nakon

toga, pale su mu obrve na oči od puste starosti, a kada bi ga susjedi susreli na putevima, na kojima bi se izležavao, oni bi ga izbjegavali, a on bi ometao žene koje su prolazile ulicom, uznemiravajući ih."

(Muttefekun alejhi)

1506 Od Urve b. Zubejra, r.a., prenosi se da je Erva, kćerka Evsa, tužila Seida b. Zejda b. Amr b. Nufejla, r.a., kod Mervana b. Hakema. Ona je tvrdila, da je on uzeo dio njene zemlje. Said tada reče: "Zar ja da uzmem dio njene zemlje, nakon što sam čuo od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da veli." Mervan tada reče: "A šta si čuo od Allahova Poslanika, s.a.v.s.?" Said reče: "Čuo sam od Allahova Poslanika da kaže: 'Ko uzme pedalj zemlje nasilno od drugog, će biti sa njom pritisnut do sedme zemlje.'" Mervan mu reče: "Ja te više ne pitam za drugi dokaz odbrane poslije ovog što si kazao." Seid tada reče: "Allahu moj, ako je ona lažljivica, onda joj oduzmi vid njen i usmrti je u njenoj zemlji."

Ravija ovog hadisa veli: "Ona nije umrla dok nije oslijepila, pa kada je hodala po svojoj zemlji, upala je u bunar i u njemu umrla."

(Muttefekun alejhi)

U Muslimovu rivajetu ovog hadisa, on prenosi od Muhameda b. Zejda b. Abdullaha b. Omera u istom značenju.

Ravija Muslimov tvrdi da je on lično vidio Ervu b. Evsu, koja je potvorila Seida, kako hoda slijepa, pa pipajući zidove viče: "Stigla me je kletva Seidova." Ona je poslije naišla na bunar svoj zbog koga se parničila, pa je upala u njega, i on joj je bio kabur.

1508. Enes, r.a., kazuje: "Kada su dvojica ashaba jedne mrkle noći izašla iz kuće Allahovog Poslanika, a.s., ispred njih su išle dvije svjetiljke, a kada su se razdvojili, ispred svakog je bila svjetiljka dok nisu ušli u svoje kuće."

(Buhari)

1509. Ebu-Hurejre, r.a., kaže: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslao je desetak osoba u izvidnicu pa postavi za emira Asima b. Sabita, ensariju, r.a. Oni su putovali sve dok ne stigoše u mjesto Hedat između Usfana i Meke. Tu su bili otkriveni od jednog ogranka plemena Huzejl, zvanog Benu-Lihjan. Blizu stotinu naoružanih strijelaca pojurilo je prema njima, slijedeći ih i prateći po njihovu tragu. Kada ih je primijetio Asim i njegovo društvo, sklonili su se na jedno mjesto, a naoružani progonitelji su ih opkolili, pa onda rekoše: 'Dođite i predajte se, a mi vam garantiramo i savjetujemo da nećemo ubiti ni jednog od vas.'

Asim b. Sabir, zapovjednik muslimanske čete reče: 'O ljudi, što se tiče mene, ja ne vjerujem ni jednom nevjerniku (ne predajem se). Allahu moj, izvijesti o nama svoga Poslanika, s.a.v.s.' Zasuli su ih strijelama i ubiše Asima. Trojica ljudi im se predade na čvrsto obećanje. To su bili: Hubejb, Zejd b. Desine i još jedan čovjek. Pošto im se predadoše, razoružaše ih i povezaše. Onaj treći čovjek zarobljenik reče: 'Ovo je prava izdaja, tako mi Allaha, ja sa vama neću ni koraka dalje.' Zaista, u ovim pogubljenim ja imam primjer. Oni su ga vukli i gonili da ide sa njima, ali on ne htjede nikako ići, pa ga oni ubiše. Tada su krenuli sa Hubejbom i Zejd b. Desinom. Na kraju su ih prodali mušricima u Meki, poslije događaja na Bedru. Hubejba je kupio Benul-Haris b. Amir b. Nevfel b. Abdu l-Menaf.

Hubejb je na Bedru pogubio njihovog oca Harisa. Hubejb je ostao kod njih u zarobljeništvu dok se ne slože da ga ubiju. Jednog dana je Hubejb zatražio od jedne Harisove kćeri britvu, da bi se njom obrijao (po stidnim mjestima), pa mu je ona dala. Njen sinčić je dopuzao do njega. Bila je zaboravila na dijete, pa kada vidje dijete u njegovom krilu, a britva mu u ruci, žestoko se prepade za dijete da ga on ne ubije. Njen strah je Hubejb primijetio pa joj reče: 'Jesi li se prepala, da ga ja ne ubijem. Ne boj se, ja to neću učiniti.' Ona je rekla: 'Tako mi Allaha, ja nisam vidjela hairnijeg zarobljenika od tebe. Tako mi Allaha, ja sam ga zatekla jednog dana gdje jede tek ubrani grozd iz ruke, a okovan u sindžire.' A u Meki tada nigdje nije bilo ploda (voća). Ona reče: 'To je zaista bila hrana kojom je Allah hranio Hubejba.' Kada je došlo vrijeme njegove pogibije, sinovi Harisovi su ga izveli iz harema da bi ga ubili u hillu (prostoru slobodnom za takve poslove). Tada im Hubejb reče: 'Pustite me da klanjam dva rekata.' Oni ga pustiše, a on klanja dva rekata, a onda reče: 'Tako mi Allaha, da vi ne smatrate da me je strah, ja bih još produžio namaz', a onda reče: 'Allahu moj, sakupi ih jednog po jednog, a likvidiraj ih sve pojedinačno. Nemoj ostaviti od njih ni jednog.' Onda je nastavio u stihu: 'Budući da ginem kao musliman, ja zato nikakve tuge nemam. Na koju god stranu ja budem pao, svejedno mi je, jer moja pogibija je radi Allaha. Moja pogibija je smrt radi Allaha, pa On, ako hoće, blagoslovit će svaki dio moga tijela raskomadana.'

Tako je Hubejb učinio sunnetom svakog muslimana koji sigurno gine - da klanja namaz. Poslanik, s.a.v.s., obavijestio je ashabe o cijelom slučaju istog dana, te šta su sve učinili mušrici. Jedna grupa Kurejšija krenuše da traže Asima b. Sabita čim su saznali da je on poginuo, ne bi li ga po čemu raspoznali, jer on bijaše pogubio jednog njihova prvaka. Ali mu se nisu mogli približiti od ogromnog roja skakavaca, koje Allah posla kao oblak na to mjesto. Asim je bio zaštićen od predstavnika Kurejšija, tako da nisu mogli ni jedan komadić tijela od njega odsjeći."

(Buhari)

POGLAVLJE O ZABRANJENIM DJELIMA

254. O zabrani ogovaranja i naredbi čuvanja jezika

Uzvišeni Allah kaže:

"... i ne ogovarajte jedni druge! Zar bi nekom od vas bilo drago da jede meso umrloga brata svoga, a to je vama odvratno, zato se Allaha bojte, Allah, doista, prima pokajanje i milostiv je." (El-Hudžurat, 12)

"I ne povodi se za onim što ne znaš! I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati." (El-Isra', 36)

"On ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan onaj koji bdije." (Kaf, 18)

1511. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori ono što je dobro, ili neka šuti."

(Muttefekun alejhi)

1512. Ebu-Musa, r.a., upitao je Allahovog Poslanika, a.s.: "Allahov Poslaniče, ko je najbolji musliman?"

"Onaj od čijeg jezika i ruku su muslimani sigurni", odgovorio je on.

(Muttefekun alejhi)

1513. Sehl b. S'ad, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko mi garantira čistotu jezika i spolnog mjesta, ja mu garantiram Džennet."

(Muttefekun alejhi)

1514. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "Čovjek izgovori riječ na koju i ne obraća pažnju, a zbog nje će biti bačen u vatru, dublje nego što je razdaljina od istoka do zapada."

(Muttefekun alejhi)

1515. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čovjek izgovori

riječ dragu Allahu, ne obraćajući na nju pažnju, a Allah će ga zbog nje uzdići na visoke stepene; drugi izgovori riječ koja rasrdi Allaha, ne obraćajući pažnju na nju, a zbog nje će biti bačen u Džehennem."

(Buhari)

1517. Sufjan b. Abdullah, r.a., kazuje da je rekao Allahovom Poslaniku, a.s.: "Poduči me nečemu čega ću se čvrsto držati?"

"Reci: 'Allah mi je Gospodar, a zatim ustraj!'" rekao je Poslanik, a on je upitao:

"Čega se najviše plašiš za mene, Allahov Poslaniče?"

On se uhvati za svoj jezik i reče: "Ovoga!"

(Tirmizi, hasen, sahih)

1518. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne govorite mnogo, osim ako spominjete Allaha, jer mnogi govor - ako nije spominjanje Allaha - okamenjuje srca, a najudaljeniji od Allaha je čovjek kamenog srca."

1520. 'Ukbe b. 'Amir, r.a., zapitao je Allahovog Poslanika, a.s.: "U čemu je spas, Allahov Poslaniče?"

"Čuvaj svoj jezik, neka ti tvoja kuća bude dovoljna, i plači nad svojim grijehom, odgovorio je on."

(Tirmizi, hasen)

1521. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, a.s., da je rekao:

"Kada čovjek osvane, cijelo tijelo se pokori jeziku, i govori mu: 'Boj se Allaha zbog mene, jer moja sudbina zavisi od tebe, pa ako budeš na ispravnom putu, i ja sam na ispravnom putu, a ako skreneš, i ja sam skrenuo s pravog puta.'"

(Tirmizi)

1523. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., upitao:

"Znate li šta je ogovaranje?"

Prisutni rekoše: "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju!"

"Ogovaranje je da svog brata muslimana spominješ po onome što on ne voli", rekao je on.

"A šta ako pri njemu bude ono što spominjemo?", zapitaše.

"Ako bude pri njemu ono što spominješ, ogovorio si ga, a ako to ne bude pri njemu, potvorio si ga."

(Muslim)

1524. Ebu-Bekr, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, a.s., rekao na Oprosnom hadžu na Mini prilikom hutbe na Kurban-bajram: "Vaša krv, vaši imeci i vaše časti su vam sveti, kao što je svet ovaj dan u ovom mjesecu i u ovom gradu. Jesam li dostavio?"

(Muttefekun alejhi)

1525. 'Aiša, r.a., kazuje da je rekla Allahovom Poslaniku, a.s.: "Dovoljno ti je što je Safija takva i takva!", tj. niskog rasta, na što on reče:

"Rekla si tako krupnu riječ, koja bi, kada bi se pomiješala s morem, promijenila mu miris!"

Ona, dalje, kaže: "Jednom sam pred njim oponašala nekog čovjeka, i Allahov Poslanik, a.s., mi reče: 'Ne bih nekoga oponašao, kada bi mi dali toliko i toliko bogatstva!'"

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1526. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada sam bio na mi'radžu, prošao sam pored ljudi koji su bakrenim noktima sami sebi grebali lica i prsa; zato upitah: 'Ko su ovi ljudi, Džibrile?'

'To su oni koji su druge ljude ogovarali i kaljali im čast!', odgovori on."

(Ebu-Davud, sahih)

1527. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Muslimanima su međusobno zabranjeni životi, imeci i časti."

(Muslim)

255. Zabranjeno je slušati ogovaranje, a onaj ko čuje zabranjeno ogovaranje, dužan ga je prekinuti ili ogovarača spriječiti. Ako to ne može učiniti, ili ga ogovarač ne posluša, dužan je napustiti takav skup, ako to može.

Uzvišeni Allah kaže:

"A kada čuju besmislen govor, od njega se okrenu." (El-Kasas, 55)

"I oni koji besmislen govor izbjegavaju." (El-Mu'minum, 3)

"I sluh, i vid, i srce, za sve će se, doista, odgovarati." (El-Isra', 36)

"Kada vidiš one koji se riječima Našim izrugivaju, napusti ih sve dok na drugi razgovor ne pređu. A ako te šejtan navede da zaboraviš, onda, kad se opomene sjetiš, ne sjedi više sa nevjernicima." (El-En'am, 68)

1528. Ebu-Derda', r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko zaštiti čast svog brata muslimana, Allah će mu na Sudnjem danu zaštititi lice od Vatre."

(Tirmizi, hasen)

256. Kada je ogovaranje dozvoljeno?

1531. 'Aiša, r.a., priča da je jedan čovjek zatražio da uđe kod Allahovog Poslanika, a.s., na što on reče:

"Dopustite mu, loš li je on čovjek!"

(Muttefekun alejhi)

1532. 'Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao:

"Mislim da ta dvojica ljudi ne znaju ništa o islamu!"

(Buhari)

1534. Zejd b. Erkam, r.a., pripovijeda: "Na jednom putovanju s Allahovim Poslanikom, a.s., ljude je zadesila oskudica, zbog čega Abdullah b. Ubejj reče: 'Ne udjeljujte ništa onima koji su uz Allahovog Poslanika, ne bi li ga napustili! Ako se vratimo u Medinu, sigurno će jači iz nje protjerati slabije!'

Kada sam rekao Allahovom Poslaniku, a.s., šta je rekao, on pozva Abdullaha b. Ubejja i Abdullah mu se zakle najvećom zakletvom da to nije rekao.

'Zejd je slagao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.', rekoše neki.

To me je teško boljelo, sve dok Allah nije objavio ajet koji je potvrdio istinitost mojih riječi: 'Kada ti dođu licemjeri...'

Allahov Poslanik, a.s., pozvao ih je da im zamoli Allaha za oprost, na što su oni oholo otresli glavama."

(Muttefekun alejhi)

1535. Aiša, r.a., prenosi da je Hinda, žena Ebu-Sufjana rekla Allahovom Poslaniku, a.s.: "Ebu-Sufjan je škrt čovjek, ne daje mi onoliko koliko je potrebno meni i djeci, osim ako ja nešto uzmem bez njegova znanja!"

"Uzimaj umjereno, onoliko koliko je dovoljno tebi i djeci", odgovori joj Allahov Poslanik, a.s.

(Muttefekun alejhi)

257. O zabrani prenošenja tuđih riječi s namjerom sijanja razdora među ljudima

Uzvišeni Allah kaže:

"... (i ne slušaj) klevetnika, onoga koji tuđe riječi prenosi." (El-Kalem, 11)

"I on ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj Koji bdije." (Kaf, 18)

1536. Huzejfe, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Neće ući u Džennet onaj ko prenosi tuđe riječi."

(Muttefekun alejhi)

1537. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., prošao pokraj dva kabura i rekao: "Ova dvojica se sada kažnjavaju, a ne kažnjavaju se zbog velikog grijeha, ali on je doista velik kod Allaha! Prvi je prenosio tuđe riječi, a drugi se nije čuvao mokraće kada je obavljao malu nuždu."

(Muttefekun alejhi)

258. Zabranjeno je tuđe riječi prenijeti vlastima, kada za to nema razloga,a postoji bojazan da će doći do smutnje i tome slično

Uzvišeni Allah kaže:

"I ne pomažite jedni drugima u grijehu i neprijateljstvu." (El-Maide, 2)

1539. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne prenosite mi ništa jedni o drugima, jer ja hoću izaći među vas mirne savjesti."

(Ebu-Davud, Tirmizi, daif)

259. O prezrenosti licemjerstva

Uzvišeni Allah kaže:

"Oni se skrivaju od ljudi, ali se ne mogu skriti od Allaha, a On je uz njih i kad noću smišljaju riječi kojima On nije zadovoljan; a Allah dobro zna sve što oni rade." (En-Nisa', 108)

1540. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ljudi su kao metali; najbolji u islamu su oni koji su bili najbolji u doba džahilijeta - ako shvate vjeru. Najbolji ljudi za upravljanje jesu oni koji to najviše izbjegavaju, a najgori su ljudi licemjeri, koji jednima govore jedno, a drugima drugo."

(Muttefekun alejhi)

1541. Muhammed b. Zejd kazuje da su neki ljudi upitali njegovog djeda Abdullaha b. Omera r.a.: "Kada posjećujemo vladare, mi govorimo suprotno onome što govorimo kada izađemo?"

Abdullah im odgovori: "To smo ubrajali u licemjerstvo u doba Allahovog Poslanika, a.s."

(Buhari)

260. O zabrani laži

Uzvišeni Allah kaže:

"I ne povodi se za onim što ne znaš!" (El-Isra', 36)

"On ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj Koji bdije." (Kaf, 18)

1542. Abdullah b. Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao:

"Istina vodi dobročinstvu, a dobročinstvo vodi u Džennet, i čovjek govori istinu, sve dok se kod Allaha ne upiše istinoljubivim. Laž vodi u razvrat, a razvrat vodi u Džehennem, i čovjek laže sve dok se kod Allaha ne upiše lažljivcem."

(Muttefekun alejhi)

1543. Abdullah b. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao:

"Pri kome budu četiri svojstva, će biti čisti licemjer, a pri kome bude jedno od tih svojstava, pri njemu će biti svojstvo licemjerja, sve dok ga ne ostavi: iznevjeri kada mu se nešto povjeri, laže kada govori, prevari kada obeća i prelazi granicu kada se prepire."

(Muttefekun alejhi)

1544. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko bude pričao lažne snove, zadužit će se da u čvor sveže dvije dlake, što neće moći učiniti; ko bude prisluškivao razgovor ljudi koji to ne žele, na Sudnjem danu u uši će mu se nasuti olovo; ko bude nacrtao

sliku, će biti kažnjen i naredit će mu se da u nju udahne dušu, ali to neće moći učiniti."

(Buhari)

1545. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Najveća laž je da čovjek govori kako je usnio ono što nije usnio."

(Buhari)

262. O podsticanju na provjeravanje svega što se govori ili prenosi.

Uzvišeni Allah kaže:

"I ne slijedi ono što ne znaš." (El-Isra', 36)

"I on ne izgovori nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj Koji bdije." (Kaf, 18)

1547. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Dovoljno je čovjeku laži da priča sve što čuje."

(Muslim)

1548. Semure, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Lažac je onaj ko od mene prenese hadis, znajući da je to laž."

(Muslim)

1549. Esma, r.a., prenosi da je jedna žena zapitala: "Allahov Poslaniče, je li mi grijeh da se pred inoćom pretvaram kako me muž nečim odlikuje?"

"Onaj ko se pretvara da se nečim odlikuje je kao onaj ko obmanjuje druge, oblačeći odjeću ljudi kojima ne pripada."

(Muttefekun alejhi)

263. Lažno svjedočenje je najstrože zabranjeno

Uzvišeni Allah kaže:

"Klonite se lažnog govora." (El-Hadž, 30)

"I ne povodi se za onim što ne znaš!" (El-Isra', 36)

"On ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj Koji bdije." (Kaf, 18)

"Gospodar tvoj je, doista, u zasjedi." (El-Fedžr, 14)

"I oni koji ne svjedoče lažno." (El-Furkan, 72)

1550. Ebu-Bekr, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Hoćete li da vam kažem koji je grijeh najveći?"

"Hoćemo!", odgovorismo, a on reče:

"Pripisivanje druga Allahu i neposlušnost roditeljima."

Allahov Poslanik, a.s., bio je naslonjen, potom se uspravi, pa reče:

"I lažno svjedočenje! Da hoće ušutjeti!"

(Muttefekun alejhi)

264. Zabranjeno je poimenično proklinjati nekog čovjeka, ili životinju.

1551. Ebu-Zejd Sabit b. Dahhak, r.a., (spada u one koji su dali prisegu na vjernost na Hudejbiji), kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko se namjerno i lažno zakune drugom vjerom, osim islama, će biti onakav kao što se zakleo; ko izvrši samoubojstvo, na Sudnjem danu će biti kažnjen predmetom kojim je samoubojstvo izvršio; čovjek nije obavezan izvršiti zavjet ako je izvan njegove mogućnosti; a proklinjanje mu'mina je isto kao i njegovo ubojstvo."

(Muttefekun alejhi)

1552. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Istinoljubiv čovjek ne može biti proklinjač."

(Muslim)

1553. Ebu-Derda', r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na Sudnjem danu proklinjači neće bit šefa'atčije niti šehidi."

(Muslim)

1554. Semure b. Džundub, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao:

"Ne proklinjite jedni druge Allahovim prokletstvom, niti Allahovom srdžbom, niti džehenemskom vatrom."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen, sahih)

1556. Ebu-Derda', r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao:

"Kada čovjek nekoga prokune, prokletstvo se uzdigne na nebesa i pred njim se zatvore nebeska vrata. Zatim se, kada se spušta na Zemlju, pred njim zatvore zemaljska vrata i prokletstvo krene desno i lijevo. Ako ne nađe izlaz, prokletstvo se spusti na onoga ko je

proklet, ako je bio za toga, a ako nije, onda se vrati onome ko je proklinjao."

(Ebu-Davud)

265. Dozvoljeno je uopćeno proklinjanje velikih grješnika

Uzvišeni Allah kaže:

"Neka je Allahovo prokletstvo na mnogobošce!" (Hud, 18)

"A onda će jedan glasnik viknuti: 'Neka je Allahovo prokletstvo nad onim koji su sami sebi nanijeli nepravdu!'" (El-A'raf, 44)

266. Bezrazložno vrijeđanje muslimana je zabranjeno.

Uzvišeni Allah kaže:

"A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (El-Ahzab, 58)

1559. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Vrijeđanje muslimana veliki je grijeh, a njegovo ubojstvo je kufr."

(Muttefekun alejhi)

1562. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje da je Allahovom Poslaniku, a.s., doveden čovjek koji je pio alkohol i on naredi:

"Izbatinajte ga!"

Neki su ga udarali rukama, neki obućom, a neki odjećom. Kada se čovjek udaljio, neki povikaše: "Allah te ponizio!"

"Ne govorite tako", reče Allahov Poslanik, a.s. "Ne pomažite šejtanu protiv njega!"

(Buhari)

267. Zabranjeno je vrijeđati mrtve bez razloga ili vjerskog opravdanja

1564. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne vrijeđajte mrtve, jer su oni već našli ono što su zaslužili."

(Buhari)

268. O zabrani uznemiravanja drugih

Uzvišeni Allah kaže:

"A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (El-Ahzab, 58)

1565. Abdullah b. 'Amr b' As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku sigurni drugi muslimani, a muhadžir je onaj ko napusti ono što je Allah zabranio."

(Muttefekun alejhi)

269. O zabrani međusobne mržnje, prekidanja veza i izbjegavanja

Uzvišeni Allah kaže:

"Samo su vjernici braća." (El-Hudžurat, 10)

"Vjernici su prema vjernicima ponizni, a prema nevjernicima ponositi." (El-Maide, 54)

"Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom." (El-Feth, 29)

1567. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nemojte se međusobno mrziti, nemojte jedni drugima zavidjeti i okretati leđa, i nemojte jedni druge izbjegavati, nego, robovi Allahovi, budite braća! Vjerniku nije dozvoljeno napustiti svoga brata više od tri dana."

(Muttefekun alejhi)

1568. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Vrata Dženneta otvaraju se svakoga ponedjeljka i četvrtka, i oprosti se svakom robu koji Allahu ne pripisuje druga, izuzev onoga ko je zavađen sa svojim bratom muslimanom. Tada se kaže: 'Sačekajte ovu dvojicu dok se izmire, sačekajte ovu dvojicu dok se izmire!'"

(Muslim)

270. O zabrani zavidnosti

Uzvišeni Allah kaže:

"Zar ljudima zavide na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao?" (En-Nisa', 54)

1569. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se zavisti, jer zavist uništava dobra djela, kao što vatra uništava drva."

(Ebu-Davud)

271. O zabrani uhođenja i prisluškivanja razgovora ljudi koji to ne žele

Uzvišeni Allah kaže:

"I ne uhodite jedni druge." (El-Hudžurat, 12)

"Oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (El-Ahzab, 58)

1570. Ebu-Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se sumnjičenja, jer je sumnjičenje najlažniji govor. Nemojte prisluškivati, nemojte špijunirati, ne budite egoisti, nemojte zavidjeti jedni drugima, nemojte se međusobno mrziti, nemojte jedni drugima okretati leđa, budite braća, o, Božiji robovi, kao što vam je On naredio. Musliman je muslimanu brat i on mu ne čini nepravdu; ne ponižava ga i ne prezire. Bogobojaznost je ovdje, bogobojaznost je ovdje - i pokaza na svoje grudi Dovoljno je čovjeku zla da prezire svog brata muslimana. Svakom muslimanu zabranjena je krv, čast i imetak drugog muslimana. Allah ne gleda u vaša tijela niti u vaše likove, nego gleda u vaša srca i vaša djela."

(Muslim)

1572. Pred Ibn-Mes'uda, r.a., dovedoše jednog čovjeka i rekoše mu: "Ovom čovjeku kaplje vino s brade?"

"Zabranjeno nam je da ljude uhodimo, odgovori on ali ako nešto bude očito, prema tome ćemo presuditi."

(Ebu-Davud, hasen, sahih)

272. Zabranjeno je loše misliti o muslimanima, bez prihvatljivog opravdanja

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, klonite se mnogih sumnjičenja, neka sumnjičenja su zaista grijeh."(El-Hudžurat, 12)

1573. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se sumnji, jer sumnje su najlažnije pomisli."

(Muttefekun alejhi)

273. O zabrani potcjenjivanja muslimana

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, neka se muškarci jedni drugima ne rugaju; možda su oni bolji od njih, a ni žene drugim ženama; možda su one bolje od njih. I ne kudite jedni druge i ne nazivajte jedni druge ružnim nadimcima! O kako je ružno da se vjernici spominju podrugljivim nadimcima! A oni koji se ne pokaju, sami sebi čine nepravdu." (El-Hudžurat, 11)

"Teško svakom klevetniku - podrugljivcu!" (El-Humeze, 1)

1574. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Dovoljno je čovjeku grijeha da potcjenjuje svoga brata muslimana."

(Muslim)

1575. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Neće ući u Džennet onaj u čijem srcu bude trun oholosti!"

"Neko voli imati lijepu odjeću i obuću?", zapita jedan čovjek.

"Allah je lijep i voli ljepotu. Oholost je neprihvatanje istine i preziranje ljudi", odgovori Allahov Poslanik, a.s.

(Muslim)

1576. Džundub b. Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., kazivao: "Jedan čovjek se zaklinjao: 'Tako mi Allaha, Allah neće oprostiti tom i tom čovjeku!', pa mu je Allah odgovorio: 'Ko je taj što se zaklinje Mojim imenom da Ja neću oprostiti tome i tome? Njemu sam već oprostio, a tebi djela poništio!'"

(Muslim)

274. O zabrani iskazivanja zluradosti zbog nesreće muslimana

Uzvišeni Allah kaže:

"Samo su vjernici braća." (El-Hudžurat, 10)

"One koji žele da se među vjernicima širi razvat, čeka kazna i na ovom i na budućem svijetu." (En-Nur, 19)

1577. Vail b. Eska', r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., rekao je: "Ne raduj se nesreći

drugog, jer možda se Allah njemu smiluje, a tebe iskuša!'"

(Tirmizi, hasen)

275. O zabrani vrijeđanja ljudi zbog njihovog porijekla

Uzvišeni Allah kaže:

"Oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (El-Ahzab, 58)

276. O zabrani prevare i obmanjivanja

"Oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (El-Ahzab, 58)

1579. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne pripada nama onaj ko se protiv nas oružjem bori, i ne pripada nama onaj ko nas vara."

(Muslim)

U drugom predanju bilježi se i da je Allahov Poslanik, a.s., naišao pored gomile hrane u koju je zavukao ruku, i kada je osjetio vlagu pod prstima, zapita prodavača: "Šta je ovo, vlasniče hrane?"

"Pokisnulo je, Allahov Poslaniče!"

"Zašto vlažnu hranu nisi stavio na vrh da je ljudi vide? Ne pripada nama onaj ko nas vara!"

1580. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne namećite se lažno u kupoprodaji, da biste tako podigli cijenu."

(Muttefekun alejhi)

1583. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne pripada nama onaj ko zavadi čovjeka i ženu, ili slugu i gospodara."

(Ebu-Davud, sahih)

277. O zabrani prevare

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, ispunjavajte ugovore!" (El-Maide, 1)

"I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu zaista odgovarati!" (El-Isra', 34)

1584. Abdullah b. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Pri kome budu četiri svojstva, će biti pravi munafik, a pri kome bude jedno od tih svojstava, pri njemu će biti svojstvo licemjera, sve dok ga ne ostavi: iznevjeri kada mu se nešto povjeri; laže kada govori; prevari kada obeća, i prelazi granicu kada se prepire."

(Muttefekun alejhi)

1585. Ibn-Mes'ud, Ibn-Omer i Enes, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na Sudnjem danu će svaki varalica imati zastavu, pa će se reći: 'To je prevara tog i tog!'"

(Muttefekun alejhi)

1586. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na Sudnjem danu svaki varalica imat će kod stražnjice zastavu, koja će biti velika prema veličini njegove prevare. A najveći varalica je vladar koji vara narod."

(Muslim)

1587. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah poručuje: 'Ja ću na Sudnjem danu biti protivnik trojici ljudi: čovjeku koji zada riječ, zaklinjući se u Moje ime, pa prevari; onome ko slobodnog čovjeka proda kao roba, pa potroši te pare; i čovjeku koji ne dadne platu iznajmljenom radniku koji mu završi ugovoreni posao.'"

(Buhari)

278. O zabrani vrijeđanja zbog udijeljene sadake

Uzvišeni Allah kaže:

"O vjernici, ne poništavajte udijeljenu milostinju prigovaranjem i uvredama." (El-Bekara, 264)

"Oni koji troše imetke svoje na Allahovom putu, a onda ono što utroše ne poprate prigovaranjem i uvredama." (El-Bekara, 262)

1588. Ebu-Zerr, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, a.s., tri puta ponovio riječi: "Na Sudnjem danu Allah neće razgovarati s tri vrste ljudi, niti će ih pogledati, niti od grijeha očistiti, nego će ih žestoko kazniti."

Ebu-Zerr reče: "Izgubljeni su i propali! A ko su oni, Allahov Poslaniče?"

"Onaj ko nosi dugu odjeću iz oholosti, onaj ko vrijeđa za udijeljenu sadaku, i onaj ko prodaje robu, lažno se zaklinjući."

(Muslim)

279. Zabrana hvalisanja i ugnjetavanja

Uzvišeni Allah u suri "NEDŽM", 32 ajet, kaže: ***"... zato se ne hvališite bezgrješnošću svojom. On dobro zna onoga koji se grijeha kloni."***

I kaže u suri "Šura", 42 ajet: ***"A odgovarat će oni koji ljude tlače i bez ikakva osnova red na zemlji remete, njih čeka bolna patnja."***

1589. Ijad b. Himar, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Uzvišeni Allah mi je objavio da vi jedan drugom budete ponizni pa da niko nikoga ne ugnjetava i da se ni jedan ne hvališe nad drugim."

(Muslim)

1590. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kada jedan čovjek rekne: 'Propali su i stradali ljudi, on je najveći stradalnik.'"

(Muslim)

U poznatoj predanju stoji: "Ova zabrana osude je za onog koji to čini iz lične samodopadljivosti, isključujući sebe od propasti, koji potcjenjuje i omalovažava druge i uzdiže se iznad njih. To je očita zabrana, haram. A što se tiče onoga koji zapaža nedostatke svijeta u vjerskim poslovima, pa tu osudu izrekne i svoje mišljenje kaže iz brižljivosti za svijetom i za vjerom, onda nema zamjerke. Tako su to protumačili učenjaci i objasnili. Između ostalih imama je i Malik b. Enes, Hatabi, Humejdi i dr."

280. Zabranjeno je izbjegavati brata muslimana duže od tri dana izuzev ako radi bid'ate ili javno griješi

Uzvišeni Allah kaže:

"Samo su vjernici braća; zato pomirite dva vaša brata." (El-Hudžurat, 10)

"I ne pomažite jedni drugim u griješenju i neprijateljstvu." (El-Maide, 2)

1591. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne prekidajte međusobne odnose, ne okrećite jedni drugim leđa, ne mrzite jedni druge i ne zavidite jedni drugim, nego, robovi Allahovi, budite braća! Nije dozvoljeno muslimanu izbjegavati razgovor s bratom

muslimanom duže od tri dana."

(Muttefekun alejhi)

1592. Ebu-Ejjub, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno muslimanu izbjegavati brata muslimana duže od tri dana; susretnu se, a glavu okreću jedan od drugog. Bolji je onaj koji prvi nazove selam."

(Muttefekun alejhi)

1596. Ebu-Hiraš Hadred b. Ebi Hadred el-Eslemi, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, kada kaže: "Izbjegavanje brata muslimana godinu dana je kao njegovo ubojstvo."

(Ebu-Davud sa sahih senedom)

1597. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno vjerniku izbjegavati brata vjernika duže od tri dana. Ako prođu tri dana, neka ga potraži i nazove mu selam, pa ako primi selam, imaju podjednaku nagradu, a ako ne primi selam, snosit će grijeh, dok je onaj koji je nazvao selam tim činom prestao izbjegavati brata muslimana."

(Ebu-Davud, hasen)

281. Zabranjeno je dvojici da se bezrazložno sašaptavaju u prisustvu trećeg, bez njegove saglasnosti. Isti propis je kada razgovaraju jezikom nerazumljivim za trećeg!

Uzvišeni Allah kaže:

"Sašaptavanje je šejtanski posao." (El-Mudžadele, 10)

1598. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zabranjeno je dvojici da se sašaptavaju u prisustvu trećeg."

(Muttefekun alejhi)

282. Zabranjeno je, bez vjerskog razloga, prekomjerno kažnjavati ženu, dijete, slugu i životinje!

Uzvišeni Allah kaže:

"A roditeljima dobročinstvo činite, i rođacima, i siročadi, i siromasima, i komšijama bližnjim i komšijama daljnjim, i drugovima, i putnicima-

namjernicima, i onima koji su u vašem posjedu. Allah, zaista, ne voli one koji se ohole i hvališu." (En-Nisa', 36)

1600. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Jedna žena je bačena u Džehennem zbog mačke. Zatvorila ju je sve dok nije krepala. Niti ju je hranila, niti pojila, niti pustila da traži insekte po zemlji."

(Muttefekun alejhi)

1601. Ibn-Omer, r.a., jednom prilikom naišao je pored mladića Kurejšija, koji su živu pticu postavili za metu, gađali je strijelama i davali vlasniku ptice svaku strijelu koja promaši. Kad su ugledali Ibn-Omera, mladići se razbježaše, a on povika za njima: "Ko je ovo uradio? Allah prokleo onoga ko je ovo uradio, jer Allahov Poslanik, a.s., prokleo je onoga ko nešto živo postavi za metu!"

(Muttefekun alejhi)

1602. Enes, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je da se žive životinje postavljaju za metu."

(Muttefekun alejhi)

1603. Ebu-Ali Suvejd b. Mukrin, r.a., kazuje: "Bilo nas je sedmerica braće i imali smo samo jednu robinju. Kada ju je naš najmlađi brat ošamario, Allahov Poslanik, a.s., naredio nam je da je oslobodimo."

(Muslim)

1606. Hišam b. Hakim b. Hizam, r.a., pripovijeda: "Putujući kroz Siriju, vidio sam grupu povezanih seljaka koji su stajali na sunčevoj žezi i kojim su po glavama sipali ulje. 'Šta to radite?', upitao sam ih. 'Kažnjavamo ih, zato što nisu platili porez!', odgovoriše. Zaklinjem se da sam čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: 'Allah će kazniti one koji ljude kažnjavaju na ovom svijetu!' Poslije sam otišao namjesniku i zatražio da ih puste, što je on i učinio."

(Muslim)

1608. Ibn-Abbas, r.a., prenosi da je, jedanput, pored Allahovog Poslanika, a.s., prošao magarac žigosane glave, pa je rekao: "Allah prokleo onoga ko ga je žigosao!"

(Muslim)

Drugo Muslimovo predanje bilježi: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je udaranje i žigosanje po licu!"

283. O zabrani kažnjavanja životinja spaljivanjem u vatri, pa čak i kada je riječ o mravu i slično

1610. Ibn-Mes'ud, r.a., pripovijeda: "Na jednom putovanju, dok se Allahov Poslanik, a.s., udaljio, ugledali smo pticu sa dva ptičeta i uzeli joj ptičad. Ptica je kružila iznad nas i kada se Allahov Poslanik, a.s., vratio, upita: 'Ko je rastužio ovu pticu? Vratite joj ptičad!' Zatim, kada je ugledao spaljen mravinjak, zapita: 'Ko je ovo spalio?' 'Mi!', odgovorismo. 'Samo je Gospodaru vatre dozvoljeno kažnjavati vatrom', reče nam."

(Ebu-Davud, sahih)

284. Onome ko može isplatiti dug, zabranjeno je odugovlačenje isplate duga, kada se to zatraži.

Uzvišeni Allah kaže:

"Allah vam naređuje da povjerene stvari vratite njihovim vlasnicima." (En-Nisa', 58)

"A ako jedan kod drugog nešto pohranite, neka onaj vrati povjerenu mu stvar." (El-Bekara, 283)

1611. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Odugovlačenje imućne osobe s otplatom duga je nasilje. A ako dužnik prebaci dug na drugu imućnu osobu koja njemu duguje, neka to zajmodavac prihvati."

(Muttefekun alejhi)

285. Pokuđeno je tražiti nazad poklon koji još nije predan ili poklon namijenjen potomku, bez obzira bio mu predan ili ne. Pokuđeno je darodavcu da otkupi poklon od onoga kome ga je poklonio, bilo da je riječ o sadaki, zekatu ili keffaretu i tome slično, ali je dozvoljeno otkupiti poklon ako je prešao u vlasništvo nekoga trećeg.

1612. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Onaj ko poklon traži nazad, sličan je psu koji povrati, pa pojede ono što je povratio."

(Muttefekun alejhi)

286. O strogoj zabrani trošenja imetka siročadi

Uzvišeni Allah kaže:

"Oni, koji bez ikakva prava troše imetke siročadi, uistinu, troše ono što će ih u vatru dovesti, i oni će u ognju gorjeti." (En-Nisa', 10)

"A imetku siročadi se ne približavajte, osim na najljepši način." (El-En'am, 152)

"I pitaju te o siročadi. Reci: 'Bolje je imanja njihova unaprijediti!' A ako budete s njima zajedno živjeli, pa oni su vaša braća, a Allah zna razlikovati pokvarenjaka od dobročinitelja." (El-Bekara, 220)

1614. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Klonite se sedam teških grijeha!" "A koji su to, Allahov Poslaniče?", upitaše. "Pripisivanje druga Allahu, sihr, ubijanje nedužne osobe, uzimanje kamate, bespravno trošenje imetka siročadi, bježanje s bojnog polja i potvaranje za blud čestitih žena i bezazlenih vjernica."

(Muttefekun alejhi)

287. O zabrani uzimanja kamate

Uzvišeni Allah kaže: "Oni koji se kamatom bave, dići će se iz kabura, kao što će se dići onaj koga je šejtan dodirom izbezumio, zato što su govorili: 'Kamata je isto što i trgovina! 'A Allah je dozvolio trgovinu, a zabranio kamatu. Onome do koga dopre poruka Gospodara njegova - pa se okani, njegovo je ono što je prije stekao, njegov slučaj će Allah rješavati; a oni koji opet to učine, će biti stanovnici Džehennema; u njemu će vječno ostati. Allah uništava kamate, a umnožava sadake. Allah ne voli nijednog nevjernika, griješnika. One koji vjeruju i čine dobra djela, i namaz obavljaju i zakat daju, čeka nagrada kod Gospodara njihova; i ničega se oni neće bojati i ni za čim neće tugovati. O vjernici, bojte se Allaha, i od ostatka kamata odustanite, ako ste pravi vjernici." (El-Bekara, 275-278)

1615. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., prokleo je onoga ko kamatu uzima i onoga ko je daje!"

U Tirmizijevom predanju se još dodaje: "I svjedoke i onoga ko je zapisuje."

(Muslim)

288. O zabrani licemjerja

Uzvišeni Allah kaže:

"A naređeno im je da se samo Allahu klanjaju, da Mu iskreno, kao vjernici, vjeru ispovijedaju." (El-Bejjine, 5)

"O vjernici, ne poništavajte svoje sadake prigovaranjem i uvredama, kao što to čine oni koji troše imetak svoj da bi se ljudima pokazali." (El-Bekara, 264)

"... Samo zato da bi se pokazali pred svijetom, a Allaha gotovo da i ne spomenu." (En-Nisa', 142)

1616. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Ja sam Sebi dovoljan i ne treba Mi drug. Ko učini neko djelo u Moje ime i ime nekoga drugog, Ja ću ga prepustiti tome drugom.'"

(Muslim)

1617. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada kaže: "Na Sudnjem danu prvo će biti presuđeno čovjeku koji je poginuo kao šehid na Allahovom putu. Allah će mu pokazati sve blagodati, čovjek će ih potvrditi, pa će ga Allah zapitati:

'Šta si učinio sa blagodatima?' 'Borio sam se na Tvome putu, dok nisam poginuo', odgovorit će. 'Lažeš! Borio si se da kažu: 'Kako je hrabar!' I eto rekli su', reći će Allah. Zatim će narediti da ga naglavačke bace u vatru Džehennema.

I čovjeka-učenjaka, koji je podučavao druge, i mnogo učio Kur'an, Allah će podsjetiti na sve blagodati; on će ih potvrditi i Allah će ga zapitati: 'Što si učinio sa blagodatima?' 'U Tvoje ime sam učio, podučavao druge i učio Kur'an!', reći će on. 'Lažeš! Učio si nauku da ti drugi kažu: 'Što je učen!' I učio si Kur'an, da bi govorili: 'Mnogo uči!' I eto, hvalili su te!', reći će Allah. Zatim će zapovijediti da ga naglavačke bace u Džehennem."

(Muslim)

"I čovjeka, kojem je Allah dao obilan i svakovrstan imetak, Allah će podsjetiti na sve date blagodati; on će ih potvrditi i Allah će ga zapitati: Što si učinio sa blagodatima? Dijelio sam imetak na svaki način za koji sam znao da si Ti zadovoljan! odgovorit će, a Allah će reći: Lažeš! Dijelio si imetak da bi drugi kazali: Kako je darežljiv! I eto, rekli su! Potom će Allah narediti da ga naglavačke bace u Džehennem."

(Muslim)

1618. Ibn-Umer, r.a., prenosi da su mu ljudi rekli: "Mi kada ulazimo našim rukovodiocima, vladarima, mi im govorimo suprotno od govora koji govorimo kada izlazimo od njih. Ibn-Umer, r.a., je tada rekao: "Mi smo to smatrali licemjerstvom u doba Poslanika, s.a.v.s."

(Buhari)

1620. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko bude nauku, kojom se postiže zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, sticao samo radi ovosvjetskog bogatstva, neće osjetiti ni miris Dženneta na Sudnjem danu."

(Ebu-Davud sa sahih senedom)

289. O djelima za koja se može pomisliti da se čine iz licemjerja, a ne čine.

1621. Ebu-Zerr, r.a., kazuje da je Allahov Poslanik, a.s., upitan: "Šta ako čovjek radi dobro djelo pa ga ljudi pohvale zbog toga?" "To je i ovosvjetska radost vjernika."

(Muslim)

290. O zabrani gledanja u stranu ženu i lijepog dječaka, bez vjerski opravdanog razloga.

Uzvišeni Allah kaže:

"Reci vjernicima neka obore poglede svoje." (En-Nur, 30)

"I sluh, i vid, i razum, za sve to će se zaista odgovarati." (El-Isra, 36)

"On zna poglede koji kriomice, u ono što je zabranjeno, gledaju, a i ono što grudi kriju." (El-Mu'min, 19)

"... jer, Gospodar tvoj je zaista u zasjedi." (El-Fedžr, 14)

1622. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čovjeku je određen i udio u bludu, što će on neminovno i učiniti: blud očiju je pogled, blud ušiju je slušanje, blud jezika je govor, blud ruku je dodir, blud nogu je koračanje, duša želi i nada se, a spolni organ to sve potvrđuje ili negira."

(Muttefekun alejhi)

1623. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se sjedenja po javnim putevima!" "Allahov Poslaniče, nama je potrebno da se tu okupljamo i razgovaramo!", rekoše. "Ako se tu već morate sakupljati, onda dadnite putu njegovo pravo!"

"A što je pravo puta, Allahov Poslaniče?" "Obaranje pogleda, neuznemiravanje drugih, odvraćanje selama i naređivanje dobra, a odvraćanje od zla."

(Muttefekun alejhi)

1625. Džerir, r.a., kazuje da je pitao Allahovog Poslanika, a.s., o iznenadnom pogledu, na što mu je on odgovorio: "Obori pogled!"

(Muslim)

1626. Ummi Selema, r.a., prenosi: "Bila sam kod Allahova Poslanika, s.a.v.s., a bila je kod njega Mejmuna, pa dođe i Ibn Ummi Mektum. To je bilo poslije naredbe o pokrivanju. Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Zastrite se od njega.' Mi rekosmo: 'Allahov Poslaniče, zar on nije slijep? On nas, niti vidi, niti zna.' Poslanik, s.a.v.s., reče: 'A jeste li vas dvije slijepe? Ne vidite li vi njega?'"

(Ebu-Davud i Tirmizi, hasen, sahih)

1627. Ebu-Se'id, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno muškarcu da gleda u stidni dio tijela drugog muškarca, niti je dozvoljeno ženi da gleda u stidni dio tijela druge žene; i nije dozvoljeno muškarcu da spava sa muškarcem, a ženi sa ženom, pod jednim pokrivačem."

(Muslim)

291. Zabranjeno je osamiti se sa ženom koja nije bliža rodbina.

Uzvišeni Allah kaže:

"A ako od njih nešto tražite, tražite to iza zastora." (El-Ahzab, 53)

1628. 'Ukbe b. 'Amir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se osamljivanja sa ženama koje vam nisu bliža rodbina!" Jedan ensarija zapita: "A mužev brat?" "Mužev brat je kao smrt."

(Muttefekun alejhi)

1629. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Muškarcu nije dozvoljeno da se osami sa stranom ženom, osim u prisustvu njenog bližeg rođaka (mahrema)."

(Muttefekun alejhi)

1630. Burejdah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Zabranjene su

žene mudžahida onima koji nisu izašli u borbu, kao što su im zabranjene njihove majke. Kada oni koji ostaju kod kuće, preuzmu brigu o porodici mudžahida, pa ga iznevjere, stajat će na Sudnjem danu i uzet će iz njegovih dobrih djela koliko hoće, dok se ne zadovolji." Zatim se Allahov Poslanik, s.a.v.s., okrenuo nama, pa upita: "A šta mislite?"

(Muslim)

292. Zabranjeno je muškarcima da oponašaju žene, a ženama muškarce - u odijevanju, hodu, i slično.

1631. Ibn-'Abbas, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., prokleo je ženstvene muškarce i muškobanjaste žene."

(Buhari)

Prema drugom predanju: "Allahov Poslanik, a.s., prokleo je muškarce koji oponašaju žene u nošnji i žene koje u nošnji oponašaju muškarce."

(Buhari)

1632. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., prokleo je čovjeka koji nosi žensku odjeću, a ženu koja nosi mušku odjeću."

(Ebu-Davud, sahih)

1633. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Dvije vrste stanovnika Džehennema neću vidjeti: ljude sa bičevima u rukama, koji su kao kravlji repovi, i njima udaraju ljude; i žene, obučene a otkrivene, koje zanose u hodu, i druge tome pozivaju, i okrenute od pokornosti Allahu, glave im kao krive grbe deve. One neće ući u Džennet niti će osjetiti njegova mirisa, a zasigurno se njegov miris osjeća na ogromnoj daljini."

(Muslim)

293. Zabranjeno je oponašati šejtana i nevjernike!

1635. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne jedite i ne pijte lijevom rukom, jer šejtan jede i pije lijevom rukom."

(Muslim)

295. Zabranjeno je obrijati samo jedan dio glave, a jedino je muškarcima dozvoljeno obrijati cijelu glavu

1639. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., ugledao dječaka kome su obrijali samo jedan dio glave. Allahov Poslanik, a.s., zabranio im je to, rekavši: "Ili mu obrijte cijelu glavu, ili je ne dirajte!"

(Ebu-Davud, sahih aened)

1641. Alija, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je ženama da obriju glavu."

(Nesai, sahih)

296. O zabrani ženama da upliću tuđu kosu u svoju; i zabrani tetoviranja i oštrenja zuba

Uzvišeni Allah kaže:

"Oni se mimo Allaha ženskim kumirima klanjaju, a ne klanjaju se drugom do šejtanu - prkosniku, prokleo ga Allah! A on je rekao: 'Ja ću se sigurno potruditi da preotmem za sebe određen broj Tvojih robova, i navodit ću ih, sigurno, na stranputice, i primamljivat ću ih, sigurno, lažnim nadama, i sigurno ću im zapovijedati, pa će stoci uši rezati; i zaista ću im narediti, pa će stvorenja Allahova mijenjati!'" (En-Nisa', 117 - 119)

1645. Ibn-Mes'ud, r.a., jedne prilike, reče: "Allah je prokleo žene koje se tetoviraju i koje tetoviraju, i žene koje čupaju obrve i stanjuju zube, uljepšavajući se, i tako mijenjaju izgled koji Allah daje stvorenjima!"

Kada mu je jedna žena prigovorila zbog toga, on joj odgovori: "A zašto da ne proklinjem onoga koga je prokleo Allahov Poslanik, a.s., i čije je prokletstvo u Allahovoj Knjizi? Uzvišeni Allah kaže: 'Ono što vam Poslanik da - to prihvatite, a ono što vam zabrani - ostavite!'" (El-Hašr, 7)

(Muttefekun alejhi)

297. O zabrani čupanja bijelih dlaka iz brade i kose i zabrani čupanja brade kada tek počne nicati.

1646. Abdulah b. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne čupajte sijede vlasi jer su one svjetlo muslimana na Sudnjem danu."

(Ebu-Davud, Tirmizi, hasen)

1647. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Djelo koje neko učini, a bude suprotno islamu, će biti odbačeno."

(Muslim)

300. O zabrani ostavljanja otvorene vatre u kući pri spavanju i slično, bilo da je riječ o svjetiljci ili nečemu drugom.

1652. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne ostavljajte u kućama upaljenu vatru kada spavate."

(Muttefekun alejhi)

1654. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Pokrijte posuđe s hranom, zavežite mješine s vodom, zatvorite vrata i pogasite svjetiljke, jer tada šejtan ne može ući u mješinu, otvoriti vrata ili otkriti posudu. A ako ne možete ništa drugo učiniti, onda preko posude stavite štap, stavite ga i spomenite Allahovo ime, jer i miš može ukućanima zapaliti kuću." (ako prevrne lampu i sl.)

(Muslim)

302 O zabrani naricanja za umrlim, udaranja po obrazima, deranja odjeće, čupanja kose, brijanja glave, jadikovanja i kukanja!

1658. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne pripada nama onaj ko se udara po obrazima, dere odjeću i nariče kao u džahilijetu!"

(Muttefekun alejhi)

1663. Ibn-Omer, r.a., pripovijeda: "Kada je Sa'd 'Ubade, r.a., bio na samrti, došli su da ga obiđu Allahov Poslanik, a.s., 'Abdurrahman b. 'Avf, Sa'd b. Ebi-Vekkas i 'Abdullah b. Mes'ud, r.a. Kada su ušli u kuću, zatekoše ga u nesvjestici i Allahov Poslanik, a.s., upita: 'Je li ispustio dušu?' 'Nije, Allahov Poslaniče', odgovoriše. Allahov Poslanik, a.s., zaplaka i ljudi zaplakaše, vidjevši ga da plače. Potom im reče: 'Zar ne čujete? Allah ne kažnjava zbog suznih očiju i tužnog srca, nego kažnjava zbog ovoga, ili se smiluje', i on pokaza na jezik."

303. O zabrani posjećivanja vračeva, astrologa, gatara, bacača graha, piljaka, ječma, i tome slično.

1670. Kabis b. Muharik, r.a., kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "U idolatriju spada proricanje sudbine, gatanje iz leta ptice i bacanje piljaka."

(Ebu-Davud sa hasen senedom)

304. O zabrani zloslutnje

1677. 'Urveb 'Amir, r.a., priča da je neko pred Allahovim Poslanikom, a.s., spomenuo zle predznake, na što je on rekao: "Od svega su najbolji dobri predznaci, ali nikakvi loši predznaci ne mogu spriječiti muslimana. Ako ugledate nešto neugodno, proučite: 'Gospodaru moj, samo Ti daješ dobro, samo Ti zaštićuješ od zla, i samo Tebi pripadaju vlast i moć.'"

(Ebu-Davud sa sahih senedom)

305. O zabrani slikanja životinja na prostirkama, kamenu, odjeći, novcu, jastucima i sl., o zabrani slikanja likova na zidovima, pokrivačima i odjeći i o naredbi uništavanja likova.

1678. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Na Sudnjem danu će biti kažnjeni oni koji prave likove. Reći će im se: 'Oživite ono što ste pravili!'"

(Muttefekun alejhi)

1679. Aiša, r.a., kazuje: "Pred povratak Allahovog Poslanika, a.s., sa jednog putovanja, bila sam zastrla prozor zavjesom na kojoj su bile slike. Kada je to ugledao, lice Allahovog Poslanika, a.s., pocrvenje. 'Aiša! Allah će kazniti najtežom kaznom na Sudnjem danu one koji oponašaju Allahovo stvaranje!', reče mi. Zastor smo pocijepali i od njega napravili jedan ili dva jastuka."

(Muttefekun alejhi)

1684. Ebu-Talha, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Meleki ne ulaze u kuću u kojoj se nalazi pas ili slika."

(Muttefekun alejhi)

306. O zabrani držanja pasa, osim za lov, čuvanje stoke ili usjeva

1689. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko bude držao psa, osim u svrhu čuvanja stoke i usjeva, svaki dan će mu nagrada za dobra djela biti umanjivana koliko brdo Uhud (kirat)."

U Muslimovom predanju još se kaže: "Ko bude posjedovao psa, osim psa za lov ili čuvanje stoke i usjeva, nagrada će mu svaki dan biti umanjivanja za dva kirata."

309. O zabrani pljuvanja u džamiji, i o preporuci čišćenja džamija

1694. Aiša, r.a., prenosi: "Allahov Poslanik, a.s., ugledao je ispljuvak na prednjem zidu džamije i obrisao ga."

(Muttefekun alejhi)

310. Pokuđeno je u džamiji prepirati se, bespotrebno dizati glas, raspitivati se za izgubljene životinje ili stvari, kupovati i prodavati

1696. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ako čujete nekoga u džamiji da se raspituje za izgubljenu životinju (stvar), recite mu: 'Allah ti je ne vratio!', jer džamije nisu zbog toga pravljene."

(Muslim)

311. Zabranjen je ulazak u džamiju, izuzev u nuždi, onome ko je jeo luk, prasu ili nešto slično što ima neprijatan miris, prije nego što mirisa potpuno nestane.

1703. Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko jede luk ili bijeli luk, neka se udalji od nas, ili neka napusti džamiju." U Muslimovom predanju kaže se: "Ko jede luk, crveni ili bijeli luk ili prasu, neka se ne približava džamiji, jer i meleki osjećaju neprijatnost od onoga od čega je ljudi osjećaju."

(Muttefekun alejhi)

313. Kada nastupi prvih deset dana zul-hidžeta, zabranjeno je onome ko hoće da zakolje kurban da skraćuje svoju kosu, bradu (i ostale dlake) i da obrezuje nokte sve dok ne zakolje svoj kurban.

1706. Ummu Seleme, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada se pojavi mlađak zul-hidžeta, nije dozvoljeno onome ko namjerava zaklati kurban, da skraćuje svoju kosu, bradu, niti da sječe nokte, sve dok ne zakolje kurban."

(Muslim)

314. Zabranjeno je zaklinjati se stvorenjima, kao što su Poslanik, Kaba, meleki, nebesa, očevi, život, duša, glava, vladarev život i dobrota, nečije turbe i emanet.

1707. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Allah vam zabranjuje da se zaklinjete očevima, a ko hoće da se zakune, neka se zakune Allahom, ili neka šuti."

(Muttefekun alejhi)

1710. Burejde, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko se zakune govoreći: 'Nemao ništa sa islamom!', ako slaže, će biti onakav kao što rekao je, a ako iskreno kaže, u islam se neće vratiti neoštećen."

(Ebu-Davud, hasen)

315. O strogoj zabrani namjernog krivokletstva

1712. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko se lažno zakune da bi prigrabio imetak muslimana, susrest će Allaha srditog."

Zatim nam je Allahov Poslanik, a.s., kao kur'ansku potvrdu, proučio:

"Oni koji obavezu svoju prema Allahu i zakletve svoje prodaju za nešto što malo vrijedi - na onom svijetu nikakva dobra neće imati, Allah ih neće ni osloviti niti će na njih pažnju obratiti na Sudnjem danu, niti će ih grijeha očistiti - njih bolna patnja čeka." (Ali-'Imran, 77)

(Muttefekum alejhi)

1714. Abdulah b. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Veliki

grijesi su: pripisivanje druga Allahu, neposlušnost roditeljima, ubistvo nedužne osobe i lažno zaklinjanje."

Prema drugom predanju: "Jedan beduin upitao je Allahovog Poslanika, a.s.: 'Allahov Poslaniče, koji su veliki grijesi?' 'Pripisivanje druga Allahu!', odgovori mu. 'A potom koji?' 'Lažna zakletva!' 'A šta je to lažna zakletva?' 'Zakletva kojom se nepravedno prisvaja tuđi imetak!'"

(Buhari)

316. Onome ko se zakune zbog nečeg, a zatim htjedne učiniti bolje djelo, pohvalno je da to učini i da iskupi zakletvu koju je prekršio (keffaret).

1715. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zaklinjanje pri prodaji prodaje robu, ali uništava bereket."

(Muttefekun alejhi)

318. O pokuđenosti zaklinjanja u trgovini, pa makar zakletva bila istinita

1720. Ebu - Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Zaklinjanje pri prodaji prodaje robu, ali uništava bereket."

(Muttefekun alejhi)

319. Pokuđeno je tražiti Allahovim imenom nešto drugo osim Džennet i pokuđeno je odbiti onoga ko zamoli u ime Allaha ili se u Njegovo ime, za nekoga zauzima.

Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ko u ime Allaha zamoli zaštitu; zaštitite ga, ko u ime Allaha zatraži; podajte mu, ko vas pozove; odazovite mu se, ko vam učini dobročinstvo; uzvratite mu, a ako ne možete; onda molite Allaha za njega, sve dok ne pomislite da ste mu uzvratili punom mjerom."

(Ebu-Davud i Nesai, sahih)

321. Zabranjeno je obraćati se grješniku i onome ko uvodi novotarije u vjeru sa: gospodine i drugim počasnim nazivima

1725. Burejde, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne govorite munafiku: 'gospodine!', jer ako on bude gospodin među vama, onda ste rasrdili vašeg Gospodara."

(Ebu-Davud sa sahih senedom)

323. Zabranjeno je psovati vjetar; šta treba proučiti kada vjetar zapuše?

1729. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., učio kada vjetar zapuše: "Gospodaru, ja Te molim za dobro ovoga vjetra, za dobro koje nosi i za dobro s kojim je poslan, a utječem Ti se od njegovog zla, zla koje nosi i zla sa kojim je poslan."

(Muslim)

326. Zabranjeno je reći muslimanu: "Kafire!" (nevjerniče)

1733. Ebu-Zerr, r.a., kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "Ko muslimanu kaže: 'Kafire!', ili: 'Allahov neprijatelju!', a on, doista, ne bude takav, njegove riječi vratiti će se njemu."

(Muttefekun alejhi)

327. O zabrani bestidnog i ružnog govora

1734. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Vjernik ne vrijeđa, ne proklinje, nije bestidan i besraman."

(Tirmizi, hasen)

328. O pokuđenosti usiljenog, izvještačenog i grubog govora, i nerazumljivog obraćanja običnom svijetu

1738. Džabir b. Abdulah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Najdraži i najbliži meni na Sudnjem danu će biti ljudi najljepšeg morala, a najmrži i najudaljeniji od mene na Sudnjem danu će biti brbljivci, hvalisavci i oni koji usiljeno govore."

(Tirmizi, hasen)

329. Pokuđeno je reći: "Zlo mi je!"

1739. Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nemojte govoriti: 'Zlo mi je!', nego recite: 'Mučno mi je!'"

(Muttefekun alejhi)

331. Zabranjeno je pred muškarcima opisivati ljepotu žena, izuzev iz vjerski opravdanog razloga, poput braka i slično

1742. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno ženi koja se druži sa nekom ženom, da tu ženu opisuje svome mužu, kao da je on sam gleda."

(Muttefekun alejhi)

333. Pokuđeno je reći: "Šta htjedne Allah i taj i taj!"

1745. Huzejfe b. Jeman, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nemojte govoriti: 'Šta htjedne Allah i šta htjedne taj i taj!', nego recite: 'Šta htjedne Allah, a zatim šta htjedne taj i taj.'"

(Ebu-Davud, sahih)

334. Pokuđeno je sijeliti poslije jacija-namaza

1746. Ebu-Berze, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., prezirao je spavanje prije jacije i sijeljenje poslije jacija-namaza."

(Muttefekun alejhi)

335. Ženi je zabranjeno odbiti dolazak u postelju kada je muž pozove, osim kada za to ima vjersku zapreku.

1749. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada se žena ne odazove muževom pozivu u postelju i on zanoći srdit na nju, meleki je proklinju sve do sabaha."

(Muttefekun alejhi)

336. Ženi nije dopušteno da posti nafilu bez odobrenja muža.

1750. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ženi nije dozvoljeno da u prisustvu muža posti nafilu bez njegovog odobrenja i nije joj dozvoljeno da bilo kog pušta u kuću bez njegovog odobrenja."

(Muttefekun alejhi)

339. Pokuđeno je gladnom čovjeku klanjati kada se jelo postavi i pokuđeno je klanjati onome ko osjeća potrebu za obavljenjem nužde!

1753. Aiša, r.a., prenosi da je čula kada je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne obavljajte namaz kada se jelo postavi, i ne obavljajte namaz kada osjećate potrebu za obavljanjem nužde."

(Muslim)

342. Zabranjeno je obavljati namaz okrenut prema kaburu

1757. Ebu-Mersed Kennaz b. Husajn, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "Ne klanjajte prema kaburima i ne sjedajte na njih!"

(Muslim)

343. Zabranjeno je prolaziti ispred onoga ko klanja!

1758. Ebu-Džuhejm Abdullah b. Haris b. Simme el-Ensari prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada bi znao koliki grijeh čini onaj ko prolazi ispred klanjača, bilo bi mu bolje da sačeka četrdeset (dana, mjeseci ili godina) nego da prođe ispred njega."

(Muttefekun alejhi)

344. Pokuđeno je klanjati nafilu ili sunnete nakon što mujezin počne učiti ikamet!

1759. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada se prouči ikamet, onda je dozvoljeno klanjati samo farz za koji je ikamet proučen."

(Muslim)

345. Pokuđeno je postiti nafilu samo petkom, i noć uoči petka provoditi u ibadetu!

1761. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada kaže: "Postite petak samo onda kada postite dan prije ili poslije njega."

(Muttefekun alejhi)

346. Zabranjeno je uzastopno postiti dva ili više dana bez jela ili pića između njih!

1765. Ibn-Omer, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je neprekidni post. Ashabi mu rekoše: 'Ali, ti neprekidno postiš bez jela i pića u toku noći!' 'Ja nisam kao vi, mene Gospodar hrani i poji', rekao je on."

(Muttafekun alejhi)

347. Zabranjeno je sjediti na kaburu

1766. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Bolje vam je da sjednete na žeravicu, da vam pogori odjeću i da vas oprži nego da sjednete na kabur."

(Muslim)

348. O zabrani ukrašavanja kabura i zidanja na njima

1767. Džabir, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je ukrašavanje kabura, sjedenje i zidanje na kaburima."

(Muslim)

350. Zabranjeno je posredovanje kada je u pitanju izvršenje šerijatske kazne!

Uzvišeni Allah kaže:

"Bludnicu i bludnika izbičujte sa stotinu udaraca bičem, svakog od njih, i neka vas pri vršenju Allahovih propisa ne obuzima nikakvo sažaljenje prema njima, ako u Allaha i onaj svijet vjerujete." (En-Nur, 2)

1770. Aiša, r.a., kazuje: "Kurejšije su se zabrinule zbog jedne žene iz roda Mahzum, koja je ukrala, pa su se raspitivali: 'Ko će zbog nje govoriti Allahovom Poslaniku, a.s.?' Neki rekoše: 'Na to se smije odvažiti samo Usame b. Zejd, miljenik Allahovog Poslanika, a.s.' Kada je Usme posredovao, Allahov Poslanik, a.s., zapita ga: 'Zar posreduješ zbog izvršenja kazne Uzvišenog Allaha?' Nakon toga je Allahov Poslanik, a.s., održao govor i rekao: 'Narodi prije vas uništeni su zato što nisu kažnjavali ugledne kada ukradu, a kada ukradu slabi, kažnjavali su ih. Tako mi Allaha, kada bi Fatima, kći Muhammedova, ukrala, Muhammed bi joj odsjekao ruku!'"

(Muttefekun alejhi)

351. Zabranjeno je vršiti (veliku) nuždu po putevima, hladovima gdje se ljudi odmaraju, mjestima odakle piju vodu i slično!

Uzvišeni Allah kaže:

"A oni koji vjernike i vjernice vrijeđaju, a oni to ne zaslužuju, tovare na sebe klevetu i očiti grijeh." (EL-Ahzab, 58)

1771. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Čuvajte se dviju kletvi!" "A kome su namijenjene te dvije kletve?", upitaše. "Onom ko vrši (veliku) nuždu po putevima i u hladovima!"

(Muslim)

352. Zabranjeno je vršiti malu nuždu u stajaćoj vodi

1772. Džabir, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je da se vrši mala nužda u stajaćoj vodi."

(Muslim)

353. Pokuđeno je privilegirati neku djecu nad drugom kada su u pitanju pokloni

1773. Nu'man b. Bešir,r.a., pripovijeda da ga je otac doveo Allahovom Poslaniku, a.s., i rekao mu: "Ovome sinu sam poklonio slugu!" "Jesi li svakom djetetu poklonio isto što i njemu?", upita ga. "Nisam!", odgovori mu. "Vrati taj poklon!", naredi mu Allahov Poslanik, a.s.

(Muttefekun alejhi)

354. Ženi je zabranjeno da nosi obilježje žalosti za umrlim duže od tri dana, osim za mužem, kada to može nositi četiri mjeseca i deset dana!

1774. Zejneba, kći Ebu-Selemea, r.a., kazuje da je posjetila Ummu Habibu, r.a., ženu Allahova Poslanika, a.s. Ona naredi da joj donesu miris od šafrana, njime namirisa djevojčicu, zatim namirisa sebi obraze i reče: "Tako mi Allaha, nije mi do mirisa, nego sam čula Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao sa mimbera: 'Nije dozvoljeno ženi, koja vjeruje u Allaha i onaj svijet, nositi odjeću žalosti duže od tri dana, osim za mužem, kada je može nositi četiri mjeseca i deset dana.'"

Zejneba dalje nastavlja: "Zatim sam posjetila Zejnebu, kći Džahšovu, r.a., kada joj je umro brat. Ona je pozvala da joj donesu miris, namirisala se i rekla: 'Tako mi Allaha, nije mi do mirisa, nego sam čula Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao sa mimbera: 'Nije dozvoljeno ženi, koja vjeruje u Allaha i onaj svijet, da nosi odjeću žalosti duže od tri dana, osim za mužem, kada je može nositi četiri mjeseca i deset dana.'"

(Muttefekun alejhi)

355. O zabrani prodaje rezidenta strancima, presretanja trgovaca izvan čaršije, kupovine na kupovinu i prosidbe na prosidbu, izuzev uz pristanak prvog kupca ili prosioca.

1778. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio je da rezident prodaje strancu, da se lažni nadmeće u trgovini zbog podizanja cijene, da se muslimani nameću jedan s drugim u kupovini i prosidbi žene i da žena nagovara muža na razvod s njenom inoćom, kako bi joj pripao njen udio."

(Muttefekun alejhi)

357. Muslimanu je zabranjeno oružjem pokazivati na nekoga, bilo u zbilji ili šali, i dodavati sablju isukanu iz korica!

1738. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne okrećite oružje jedan prema drugom, jer ne znate, možda će vam ga šejtan izbiti iz ruku pa ga pogoditi da bi vas bacio u džehenemsku provaliju."

(Muttefekun alejhi)

358. Pokuđeno je, bez razloga, napustiti džamiju poslije ezana, dok se ne klanja namaz!

1785. Ebu-Ša'sa' pripovijeda: "Jedne prilike, dok smo sjedili sa Ebu-Hurejreom u džamiji, zauči ezan. Jedan čovjek ustade i pođe prema izlazu. Ebu-Hurejre ga je pratio pogledom i kada izađe iz džamije,reče: 'Ovaj je neposlušan Allahovom Poslaniku, a.s.'"

(Muslim)

359. Pokuđeno je odbiti ponuđeni miris

1786. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne odbijajte ponuđeni miris, jer se lahko nosi a ugodno miriše."

(Muslim)

360. Pokuđeno je u lice hvaliti onoga kome će to izazivati uobrazilju, dok je to u suprotnom - dozvoljeno!

1788. Ebu-Musa el-Eš'ari, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., čuo je kako jednog čovjeka veličaju i prekomjerno hvale, na što je rekao: 'Upropastili ste ga i uništili!'"

(Muttefekun alejhi)

1789. Ebu-Bekr, r.a., pripovijeda: "Jedan čovjek pohvalio je drugoga u prisustvu Allahovog Poslanika, a.s., i on mu reče, ponavljajući nekoliko puta: 'Teško tebi! Glavu si mu skinuo! Ako već nekoga morate hvaliti, onda recite: 'Ja ga takvog poznajem, a Allahu će polagati račun, i ni za koga ne tvrdim da je bezgriješan prema Allahu'"

(Muttefekun alejhi)

361. Nije dozvoljeno posjećivati ili napuštati mjesto u kojem se pojavila neka epidemija!

Uzvišeni Allah kaže:

"Ma gdje vi bili, stići će vas smrt, pa makar bili i u visokim kulama." (En-Nisa', 78)

"I ne bacajte sami sebe u propast!" (El-Bekara, 195)

1792. Usame b. Zejd, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ne putujte u mjesto u kojem se pojavi zarazna bolest, a ako se već tamo zadesite, ne napuštajte ga."

(Muttefekun alejhi)

362. O strogoj zabrani upotrebe sihra (crne magije)

Uzvišeni Allah kaže:

"A Sulejman nije bio nevjernik - šejtani su nevjernici, jer ljude uče sihru." (El-Bekara, 102)

1793. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Klonite se sedam velikih grijeha!" "A koji su to grijesi?", upitaše ga, a on reče: "Pripisivanje druga Allahu, sihr, bespravno ubijanje onoga koga je Allah zabranio ubiti, uzimanje kamata, otimanje imetka siročadi, bježanje s bojnog polja i potvaranje za blud čednih i bezazlenih vjernica."

(Muttefekun alejhi)

364. Zabranjeno je upotrebljavati zlatno i srebreno posuđe za jelo, piće, pranje i za druge svrhe

1795. Ummu Seleme, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Onaj ko jede i pije iz srebrenog i zlatnog posuđa, u svoj stomak saljeva vatru Džehennema."

(Muttefekun alejhi)

1796. Huzejfe, r.a., kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., zabranio nam je da oblačimo svilu i brokat i da pijemo iz zlatnog i srebrenog posuđa. Tada je rekao: 'To je za nevjernike na ovom, a za vjernike na onom svijetu.'"

(Muttefekun alejhi)

366. Zabranjeno je šutjeti cio dan do noći

1801. Kajs b. Ebi-Hazim pripovijeda: "Kada je Ebu-Bekr, r.a., posjetio jednu ženu, po imenu Zejneba, iz plemena Ahmes, primijetio je da ne govori. On zapita prisutne: 'Šta joj je? Zašto ne govori?' 'Zavjetovala se da će obaviti hadž šuteći!', rekoše mu. 'Govori!', naredio joj je. 'To nije dozvoljeno, jer je naslijeđe iz džahilijeta!' I žena progovori."

(Buhari)

367. Zabranjeno je čovjeku tvrditi da mu je otac neko drugi osim rođenog oca, ili da je kao rob pripadao nekom lažnom gospodaru!

1802. Sa'd b. Ebi-Vekkas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao "Zabranjen je ulazak u Džennet onome ko svjesno bude tvrdio da pripada nekome drugom, a ne svom ocu."

(Muttefekun alejhi)

368. Opomena onima koji krše zabrane Uzvišenog Allaha i Njegovog Poslanika, a.s.!

Uzvišeni Allah kaže:

"Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Poslanikovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne, ili da ih kazna bolna ne zadesi!" (En-Nur, 63)

"A Allah vas na Sebe podsjeća!" (Ali - 'Imran, 30)

"Odmazda Gospodara tvoga će, zaista, užasna biti!" (El-Burudž, 12)

"Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava, kada kažnjava sela i gradove koji su nasilje činili. Kazna Njegova je, uistinu, bolna i strašna." (Hud, 102)

1806. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni je Allah ljubomoran, a Njegova ljubomora iskazuje se onda kada čovjek čini ono što mu je Allah zabranio."

(Muttfekun alejhi)

370. O raznovrsnim predanjima i događajima

1808. Nevva ibn Seman, r.a., veli: "Jedno jutro Allahov Poslanik, s.a.v.s., govorio je o Dedžalu. Spuštao je i dizao svoj glas o njemu, (pridajući tome važnost) tako da smo zamišljali da je Dedžal u palmoviku nedaleko od Medine. Pošto smo otišli kod njega, on primijeti na nama to, pa reče: 'Šta je vama?'

Mi rekosmo: 'Allahov Poslaniče, ti si govorio o Dedžalu jutros, pa si dizao i spuštao glas, tako da smo mi mislili da je on negdje nedaleko od Medine.'

Poslanik reče: 'Od drugog se ja bojim za vas. Ako on izađe, a ja budem među vama, ja ću vas od njega zaštititi, a ako mene ne bude među vama, onda je svaki čovjek sam sebi branitelj, a Allah je zastupnik moj i svakog muslimana. Dedžal je mladić kudrave kose,

njegovo oko je prazno i mrtvo (slijep je u jedno oko). Kao da ga ja upoređujem s Abdul--Uzzom, sinom Katanovim (Uzza je bio kurejški idol, ženski idol). Ko ga od vas dočeka, neka prouči početne ajete sure "Kehfa". On će izaći na put između Šama i Iraka, pa će odvraćati desno i lijevo (od Pravog puta). O Allahovi robovi, budite čvrsti!'

Mi tada rekosmo: 'Allahov Poslaniče, a koliko će on boraviti na Zemlji?'

Poslanik reče: 'Četrdeset dana! Jedan dan će biti kao godina, jedan kao mjesec, jedan kao sedmica, a ostali dani će biti dani obični, vaši.'

Mi rekosmo: 'Allahov Poslaniče, taj dan koji će biti kao godina, hoće li nam biti dovoljan u njemu namaz jednog običnog dana?'

Poslanik reče: 'Ne, nego mu odredite vrijeme.'

Mi rekosmo: 'Allahov Poslaniče, a kako će se brzo kretati po zemlji?'

Poslanik reče: 'Kao kiša koju vjetar tjera. On će doći jednoj grupi ljudi, pa će ih pozvati, pa će mu oni vjerovati i odazvati mu se. On će narediti zemlji pa će kišu liti, a zemlja će plodove davati. Stada će se više napasati i ugojiti i davat će više mlijeka. A zatim će doći narodu, pa će ih zvati, a oni će ga odbiti. Neće prihvatiti njegove riječi, pa će se on vratiti od njih. Oni će osvanuti ogoljeni, a u njihovim rukama neće bit ništa od njihove imovine. Onda će naići period ruševina, pa će im reći: 'Izbacujte svoja blaga.' Pa će za njima ići i pratiti ga blago razvalina (starih gradova), kao što pčele prate maticu. A zatim će pozvati jednog čovjeka, mladića, pa će ga udariti svojom sabljom i rastavit će ga na dva dijela, kao što čine strijelci (dok udaraju svezanog), a onda će ga pozvati, pa će se odazvati, a njegovo lice će sjati od smijeha. Dok on bude tako radio, Allah će poslati Mesiha, sina Merjemina, a.s., pa će sići na bijelu Menaru, u istočnoj strani Damaska, između dvije žuto-bijele munare, a ruke će držati na krilima dva meleka. Kada pogne svoju glavu, kapi vode će mu kapati, a kad digne, onda će mu teći kao zrna bisera. Koji god kafir osjeti njegov dah, neće ostati živ. Njegov će dah dosezati dokle doseže njegov pogled. Pa će tražiti Dedžala dok ga ne nađe na vratima Ludda, gdje će ga ubiti. Poslije toga doći će Isa, a.s., ljudima koje je Allah sačuvao od Dedžala, pa će im potrti njihova lica i saopćit će im njihove deredže u Džennetu. Dok bude tako činio, Allah će objaviti Isau, a.s.:

'Izveo sam Ja robove Moje, protiv kojih se niko neće moći boriti, pa skloni ti robove Moje na Tur.'

A onda će Allah izvesti Jedžudža i Medžudža, koji će navaliti sa svih strana. Iza svake humke pješčane će se spuštati do jezera Taberija. Prvi od njih će mu svu vodu popiti, a kad dođu zadnji, reći će: 'Ovdje je nekad bila voda.'

Isa, a.s., i njegovo društvo će biti zatečeni u teškoj neprilici, da će jedna volovska glava biti vrednija od stotinu zlatnika vama danas. Allahov Poslanik, Isa, a.s., i njegovo društvo težit će da idu Allahu. Allah će poslati na Jedžudža i Medžudža i njihove vratove crve, pa će

osvanuti svi, kao jedan, usmrćeni. Zatim će Isa, a.s., sa svojim društvom, r.a., sići sa Tura u podnožje, ali na zemlji neće naći ni jedan pedalj, a da neće bit napunjen leševima i smradom njihovim. Isa, a.s., sa svojim društvom obratit će se Allahu, pa će Allah poslati ptice slične vratovima horosanskih deva koje će odnijeti i baciti leševe njihove gdje Allah htjedne. A onda će Allah dati kišu od koje se neće ni jedna kuća sačuvati, bila ona od blata sazidana ili od dlake napravljena. Ta kiša će svu zemlju očistiti tako da će ostati kao ogledalo. A zatim će se reći zemlji: 'Pronikni plodovima i okiti se bereketom.'

Tada će se čitava skupina najesti od jednog šipka i moći će stati u hladovinu njegove kore. U mlijeku će biti bereket. Jedna muža deva zadovoljit će sakupljene ljude, a jedna krava muzara - čitavo pleme; a jedna ovca muzara zadovoljit će mlijekom jedan ogranak plemena. Dok oni budu tako živjeli, Allah će im poslati mirisni vjetar, pa će ih dodirnuti ispod njihovih pazuha i dušu svakog mumina i svakog muslimana uzeti. Samo će ostati najgori ljudi, koji će otvoreno zinaluk činiti, kako to čine magarci, i na njih će se izliti strahote Kijam-dana."

(Muslim)

Prevodilac: Tekst tumačenja zagonetnih riječi izostavljen je kao nepotreban jer su riječi prevedene na naš jezik koliko je bilo moguće. Čitaoce upozoravamo da za tumačenje ovog hadisa treba poseban tumač, jer je tekst, sigurno, pun išareta i rumuzeta (aluzija i alegorija)

1811. Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Dedžal će ući u svaki grad, izuzev Meke i Medine. Na svakom prilazu njima čuvat će ih meleki u safovima. Kada dođe do neplodnog slanog predjela u blizini Medine, Medina će se tri puta toliko snažno zatresti, da će Allah iz nje protjerati svakog nevjernika i munafika."

(Muslim)

1816. Mugire b. Šu'be, r.a., kazuje: "Niko nije više od mene pitao Allahovog Poslanika, a.s., o Dedžalu. Jednog dana mi reče: 'A šta ti može naškoditi?' 'Govore', rekoh mu, 'da će imati brdo kruha i rijeku pitke vode?' 'On je kod Allaha prezren i pored toga!', odgovori on."

(Muttefekun alejhi)

1820. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Neće nastupiti Kijametski dan sve dok ne zarate muslimani sa židovima. Židovi će se skrivati iza kamenja i drveća, a kamenje i drveće će progovoriti: 'Muslimanu, iza mene je židov, dođi i ubij ga!' Samo drvo garkad neće govoriti, jer je židovsko drvo."

(Muttefekun alejhi)

1831. Džabir, r.a., priča: "U početku je Allahov Poslanik, a.s., držao hutbe s jednog palminog panja, a kada je postavljen minber, čuli smo jecanje poput glasa steone deve. Allahov Poslanik, a.s. sišao je, stavio ruku na panj i panj se smirio."

(Buhari)

1834. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Nije dozvoljeno vjerniku da ga zmija ujede dva puta iz iste rupa." (tj. da dva puta pada u istu grešku)

(Muttefekun alejhi)

1835. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s, rekao: "S tri vrste ljudi Allah neće razgovarati na Sudnjem danu; niti će ih pogledati niti očistiti od grijeha, nego će ih žestoko kazniti: onoga ko u pustinji ima dovoljno vode pa je uskrati putniku; onoga ko proda neku robu poslije ikindije, obmanjujući kupca zakletvom u Allaha da je kupljena po to i to, pa kupac povjeruje; i čovjeka koji da prisegu na vjernost vladaru (imamu) radi ovosvjetske koristi, pa ako mu da čemu se nadao - bude vjeran, a ako mu ne da - iznevjeri ga."

(Muttefekun alejhi)

1851. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ljudi, Allah je dobar i prima samo dobro. Allah je vjernicima naredio ono što je naredio i poslanicima kada je rekao:

'O poslanici, jedite dozvoljena i lijepa jela, i dobra djela činite.' (El-Mu'minum, 51)

'O vjernici, jedite dozvoljena i lijepa jela koja smo vam podarili.' (El-Bekara, 172)

Zatim je govorio o čovjeku raščupane kose i prašnjavaom od dugoga putovanja, koji diže ruke nebu moleći: 'Gospodaru moj, Gospodaru moj!' A hrana mu je haram, piće mu je haram, odjeća mu je haram i hranjen je haramom! Kako mu dova onda može biti primljena?"

(Muslim)

1852. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "S tri vrste ljudi Allah neće razgovarati na Sudnjem danu; niti će ih pogledati niti očistiti od grijeha, nego će ih žestoko kazniti: starca bludnika, vladara lašca i oholog siromaha."

(Muslim)

1856. 'Amr b. 'As, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada kaže: "Kada sudija uloži trud u presudi i pravedno presudi, ima dvostruku nagradu, a kada uloži trud u presudi i pogrešno presudi, ima jednu nagradu."

(Muttefekun alejhi)

1866. Ebu-Hurejre, r.a., kazuje: "Jedne prilike bili smo na gozbi sa Allahovim Poslanikom, a.s. Volio je plećku, i kada mu je dadoše, on zagrize i reče: 'Ja sam prvak ljudi na Sudnjem danu. A znate li zbog čega? Allah će sakupiti prijašnje i potonje narode na jednom mjestu, tako da će ih jedan čovjek moći pregledati i jedan čovjek dozvati. Sunce će se nisko spustiti, pa će zapasti u nesnošljivu muku i brigu. Ljudi će povikati: 'Zar ne vidite u šta ste zapali i šta vas je zadesilo? Zar nećete potražiti nekoga da se za nas zauzme kod Gospodara?' Tada će reći jedni drugima: 'Potražite oca našeg, Adema!' Doći će Ademu i reći: 'Ti si otac čovječanstva, Allah te je svojom rukom stvorio, u tebe je život udahnuo, naredio je melekima da ti učine sedždu i nastanio te u Džennetu, pa se zauzmi za nas kod svoga Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je snašlo?' On će reći: 'Allah se danas rasrdio kao nikada prije ni poslije. Zabranio mi je da se približim drvetu, a ja sam prekršio zabranu. Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Nuhu!'

Kada dođu Nuhu, reći će mu: 'O Nuh! Ti si prvi Poslanik na Zemlji. Allah te je nazvao zahvalnim robom, pa se zauzmi za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je zadesilo?' Ali on će reći: 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Dovu sam učio, pa sam prokleo svoj narod. Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Ibrahimu!'

Kada dođu Ibrahimu, reći će mu: 'Ti si Allahov Poslanik i prijatelj na Zemlji. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je zadesilo?' 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Ja sam za života tri puta slagao! Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Musau!', reći će on.

Kada dođu Musau, reći će mu: 'Ti si Allahov Poslanik, odlikovao te je nad ostalim ljudima Svojim poslanstvom i govorom. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali?' 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Ubio sam čovjeka, a to mi nije bilo naređeno! Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Isau!', reći će on.

Kada dođu Isau, reći će mu: 'Isa, ti si Allahov Poslanik i Allahova riječ, kojom je On život udahnuo u Merjemu. Iz bešike si razgovarao s ljudima. Zauzmi se za nas kod svoga Gospodara! Zar ne vidiš u što smo zapali?' 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikad prije ni poslije. (Isa nije spomenuo nijedan svoj grijeh.) Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Muhammedu, a.s.!', reći će on."

U drugom predanju dodaje se: "Kada mi dođu, reći će mi: 'Muhammede, ti si Allahov Poslanik i pečat vjerovjesnicima! Allah ti je oprostio sve ranije i kasnije grijehe. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali?'

Tada ću doći ispod ' Arša i pasti ničice na sedždu pred Gospodarom. Zatim će me nadahnuti zahvalom i pohvalom kojom nikada nikoga prije nije nadahnuo, i reći mi: 'Muhammede, podigni glavu. Zamoli, dat će ti se! Zauzimaj se (traži šefa'at), zauzimanje će ti se primiti!' Podignut ću glavu i reći: 'Moj ummet, Gospodaru! Moj ummet, Gospodaru!' 'Muhammede', reći će mi, 'uvedi iz svog ummeta u Džennet, na desna dženetska vrata, one koji neće polagati račun, a na druga dženetska vrata preostali će ulaziti, zajedno sa drugim ummetima.' 'Tako mi Allaha, u čijoj moći je moja duša! Dženetska vrata su široka koliko od Meke do Hedžera (u Bahrejnu), ili koliko od Meke do Busre (u Siriji).'"

(Muttefekun alejhi)

1867. Ibn-'Abbas, r.a., pripovijeda: "Ibrahim, a.s., doveo je Ismaila i Ismailovu majku (Hadžeru), koja ga je dojila, i ostavio ih pored Kabe, u hladu jednog drveta, nedaleko od Zemzema, u gornjem dijelu Harema. Tada u Meki nije bilo ni stanovnika ni vode. Ostavio im je vreću hurmi i mješinu vode i krenuo nazad. Ismailova majka krenu za njim, vičući nekoliko puta: 'Ibrahime, kuda ideš? Zar nas ostavljaš u ovoj dolini, bez ikoga živog i bez ičega?'

Ibrahim se nije obazirao na nju. Ona zatim viknu: 'Je li ti Allah to naredio?' 'Jeste!', odgovori. 'Allah nas neće napustiti!', reče mu i vrati se nazad.

Ibrahim, a.s., krenu dalje i kada je zamakao za brežuljak odakle ga ne vide, okrenu se Kabi, podiže ruke i prouči ove dove: "Gospodaru moj, ja sam potomstvo svoje nastanio u dolini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoje Svete kuće, da bi, Gospodaru naš, namaz obavljali; zato nadahni srca njihova da čeznu za njim i opskrbi ih raznim plodovima, da bi Ti bili zahvalni.' (Ibrahim, 37)

Majka je dojila Ismaila i pila vodu, a kada je nestalo vode i nakon što su ona i sin ožednjeli, Ismail se počeo previjati po zemlji, dok ga je ona nemoćno gledala. Ona ustade, ne mogavši ga više tako gledati, i pošto joj je brežuljak Safa bio najbliži, pope se na njega i poče razgledati niz dolinu, ne bi li koga ugledala. Nikoga nije ugledala.

Zatim je sišla niz brežuljak i kada je stigla usred doline, zadiže odjeću i potrča kao što trči izmoren čovjek, dok ne stiže na drugi kraj doline. Zatim se pope na brežuljak Mervu i poče razgledati ne bi li koga ugledala! Nikoga nije ugledala!

Tako je trčala sedam puta.

(Ibn-'Abbas kazuje: 'Allahov Poslanik, a.s., tada je rekao: 'Takav je sa'j koji ljudi obavljaju između Safe i Merve.')

Kada se zadnji put popela na Mervu, čula je glas. Ona ponovo osluhnu, začu isti glas i povika: 'Čula sam! Ako u Tebe ima pomoći, pomozi!', i tada ugleda meleka kod Zemzema! Melek je kopao krilima, dok voda nije počela izvirati. Ona napravi korito da se voda ne

razlijeva i rukama napuni mješinu. Kada god je zahvatila rukom, voda je još više ključala."

(U drugom predanju navodi se: "Voda je izvirala onoliko koliko bi zahvatila.")

Ibn-'Abbas dalje kazuje: "Tada je Allahov Poslanik, a.s., rekao: 'Allah se smilovao Ismailovoj majci! Da nije dirala Zemzem ili da nije rukama zahvaćala, Zemzem bi tekao kao rijeka!'

Ibn-'Abbas nastavlja: "Kada se napila i zadojila dijete, melek joj reče: 'Ne bojte se stradanja! Ovdje je Allahova kuća, koju će podići ovaj dječak i njegov otac. Allah neće napustiti Svoje štićenike!'

Temelji Kabe bili su malo uzdignuti i kada bi nadošla bujica, voda bi se razlijevala lijevo i desno.

Tako potraja dok jednog dana nije naišla grupa ljudi iz plemena Džurhum iz pravca Kedaa, i ulogorila se niže Meke. Kada ugledaše pticu kako kruži, rekoše: 'Ova ptica kruži iznad vode, ali mi znamo da u ovoj dolini vode nema?' I poslaše dvojicu momaka. Momci se vratiše i rekoše im da su našli vodu. Kada su stigli do vode, upitaše Ismailovu majku: 'Dozvoljavaš li nam da ovdje odsjednemo?' 'Da, ali nemate pravo piti vodu!', reče im, i oni prihvatiše."

Ibn-'Abbas dodaje: "Allahov Poslanik, a.s., reče: 'Ismailova majka voljela je društvo i ljudi se nastaniše u njenoj blizini. Potom su poslali po njihove obitelji i svi se tu zajedno naseliše.

Kada su podigli nekoliko kuća i kada je Ismail odrastao, od ljudi iz plemena naučio je arapski jezik. Ljudi zavolješe Ismaila i oženiše ga njihovom djevojkom.

Ubrzo je Ismailova majka umrla. Ibrahim, a.s., došao je da obiđe obitelj, nakon što se Ismail oženio i pošto ne nađe Ismaila u kući, upita ženu gdje je otišao. 'Otišao je u lov!', reče mu. Dalje je upita kako žive, i ona mu odgovori: 'Teško, živimo, mučno i bijedno!' požali se. 'Kada se vrati tvoj muž, prenesi mu selam i reci mu da promijeni kućni prag.'

Po povratku, Ismail kao da je nešto osjetio, pa upita: 'Je li neko dolazio?' 'Jeste, dolazio je jedan, starac takav i takav! Pitao me je za tebe i ja mu rekoh gdje si, pa me je pitao kako živimo; ja mu rekoh teško i bijedno!'

'Je li ti šta rekao?', zapita je. 'Jeste, rekao mi je da ti prenesem selam i da promijeniš kućni prag.' 'To je moj otac, naredio mi je da te pustim. Idi svojima!'

Ismail se ponovo oženi iz istog plemena. Nakon izvjesnog vremena, Ibrahim, a.s., ponovo dođe. Uđe u kuću i upita ženu o Ismailu. 'Otišao je u lov!', reče mu. 'A kako živite?' 'Živimo u dobru i izobilju!', i ona zahvali Allahu. 'Šta jedete?' 'Meso!' 'A šta pijete?' 'Vodu.'

Ibrahim, a.s., tada prouči: 'Gospodaru moj, daj im berićet u mesu i vodi!'

Allahov Poslanik, a.s., ovdje reče: 'Oni tada nisu imali usjeva, a da su ih imali, blagoslovio bi im. Zato ko nije Mekelija, neće mu prijati samo meso i voda.'"

U drugom predanju kaže se da je upitao: "Gdje je Ismail?" "Otišao je u lov!" Zar se nećeš odmoriti, jesti i piti?" "A šta jedete i pijete?" "Jedemo meso i pijemo vodu", odgovori ona.

Ibrahim, a.s., tada prouči: "Gospodaru, blagoslovi im hranu i pilo!"

(Allahov Poslanik, a.s., reče: "To je bereket dove Ibrahima, a.s.")

"Kada ti muž dođe, prenesi mu selam i reci mu da učvrsti kućni prag!"

Po povratku, Ismail upita: "Je li iko dolazio?" "Jeste, dolazio je starac lijepog izgleda", i ona ga pohvali, "pitao je za tebe i kako živimo. Rekla sam mu da živimo lijepo!" "Je li što oporučio?" "Poselamio te je, i rekao ti da učvrstiš kućni prag!" "To je moj otac, a prag si ti, naredio mi je da te zadržim kod sebe!"

Kada je Ibrahim, a.s., došao treći put, zatekao je Ismaila kako pravi strijele u hladu drveta nedaleko od Zemzema. Kada ga ugleda, Ismail ustade i dočeka ga kao što sin dočekuje oca. "Ismaile!", reče mu, "Allah mi nešto naređuje!" "Učini ono što ti naređuje tvoj Gospodar!" "Hoćeš li mi pomoći?" "Hoću!", odgovori Ismail. "Allah mi naređuje da ovdje gradim Hram!", i on pokaza na izraženu humku.

Kada su podizali temelje Hramu, Ismail je donosio kamen, a Ibrahim zidao. Pošto su ozidali temelje, Ismail mu je donio crni kamen, Ibrahim ga uzida i stade na njega. Ibrahim, zidajući, a Ismail donoseći kamen, učili su:

"Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i znaš!" (El-Bekara, 127)

(Buhari)

371. O istigrafu (traženju oprosta od Allaha)

Uzvišeni Allah kaže:

"Traži oprosta za svoje grijehe i za vjernike i vjernice." (Muhammed, 19)

"I moli Allaha za oprost, jer Allah, uistinu, prašta!" (En-Nisa', 106)

"Ti veličaj Gospodara svoga hvaleći ga i moli Ga za oprost, On uvijek pokajanje prima." (En-Nasr, 3)

"Oni koji se budu Allaha bojali i grijeha klonili, imat će u Gospodara svoga dženetske bašče, kroz koje će rijeke teći; u njima će vječno boraviti, i čiste žene, i Allahovu naklonost, a Allah dobro zna Svoje robove. Oni koji budu govorili: 'Gospodaru naš, mi zaista vjerujemo, zato nam oprosti grijehe naše i sačuvaj nas patnje u vatri!' Oni koji budu strpljivi, i istinoljubivi, i Allahu poslušni, i oni koji budu milostinju udjeljivali, i koji u posljednjim časovima noći budu za oprost molili!" (Ali-'Imran, 15-17)

"A onaj ko zlo učini, ili se prema sebi ogriješi, pa poslije zamoli Allaha da mu oprosti vidjet će da Allah prašta i da je milostiv." (En-Nisa', 110)

"A Allah ih nije kaznio, jer si ti bio među njima, i Allah ih neće kazniti sve dok Ga budu molili za oprost." (El-Enfal, 33)

"I za one koji se, kada grijeh počine, ili kada se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehe svoje zamole - a ko može oprostiti grijehe ako ne Allah? - i koji svjesno ne ustraju u griješenju." (Ali-'Imran, 135)

1870. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Tako mi Allaha, svakog dana molim Allaha za oprost i pokajem mu se više od sedamdeset puta!"

(Buhari)

1871. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Tako mi Allaha, u čijoj ruci je moja duša, kada vi ne biste griješili, Allah bi vas zamijenio drugim narodom koji griješi, da Ga mole za oprost, pa da im oprosti."

(Muslim)

1875. Šeddad b. Evs, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Najbolji istigfar je da čovjek prouči: 'Allahu, Ti si moj Gospodar, i samo si Ti Bog, stvorio si me i ja sam Ti rob. Ugovor ispunjavam i održavam obećanje koliko mogu. Zaštiti me od zla mojih djela. Priznajem Tvoje blagodati prema meni i priznajem svoje grijehe, pa mi ih oprosti, jer samo Ti opraštaš grijehe!'

Ko prouči ovaj istigfar danju, čvrsto u nj vjerujući, i toga dana umre prije nego omrkne, ući će u Džennet; a ko ga prouči noću, u nj čvrsto vjerujući, i umre prije zore, ući će u Džennet."

(Buhari)

1876. Sevban, r.a., kazuje: "Kada bi završio namaz, Allahov Poslanik, a.s., bi tri puta proučio: 'Estagfirullah'; i onda bi dodao: 'Gospodaru moj, Ti si spas i od Tebe je spas, i neka si slavljen, o Ti Uzvišeni i Plemeniti!'"

(Muslim)

1878. Enes, r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, a.s., kada je rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Čovječe, opraštat ću ti grijehe, ne obazirući se na njih, sve dok Me budeš zvao i molio. Čovječe, kada bi imao grijeha koliko do neba, pa Me zamolio za oprost, oprostio bih ti! Čovječe, kada bi Mi došao sa grijesima velikim kao Zemlja i susreo Me bez imalo širka, obasuo bih te sa isto toliko oprosta.'"

(Tirmizi, hasen)

1879. Ibn-Omer, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Žene, udjeljujte sadaku i učite što više istigfar, jer sam vidio da je vas najviše u vatri!"

'A zašto je nas najviše u vatri?', zapita jedna žena. 'Zato što mnogo proklinjete i što ste nezahvalne muževima. Ne znam da iko, kao vi, nepotpunije pameti i vjere, može nadvladati razumnog čovjeka!'

'A šta je manjkavost uma i vjere?', ponovo zapita žena. 'To što je svjedočenje dviju žena ravno svjedočenju jednog muškarca, i što nekoliko dana ne možete klanjati.'"

(Muslim)

372. O nagradi koju je Allah pripremio vjernicima u Dženetu

Uzvišeni Allah kaže:

"Robovi moji, za vas danas straha neće bit niti ćete i za čim tugovati. Oni koji su u ajete Naše vjerovali i poslušni bili, uđite u Džennet, vi i žene vaše, radosni! Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti. Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili, u njemu će svakovrsnog voća imati od kojeg će neko jesti." (Ez-Zuhruf, 68 - 73)

"Oni koji su se Allaha bojali će biti na sigurnom mjestu, usred bašča i izvora, u brokat i svilu obučeni i jedni prema drugima. Eto tako će biti i Mi ćemo ih hurijama, krupnih očiju, oženiti. U njima će moći, sigurno, koju hoće vrstu voća tražiti; u njima, poslije prve smrti, smrt više neće okusiti i On će ih patnje u vatri sačuvati, blagodat će to od Gospodara tvoga biti; to će, zaista, biti uspjeh veliki!" (Ed-Duhan, 51 - 57)

"Čestiti će, zaista, u nasladama boraviti, sa divana gledati, na licima njihovim prepoznat ćeš radost sretna života, dat će im se pa će piće zapečaćeno piti, čiji će pečat mošus biti i neka se za to natječu oni koji hoće da se natječu! pomiješano s vodom iz Tesnima će biti, sa izvora iz kojeg će Allahu bliski piti." (El-Mutaffifun, 22 - 28)

1881. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Pripremio sam Mojim dobrim robovima ono što oči nisu vidjele, za što uši nisu čule, i što nikad nikome nije na um palo!"

Proučite, ako hoćete, ajet: ***'I niko ne zna kakve ih skrivene radosti čekaju kao nagrada za njihova djela.'" (Es-Sedžda, 17)***

(Muttefekun alejhi)

1882. Ebu-Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Lica prve skupine, koja će ući u Džennet, će biti svijetla poput punog mjeseca, a onih koji će ulaziti poslije njih, poput najsvjetlije zvijezde na nebu. Neće obavljati ni malu ni veliku nuždu, neće zaudarati i pljuvati. Imat će češljeve od zlata, znoj će im biti mirisa mošusa, mangale od alojevog drveta i žene crnooke hurije, a svi će biti istog rasta, kao njihov otac Adem, šezdeset lakata u visinu."

(Muttefekun alejhi)

U drugom predanju se kaže: "Imat će posude od zlata, znoj će im biti mirisa miska, svaki muškarac će imati dvije žene u kojih će se vidjeti moždina potkoljenica od njihove ljepote, neće se gložiti ni mrziti, će biti složni kao jedan i slavit će Allaha jutrom i večerom."

1884. Ibn-Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Ja znam čovjeka koji će zadnji izaći iz Džehennema i zadnji ući u Džennet. Iz vatre će izaći puzući i Allah će mu reći: 'Idi, i uđi u Džennet!'

Kada ode, pričinit će mu se da je pun, vratit će se i reći: 'Gospodaru, Džennet se ispunio!'

Allah će mu opet reći: 'Idi, i uđi u Džennet!' Kada ode pričinit će mu se da je pun, vratit će se i reći: 'Gospodaru, Džennet se ispunio!' 'Idi, i uđi u Džennet!', Allah će mu ponovo reći. 'U njemu ćeš imati deset puta koliko ovaj svijet.' 'Zar mi se rugaš i ismijavaš me, a Ti si Vladar?'"

Prenosilac hadisa dalje kazuje: "Allahov Poslanik, a.s., nasmija se i ukazaše mu se bijeli zubi, pa reče: 'To je čovjek najnižeg stupnja u Džennetu!'"

(Muttefekun alejhi)

1889. Enes, b. Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Stanovnici Dženneta imaju trg, na kojem se sastaju svakog petka. Sjeverni vjetar će im puhnuti u lica i odjeću, pa će postati još ljepši i otmjeniji. Kada se vrate obiteljima, reći će im: 'Tako nam Allaha, još ste ljepši i otmjeniji!' 'I vi ste, Allaha nam, još ljepši i otmjeniji!', odgovorit će im oni."

(Muslim)

1892. Ebu-Se'id i Ebu-Hurejre, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Kada stanovnici Dženneta uđu u Džennet, povikat će melek: 'Vječno živite, nikada nećete umrijeti; vječno budite zdravi, nikada se nećete razboljeti; vječno budite mladi, nikada nećete ostariti; i vječno se naslađujte, nikada nećete biti nesretni!'"

(Muslim)

1894. Ebu-Se'id el-Hudri, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "Uzvišeni Allah reći će džennetlijama: 'O džennetlije!', i oni će se odazvati: 'Odazivamo Ti se, Gospodaru, u Tebe je svako dobro!' Allah će ih upitati: 'Jeste li zadovoljni!' 'A kako da ne budemo zadovoljni, Gospodaru, kada si nam dao ono što nisi dao nikome od Tvojih stvorenja!', odgovorit će. Onda će im Allah reći: 'Hoćete li da vam dam nešto još bolje od toga?' 'A šta može biti još bolje od toga?', zapitat će. 'Obasut ću vas svojim zadovoljstvom i nikada se na vas više neću rasrditi!', reći će im Allah."

(Muttefekun alejhi)

1895. Džerir b. Abdullah, r.a., pripovijeda: "Kada smo jedne noći sjedili sa Allahovim Poslanikom, a.s., on pogleda u puni Mjesec i reče: 'Vi ćete vidjeti vašeg Gospodara jasno kao što vidite ovaj Mjesec, a gledajući u Njega, nećete osjetiti tegobu.'"

(Muttefekun alejhi)

Rijad, 3/7/1413.

27/12/1992.

Ebu Hamza

SADRŽAJ

PREDGOVOR 5

UMJESTO PREDGOVORA 9

1. Iskrenost u nijjetu i neophodnost njegove prisutnosti u svim djelima i riječima i svim stanjima - javnim ili tajnim 11
2. Tevba - pokajanje 14
3. Sabur - strpljivost 17
4. Iskrenost (sidk) 23
5. Samokontrola 25
6. Takvaluk (bogobojaznost) 28
7. Čvrsto uvjerenje (jekin) i pouzdanje (tevekkul) 29
8. Istrajnost na pravom putu - istikame 33
10. Natjecanje u dobrim djelima, bez okljevanja 34
11. Borba sa samim sobom (svojim strastima) 35
12. Podsticanje na povećanje dobrih djela pri kraju života 40
13. Mnoštvo (raznovrsnost) načina činjenja dobra 41
14. Umjerenost u ibadetima 47
15. Čuvanje djela (ustrajnost pri njima) 50
16. Obaveza (čuvanja) sunneta 50
18. Zabrana uzakonjenja novotarija (bid'ata) i postupaka u vezi s njima u vjeri 53
19. Onaj ko uvede lijepu ili ružnu naviku 54
20. Upućivanje na dobro i pozivanje na putu ili zabludu 55
21. Međusobno potpomaganje u dobru i pobožnosti 55

22. Savjetovanje (nasihat) 56
23. Naređivanje dobra i odvraćanje od zla 57
24. Teška kazna za one koji naređuju dobro i odvraćaju od zla,
a njihovi postupci suprotni su onome što govore 60
25. Naređenje vjernog ispunjavanja obaveza (emaneta) 61
26. Zabrana nasilja i obaveza njegovog sprečavanja 62
27. Međusobno poštivanje i uvažavanje muslimana,
njihove dužnosti, ljubav i samilost jednih prema drugima 64
28. Pokrivanje nedostataka i nepristojnih djela muslimana
i zabrana njihovog otkrivanja i širenja bez potrebe 67
29. Ispunjenje potreba muslimana 68
30. Zauzimanje i zalaganje za drugog 68
31. Uspostavljanje reda i mira među ljudima 69
32. Vrijednost nemoćnih i siromašnih muslimana 69
33. Ljubazno postupanje i dobročinstvo prema jetimima,
kćerima i svim ostalim: slabašnim, siromašnim i razočaranim 72
34. Preporuka posebne pažnje prema ženama 73
35. Muževo pravo nad njegovom ženom 74
36. O izdržavanju obitelji 75
38. Obaveza naređivanja svojoj obitelji, svojoj punoljetnoj djeci i ostalima, za koje se odgovorno da budu pokorni Allahu, dž.š.,i izvršavaju Njegova naređenja, a klone se onoga što je zabranio, i . poduzimanje odgojnih mjera protiv njih, ukoliko to odbiju 77
39. Dužnosti prema komšiji i Poslanikova opomena o tome 78
40. Dobročinstvo prema roditeljima i posebna pažnja prema rodbini 79
41. Strogа zabrana neposlušnosti prema roditeljima i zapostavljanje rodbine 82
42. Dobročinstvo prijateljima roditelja, rodbini, ženi i ostalima
prema kojima se preporučuje posebna počast 83
43. Posebna počast obitelji Allahovog Poslanika,
sallallahu 'alejhi ve selleme, i o njenim fadiletima 84
44. Poštovanje i uvažavanje uleme i velikana i davanje prednosti njima u svemu 85
45. Posjećivanje dobrih ljudi, druženje sa njima, poštivanje i traženje njihove dove;
posjećivanje odabranih mjesta 86
46. Vrijednosti ljubavi u ime Allaha i podsticanje na nju.
Lijepo je izreći svoju ljubav onome ko se voli. Kako tada odgovoriti? 88

47. Znaci Allahove ljubavi prema Njegovom robu 89
49. Suđenje ljudima prema vanjskim djelima,
a Allahu će se odgovarati za ono što im je u dušama 90
50. Strah od Allaha 91
51. Nada u Allahovu milost 92
52. Fadilet (koristi) nade (u Allahovu milost) 98
53. Prisustvo straha i nade 99
54. Fadilet plakanja iz straha prema Allahu, dž.š., i ljubavi i pobožnosti prema Njemu 100
55. Korist skromnosti (zuhda) na dunjaluku 101
56. Korist (fadilet) oladovanja i skromna življenja 104
57. Skromnost, čestitost i umjerenost 109
59. Podsticanje da se čovjek hrani (izdržava) od rada svojih ruku 110
60. Velikodušnost, darežljivost i trošenje u dobrotvorne svrhe 110
61. Zabrana škrtosti i pohlepe 112
62. Darežljivost i pravičnost (željenje drugom kao i sebi, ili više nego sebi) 112
64. Značaj zahvalnog imućnog čovjeka, a to je onaj što zarađuje
imetak na dozvoljen način i troši ga u ono što mu je naređeno 113
65. Sjećanje na smrt i kratkoća nade 114
66. Pohvalnost posjećivanja kabura (mezarluka) muškarcima,
i šta se kaže prilikom toga 115
67. Pokuđenost priželjkivanja smrti zbog nedaće koja čovjeka zadesi,
izuzev kad se čovjek boji iskušenja u vjeri 116
68. Strога pobožnost i ostavljanje sumnjivih poslova (šubuhata) 116
69. Poželjnost povlačenja (osamljivanja) u vrijeme nereda,
ili radi bojazni iskušenja u vjeri, ili padanja u haram i sumnjive poslove 117
71. Poniznost i ljubaznost (pažljivost) prema vjernicima 118
72. Zabrana oholosti (kibura) i uobraženosti (samodopadanja) 119
73. Lijep karakter (ćud, narav) 120
74. Dobroćudnost, blagost i samilost 122
75. Opraštanje i izbjegavanje neznalica 124
76. Podnošenje uznemiravanja (ezileta) 124
77. Srdžba na povređivanje ili omalovažavanje nekog od Allahovih
propisa i potpomaganje vjere Uzvišenog Allaha 125
78. Naređivanje i savjetovanje pretpostavljenih da budu blagi prema svojim podanicima 126

79. Pravedan namjesnik 127

80. Obaveza pokornosti namjesnicima (pretpostavljenim) u onome što nije grijeh i zabrana pokornosti u onome što je grijeh 128

81. Zabrana traženja namjesništva i vlasti i pohvalnost neprihvatanja namjesništva i vlasti, izuzev ako zaista nije obaveza pala na čovjeka, i ukoliko to nije potreba 129

82. Podstrekivanje vladara, sudije i drugih pretpostavljenih da sebi uzimaju za savjetnike i službenike dobre i poštene i njihovo upozoravanje da se klone lošeg društva i uvažavanja onoga što oni kažu 129

83. Zabrana davanja namjesništva, sudstva (kadiluka) i drugih oblika vlasti onome koji to traži, ili za tim žudi i tome poklanja veliku pažnju 130

KNJIGA O MORALU 130

84. Stid, njegova korist i podsticanje da se u tom duhu čovjek odgoji 130

85. Čuvanje tajne 131

86. Ispunjavanje zavjeta i izvršavanje obećanja 132

88. Prijatan govor i vedro lice kod susreta je mustehab 133

89. Mustehab je jasno i razgovijetno govoriti i objasniti govor slušaocu. 133

91. Savjetovanje i umjerenost u tome! 133

93. Mendub je dolaziti na namaz, naukovanje i slične ibadete, sa smirenošću i skrušenošću 134

94. Počašćivanje gosta 135

95. Mustehab je donositi radosne vijesti i čestitati na dobru 136

96. Ispraćanje prijatelja i njegova opomena pri rastanku, zbog putovanja ili nečeg drugog; upućivanje dove i traženje da i on čini dovu onom koji ostaje. 138

97. Istihara namaz i dovgovaranje! 139

98. Mustehab je (poželjno) ići jednim putem na Bajram (namaz), u posjetu bolesniku, na hadž, u boj, na dženazu i tome slično, a vratiti se drugim putem da bi bilo što više mjesta na kojim se čini ibadet 139

99. Mustehab je (poželjno) dati prednost desnoj strani u svemu što je iz domena plemenitosti i (počašćivanja), kao što je abdest, gusul, tejemmum, oblačenje odjeće, obuće i veša; ulazak u džamiju, upotreba misvaka i surme, odsjecanje nokata, potkresivanje brkova, čupanje dlaka ispod pazuha, brijanje glave, selam nakon namaza, jela i pića, rukovanje, dodirivanje Hadžerul-esveda, izlazak iz hamama, uzimanje i davanje, i svega drugog što je tome slično. A mustehab i poželjno je dati prednost lijevoj strani u svemu što je suprotno tome, kao što je: osjekanje i pljuvanje na lijevu stranu, ulazak u hamam, izlazak iz džamije, izuvanje obuće, skidanje veša i odjeće, pranje (poslije nužde), u radu u poslovima koji su prljavi, i tome slično. 140

KNJIGA PROPISA O JELU 141

100. Izgovaranje "Bismille" na početku i zahvale na kraju (jela)! 141

101. Hranu ne treba kuditi, a lijepo ju je pohvaliti 143
102. Dužnost postača koji se nađe na gozbi, a ne omrsi se. 143
103. Kako treba postupiti onaj ko je pozvan na objed
da mu se u putu pridruži nepozvana osoba? 143
104. Treba jesti ispred sebe, a onoga ko se nedostojno
ponaša za jelom, treba posavjetovati i poučiti. 143
106. Šta treba reći i činiti onaj ko jede, ali se ne najede? 144
107. Hranu treba početi jesti s kraja posude, a ne s njene sredine! 144
109. Lijepo je (mustehab) jesti sa tri prsta i prste nakon
jela oblizati, a pokuđeno ih je, prije nego se obrišu, obrisati! 144
110. Zajedničko objedovanje (jelo)! 145
111. Ponašanje (adabi) pri piću (pijenju)! 145
112. Pokuđeno je piti s usta (grlića) mješine za vodu i sličnih, zatvorenih posuda 146
113. Pokuđeno je (mekruh) puhati u piće 146
114. Dozvoljeno je piti stojeći, ali je pristojnije i bolje piti sjedeći 146
115. Mustehab je da se onaj ko druge pićem služi, posljednji napije! 147
116. Dozvoljeno je piti iz svih čistih posuda, osim zlatnih i srebrnih, a zabranjena je upotreba
zlatnog i srebrnog posuđa za piće, jelo, čišćenje i sve drugo. 147
ODIJEVANJE 148
113. Mustehab je nositi bijelu odjeću, ali je dozvoljena i crvena, zelena, žuta i crna;
bila ona od pamuka, lana, dlake, vune ili nečega drugog, osim od svile 148
119. Zabranjeno je pustiti da se odjeća, iz oholosti, po zemlji vuče
(zbog njene dužine), a pokuđeno je ako se ne čini iz oholosti. 149
121. Lijepo je (mustehab) držati se sredine u odijevanju i ne prelaziti u krajnost,
oblačeći ono što izaziva poniženje, bez ikakve potrebe ili šerijatske svrhe 151
122. Muškarcima je zabranjena svilena odjeća, sjedenje ili naslanjanje na nju,
a ženama je dozvoljena 151
123. Onome ko boluje od svraba, dozvoljeno je obući svilenu odjeću 151
125. Šta treba reći kada se obuče nova odjeća, obuća i slično? 152
127. Adabi spavanja i ljeganja 152
128. Dozvoljeno je ležati na ledima prebacivši nogu preko noge, ako nema bojazni od otkrivanja
stidnog mjesta, kao što je dozvoljeno sjediti prekriženih (ala turka) i podvijenih nogu 153
129. Adabi (ponašanje) na sijelu i u društvu 153
130. Snovi i pitanja u vezi sa snovima 155

SELAM - ISLAMSKI POZDRAV 156

131. Odlike i vrijednosti selama i naredba o njegovom širenju 156

132. Način nazivanja selama 157

133. Adabi selama 158

134. Ponavljanje selama osobi koja se ubrzo ponovo sretne poslije rastanka, kad uđe pa izađe pa opet uđe odmah, pa makar ih razdvajalo drvo ili nešto slično 158

135. Mustehab je pri ulasku u kuću selam nazvati 158

136. Nazivanje selama djeci 159

137. Čovjek naziva selam svojoj ženi i ženama iz rodbine, a i ostalim ženama, ukoliko se ne plaši fitneta (smutnje) 159

138. Zabrana pozdravljanja nevjernika selamom, način odvraćanja njihova pozdrava i nazivanje selama skupini muslimana i nemuslimana 159

139. Mustehab je nazvati selam pri ustajanju iz sjela, napuštanju društva ili sagovornika. 160

140. Traženje izuna (dozvole) za ulazak u kuću i njegovi adabi 160

141. Sunnet je da onaj ko traži dozvolu za ulazak, pa bude upitan: "Ko si ti?", spomene ime ili nadimak po kome je poznat, a pokuđeno je reći samo: "Ja", ili slično. 161

142. Mustehab je nazdraviti (reći: "Jerhamukellah") onome ko kihne, pa se zahvali Uzvišenom Allahu. A pokuđeno je to činiti ako ne kaže: "Elhamdu lillahi"(Adabi nazdravljanja, kihanja i zijevanja). 161

143. Lijepo je rukovati se pri susretu i biti nasmijana lica, poljubiti ruku dobrom čovjeku, djete svoje poljubiti iz samilosti i zagrliti se s musafirom kad se vrati s puta. Pokuđeno je naklanjati se jedan drugom. 162

144. Obilazak bolesnika, ispraćanje umrlog, klanjanje dženaze, prisustvovanje ukopu i zadržavanje kod kabura, nakon ukopa 163

145. Šta se uči kod bolesnika? 164

147. Šta treba reći onaj ko izgubi nadu u život? 165

149. Bolesniku je dozvoljeno kazati: Ja sam bolestan; jako bolestan; iznuren; ah moja glava, i sl. i. ništa od toga nije pokuđeno, ako nije rečeno iz srdžbe, straha i nestrpljivosti. 166

150. Telkin - podsticanje onih koji su na umoru da izgovore kelime i šehadet - "la ilahe illallah" 166

151. Šta treba reći nakon zatvaranja očiju umrlom? 166

152. Šta se kaže kod umrlog i šta kaže onaj kome je neko umro? 167

153. Dozvoljeno je plakanje za umrlim, bez naricanja i ljadikovanja. 167

155. Dženaza-namaz, ispraćanje umrlog, njegov ukop i pokuđenost praćenja dženaze za žene 168

156. Mustehab je da što više musallija prisustvuje dženazi i da se poređaju u tri safa i više 168

157. Šta se uči na dženaza-namazu? 169
158. Sa dženazom treba požuriti! 170
159. Treba požuriti s vraćanjem duga umrlog, kao i sa njegovim opremanjem, osim ako je umro iznenada, pa se sačeka da se smrt ustanovi. 171
160. O Vazu Nasihatu na Kaburu 171
161. Učenje dove umrlom, nakon ukopa, i ostajanje neko vrijeme kod kabura, radi dove, istigfara i učenja 171
162. Sadaka i dova za umrlog 172
163. Pohvala umrle osobe 172
164. Povlastice onih kojima umru maloljetna djeca 172
165. Plakanje i strah pri prolasku kraj grobova nasilnika i mjesta njihovog stradanja 173
POGLAVLJE O ADABIMA PUTOVANJA 173
166. Mustehab je krenuti na put četvrtkom ujutro 173
167. Mustehab je da se putuje u društvu i da se jedan (od putnika) - koji će biti poštovan, odredi za emira - vođu puta. 174
168. Blago ophođenje sa životinjama 174
169. Pružanje pomoći saputniku 174
170. Šta se kaže kada se zajaše životinja (ili prevozno sredstvo) radi putovanja? 175
171. Musafir donosi tekbir kada se popne na prijevoj (uzvišicu), a tesbih (subhanallah) kada side u dolinu i sl., ne podižući puno glas, jer je to zabranjeno. 175
172. Mustehab je učiti dove na putu. 177
174. Šta se kaže kad se dođe u neko mjesto? 177
175. Mustehab je da musafir, nakon obavljenog posla, požuri kući i porodici. 177
176. Mustehab je s puta vratiti se obitelji (ženi) danju; noću je to - bez nužde - pokuđeno činiti. 177
177. Šta treba reći kad se vrati s puta i ugleda svoje mjesto? 178
178. Mustehab je pri povratku s puta prvo svratiti u džamiju i klanjati dva rekata. 178
179. Ženi je zabranjeno da putuje sama. 178
FADILETI 179
180. Vrijednost učenja Kur'ana 179
181. Dužnost je održavati i čuvati Kur'an i ne prepustiti ga zaboravu. 180
182. Ljepo je Kur'an učiti uljepšanim glasom! 180

183. Podsticanje na učenje određenih ajeta i sura iz Kur'ana 180
184. Okupljanje radi učenja i proučavanja Kur'ana pohvalno je. 181
185. Vrijednosti i odlike abdesta 182
186. Vrijednosti i odlike ezana 183
187. Vrijednost i odlike namaza 184
188. Značaj sabahskog i ikindijskog namaza 185
189. Vrijednost i značaj odlaska u džamiju 185
190. Vrijednost iščekivanja namaza 186
191. Značaj i vrijednost zajedničkog namaza 186
192. Podsticanje na obavljanje sabaha i jacije u džema'atu. 187
193. O naredbi čuvanja propisanih namaza i strogoj zabrani njihovog ostavljanja! 187
194. Vrijednost prvog safa i naredba o upotpunjavanju prvih safova, njihovom poravnavanju i zbijanju. 189
195. Potvrđeni sunneti sa farzovima, njihov minimalni i potpuni broj, i sredina između toga dvoga 190
196. Potvrđenost dva rekata sabahskog sunneta 191
197. Kraće učenje na sabahskom sunnetu; šta se na njemu uči i kada mu je vrijeme? 191
198. Ljepo (mustehab) je prileći poslije dva rekata sabahskog sunneta naslonjen na desnu stranu . kao i podsticanje na to, bez obzira da li se probdjela noć u namazu ili ne 192
199. Podnevski sunneti 192
200. Ikindijski sunneti 193
201. Akšamski sunneti prije i poslije farza 193
203. Džumanski sunneti 193
204. Mustehab je klanjati sve vrste nafila u kući; naredba je da se, prilikom klanjanja nafile, pomjeri s mjesta na kojem je klanjan farz, ili, pak, da se između njih nešto prozbori 194
205. Podsticanje na obavljanje vitr - namaza, objašnjenje njegova vremena, te da je on potvrđeni sunnet. 194
206. Duha (kušluk) - namaz, najmanji, srednji i najviši broj njegovih rekata, te podsticanje na njegovo redovno obavljanje. 195
208. Podsticanje na klanjanje dva rekata tahijjetul-mesdžida i o tome da je mekruh sjesti u bilo ..... kojem vaktu, prije nego se klanjaju dva rekata, bila ona tahijjetul - mesdžid, farzovi, potvrđeni sunneti, ili nešto drugo. 195
210. Fadileti (vrijednosti) petka, dužnost da se toga dana okupa, namiriše, porani na džuma - ..... namaz, da se dova čini toga dana i donosi salavat na Vjerovjesnika, s.a.v.s., te objašnjenje . da u tom danu ima čas (momenat) kada se dova prima i da je mustehab (ljepo) što više ..... spominjati Allaha, dž.š., poslije džuma-namaza. 195

212. Vrijednosti noćnog namaza 196
213. Mustehab je ramazanski kijam, tj. teravih namaz. 199
214. Fadilet ibadeta (kijama) u noći Lejletul-kadra i objašnjenje kada, najvjerovatnije, biva ta noć. 199
215. Fadileti upotrebe misvaka, te prirodna, urođena svojstva (fitra) 200
216. Potvrđenost obaveze davanja zekata, njegov fadilet, te ostalo što je s tim vezano. 201
217. Dužnost posta ramazana i objašnjenje koristi posta i ostalog, što je za njega vezano. 203
218. Darežljivost, činjenje dobročinstva i što više dobra u mjesecu ramazanu, a posebno u njegovih zadnjih deset dana! 205
219. Zabrana posta prije ramazana, u drugoj polovini ša'bana, osim ako je to nastavak (na post iz prve polovine) ili se podudario s njegovim običajem, da posti ponedjeljkom i četvrtkom. ... 205
220. Šta se kaže kada se vidi mladak? 206
221. Fadilet sehura, te njegovo odgađanje do zadnjeg vremena, ukoliko se ne boji izlaska zore! 206
222. Fadilet žurbe u vezi s iftarom, ono čime se iftari i što se kaže poslije iftara! 206
223. Naredba postaču da čuva svoj jezik i druge organe od svih prestupa, vrijeđanja, itd. 207
224. Neka pitanja u vezi sa postom 207
225. Fadilet (korist) posta muharema, ša'bana i El-ešhuril-huruma (zul-ka'de, zul-hidže, muharem, redžeb) 207
226. Fadilet posta i drugih (dobrih) djela u prvih deset dana zul-hidžeta 208
227. Fadilet posta na dan "Arefata", dan "Ašure" deseti (dan muharema) i deveti (dan muharema) 208
228. Mustehab je postiti šest dana ševala 209
229. Mustehab je postiti ponedjeljkom i četvrtkom 209
230. Mustehab je postiti po tri dana u svakom mjesecu 209
231. Fadilet davanja iftara postaču, fadilet postača pored koga se jede i dova koju upućuje onaj koji jede vlasniku sofre. 210

I'TIKAF 210

HADŽ 211

DŽIHAD 212

235. Objašnjenje vrsta šehida u pogledu ahiretske nagrade koji se ubrajaju (kupaju) i kojima se klanja dženaza, za razliku od onog koji pogine u borbi protiv nevjernika. 225
236. Koristi oslobađanja roblja 225
237. Koristi dobročinstva prema robu 226
239. Koristi ibadeta u vrijeme anarhije, nereda, fitneta i tome sličnog 226

240. Koristi dobrodušnosti pri kupoprodaji,uzimanje, davanje, vraćanje i traženje duga, tačno vaganje i mjerenje, zabrana zakidanja (na vagi),te koristi za bogatog u sačekivanju siromašnog i opraštanju njegovog duga. 227

NAUKA 228

HVALA I ZAHVALA UZVIŠENOM ALLAHU 230

DONOŠENJE SALAVATA NA ALLAHOVA POSLANIKA, S.A.V.S. 231

ZIKR 232

244. Koristi zikra i podstrekivanja na njega 232

245. Spominjanje Allaha: stojeći, sjedeći, ležeći, bez abdesta, džunub i u hajzu (menstruaciji), osim učenja Kur'ana, jer to nije dozvoljeno onome ko je džunub, ili u hajzu 239

246. Poglavlje o tome šta se kaže prije i poslije spavanja. 239

247. O vrijednosti zikr - skupova, pohvalnosti prisustvovanja zikru i zabrani bezrazložnog napuštanja skupova, u kojima se spominje Allah. 240

248. O spominjanju Allaha, ujutro i navečer 241

249. Šta se uči prije spavanja? 243

POGLAVLJE O DOVAMA 244

251. O vrijednosti dove koja se uči u odsustvu onoga kome se uči. 248

252. O pitanjima u vezi sa učenjem dove. 248

253. O kerametima Allahovih odabranika. 249

POGLAVLJE O ZABRANJENIM DJELIMA 253

254. O zabrani ogovaranja i naredbi čuvanja jezika 253

255. Zabranjeno je slušati ogovaranje, a onaj ko čuje zabranjeno ogovaranje, dužan da je prekinuti ili ogovarača spriječiti. Ako to ne može učiniti, ili da ogovarač ne posluša, dužan je napustiti takav skup, ako to može. 255

256. Kada je ogovaranje dozvoljeno? 256

257. O zabrani prenošenja tuđih riječi s namjerom sijanja razdora među ljudima 257

258. Zabranjeno je tuđe riječi prenijeti vlastima, kada za to nema razloga, a postoji bojazan da će doći do smutnje i tome slično 257

259. O prezrenosti licemjerstva 257

260. O zabrani laži 258

262. O podsticanju na provjeravanje svega što se govori ili prenosi. 259

263. Lažno svjedočenje je najstrože zabranjeno 259

264. Zabranjeno je pojedinačno proklinjati nekog čovjeka, ili životinju. 260

265. Dozvoljeno je uobičajeno proklinjanje velikih grješnika 261
266. Bezrazložno vrijeđanje muslimana je zabranjeno. 261
267. Zabranjeno je vrijeđati mrtve bez razloga ili vjerskog opravdanja 261
268. O zabrani uznemiravanja drugih 262
269. O zabrani međusobne mržnje, prekidanja veza i izbjegavanja 262
270. O zabrani zavidnosti 262
271. O zabrani uhođenja i prisluškivanja razgovora ljudi koji to ne žele.. 263
272. Zabranjeno je loše misliti o muslimanima, bez prihvatljivog opravdanja 263
273. O zabrani potcjenjivanja muslimana 264
274. O zabrani iskazivanja zluradosti zbog nesreće muslimana 264
275. O zabrani vrijeđanja ljudi zbog njihovog porijekla 265
276. O zabrani prevare i obmanjivanja 265
277. O zabrani prevare 265
278. O zabrani vrijeđanja zbog udijeljene sadake 266
279. Zabrana hvalisanja i uzdizanja 267
280. Zabranjeno je izbjegavati brata muslimana duže od tri dana
izuzev ako radi bid'ate ili javno griješi 267
281. Zabranjeno je dvojici da se bezrazložno sašaptavaju u prisustvu trećeg, bez njegove ..... saglasnosti. Isti propis je kada razgovaraju jezikom nerazumljivim za trećeg! 268
282. Zabranjeno je, bez vjerskog razloga, prekomjerno kažnjavati ženu, dijete, slugu i životinje! 268
283. O zabrani kažnjavanja životinja spaljivanjem u vatri, pa čak i kada je riječ o mravu i slično 270
284. Onome ko može isplatiti dug, zabranjeno je odugovlačenje isplate duga,
kada se to zatraži. 270
285. Pokuđeno je tražiti nazad poklon koji još nije predan ili poklon namijenjen potomku, bez obzira bio mu predan ili ne. Pokuđeno je darodavcu da otkupi poklon od onoga kome ga je poklonio, bilo da je riječ o sadaki, zekatu ili keffaretu i tome slično, ali je dozvoljeno otkupiti poklon ..... ako je prešao u vlasništvo nekoga trećeg. 270
286. O strogoj zabrani trošenja imetka siročadi 271
287. O zabrani uzimanja kamate 271
288. O zabrani licemjerja 272
289. O djelima za koja se može pomisliti da se čine iz licemjerja, a ne čine. 273
290. O zabrani gledanja u stranu ženu i lijepog dječaka, bez vjerski opravdanog razloga. 273
291. Zabranjeno je osamiti se sa ženom koja nije bliža rodbina. 274
292. Zabranjeno je muškarcima da oponašaju žene,
a ženama muškarce - u odijevanju, hodu, i slično. 275

293. Zabranjeno je oponašati šejtana i nevjernike! 275
295. Zabranjeno je obrijati samo jedan dio glave,
a jedino je muškarcima dozvoljeno obrijati cijelu glavu 276
296. O zabrani ženama da upliću tuđu kosu u svoju; i zabrani tetoviranja i oštrenja zuba 276
297. O zabrani čupanja bijelih dlaka iz brade i kose
i zabrani čupanja brade kada tek počne nicati. 276
300. O zabrani ostavljanja otvorene vatre u kući pri spavanju i slično,
bilo da je riječ o svjetiljci ili nečemu drugom. 277
302 O zabrani naricanja za umrlim, udaranja po obrazima, deranja
odjeće, čupanja kose, brijanja glave, ljadikovanja i kukanja! 277
303. O zabrani posjećivanja vračeva, astrologa, gatara,
bacača graha, pijaka, ječma, i tome slično. 278
304. O zabrani zloslutnje 278
305. O zabrani slikanja životinja na prostirkama, kamenu, odjeći, novcu, jastucima i sl.,
o zabrani slikanja likova na zidovima, pokrivačima i odjeći i o naredbi uništavanja likova. . 278
306. O zabrani držanja pasa, osim za lov, čuvanje stoke ili usjeva 279
309. O zabrani pljuvanja u džamiji, i o preporuci čišćenja džamija 279
310. Pokuđeno je u džamiji prepirati se, bespotrebno dizati glas, raspitivati se za izgubljene
životinje ili stvari, kupovati i prodavati 279
311. Zabranjen je ulazak u džamiju, izuzev u nuždi, onome ko je jeo luk, prasu ili nešto slično što
ima neprijatan miris, prije nego što mirisa potpuno nestane. 279
313. Kada nastupi prvih deset dana zul-hidžeta, zabranjeno je onome ko hoće
da zakolje kurban da skraćuje svoju kosu, bradu (i ostale dlake)
i da obrezuje nokte sve dok ne zakolje svoj kurban. 280
314. Zabranjeno je zaklinjati se stvorenjima, kao što su Poslanik, Kaba,
meleki, nebesa, očevi, život, duša, glava, vladarev život i dobrota, nečije turbe i emanet. 280
315. O strogoj zabrani namjernog krivokletstva 280
316. Onome ko se zakune zbog nečeg, a zatim htjedne učiniti bolje djelo, pohvalno je da to učini i
da iskupi zakletvu koju je prekršio (kefferet). 281
318. O pokuđenosti zaklinjanja u trgovini,
pa makar zakletva bila istinita 281
319. Pokuđeno je tražiti Allahovim imenom nešto drugo osim Džennet
i pokuđeno je odbiti onoga ko zamoli u ime Allaha ili se u
Njegovo ime, za nekoga zauzima. 281
321. Zabranjeno je obraćati se orješniku i onome ko uvodi novotarije
u vjeru sa: gospodine i drugim počasnim nazivima 282

323. Zabranjeno je posvati vjetar; šta treba proučiti kada vjetar zapuše? 282
326. Zabranjeno je reći muslimanu: "Kafire!" (nevjerniče) 282
327. O zabrani bestidnog i ružnog govora 282
328. O pokuđenosti usiljenog, izvještačenog i grubog govora, i nerazumljivog obraćanja običnom svijetu 282
329. Pokuđeno je reći: "Zlo mi je!" 283
331. Zabranjeno je pred muškarcima opisivati ljepotu žena, izuzev iz vjerski opravdanog razloga, poput braka i slično 283
333. Pokuđeno je reći: "Šta htjedne Allah i taj i taj!" 283
334. Pokuđeno je sijeliti poslije jacija-namaza 283
335. Ženi je zabranjeno odbiti dolazak u postelju kada je muž pozove, osim kada za to ima vjersku zapreku. 283
336. Ženi nije dopušteno da posti nafilu bez odobrenja muža. 284
339. Pokuđeno je gladnom čovjeku klanjati kada se jelo postavi i pokuđeno je klanjati onome ko osjeća potrebu za obavljenjem nužde! 284
342. Zabranjeno je obavljati namaz okrenut prema kaburu 284
343. Zabranjeno je prolaziti ispred onoga ko klanja! 284
344. Pokuđeno je klanjati nafilu ili sunnete nakon što muježin počne učiti ikamet! 284
345. Pokuđeno je postiti nafilu samo petkom, i noć uoči petka provoditi u ibadetu! 285
346. Zabranjeno je uzastopno postiti dva ili više dana bez jela ili pića između njih! 285
347. Zabranjeno je sjediti na kaburu 285
348. O zabrani ukrašavanja kabura i zidanja na njima 285
350. Zabranjeno je posredovanje kada je u pitanju izvršenje šerijatske kazne! 285
351. Zabranjeno je vršiti (veliku) nuždu po putevima, hladovima gdje se ljudi odmaraju, mjestima odakle piju vodu i slično! 286
352. Zabranjeno je vršiti malu nuždu u stajaćoj vodi 286
353. Pokuđeno je privilegirati neku djecu nad drugom kada su u pitanju pokloni 286
354. Ženi je zabranjeno da nosi obilježje žalosti za umrlim duže od tri dana, osim za mužem, kada to može nositi četiri mjeseca i deset dana! 287
355. O zabrani prodaje rezidenta strancima, presretanja trgovaca izvan čaršije, kupovine na kupovinu i prosidbe na prosidbu, izuzev uz pristanak prvog kupca ili prosioca. 287
357. Muslimanu je zabranjeno oružjem pokazivati na nekoga, bilo u zbilji ili šali, i dodavati sablju isukanu iz korica! 287
358. Pokuđeno je, bez razloga, napustiti džamiju poslije ezana, dok se ne klanja namaz! 288

359. Pokuđeno je odbiti ponuđeni miris 288
360. Pokuđeno je u lice hvaliti onoga kome će to izazivati uobrazilju, dok je to u suprotnom - dozvoljeno! 288
361. Nije dozvoljeno posjećivati ili napuštati mjesto u kojem se pojavila neka epidemija! 288
362. O strogoj zabrani upotrebe sihra (crne magije) 289
364. Zabranjeno je upotrebljavati zlatno i srebreno posuđe za jelo, piće, pranje i za druge svrhe 289
366. Zabranjeno je šutjeti cio dan do noći 289
367. Zabranjeno je čovjeku tvrditi da mu je otac neko drugi osim rođenog oca, ili da je kao rob pripadao nekom lažnom gospodaru! 290
368. Opomena onima koji krše zabrane Uzvišenog Allaha i Njegovog Poslanika, a.s.! 290
370. O raznovrsnim predanjima i događajima 290
371. O istigfaru (traženju oprosta od Allaha) 297
372. O nagradi koju je Allah pripremio vjernicima u Džennetu 299
SADRŽAJ 303